ABC Amber Palm Converter, http://www.processtext.com/abcpalm.html

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Pratchett Terry\Pratchett Terry - Úžasná Zeměplocha - 10 - Pohyblivé obrázky.pdb

PDB Name: Pratchett - UZ 10 - Pohyblive o
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 28.2.2006
Modification Date: 28.2.2006
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Terry Pratchett

POHYBLIVÉ OBRÁZKY

Rád bych poděkoval všem těm úžasným lidem,
kteří vznik téhle knihy umožnili. Děkuji vám.
Děkuji vám. Děkuji vám…

Pohleďte…

To je vesmír. Někdy je nazýván poslední hranicí.

(Je jasné, že nemůže existovat skutečná poslední hranice, protože kdyby to tak bylo, nebylo by za ní už nic, s čím by mohla hraničit, a v tom případě by byla poslední hranicí vlastně ta předposlední, i když…)

A proti záplavě hvězd se temně rýsuje mlhovina, obrovská a černá, v jejímž středu září jako šílenství bohů jediný rudý obr…

Pak se něco zaleskne jako odraz světla v obrovském oku, svit je na okamžik zastřen pádem obrovského víčka, temnota pohne ploutví a z vesmírného chaosu vypluje Velká A'Tuin, vesmírná želva.

Na jejích zádech stojí čtyři sloni. Na sloních hřbetech, lemována krajkou krajopádu, ohřívána malým obíhajícím sluncem a otáčející se kolem majestátních hor zmrzlého středu, leží Zeměplocha - svět a zrcadlo světů.

Je téměř neskutečná.

Skutečnost není digitální, není to stav typu vypnuto-zapnuto, ale je analogická. Je to něco postupného. Jinými slovy skutečnost je vlastnost, kterou mají věci stejně jako například hmotnost. Tak třeba někteří lidé jsou mnohem skutečnější než jiní. Odhaduje se, že na jakékoliv libovolně zvolené obydlené planetě žije zhruba pět set skutečných lidí, a to je důvod, proč se neustále a naprosto nečekaně setkávají.

Zeměplocha je tak neskutečná, jak je to jen možné, abychom přitom ovšem zachovali alespoň základ reality, který jí umožní existovat.

Je dost skutečná na to, aby byla ve skutečném maléru.

Zhruba padesát kilometrů posměrně od Ankh-Morporku narážel příboj na holý výběžek země. Písečná výspa bičovaná větrem, porostlá ostrou pobřežní travou, napůl ztracená v místech, kde se Kruhové moře setkávalo s Okrajovým oceánem.

Sám pahorek byl vidět na kilometry. Nebyl příliš vysoký, ale ležel mezi dunami jako obrácený člun nebo velmi nešťastná velryba a byl porostlý zakrslými stromy. Pokud se tomu dešť dokázal jen trochu vyhnout, nepršelo tu. Přestože vítr neustále modeloval okolní duny a měnil je k obrazu svému, pahorek se svým kamenným základem zůstával k jeho pokusům netečný.

Celá staletí se v těchto místech neměnilo nic, jen písek.

Až do tohoto okamžiku.

Na dlouhém oblouku pláže byla postavena hrubá chatrč z naplaveného dřeva, i když výraz "postavena" by pravděpodobně urážel zkušené stavitele všech primitivních chatrčí v průběhu staletí. Kdyby její autor nechal moře, aby dřevo navršilo po svém, bylo by asi odvedlo mnohem lepší práci.

Uvnitř té chatrče právě zemřel stařec.

"Oh," prohlásil. Otevřel oči a rozhlédl se kolem sebe. V posledních deseti letech už neviděl jako dřív.

Pak spustil když ne skutečné nohy, tak alespoň vzpomínku na své nohy z lůžka z mořských řas a vstal. Vyšel ven do azurově modrého rána. Mile ho překvapilo, když zjistil, že má na sobě stále ještě zbytky obřadního roucha - potrhané a špinavé, nicméně nezaměnitelné - temně rudý plyš se spoustou zlatých šňůr, zapínaných na olivky, a s bohatou zlatou výšivkou. Takže i šaty umírají s námi, pomyslel si, ale možná že se člověk po smrti obleče silou vůle už jenom ze zvyku.

Zvyk ho také dovedl k hromadě dřeva vedle chatrče. Jenže když se pokusil sebrat pár suchých větví, ruce mu jimi prošly.

Zaklel.

Teprve v té chvíli si všiml postavy, stojící těsně u vody, která se kochala pohledem na moře. Opírala se o kosu. Vítr jí nadouval široký černý plášť.

Pomalu se belhal směrem k ní, ale pak si vzpomněl, že je mrtev, narovnal se a vykročil svižným krokem. Svižným krokem už nešel několik desetiletí, ale bylo úžasné, jak rychle se vám tyhle věci vracejí.

Než došel do půli cesty, černá postava na něj promluvila.

DÁKIN RIBOBE, řekla.

"To jsem já."

POSLEDNÍ STRÁŽCE BRÁNY.

"No, asi ano."

Smrť zaváhal.

TAK CO, ANO, NEBO NE? řekl.

Dákin se poškrabal na nose. Samozřejmě, pomyslel si mimochodem, musíte být schopný dotknout se sám sebe i po smrti, jinak byste se asi rozsypali.

"V technickém slova smyslu, by měl být Strážce vždycky jmenován Nejvyšším knězem," řekl. "Jenže posledních tisíc let žádný Nejvyšší kněz neexistoval. Podívejte, já se to prostě naučil od starého Tenta, který tady žil přede mnou. Ten mi prostě jednoho dne řekl: ‚Dákine, mám takový pocit, že umírám, takže teď je to na tobě. Kdyby nezůstal nikdo, kdo by si věci dobře pamatoval, všechno by začalo nanovo a víš dobře, co by to znamenalo.' A to měl pravdu. Ale myslím, že něco takového bychom mohli jen těžko nazvat pravým zasvěcením."

Zvedl pohled k písečnému kopci. "Byli jsme tady jen on a já," pokračoval. "A pak už jen já, kdo si pamatoval Svatý les. A teď…" najednou zvedl obě ruce k ústům. "Je po všem!"

ANO, přikývl Smrť.

Kdybychom řekli, že Dákinu Ribobemu přeběhl po tváři záchvěv paniky, protože jeho tvář se v tom okamžiku nacházela o několik metrů dál a nesla křečovitý úsměv, který jako by naznačoval, že konečně, pochopila pointu celého vtipu. Jeho duch však byl plný obav.

"Podívejte se," začal spěšně, "věc je v tom, že sem nikdy nikdo nepřijde, rozumíte, s výjimkou nějakého toho rybáře z vedlejší zátoky. Jenže ti tady vždycky nechají rybu nebo dvě a utečou, protože jsou hrozně pověrčiví. Abych se vydal někam do světa a hledal si učedníka nebo co, to nešlo, protože jsem musel udržovat oheň a odříkávat modlitby…"

ANO.

"…je to fakt velká zodpovědnost, když je člověk jediný, kdo ví co a jak…"

ANO, přikývl Smrť znovu.

"Heleďte, ne že bych se vás pokoušel nějak ovlivnit…"

NE.

"Tedy, chtěl jsem říct, doufal jsem tak nějak, že tady někdo ztroskotá nebo co, nebo se sem vypraví hledat poklad a já mu to vysvětlím, stejně jako to starý Tento vysvětlil mně, naučím ho modlitby, a než umřu, všechno se vyjasní…"

ANO?

"Předpokládám, že by to nešlo, abych tak nějak…"

NE.

"Hned jsem si to myslel," pokýval Dákin smutně hlavou.

Upřel oči na vlny, které se rozbíjely o pláž.

"Támhle o kousek dál bývalo kdysi obrovské město," řekl. "Támhle, co je to moře, myslím. Když je rozbouřené, můžeš ještě dneska slyšet, jak tam dole v hlubinách zvoní staré dobré chrámové zvony."

JÁ VÍM.

"Rád jsem tady sedával za bouřlivých nocí a poslouchal. Vždycky jsem si představoval, že tam dole žijí mrtví lidé a ti taky zvoní na ty zvony."

A TEĎ UŽ MUSÍME JÍT.

"Starej Tento tvrdil, že tady pod těmi kopci je něco, co dokáže přimět lidi, aby se chovali úplně jinak. Prý jim to vkládá do hlav a myšlenek podivné touhy," pokračoval Dákin, který jen velmi nerad následoval postavu odcházející zvláštním plíživým krokem. "Mě nikdy nic divného nenapadlo."

ALE TY SES PŘECE MODLIL, řekl Smrť a luskl prsty.

Kůň se přestal pást na řídké žluté trávě na okraji dun a pomalým klusem se vydal ke Smrťovi. Dákina překvapilo, že nechával v písku otisky obyčejných okovaných kopyt. Byl by očekával spíš něco jako jiskřičky nebo spečenou lávu.

"Ehm," odvážil se po chvilce, "mohl byste mi říct, tedy jaksi… co bude teď?"

Smrť mu to řekl.

"Myslel jsem si to," přikývl zachmuřeně Dákin.

Hranice, která celou noc hořela nahoře na kopci, se teď v záplavě popela sesula. V popelu však stále ještě doutnalo několik žhavých uhlíků. Brzo však zhasnou i ty.

. . . . .

. . .

.

Právě zhasly.

.

. . .

. . . . .

Celý den se nic nedělo. Pak se v dolíku na úpatí smutného kopce pohnulo několik písečných zrnek a zanechalo po sobě malou jamku.

Něco se objevilo. Něco neviditelného. Něco veselého, sobeckého a úžasného. Něco tak nepolapitelného jako myšlenka, protože ono to vlastně nic jiného nebylo. Velmi divoká myšlenka.

Bylo to tak staré, že na změření věku by nestačil žádný kalendář stvořený člověkem, a v tomto okamžiku to mělo jen vzpomínky a potřebu. Pamatovalo si to vlastní život v jiném čase a jiných vesmírech. Potřebovalo to lidi.

Zvedlo se to ke hvězdám, měnilo to tvar a vytvořilo něco jako kouřovou spirálu.

Na obzoru se třpytila světla.

Milovalo to světla.

Několik vteřin je to pozorovalo a pak, podobné neviditelnému šípu, vystřelilo velkým obloukem šikmo vzhůru a s rostoucí rychlostí zamířilo k městu.

Mělo to rádo i akci…

Pak uběhlo několik týdnů.

Říká se, že všechny cesty vedou do Ankh-Morporku, největšího z měst Zeměplochy.

No, alespoň je takové rčení, že se říká, že všechny cesty vedou do Ankh-Morporku.

Není to pravda. Všechny cesty vedou z Ankh-Morporku, ale občas po nich lidé chodí špatným směrem.

Básníci se už dávno vzdali marné snahy popsat tohle město. V současné době se ho pokoušejí ti chytřejší z nich alespoň omluvit. Říkají, no, možná že má trochu silnější osobitou vůni, možná že je trochu přelidněné, třeba by tak opravdu vypadalo peklo, kdyby v něm uhasili ohně a ustájili na rok stádo krav trpících průjmem, ale na druhé straně musíte připustit, že je plné ryzího, vibrujícího a dynamického života. A to je pravda, bez ohledu na to, že to říkají básníci. Ale lidé, kteří nejsou básníky, říkají ‚a co?'. Matrace občas bývají taky plné života a nikdo o nich nepíše ódy. Občané nenáviděli život ve městě a ti, kteří byli tu a tam přinuceni vytáhnout z jeho hradeb za obchodem, dobrodružstvím nebo, a to nejčastěji, když překročili některý z jeho zákonů, už se nemohli dočkat, až se do města vrátí a zase si ten život pěkně znenávidí.

Na zadní strany vozů si často připevňovali tabule s nápisem: Ankh-Morpork - Užívej ho plnými doušky, nebo se v něm utop. Někteří mu říkají Velká Vahúni - podle toho ovoce.

Právě proto nechal vládce města vybudovat kolem města hradby, aby dal ostentativně najevo, že cítí se svým lidem a chce Udržet cizince daleko od něj. Jenže Ankh-Morpork se cizinců nebál. Ve skutečnosti město cizince vítalo, alespoň ty, co měli dostatek peněz, které byli ochotni utratit. Město přežilo záplavy, požáry, nájezdy divokých hord, revoluce i draky. Někdy pouhou náhodou, to je nutno připustit, ale prostě a jednoduše je přežilo. Optimistický a nezničitelně korupční duch města dokázal odolat čemukoliv… Zatím.

Práásk!

Výbuch vyrazil všechna okna i dveře a pobořil většinu krbových komínů.

Bylo to něco, co v ulici Alchymistů čekáte. Lidé v nejbližším sousedství dávali přednost výbuchům, které jste poznali okamžitě a jež byly hned pryč. Byly rozhodně mnohem lepší než zápachy, které se za vámi plížily často velmi zákeřně. Výbuchy byly součástí místního panorámatu, tedy alespoň toho, co z něj zbývalo.

A tenhle výbuch byl skutečně velmi kvalitní i podle měřítek místních znalců. V záplavě černého dýmu žhnulo ohnivé rudé srdce, a to se vidí jen velice zřídka. Kusy napůl roztopených cihel byly roztopenější než obvykle. Výbuch na většinu okolních znalců udělal opravdu dojem.

Práásk!

Minutu, možná dvě po explozi se z černé a nepravidelné díry, kde bývaly dveře, vyplížila postava. Vlasy jí shořely a zbytky šatů, které ještě měla na sobě, doutnaly.

Postava se dopotácela k malému zástupu, který obdivoval místo zkázy, a pravděpodobně náhodou položila ruku na rameno prodavače masových pirohů a párků v rohlíku, přezdívaného Ať'sepicnu, který měl vzácný dar objevit se kdekoliv, kde kynula šance na prodej zboží.

"Hledám slovo," prohlásila ohořelá postava zasněně. "Mám to na špičce jazyka."

"Puchejř?" pokusil se Ať'sepicnu.

Pak se ke slovu přihlásil jeho obchodní smysl. "Po tak strašlivé zkušenosti," dodal a pozvedl plato plné organických odpadků tak vychvalovaných, že by člověk téměř uvěřil v jejich vlastní inteligenci, "potřebujete dopřát svému žaludku pár teplých pirohů -"

"Nene, ne, puchýř to není. Je to to, co řeknete, když něco objevíte. Vyběhnete do ulic a křičíte to," blábolila naléhavým tónem postava, ze které ještě tu a tam stoupaly obláčky kouře. "Speciální slovo," dodala a čelo se jí pod vrstvou sazí nakrčilo.

Dav, který, ač nerad, pochopil, že v nejbližší době k dalším výbuchům nedojde, se začal stahovat kolem. Tohle vypadalo jako skoro stejně kvalitní zábava.

"Jo, máte pravdu," přikývl starší muž a začal si nacpávat dýmku. "Běžíte po ulici a křičíte ‚Hoří! Hoří!'," prohlásil a zatvářil se vítězoslavně.

"To taky není ono…"

"Nebo ‚Pomóc!', nebo -"

"Ba ne, počkejte," ozvala se najednou jedna žena s košíkem ryb na hlavě. "Má pravdu. Na to je úplně zvláštní

slovo. Je cizí."

"No bodejť, richtig," kýval horlivě hlavou její soused. "Speciální cizí slovo pro lidi, kteří něco objevili. Vymyslel ho nějakej cizí mákoš ve vaně -"

"No, abych vám řekl, co si o tom myslím já," ozval se muž s dýmkou a připálil si o alchymistův doutnající klobouk, "tak já nevidím důvod, proč by měli lidi v tomhle městě pobíhat po ulici a vykřikovat cizí slova jenom proto, že se zrovna koupou. Vždyť se na něj podívejte, on se ani nekoupe. Potřeboval by vanu, to jo, ale žádnou nemá. Tak proč by měl běhat po ulicích a vykřikovat nějaké cizí slovo? Máme spoustu vlastních dobrých slov na vykřikování."

"Třeba jaký?" zeptal se Ať'sepicnu.

Kuřák dýmky zaváhal. "No," řekl nakonec, "třeba… ‚něco jsem objevil'… nebo ‚hurá'…"

"Ne, já myslím toho magora, on byl odněkud z Tsortu, nebo tak nějak. Byl ve vaně, najednou ho něco napadlo, vyskočil z koupele, pádil po ulici a křičel."

"A křičel co?"

"Co já vím? Asi ‚dejte mi někdo ručník!'."

"No, myslím si, že by určitě ječel, kdyby si zkusil něco podobnýho u nás, co?" šklebil se vesele Ať'sepicnu. "Tak a teď, dámy a pánové, mám taky křehoučké párky v rohlíku, které vám padnou do žaludku jako -"

"Heuréka," prohlásil učouzenec a kýval se sem a tam.

"A co je s tím?" podíval se na něj Ať'sepicnu.

"No to je to slovo. Heuréka." Na černé tváři se usadil starostlivý výraz. "Znamená to ‚Mám to!'."

"Máš co?"

"To. Konečně to mám. Osmocelulózu. Úžasná věcička. Držel jsem ji v ruce. Jenže jsem ji podržel příliš blízko k ohni," prohlásila postava užaslým tónem člověka, který zažil šok. "Velice důležité. Musím si zapsat všechny velmi důležité údaje." Načež se otočila a potácivým krokem zmizela v kouřících troskách.

Ať'sepicnu ji zvědavě pozoroval.

"Tak by mě zajímalo, o čem to vlastně mluvil," řekl nakonec spíš sám pro sebe. Pak ale pokrčil rameny a zvedl hlas v hlasitém vyvolávání. "Piro-žky! Horké párky! V rohlíku! Všechno maso dokonale čerstvé! Čuníci si nestačili všimnout, že je melou!"

Lesklá neposedná myšlenka z písečného kopce od moře to všechno pozorovala. Alchymista ani netušil, že tam něco jako myšlenka je. Věděl jedině to, že má dnes výjimečně dobré nápady.

Teď myšlenka pronikla do mozku prodavače párků a pirohů.

Znala i takovéhle myšlení. Přímo je milovala. Člověk, který dokázal prodávat pirohy a párky podobné noční můře, dokázal prodávat i sny.

Myšlenka si spokojeně poskočila.

Na vzdáleném písečném vrchu zavířil vítr v hraničce studeného popela.

O něco níž, na úbočí vrchu, v místě, kde zápasil o život zakrslý jalovec, se začal sesouvat malý pramínek písku.

Práásk!

Na stůl Vzoromila Výsměška, nového arcikancléře Neviditelné univerzity, se snesl závoj jemného omítkového prachu právě ve chvíli, kdy si pokoušel uvázat před zrcadlem jednoho zvláště vzdorovitého motýlka.

Podíval se k oknu, jehož spodní půle byla zasklená matovým sklem. Nad horním Ankh-Morporkem se vznášel oblak hustého dýmu.

"Kvestóór!"

Udýchaný kvestor se objevil během nekouká vteřin. Hlasité zvuky ho vždycky znervózňovaly.

"To dělají alchymisté, pane," lapal po dechu.

"To už je tenhle týden potřetí. Mizerní prodavači rachejtlí!" zabzučel vztekle arcikancléř.

"Obávám se, že máte pravdu, pane," souhlasil kvestor.

"Co si o sobě ta pakáž myslí? Proč dělají takový kravál?"

"To vám opravdu neřeknu, pane," odpověděl kvestor, kterému se pomalu vracel dech. "Alchymie mě nikdy nezajímala. Je všeobecně příliš… příliš…"

"Nebezpečná," prohlásil arcikancléř rozhodným hlasem. "Je třeba míchat v ní spoustu různých podezřelých věcí a odříkávat zbytečné množství podivných slov, znáte to: ‚a co by se teď tak asi stalo, kdybychom do toho přidali kapku téhle žluté vodičky?' a pak chodíte čtrnáct dní bez řas a bez obočí."

"Já jsem chtěl říci, že je spíš nepraktická," ozval se kvestor. "Oni se pokoušejí udělat věci tím těžším způsobem, a přitom máme k dispozici jednouchou magii pro všední den, že?"

"Já mám pocit, že se nějak pokoušejí vyléčit kámen mudrců nebo co," odfrkl si pohrdavě arcikancléř. "Podle mého je to všechno naprostá pitomost, to si myslím já. V každém případě pro dnešek jsem skončil."

Arcikancléř se začal opatrně sunout k východu, ale kvestor na něj zamával svazkem papírů.

"Ještě než odejdete, arcikancléři," jeho hlas zněl dost zoufale, "napadlo mě, že byste mohl podepsat pár -"

"Teď ne, člověče," vyštěkl na něj arcikancléř. "Mám se sejít s tím chlápkem kvůli tomu koni!"

"Cože?"

"Správně." Dveře se zabouchly.

Kvestor na ně chvíli zíral a pak si ztěžka povzdechl.

Neviditelná univerzita měla v minulých letech už všechny možné druhy arcikancléřů. Velké, malé, mazané, mírně nepříčetné, výjimečně příčetné - ti všichni přicházeli, sloužili nějaký čas - v některých případech tak krátce, že se

nepodařilo ani namalovat jejich oficiální portrét a zavěsit jej do Velké síně - a umírali. Nejstarší mág v magickém světě má zhruba stejnou naději, že se dožije dlouhého věku, jako ten, kdo by se chtěl projíždět na houpacím koni minovým polem.

To ovšem z kvestorova pohledu celkem nic neznamenalo. Jméno se prostě občas změnilo, ale důležité bylo, že arcikancléř neustále existoval, a nejdůležitější povinností každého arcikancléře, alespoň tak to kvestor viděl, bylo podepisovat listiny, a nejlépe, aniž je četl.

Tenhle byl jiný. Tak především málokdy se na univerzitě vůbec objevoval a když, tak většinou proto, aby si převlékl zablácené a potrhané šaty. Navíc křičel na lidi. Obvykle na kvestora.

A přece, v té době to vypadalo jako skvělý nápad, zvolit arcikancléře, který na půdu Neviditelné univerzity nevstoupil dobrých čtyřicet let.

Jednotlivé magické řády byly plné vzájemné řevnivostí a vedly mezi sebou neustálé malicherné, neúspěšné a zbytečné šarvátky. Z toho důvodu se výjimečně a pro jednou starší mágové shodli na tom, že univerzita teď potřebuje především období klidu, aby řády mohly svá spiknutí, intriky a lsti připravovat alespoň nějakou dobu nerušené a v pokoji. Pátrání v rejstříku mágů vyneslo na světlo Výsměška Hnědého. Ten, když ve výjimečně mladém věku sedmadvaceti let dosáhl hodnosti mága sedmého stupně, opustil univerzitu, aby, jak uvedl, dohlédl na rodinný majetek kdesi daleko na venkově.

Zdálo se, že je to ideální muž.

"Takového chlapa potřebujeme," souhlasili všichni. "Dá to tady do pořádku. Nové koště. Venkovský mág. Návrat ke kouzlům myslivosti, k těm kořenům magie. Bodrý starý brach s dýmkou a přimhouřenýma, veselýma očima. Takový ten venkovský mudrc, který pozná jednu kytku od druhé, rozumí si v lese s každým zvířetem, ptákem nebo broukem a je bratrem a přítelem celému světu. Pravděpodobně spává pod širým nebem. Neudivilo by nás, kdyby rozuměl větru. Umí pojmenovat všechny stromy, na to vsaďte krk. A rozmlouvá s ptáky jejich vlastní řečí."

Vyslali posla. Výsměšek Hnědý si zhluboka povzdechl, vyprskl několik peprných nadávek, po krátkém hledání našel svou magickou hůl, která v zahradě podpírala strašáka, a vydal se na cestu.

"A kdyby s ním náhodou byly nějaké potíže," dodávali si mágové v hloubi svých lbí, "zbavit se člověka, který rozpráví se stromy, to by měla být velmi jednoduchá záležitost."

Pak dorazil na univerzitu a ukázalo se, že Výsměšek Hnědý skutečně hovoří k ptákům. Přesněji řečeno na ně křičel a jeho slova obvykle zněla: "Aby ti křídla uhnila, ty ksindle!"

Všechna zvířata, ryby i ptáci Výsměška Hnědého skutečně znali. Jejich vztah k němu byl tak vyhraněný, že v okruhu zhruba třiceti kilometrů kolem jeho pozemků se při spatření špičatého klobouku ukrývali, dávali na útěk, nebo ve výjimečných případech na něj podnikali sebevražedné útoky.

Během dvanácti hodin od svého příjezdu stačil Výsměšek ustájit v příručním skladu hlavního majordoma smečku loveckých draků, několikrát vystřelit ze své obávané kuše na havrany hnízdící pod střechou Věže umění, vypít tucet lahví jednoho z nejlepších ročníků červeného vína a ve dvě ráno se překulit do své postele za zpěvu písně, která se skládala ze slov, jejichž význam si většina starších mágů musela najít ve výkladovém slovníku.

Vstal v pět ráno a vyrazil na lov kachen, které hnízdily na univerzitním pozemku.

Vrátil se a stěžoval si každému, koho potkal, že v okruhu šesti kilometrů nenašel jediný slušný pstruhový potok. (V řece Ankhu se pochopitelně rybařit nedalo, protože když jste chtěli dostat háček pod hladinu, museli jste ho tam zašlápnout nohou.)

A ke snídani si poručil pivo.

A vyprávěl vtipy.

Na druhé straně, pomyslel si kvestor, alespoň se nezajímá, a tedy neplete do každodenního běhu univerzity. Výsměšek Hnědý se nezajímal o běh ničeho, pokud to nebyla smečka loveckých draků. Cokoliv, na co jste nemohli vystřelit šíp, chytit to do oka nebo zaseknout, nepovažoval za důležité.

Pivo ke snídani! Kvestor se otřásl. Mágové se většinou dostávali do své nejlepší formy kolem poledne a snídaně ve Velké síni bývala tichá, křehká záležitost, rušená jen občasným odkašláním, tichými kroky sloužících a občasným zasténáním. Lidé, kteří se hlasitými výkřiky dožadovali nadívaných ledvinek, černého pudingu a piva, tady byli zjevem novým a naprosto nevídaným.

Jediná osoba, která se toho děsivého člověka nelekla, byl stařičký Rumpál Žička, který nedávno slavil stotřicáté narozeniny a trpěl naprostou hluchotou. Byl specialistou na pradávná kouzelná písma a za vhodný rozjezd do nového dne považoval trochu konverzace. Podařilo se mu vstřebat ten fakt, že nový arcikancléř patří k těm chlapíkům, co milují ježky a pěstují si doma kavku, a že bude trvat přinejmenším nějaký ten týden, než se vpraví do věci. Rumpál Žička s ním tedy zatím navazoval velmi civilizované a společensky bezchybné rozhovory, založené na svých velmi chabých vědomostech o přírodě a věcech kolem ní.

Věty, kterými zahajoval, pak vypadaly zhruba takto:

"Předpokládám, hmm, že to musí být pro vás, hmm, velká změna, když můžete spát ve skutečné posteli, hmm, místo pod, hmm, hvězdami, co?" Nebo: "Tyhle věcičky tady, hmm, těm se říká nože a vidličky, hmm." Nebo: "Tahle zelenina na míchaných vejcích, hmm, mohla by to být petrželka, hmm, co myslíte?"

A protože arcikancléř málokdy věnoval pozornost věcem, které kdokoliv říkal během jídla, a Žička si nevšiml, že mu Výsměšek vůbec neodpovídá, vycházeli spolu skvěle.

Jenže kvestor měl jiné starosti.

Tak například alchymisty. Alchymistům nesmíte nikdy věřit. Jejich mysl je příliš vážná.

Práásk!

A to byl poslední výbuch. Pak následovala celá řada dní, v nichž se neozvala jediná exploze. Město se zase uklidnilo, a to byla velká a velmi hloupá chyba.

Kvestor si totiž neuvědomil jednu věc, a totiž, že když už se neozývají další výbuchy, neznamená to, že jejich původce přestal dělat to, co dělal. To znamenalo pouze jediné, že to začal dělat správně.

Byla půlnoc. Na pláži se tříštil příboj a nechával po sobě v noční temnotě lehce fosforeskující stopu. Kolem prastarého pahorku se však jeho zvuk tlumil, jako by pronikal několika vrstvami sametu.

Otvor v písku už byl poměrně velký.

Kdybyste k němu přiložili ucho, měli byste dojem, že z něj zaznívá potlesk a jásot.

Stále ještě byla půlnoc. Nad kouřem a smogem Ankh-Morporku tiše plul měsíc a děkoval svému stvořiteli, že mezi ním a městem leží několik tisíc kilometrů prázdného nebe.

Zasedací síň cechu alchymistů byla úplně nová. Byla nová prakticky neustále. V posledních dvou letech byla výbuchy čtyřikrát zničena a vždy znovu vybudována, z toho naposled bez přednáškové síně a ukázkové laboratoře, v blahé naději, že by to mohlo pomoci.

Dnes večer se do budovy postupně vplížilo několik téměř maskovaných osob, které se ostražitě rozhlížely na všechny strany. Několik minut na to, co dorazila poslední z nich, světla v oknech nejvyššího poschodí potemněla a pak zhasla.

No tedy skoro zhasla.

Něco se tam dělo. Na krátkou chvíli zaplnily okno podivné záblesky. Následoval mírný jásot.

Se světelnými záblesky se ozval podivný zvuk. Tentokrát to nebyl výbuch, ale podivné mechanické předení, podobné předení kočky na dně plechového bubnu.

Znělo to jako klikaklikaklikaklikaklika… klik.

Záblesky i podivné cvakání trvaly několik minut a ozývaly se do nich nadšené výkřiky. Nakonec jakýsi hlas řekl: "A to je pro dnešek všechno, lidičky."

"To je všecko? A co je to všecko?" prohlásil Patricij příštího rána.

Muž před ním se roztřásl strachem. "Opravdu nevím, vaše lordstvo," vypravil ze sebe. "Oni mě dovnitř nepustili. Nechali mě čekat přede dveřmi, vaše lordstvo."

Nervózně si proplétal prsty. Patricij ho probodával pohledem. Byl to dobrý pohled a je třeba říci, že Patricij byl skvělý v jednom. Dokázal přimět lidi, aby pokračovali v řeči i ve chvíli, kdy byli přesvědčeni, že řekli naprosto všechno.

Jen Patricij věděl, kolik má ve městě špehů. Ten, který stál před ním, sloužil jako zřízenec v cechu alchymistů. Měl tu smůlu, že se nedlouho po nástupu do cechu dostal před Patricije a byl obviněn ze zlomyslné lenosti. Dobrovolně se rozhodl stát se špehem.

"To je všechno, vaše lordstvo," zakňoural. "Ozýval se tam ještě takový cvakavý zvuk a pode dveřmi se objevovaly nějaké záblesky. A pak ještě řekli, že je tady špatné denní světlo."

"Špatné světlo? Jak?"

"Ehm. Nevím, pane. Prostě špatné, řekli. Že by to měli dělat někde, kde je lepší, říkali. Tvrdili prostě, že potřebují dobré světlo. Hm. A pak mi řekli, ať jdu a seženu jim něco k jídlu."

Patricij zívl. V těch starožitných alchymistických obřadech bylo něco nesmírně nudného.

"Jistě," přikývl.

"Jenže oni přitom jedli před patnácti minutami," vychrlil ze sebe sloužící.

"Pravděpodobně to, co tam podnikali, v údech vyvolává chuť k jídlu," odpověděl Patricij.

"Ano, a tu noc byla kuchyň zavřená a já musel jít a koupit od Kolíka Ať sepicnu plato pirohů a párků v rohlíku."

"Rozumím." Patricij sklonil hlavu k papírům, které měl rozložené po stole. "Děkuju ti. Můžeš jít.."

"Ale víte co, vaše lordstvo?! Ono jim to chutnalo, chápete? Oni si na těch pirohách a párcích opravdu pochutnali?

Skvělé bylo především to, že alchymisté měli vůbec svůj cech. Mágové byli právě tak neochotní ke spolupráci, ale ti byli naštěstí od přírody příznivci hierarchie a navíc soutěživí. Mágové potřebovali organizaci. K čemu by vám bylo být mágem sedmé úrovně, kdybyste se nemohl dívat svrchu na těch šest úrovní pod sebou a nevzhlížel k té osmé, kam se jednou toužíte dostat? Potřebujete další mágy, abyste měl kým pohrdat a koho nenávidět.

Oproti tomu alchymisté byli samotáři, kteří pracovali v zatemněných laboratořích nebo hlubokých sklápěních a neustále usilovali o hlavní výhru - kámen mudrců, přeměnu olova ve zlato, nebo alespoň elixír mládí. Téměř každý alchymista byl narůžověle bledý muž se začervenalýma očima, s vousy, které nebyly ani tak vousy jako spolek jednotlivých vzájemně se podporujících chlupů. Část z nich měla navíc ten nepřítomný, vzdálený pohled, jaký mají lidé, kteří stráví příliš mnoho času v přítomnosti vařící se rtuti.

Ne že by alchymisté nenáviděli ostatní alchymisty. Většinou si jich ale nevšimli, nebo si mysleli, že jsou to mroži.

A tak jejich slabý, opovrhovaný cech nikdy neaspiroval na mocné místo mezi ostatními, jak to dělala většina cechů, například cech zlodějů, žebráků nebo vrahů, ale zato se věnoval péči o vdovy a rodiny těch alchymistů, kteří vstoupili do příliš důvěrného styku například s kyanidem draselným nebo vydestilovali nějaké zajímavé houby, vypili výslednou látku a pak sestoupili ze střechy, aby se prolétli s vílami. Ve skutečnosti vdov a sirotků mnoho nebylo, protože pro alchymisty bylo velmi obtížné stýkat se nějakou delší dobu s cizími lidmi, a všeobecně se dalo říci, že když

se některý z nich oženil, bylo to jen proto, aby získal někoho, kdo by mu držel jeho kelímky a tyglíky.

Vzato kol a kolem, jediná dovednost, kterou alchymisté Ankh-Morporku spolehlivě ovládali, byla, jak proměnit určité množství zlata v menší množství zlata.

Až dodnes…

Teď je naplnilo nervózní vzrušení člověka, který neočekávaně objevil na svém bankovním kontě obrovskou sumu peněz a teď neví, zda na to má upozornit ostatní, nebo prostě a jednoduše poklad sbalit a vzít nohy na ramena.

"To se nebude mágům líbit," prohlásil jeden z nich, drobný, váhavý mužík jménem Anišpit. "Určitě to prohlásí za magii. A dobře víte, jak se dovedou nasrat, když si myslí, že jim děláte do magie a přitom nejste mág."

"V tom není nic magického," prohlásil Thomas Silverfish, prezident cechu.

"Jsou tam skřítci."

"To není magie. To je jen obyčejný okultismus."

"No, ale co ti salamandři?"

"To snad je normami přírodní jev. Na tom není nic zvláštního."

"Tak dobře. Ale oni budou stejně tvrdit, že je to magie. Znáte je, prevíty."

Alchymisté zachmuřeně pokyvovali hlavami.

"Jsou to reakcionáři," prohlásil Posílka, sekretář cechu. "Nadutí kouzlokrati! A ostatní cechy nejsou o nic lepší! Co vědí o nezadržitelném pokroku? Vůbec je to nezajímá! Všichni do posledního mohli něco takového vymyslet už před léty, a vymysleli? Ti určitě! Jen si pomyslete, co všechno můžeme dát lidem - můžeme dosáhnout toho, že budou žít mnohem… no, řekněme spokojeněji. Možnosti jsou nesmírné."

"Vzdělávací," přikývl hlavou Silverfish.

"Historické," přidal se Anišpit.

"A samozřejmě bychom neměli zapomínat ani na zábavu," vmísil se do hovoru Hrachoboj, pokladník cechu. Byl to malý nervózní človíček. Většina alchymistů byla nervózní - pocházelo to z toho, že si nikdy nebyli jistí tím, co ta podivná bublající směs, se kterou provádějí pokusy, udělá v následující minutě.

"No, asi ano. Zřejmě by se to dalo využít pro zábavu," přikývl Silverfish.

"Třeba pro některá velká historická dramata," chytil se jeho slov Hrachoboj. "Jen si představte tu scénu! Seženete pár herců, oni to jednou zahrají a lidi na celé Zeměploše se na to budou moci dívat tolikrát, kolikrát budou chtít! Mimochodem, víte kolik se ušetří na platech herců?" dodal.

"Ale je třeba udělat to s vkusem," upozorňoval Silverfish. "Je to velká zodpovědnost, musíme dohlédnout, aby se neudělalo nic, co by nějakým způsobem…" hlas se mu postupně vytratil. "No, vždyť víte… nic obhroublého."

"Určitě se nás pokusí zastavit," vrtěl zachmuřené hlavou Anišpit. "Já ty mágy znám."

"Trochu jsem o tom přemýšlel," řekl Silverfish. "Světlo tady není příliš dobré. Na tom jsme se všichni shodli. Potřebujeme jasné, bezmračné nebe a slunce. A taky bychom se měli ztratit z dohledu mágům. Myslím, že znám místo, které by se nám přesně hodilo."

"Víte, já pořád ještě nemůžu uvěřit, že děláme něco takového," usmál se pokřiveně Hrachoboj. "Před měsícem to byl jen takový bláznivý nápad. A teď to vážně rozjíždíme! Je to skutečně kouzelné! Ale není v tom žádná magie, víte, co myslím?" dodal rychle.

"Není to jen tak nějaká iluze, ale skutečná iluze," pomáhal mu Anišpit.

"Nevím, jestli vás to někoho napadlo," ozval se najednou Hrachoboj, "ale myslím, že bychom na tom mohli taky vydělat nějaký ten šesták."

"Ale to není důležité," odpověděl mu Silverfish.

"Ne, to jistě ne," zabručel Hrachoboj. Rozhlédl se po ostatních.

"Nemohli bychom se na to podívat ještě jednou?" dodal stydlivě. "Klidně budu točit klikou. A… a… já vím, že jsem k tomuhle projektu celkem ničím nepřispěl, ale vymyslel jsem tyhle… tuhle… tohle."

Vytáhl z kapsy svého roucha velký papírový sáček a postavil ho na stůl. Sáček se položil a z něj se vykutálelo několik podivných, nažloutle bílých, nadýchaných, nepravidelných koulí.

Alchymisté na ně nejistě zírali.

"Co je to?" zeptal se nakonec Anišpit.

"No," začal Hrachoboj rozpačitě, "vezmete prostě nějakou kukuřici, ne? A nasypete ji do kelímku, nejlíp tak číslo tři, a přidáte trochu jedlého oleje, ne? Pak na ten kalíšek položíte pokličku, nebo talíř, ne? A začnete to zahřívat. Když to zahřejete dost, vybouchne to, ne? Tedy ne doopravdy, ale tak jako to vybouchne, a když to přestane bouchat, sundáte poklici, ne? A zjistíte, že došlo k metamorfóze kukuřice na tuhle… tohle… tyhle… věci." Rozhlédl se po kruhu nechápavých tváří. "Dá se to jíst," zamumlal napůl omluvně. "Když k tomu přidáte kousek másla a sůl, chutná to jako slané máslo."

Silverfish natáhl ruku zbarvenou chemikáliemi a opatrně si vybral jednu nadýchanou kuličku. Vložil si ji do úst a zamyšleně žvýkal.

"Já vlastně ani nevím, jak jsem na to přišel a proč jsem to udělal," svěřoval se kolegům Hrachoboj a začervenal se. "Přišlo to najednou, zničehonic, měl jsem takovou myšlenku, že je to to pravé."

Silverfish stále žvýkal.

"Chutná to jako papírová lepenka," prohlásil po chvíli.

"Odpusťte," zabreptal Hrachoboj a pokusil se shrnout zbytek kuliček zpět do sáčku. Silverfish ho jemně zadržel.

"Jestli ti to nevadí," řekl a vstrčil si do úst další kuličku, "ono to má opravdu něco do sebe. Tak nějak se to sem hodí. Jak jsi říkal, že se to jmenuje?"

"Já to zatím nijak nepojmenoval," přiznal se Hrachoboj. "Říkám tomu vybuchlá zrna."

Silverfish si vzal další kuličku. "Je legrační, jak si člověk vždycky vezme další, i když už vlastně ani nechce," prohlásil. "Zvláštní. Vybuchlá zrna? Dobrá. No… v každém případě, pánové, roztočme kliku ještě jednou!"

Anišpit začal přetáčet film zpět v laterně nemagice.

"Říkal jste, že znáte místo, kde bychom mohli celý projekt uskutečnit a přitom by nás mágové neobtěžovali?" zeptal se.

Silverfish si nabral plnou hrst pražené kukuřice.

"Je to kus cesty po pobřeží," vzpomínal. "Krásné a slunečné místo a dnes tam nepřijde ani noha. Není tam nic, jen větrem ošlehaný prales, starý chrám a písečné duny."

"Chrám? Bohové se dovedou pěkně namíchnout, když -" začal Hrachoboj.

"Podívej," začal Silverfish, "to místo je opuštěné celá staletí. Není tam vůbec nic. Ani lidé, ani bohové, nikdo. Jen spousta slunce a zem, a oboje čeká jen na nás. Je to naše velká příležitost, mládenci. Nedovolili nám provozovat magii, nedokážeme vyrobit zlato, nedokážeme si často ani vydělat na živobytí - tak pojďme alespoň udělat tyhle pohyblivé obrázky. Pojďme spoluvytvářet dějiny!"

Alchymisté se opřeli ve svých křeslech a bylo viděl, že trochu pookřáli.

"Jo," řekl Anišpit.

"Hmm, bezva," přidal se Hrachoboj.

"Tak na biograf," prohlásil Posílka a zvedl hrst kukuřičných zrn. "Jak jsi se o tom místě dozvěděl?"

"No přece, já -" najednou se zarazil. Zatvářil se užasle. "Ani nevím," přiznal nakonec. "Nějak si nevzpomínám. Musel jsem o něm slyšet, a zapomněl jsem kde a teď se mi to nějak znovu objevilo v hlavě. Vždyť víte, jak to chodí."

"No jo," přikývl Anišpit. "Je to to samý jako se mnou a osmocelulózovým pásem. Bylo to, jako kdybych si pamatoval, jak to mám udělat. Je to zvláštní, co vám občas vyvede vaše vlastní mysl."

"To je ono."

"Přesně."

"Je to prostě myšlenka, na kterou konečně přišla řada, ne?"

"To je ono."

"Přesně."

"Jinak to není možné."

Kolem stolu se rozhostilo mírně nejisté ticho. Byl to vlastně zvuk několika zmatených myslí, které se v duchu pokoušely položit mentální prst na to, co je znepokojovalo a čemu nemohly přijít na kloub.

Zdálo se, že vzduch v místnosti jiskří.

"A jak se to tam jmenuje?" zeptal se po chvíli Anišpit.

"No, za starých časů se tomu říkalo Svatý les, ale víte, jak to dneska chodí," odpovídal Silverfish, který si mezitím k sobě stačil přitáhnout sáček s kukuřicí. "Všechno má nějaký ten cizí název a tomu místu se říká Holy Wood."

"Holy Wood," naklonil Anišpit hlavu ke straně. "Zní to tak nějak… povědomě."

Rozhostilo s další ticho a všichni o jeho prohlášení přemýšleli.

Mlčení nakonec přerušil Posílka.

"Tak dobrá," začal zvesela. "Holý Voode, tady nás máš!"

"Jo, jo," přikyvoval Silverfish a vrtěl hlavou, jako by se chtěl zbavit jakési neodbytné myšlenky. "To je zvláštní věc. Mám takový pocit…, že tam máme namířeno celou tu dobu, co jsme na světě…"

Zatím, několik tisíc kilometrů pod Silverfishem, se Velká A'Tuin rozvážným krokem přesouvala hvězdami posetou vesmírnou nocí.

Realita je křivka.

Ale v tom není problém. Problém je v tom, že jí není tolik, kolik by jí být mělo. Podle těch nejmystičtějších textů, uložených v knihovně Neviditelné univerzity -

- nejpřednějšího magického ústavu Zeměplochy, proslulého svou magií a bohatými večeřemi, jehož sbírka magických knih je tak obrovská, že kříví vesmír a čas -

- leží přinejmenším devět desetin pravé reality vně mnohovesmíru, ale protože mnohovesmír dle definice zahrnuje absolutně všechno, co se dá považovat za něco, zjišťujeme, že tady nám věci začínají poněkud šponovat.

Mimo hranice vesmírů nám leží syrové, nezpracované reality typu: co by bylo, kdyby bylo - nejlepší by bylo, kdyby bylo - kdyby bylo, tak by nebylo a bylo by - prostě všechny ty divoké myšlenky a nápady, které se vytvořily a zase zanikly jako základní prvky ve vznikajících supernovách.

Jen občas se některé z nich podaří proniknout dovnitř v místech, tam, kde se ochranné stěny světů opotřebovaly. A v těch okamžicích pravá realita uniká.

Výsledek je podobný, jako když někdy vytryskne z mořských hlubin gejzír teplé vody, kolem kterého dočasně nalézají vhodné životní prostředí podivná podmořská stvoření. Nacházejí tam dost tepla a potravy, aby si vytvořila alespoň na krátký čas oázu života v prostředí, kde by vlastně vůbec žádný život být neměl.

Přesně tak, nevinně a hravě, pronikla na Zeměplochu myšlenka Holy Woodu.

A unikla realita.

A byla nalezena. Protože tam někde mimo žijí Věci, jejichž schopnost vyčenichat i ty nejmenší kousky pravé reality by zahanbila i proslulou schopnost žraloka zjistit na velkou vzdálenost sebemenší množství krve ve vodě.

Právě ty Věci se začaly shromažďovat.

Po písečném břehu se přehnala bouře, ale když dorazila k úpatí nízkého pahorku, zdálo se, že ho mraky

obtékají. Na vyprahlou půdu dopadlo jen několik kapek vody a vichřice se změnila v příjemný vánek.

Vánek navál další vrstvu jemného písku na dávno vyhaslé ohniště.

O kus dál, na úbočí pahorku, nedaleko jámy, do které by se vešel, řekněme, jezevec, se uvolnil z písku malý oblázek a skutálel se dolů.

Měsíc nad tím místem přeběhl velmi rychle, protože se tam nechtěl zbytečně zdržovat.

Kvestor uctivě zaklepal na arcikancléřovy dveře a opatrně je otevřel.

Střela z kuše mu přišpendlila klobouk k dřevěné výplni dveří.

Arcikancléř sklonil kuši a vyslal k němu zářivý úsměv.

"To bylo zatraceně nebezpečné, nemyslíte?" prohlásil. "Mohl jste zavinit ošklivou nehodu."

Kvestor by se nikdy nedostal tam, kde byl dnes, nebo přesněji řečeno tam, kde byl před deseti vteřinami, kdy se cítil být silnou a vyrovnanou osobností, nějako v této chvíli, kdy prožíval stav mírného srdečního kolapsu, kdyby neměl až neuvěřitelnou schopnost vstřebat každý šok a vzpamatovat se z nejneočekávanějších událostí.

Vytrhl střelu i s kloboukem z ostění.

"Vůbec nic se nestalo," prohlásil. Žádný hlas nemohl bez vynaložení maximálního úsilí znít tak chladně. "Ta díra skoro není vidět. A proč, tedy jaksi, střílíte na dveře, pane?"

"Myslete, člověče! Venku je tma a ty zatracené stěny jsou kamenné. Nečekáte snad, že budu střílet do těch mizerných stěn, co?"

"No ano," pokračoval opatrně kvestor, "ale ty dveře jsou, ehm, pět set let staré, víte?" dodal s pečlivě dávkovaným pokáráním.

"Jo, vypadají na to," odpověděl nevzrušeně arcikancléř. "Jsou hnusné a černé. Víte, co bychom tady potřebovali, člověče? Mnohem míň kamene a starého dřeva a mnohem víc legrace a pestrosti. Pár sportovních plakátů a nějaké to zátiší s jelenem."

"Hned na to dohlédnu," lhal kvestor hladce. Vzpomněl si na štůsek papírů, které nesl pod paží. "Ale mezitím, pane, možná byste mi mohl -"

"Dobrá," kývl arcikancléř a narazil si na hlavu svůj špičatý klobouk. "Jste skvělý. Já se teď musím skočit podívat na jednoho nemocného draka. Chudák malý, už se nedotkl svého dehtového oleje celé dni."

"Ale váš podpis na jednom dvou dokladech je naprosto -" zaútočil kvestor okamžitě.

"Nemůžu pořád jenom podpisovat papíry," zahnal ho arcikancléř máchnutím ruky. "Je to tady samé úřadování, to vám řeknu rovnou. A ještě jednu věc -" v očích se mu objevil nepřítomný pohled, jako by si právě na něco vzpomněl.

"Dneska ráno jsem viděl legrační věc," naklonil se ke kvestorovi. "Potkal jsem na nádvoří opici. Upravenou jako ze škatulky."

"Ó ano," usmál se kvestor vesele. "To byl knihovník."

"Tak knihovník si chová takovéhle exotické domácí zvíře?"

"Ne, vy mi nerozumíte, pane," odpověděl kvestor spokojeně. "To byl knihovník."

Arcikancléř na něj upřel zkoumavý pohled.

Kvestorův úsměv poněkud zesklovatěl.

"Knihovník je opice?"

Chvíli trvalo, než se kvestorovi podařilo celou situaci alespoň trochu jasně vysvětlit, a když skončil, arcikancléř prohlásil: "Tak vy se mi tady snažíte říct, že ten chlap, co dělal původně knihovníka, se působením magie změnil v opici?"

"Byla to nehoda v knihovně, tak to bylo, pane. Magická exploze. V jedné minutě byl člověkem, v následující z něj byl orangutan. Ale nesmíte mu říkat opice, pane. Je to lidoop."

"Copak je v tom, ksakru, nějaký rozdíl?"

"Jak se zdá, tak pro něj ano. Stává se velmi… agresivní, když o něm řeknete, že je opice."

"Nevystrkuje náhodou na lidi zadek, nebo snad ano?"

Kvestor zavřel oči a otřásl se. "Ne, pane. To dělají gibboni."

"Aha!" Arcikancléř se na okamžik zamyslel. "Ale ti tady nejsou zaměstnaní, že?"

"Ne, pane. Jenom knihovník, pane."

"Tak něco takového tady nemůžeme trpět. V žádném případě! Nikdo nestojí o to, aby se nám po celé univerzitě potulovaly veliké chlupaté… kdovíco!" prohlásil arcikancléř rezolutně. "Zbavte se ho!"

"Pro rány boží, to ne! Je to nejlepší knihovník, jakého kdy univerzita měla. A kolik na něm ušetříme!"

"Proč? Co mu platíme?"

"Buráky," odpověděl kvestor okamžitě. "Kromě toho je to jediný tvor, který ví, jak knihovna skutečně funguje."

"Tak ho proměňte nazpět. To je houby život, když musí chlap trávit život v opici."

Lidoopovi, arcikancléři. Obávám se, že tomu sám dává přednost, být lidoopem."

"A jak to, do pihele, můžete vědět?" podíval se na něj arcikancléř podezřívavě. "Nebo snad mluví?"

Kvestor zaváhal. Pokud se jednalo o knihovníka, vždycky se narazilo na jedno a to samé. Všichni si na něj tak zvykli, že už si snad ani nepamatovali na dobu, kdy v knihovně neobsluhoval lidoop se zažloutlým chrupem a sílou tří mužů. Když se nějakou dobu děje něco neobyčejného, lidé si na to zvyknou a stává se z toho věc obyčejná. Jde jen o to, že když se to pokoušíte vysvětlit někomu cizímu, zní to dost podivně. Nervózně si odkašlal.

"Říká ‚oook', arcikancléři," odpověděl.

"A co to znamená?"

"Znamená to ‚ne', arcikancléři."

"A jak teda řekne ‚ano'?"

Toho se kvestor obával. "‚Oook' arcikancléři," odpověděl.

"Ale to bylo to samé oook jako to první oook!"

"Ale ne. Vůbec ne! Ujišťuji vás. Tam byl úplně jiný přízvuk… chtěl jsem říci, že když jste zvyklý…," kvestor pokrčil rameny. "My jsme se mu prostě tak nějak naučili rozumět, arcikancléři."

"No, když už nic jiného, alespoň se udržuje fit," prohlásil arcikancléř s pohrdavým úšklebkem. "Ne jako vy ostatní, hoši. Zašel jsem si dnes ráno do společenské místnosti a ta byla plná chrápajících chlápků! Člověče, to není společenská místnost, ale společenská nemístnost!"

"To asi byla rada starších, pane," vysvětloval kvestor. "Řekl bych, že ti jsou ve výjimečně skvělé formě."

"Ve formě? Vždyť například děkan vypadá, jako by polkl peřinu!"

"Ale pane," prohlásil kvestor a vědoucně se usmál, "výraz ve formě, jak mu já rozumím, znamená schopný v místě nasazení, nebo vyhovující účelu a trvám na tom, že děkan dokonale vyhovuje svému úkolu, který spočívá v tom, že sedí celý den u stolu a konzumuje velké množství těžkých jídel." Kvestor si povolil malý úsměv.

Arcikancléř na něj vrhl pohled tak staromilský, že by nebylo divu, kdyby ho pochytil od trilobitů.

"To má být vtip?" prohlásil podezřívavým tónem člověka, který by nepochopil výraz ‚smysl pro humor', ani kdybyste mu jeho smysl vysvětlovali celou hodinu a přednášku doplnili barevnými grafy.

"To bylo jen takové moje soukromé pozorování," pustil se kvestor na tenký led.

Arcikancléř potřásl hlavou. "Nesnáším tyhle hloupé žertíky. Nesnáším chlápky, kteří se snaží být neustále hrozně vtipní. To máte z toho, že trávíte většinu času povalováním pod střechou. Pár čtyřicetikilometrových běhů nebo pochodů, a z děkana bude úplně jiný člověk."

"To určitě, pane," přikývl kvestor. "Bude mrtvý."

"Bude zdravý."

"Možná, ale stejně bude mrtvý."

Arcikancléř popuzeně zašustil papíry na stole.

"Změkčilost," zamručel. "Je to tady prolezlé změkčilostí. Celé tohle místo nestojí za fajfku tabáku. Lidi se celý den povalují nebo se proměňují v opice. Když jsem studoval já, nikoho z nás ani ve snu nenapadlo, že by se mohl změnit v opici." Znechuceně zvedl hlavu.

"Co jste to vlastně chtěl?" vyštěkl.

"Cože?" nechápal zmatený kvestor.

"Myslím, že když jste sem přišel, chtěl jste po mně, abych něco udělal, nebo ne? Vešel jste sem a něco jste ode mě chtěl. Možná že je to tím, že jsem jediný člověk široko daleko, který každé ráno nespí v křesle nebo neječí na nejbližším stromě," dodal arcikancléř se zadostiučiněním.

"Ehm. Myslím si, že to dělají gibboni, pane," upozorňoval ho takticky, kvestor.

"Cože? Cože? Snažte se, aby ta vaše řeč měla hlavu a patu, člověče!"

Kvestor se sebral. Neviděl důvodu, proč by s ním měl kdokoliv zacházet takovýmhle způsobem.

"No, chtěl jsem s vámi promluvit o jednom ze studentů, pane."

"O jednom ze studentů?" vyštěkl na něj arcikancléř.

"Ano, pane. To jsou takoví ti hubení, s bledými obličeji, vzpomínáte? My jsme totiž univerzita, víte? Musíme se s nimi smířit stejně jako s krysami -"

"Myslel jsem, že na to máme lidi, kteří se o ně dokážou postarat."

"Sbor přednášejících. To ano. Jenže občas narazíme na takové případy… nevím, jak bych vám to řekl, arcikancléři, ale kdybyste se laskavě podíval na výsledky tady těch zkoušek…"

Byla půlnoc - ne tatáž půlnoc jako předtím, ale hodně podobná. Starý Tom, zvon bez srdce, který visel na jedné z věží univerzity, právě odbil svých dvanáct zvučných tich.

Dešťová mračna vyždímala na město poslední kapky vody. Ankh-Morpork se rozkládal v slabé záři několika navlhlých hvězd, skutečný a hmatatelný jako cihla.

Mudromil Oberkost, studující magických věd, odložil knihu a několikrát si rukama promnul obličej.

"Dobrá," prohlásil. "Zeptej se mě na něco. Na cokoliv. Dej se do toho."

Viktor Grýnbaum, studující magie, vzal ze stolku svůj odřený výtisk knihy Nekrotelecomicon v úpravě pro studující s návodem k praktickým pokusům a namátkou jej otevřel. Ležel při tom na Mudromilově posteli. Alespoň tou částí zad, která obsahuje lopatky. Zbytek těla a nohy měl vztyčené podél zdi a hlavu zalomenou téměř v pravém úhlu k trupu. To je ovšem pro studenta, který si chce udělat pohodlí, celkem běžná pozice.

"Tak dobrá," prohlásil. "Takže - jsi připravený? Tak třeba… jo, řekni mi třeba, jak se jmenuje mimoprostorová obluda, jejíž charakteristický řev zní ‚Hurhušhurhušhurhuš!'?"

"Yob Soddoth," odpověděl Mudromil bez zaváhání.

"Dobře. Jak přinutí pekelná obluda Amahoni Sinhrt - vesmírný žabák s milionem potomků - svou oběť, aby vypustila duši?"

"Ona… ne, počkej, nic mi neříkej… připoutají na jedno místo a ukazuje jí tak dlouho obrázky svých mláďat, až tomu ubožákovi imploduje mozek."

"Jo. Vždycky jsem si říkal, jak to asi funguje v praxi," řekl Viktor, který listoval v učebnici. "Předpokládám ale, že když řekneš potisící ‚ty oči, to jste celý vy', jsi stejně zralý na to spáchat sebevraždu."

"Umíš toho tak strašně moc," prohlásil Mudromil s obdivem. "Já nechápu, jak to, že jsi tu školu dávno nedodělal."

"Hmm, to víš," zabručel Viktor. "Takový je svět. Měl jsem prostě smůlu u zkoušek, řekl bych."

"Tak pokračuj," nadhodil Mudromil. "Zeptej se mě ještě něco!"

Viktor znovu otevřel učebnici.

Chvíli bylo ticho.

Pak řekl: "Kde je Holy Wood neboli Svatý les?"

Mudromil zavřel oči a několikrát se udeřil pěstí do čela. "Vydrž, vydrž… nic mi neříkej…" Nakonec oči otevřel. "Co to má znamenat ,kde je Holy Wood?'" zeptal se nechápavě. "Na žádný Svatý les si nevzpomínám."

Viktor upíral oči do učebnice. O nějakém Holy Woodu tam nebylo ani zmínky.

"Skoro bych přísahal, že jsem slyšel… myslím, že jsem se zamyslel nad nějakým nesmyslem," omlouval se nakonec neohrabaně. "Víš, mám to určitě z toho přezkoušení."

"Jasně, to chápu. Leze ti to dost na nervy, co? Jenže pak budeš mágem, a to přece stojí za to, ne?"

"Jasně," přikývl Viktor. "Už se nemůžu dočkat."

Mudromil sklapl knihu.

"Přestalo pršet. Pojď, skočíme si na jedno přes zeď. Myslím, že si trochu pití zasloužíme."

Viktor na něj zahrozil prstem. "Ale jenom jedno.

Dusíme být střízliví," dodal. "Zítra jsou závěrečné zkoušky. Musíme mít čisté hlavy!"

"To jo," souhlasil Mudromil.

Každý chápe, jak je důležité jít ke zkouškám střízlivý. Na nepochopení této jednoduché skutečnosti byla založena nejedna kariéra počišťovače, sběrače ovoce nebo kytarového virtuosa v metru.

Jenže Viktor měl jiný, velmi pádný důvod, proč potřeboval čistou hlavu.

Stačila totiž sebemenší nepozornost, a mohl by projít!

Jeho zesnulý strýc mu zanechal doslova malé bohatství, pokud se nestane mágem. Když psal poslední vůli, neuvědomil si to, ale přesně to udělal. Myslel si, že pomáhá synovci dokončit studia, ale Viktor Grýnbaum byl velmi bystrý mladík a jako takový uvažoval následujícím způsobem:

Jaké jsou výhody a nevýhody být mágem? Dobrá, tak tedy požíváte určité společenské úcty, ale na druhé straně se občas ocitáte v nebezpečných situacích a téměř neustále vám hrozí nebezpečí, že vás zabije některý z kolegů - mágů. V tom, že se z něj stane společensky uctívaná mrtvola, neviděl žádné štěstí.

Na druhé straně…

Jaké výhody a nevýhody má studující magie? Máte poměrně velké množství volného času, lidé vám mnohem snáz tolerují takové věci jako pití piva a zpěv košilatých písní. Nikdo se vás nepokouší zavraždit, s výjimkou běžných pokusů v rámci každodenního ankh-morporského života, a můžete udržovat klidný a pohodlný způsob existence. Samozřejmě o nějaké extra úctě nemůže být ani řeč, ale protože jste spokojeně naživu, celkem snadno se s tím vyrovnáte.

Viktor tedy nejdříve věnoval poměrně velké množství času a energie studiu podmínek poslední vůle, pak podrobnému rozboru nařízení o studiu a studijních pravidel Neviditelné univerzity a nakonec statisticky zpracoval všechny výsledky zkoušek za posledních padesát let.

Minimální počet bodů, se kterými studující prošel u závěrečných zkoušek, byl 88.

Neuspět bylo snadné. Neuspět dokázal každý idiot.

Jenže Viktorův strýček idiot nebyl. Jedna z podmínek závěti stanovila, že když Viktor docílí při závěrečných zkouškách méně než 80 bodů, vyschne pramen jeho financí jako suna na horké plotně.

Strýček svým způsobem dosáhl svého. Jen málokterý student studoval tak pečlivě a tvrdě jako Viktor. Říkalo se, že jeho znalosti v některých oborech by zastínily i znalosti mágů z nejvyšších úrovní. Strávil bezpočet hodin v pohodlném knihovním křesle čtením grimoárů. Propátral zkušební archy písemných prací z minulých let a prostudoval zkouškové techniky přednášejících. Chodil na přednášky tak pilně a často, že většinu z nich mohl citovat zpaměti. Celé osazenstvo univerzity ho považovalo za nejnadanějšího a nejpečlivějšího studenta několika posledních desetiletí a u závěrečných zkoušek docílil každý rok vždy znovu s přehledem a dokonalou znalostí věci 84 bodů.

Bylo to dokonale záhadné.

Arcikancléř konečně odložil poslední stránku.

Chvilku se zamyslel a pak řekl: "Je mi to jasné, vám je toho chlapce líto, že?"

"Obávám se, že jste tak docela nepochopil, co mám na mysli," zavrtěl kvestor hlavou.

"Je mi to úplně jasné," odbyl ho arcikancléř. "Ten chlapec se už několik let drží na počtu bodů, které nám neumožňují vyloučit ho ze studia a jemu studium dokončit." Pak vytáhl jeden z papírů. Jde tady, před třemi roky, jak vidím, prošel. Dostal 91."

"To ano, arcikancléři. Jenže se odvolal."

"Cože? Odvolal se? Proti tomu, že uspěl?"

"Upozornil nás na to, že si zkoušející pravděpodobně nevšimli, že má v bodě šest chybnou alotropii oktironu. Prý by nemohl žít s vědomím, že komisi vlastně podvedl. Prohlásil, že by ho celý zbytek života pronásledoval pocit, že titul nezískal poctivou cestou, zatímco jiní a mnohem schopnější studenti, než je on, třeba zkoušky nesložili. Všimněte si, že další dva roky dostal u zkoušek jen 82 a 83 bodů."

"Ale proč to?"

"Myslíme si, že hraje na jistotu, pane."

Arcikancléř zabubnoval prsty na stůl.

"Tak tohle nepřipustím," prohlásil. "Přece si tady nenecháme někoho, kdo je skoro mág, ale přitom není mág, potuluje se po univerzitě a směje se nám z plných těch… plného toho - z plného čeho se to ti studenti vlastně smějí?"

"Přesně to si o tom myslím já, pane," zapředl kvestor.

"Měli bychom ho vykopnout nahoru a je to," prohlásil arcikancléř pevně.

"Dolů, pane," naklonil se k němu kvestor. "Kdybychom ho poslali nahoru, vyvolalo by to spoustu nevhodných a jízlivých poznámek a stal by se pro studenty skoro hrdinou."

"Máte pravdu. Dobrý nápad. Udělejme to po vašem a hned," souhlasil arcikancléř.

"Ne, pane," pokračoval kvestor trpělivě. "On nás podceňuje, takže my mu dokážeme, že dělá chybu."

"Správně. Pěkně věci vyvážit. Oko za oko…" Kvestor obrátil oči v sloup. "Takže vy byste chtěl, abych ho vykopl. Dobrá, pošlete mi ho sem zítra hned ráno a já -"

"Ne, arcikancléři. Takhle jednoduché to zase není."

"Cože? Nemůžeme ho vyrazit? To bych se na to podíval! Myslel jsem, že to tady vedu!"

"To ano, pane, jenže když máme co do činění s panem Grýnbaumem, musíme být velice opatrní. Je to znalec předpisů a nařízení. Takže mě napadlo, co kdybychom mu zítra ráno u zkoušek předložili tenhle papír?"

Arcikancléř vzal kvestorovi z ruky list papíru. S tichým ševelením rtů ho přečetl.

"Jen jedinou otázku?"

"Ano. Takže buď projde, nebo ne. A teď chci vidět, jak tentokrát udělá svých 84 ze sta!"

V určitém smyslu, který jeho vychovatelé nedokázali konkrétně definovat, byl ale Viktor Grýnbaum současně jednou z nejlenivějších osob v dějinách světa.

Nebyl jen tak prostě, obyčejně líný. Obyčejná lenost byla pouhým nedostatkem ochoty. Tohle stadium minul Viktor už dávno, pak prošel absolutní netečností a na vzdálenějším konci pokračoval. Do toho, aby se práci vyhnul, vložil mnohem více úsilí, než obyčejní lidé vkládají do těžké dřiny.

Nikdy netoužil po tom stát se mágem. Nikdy vlastně nechtěl nic moc, kromě toho, aby mu všichni dali pokoj a nebudili ho před polednem. Když byl malý, říkali mu lidé věci jako: "A čím bys chtěl být, chlapečku?" a on pravidelně odpovídal: "Nevím, co byste pro mě měl?"

Tohle není odpověď, kterou by vám lidé trpěli dlouho. Lidem nestačilo, že jste, čím jste, oni chtěli, abyste neustále pracoval na tom stát se něčím jiným.

Zkoušel to. Dost dlouho se pokoušel přát si, aby byl kovářem, protože to byla práce zajímavá a ještě k tomu vypadala romanticky. Jenže to taky představovalo těžkou práci a vzpurné kusy rozžhaveného železa. Pak se nějakou dobu pokoušel přát si být vrahem, což byla práce elegantní a neméně romantická. Jenže i to obsahovalo tvrdou práci, a když jste se propracovali k podstatě věci tak i to, že jste museli čas od času někoho skutečně odpravit. Pak se pokoušel chtít být hercem, což byla práce dramatická stejně tak jako romantická, ale zahrnovala špinavé spodky, kočovný život a k jeho nesmírnému překvapení i velké množství těžké práce.

Nakonec dovolil, aby byl poslán na Neviditelnou univerzitu, protože to bylo mnohem snazší, než kdyby se tomu bránil.

Rád se smál takovým zvláštním, jakoby zamyšleným způsobem. To budilo v mnoha lidech dojem, že je o něco chytřejší než oni. Obvykle se však pokoušel pochopit, co mu právě řekli.

Nosil také tenoučký knírek, který působil, že v určitém osvětlení vypadal velmi světácky a v jiném jako že se právě napil čokoládového koktajlu.

Byl na svůj knírek velmi pyšný. Když se stanete mágem, čeká se od vás, že se přestanete holit a necháte si narůst plnovous podobný kručinkovému křoví. Velmi staří mágové vypadali, jako by byli schopni cedit svými kníry výživné látky přímo z ovzduší, jako velryby z vody.

Bylo půl druhé. Loudal se domů od Zašitého bubnu, hospody s tou nejhorší pověstí ve městě. Viktor Grýnbaum vypadal, jako že se loudá, i když běžel.

Byl dokonale střízlivý, a o to víc užasl, když najednou zjistil, že se, aniž věděl jak, ocitl na náměstí Zlomených měsíců. Mířil do úzké uličky za univerzitou a k té častá vysoké zdi, kde cihly vylomené v pravidelných vzdálenostech poskytovaly už celá staletí studentům magie jakýsi žebříček, s jehož pomocí překonávali zbytečně přísná univerzitní nařízení.

Jenže náměstí neměl na cestě.

Otočil se, aby se odloudal nazpět, ale pak se najednou zastavil. Dělo se tady něco podivného.

Obvykle by tady byl bajkář - vypravěč, pár pouličních muzikantů nebo nějaký podvodníček, který by se ohlížel po perspektivních kupcích ankh-morporských přebytků, jakými byly například Věž umění nebo Mosazný most.

Teď tady bylo jen pár lidí, kteří napínali mezi dva svislé kůly velké plátno, něco jako zvětšené prostěradlo.

Pomalu se k nim přiklackoval. "Co to děláte?" nadhodil přátelským tónem.

"Bude tady představení."

"Jo tak, divadlo." Viktora opustil zájem.

Pomalu se obrátil do tmavé a vlhké noci, ale zastavil se, když z inkoustové černi mezi dvěmi budovami zaslechl hlas.

Ten hlas docela potichu volal: "Pomoc!"

Pak se ozval jiný hlas, který řekl: "Tak už to konečně naval!"

Viktor popošel blíž a upřel oči do tmy.

"Haló?" nadhodil. "Je všechno v pořádku?"

Na okamžik se rozhostilo ticho a pak se ozval hluboký hlas: "Ty asi nevíš, co je pro tebe nejlepší, chlapečku, že jo?"

Má nůž, pomyslel si Viktor. Ten se do mě dá nožem. To znamená, že mě buď bodne, nebo budu muset utéct, a to je strašlivé plýtvání energií.

Lidé, kteří by vycházeli z letmo nahozených faktů, by se mohli domnívat, že Viktor Grýnbaum bude tlustý a nezdravý. Je však třeba říci, že to byl jeden z nejatletičtěji vyhlížejících studentů univerzity. Vláčet po světě jakoukoliv nadváhu znamenalo zbytečnou práci, a tak si dával dobrý pozor, aby nenabral ani jediný zbytečný gram, a vždycky se udržoval v dokonalé kondici, protože dělat cokoliv s odpovídajícími svaly bylo mnohem snazší, než dělat totéž s tukovou zátěží.

Jeho ruka vyletěla rozmáchlým backhandem. Rána nejenže zasáhla, ale doslova zvedla útočníka ze země.

Viktor se pak obrátil k perspektivní oběti, která se stále ještě vyděšeně tiskla ke zdi. "Doufám, že se vám nic nestalo."

"Nehýbejte se!"

"Ani jsem to neměl v úmyslu," odpověděl mírně zmatený Viktor.

Postava vystoupila ze stínu. Pod jednou paží nesla balíček a ruce si držela před obličejem ve zvláštním gestu - ukazováček a palec každé ruky v pravém úhlu spojené do jakéhosi obdélníku. Viktorovi se zdálo, že mužovy lasiččí oči na něj hledí jakýmsi rámečkem.

Asi se chce chránit před Zlým okem, pomyslel si Viktor. V těch šatech pošitých symboly Vypadá jako mág.

"Úžasné!" prohlásil muž šilhající okýnkem mezi vlastními prsty. "Teď maličko natočte hlavu, ano? Skvělé! Škoda toho nosu, ale myslím, že s tím bychom už něco udělali."

Popošel kupředu a pokusil se Viktora obejmout kolem ramen. "Měl jste velké štěstí," rozplýval se, "že jste mě dnes potkal."

"Vážně?" vypravil ze sebe Viktor, který si až dosud myslel, že to bylo naopak.

"Jste přesné ten typ, jaký hledám," prohlásil mužík.

"Odpusťte," nechápal Viktor, "ale já měl pocit, že vás chtěl někdo okrást."

"Šel po tomhle," prohlásil človíček a popleskal balíček, který svíral pod paží. Ten plechově zazvonil. "Jenže by mu to stejně nebylo k ničemu."

"Nemá to žádnou cenu?" zeptal se Viktor.

"Penězi k nezaplacení."

"Aha, rozumím," přikývl Viktor.

Muž vzdal své marné pokusy dosáhnout Viktorovi na druhé rameno a spokojil se s jedním.

"Jenže spousta lidí by byla zklamaná," pokračoval. "Poslyšte, mladíku, něco vám řeknu. Máte pěkné držení těla. Dobrý profil. Jak by se vám líbilo zkusit to v pohyblivých obrázcích?"

"Ehm," odpověděl Viktor takticky. "Nelíbilo, myslím."

Muž na něj užasle zíral.

"Rozuměl jste tomu, co jsem vám říkal?" ujišťoval se. "Pohyblivé obrázky!"

"Ano."

"Ale každý se přece chce dostat do pohyblivých obrázků!"

"Ne, díky," odpověděl Viktor uctivě. "Jsem si jistý, že je to skvělé zaměstnání, ale pohyblivé obrázky mně nepřipadají nijak zajímavé."

"Já mluvím o pohyblivých obrázcích!"

"Já vím," přikývl Viktor. "Slyšel jsem vás."

Mužík zmateně potřásl hlavou. "No, mladíku," prohlásil nakonec, "kdyby nic jiného, tak ten dnešní den mi stál za to. Poprvé za celé týdny jsem potkal někoho, kdo se nechce za každou cenu dostat do pohyblivých obrázků. Měl jsem dojem, že v poslední době se chtějí dostat do obrázků všichni. Hned jak jsem vás zahlídnul, pomyslel jsem si: Ten se bude chtít za to, co udělal, určitě dostat do pohyblivých obrázků."

"Stejně vám mnohokrát děkuju," usmál se Viktor. "Ale myslím si, že to by nebylo nic pro mě."

"Dobrá, ale v tom případě vám něco dlužím." Mužík se chvilku přehraboval v kapsách a nakonec vytáhl navštívenku. Viktor si ji vzal a četl:

Thomas Silverfish

Zábavná a populárně naučná kinematografie

Filmy jedno- i dvoucívkové - Téměř nevýbušné zboží

Holy Wood, čp. 1

"To je pro případ, že byste někdy změnil názor," řekl muž z pohyblivých obrázků. "V Holy Woodu mě zná každý."

Viktor zíral na navštívenku. "Díky," řekl napůl nepřítomně. "Hm… jste mág?"

Silverfish se na něj zkoumavě zadíval. "Jak vás, proboha, napadlo něco takového?"

"Vaše róba s magickými symboly -"

"Magické symboly? Podívejte se pořádně, mladíku! Tohle přece v žádném případě nejsou ty lehkověrné symboly toho směšného a dávno překonaného systému založeného na víře v nadpřirozeno! Tohle jsou znamení osvíceného umění, jehož jasné a svěží ráno se právě… ehm… právě se rozednívá! Magické symboly!" opakoval tónem nejvyššího pohrdání. "A jsou to šaty, ne róba," dodal nakonec.

Viktor přeletěl pohledem sbírku hvězd, půlměsíců a dalších podobných věciček, které zdobily mužovy šaty. Znamení osvíceného umění, jehož nový úsvit se právě rozsvěcel, vypadala úplně stejně jako ty lehkověrné symboly směšného a dávno překonaného systému založeného na víře v nadpřirozeno, ale Viktor bystře usoudil, že zmiňovat se o tom právě teď by nebylo nejvhodnější.

"Promiňte," omlouval se, "v tom šeru to nebylo dobře vidět."

"Jsem alchymista," oznamoval mu Silverfish jen částečně usmířený.

"Aha, odpad světa změníme ve zlato a takové ty věcičky," usmál se Viktor.

"Ne světa, ale světla, mládenče. S odpadem světa to nefunguje. Ale světlo ve zlato…"

"Opravdu?" nadhodil Viktor, jen aby řeč nestála, když Silverfish začal uprostřed náměstí rozkládat trojnožku.

Začal se shromažďovat malý hlouček lidí. Hlouček lidí se v Ankh-Morporku shromáždil velmi snadno. Máme-li to porovnat s ostatními městy, měl Ankh-Morpork jedny z nejschopnějších čumilů galaxie. Byli ochotní pozorovat cokoliv, zvláště pokud nastala situace, kde se dalo očekávat, že někdo přijde zábavnou cestou k úrazu, nebo dokonce nějakým atraktivním způsobem o život.

"Proč si nepočkáte, až začneme pouštět?" řekl Silverfish a kamsi odspěchal.

Alchymista. No, koneckonců každý ví, že alchymisté jsou částečně bláznivý, pomyslel si Viktor. To bylo naprosto normální.

Kdo by stál o to, trávit čas tím, že by hýbal obrázky? Většina z nich vypadala dobře tam, kde visely.

"Párek v rohlíku! Tak do nich, lidičky, dokud jsou horké!" zaduněl nějaký hlas těsně vedle něj. Otočil se.

"Maucta, pane Kolík," řekl.

"Brej večír, mládenče. Nechceš si pod opasek uložit pěknej teplej páreček?"

Viktor upřel oči na lesknoucí se trubkovité útvary, které nesl Kolík na platu zavěšeném kolem krku. Voněly hezky. Vždycky voněly hezky. Ale pak jste se do nich zakousli a znovu jste zjistili, že Kolík Ať'sepicnu dovedl ve svém zboží využít i těch částí nebohých čuníků, o kterých oni sami nevěděli, že je mají. Ať'sepicnu vycházel z poučky, že lidé, kteří k tomu dostanou dost osmažené cibulky a hořčice, snědí všechno.

"Speciální sleva pro studenty," zašeptal mu Kolík spiklenecky do ucha. "Patnáct pencí a ať se picnu, jestli na tom nekrvácím." Pak takticky zamával poklicí nad pánví a rozšířil tak kolem sebe oblak parfémované páry.

Pikantní vůně osmahnuté cibulky vykonala své zlomyslné dílo.

"Tak tedy, jeden bych si dal," souhlasil Viktor opatrně.

Kolík vytáhl párek z pánve a vsadil jej do rohlíku rychlostí žáby lapající mouchu.

Rohlík pak podal Viktorovi s veselými slovy: "V životě toho nebudeš litovat."

Viktor uždíbl kousek cibulky. To bylo relativně bezpečné.

"Co má znamenat támhleto?" hodil palcem směrem k trojnožce, plátnu a sběhu lidí na náměstí.

"To je nějaká nová zábava," oznámil mu přes rameno Kolík. "Horké párky! Překrásné párky! V rohlíku!" Pak zeslabil hlas do svého běžného tajnůstkářského šepotu.

"Ve spoustě ostatních měst se to strašlivě rozmohlo, jak jsem slyšel," pokračoval. "Prý nějaké pohyblivé obrázky. Pokoušeli se to co nejvíc vylepšit, než s tím přišli do Ankh-Morporku."

Pozorovali Silverfishe, který s několika pomocníky tancoval kolem jakési krabice na trojnožce. Najednou z kruhového otvoru na přední stěně krabice vytrysklo oslepující světlo a ozářilo plátno. Z davu se ozvalo několik souhlasných výkřiků.

"Aha," řekl Viktor, "už je mi to jasné. A to má být všechno? Je to obyčejné stínové divadlo, je to jasné. Tím mě bavil můj strýc, když jsem byl ještě docela malý. Znáte to? Hýbete různě složenými prsty před světlem a stíny vytvářejí na zdi nebo na plátně obrázky."

"Já už vím," přikývl Kolík nejistě. "Myslíte smutného králíčka a slona a orla. Můj dědeček to taky uměl."

"Můj strýc dělal nejraději smutného králíčka," pokyvoval hlavou Viktor. "On to moc neuměl, abych vám řekl pravdu. Někdy to byla pěkná nuda. Všichni jsme seděli kolem a hádali věci jako ‚překvapený ježek', nebo ‚vzteklá lasička' a on pak odcházel uražený spát, protože jsme neuhodli, že předváděl výpravnou scénu ‚Lord Henry Vyskoč a jeho muži porážejí skřety v bitvě u Pseudopolisu'. Já tedy nevím, co je na stínovém divadle tak zvláštního."

"Podle toho, co jsem slyšel, to je ale něco jiného," odporoval mu Kolík. "Z večera jsem prodal jednomu muži párek Jumbo speciál a on mi řekl, že celý vtip spočívá v tom, že vám ukazují obrázky strašně rychle za sebou. Slepí obrovské množství obrázků a hrozně rychle vám je ukazují jeden po druhém. Ale opravdu hrozně rychle, říkal."

"No tak rychle to zase být nemůže," vrtěl hlavou Viktor, "kdyby je ukazovali moc rychle, tak si je člověk nestačí ani prohlídnout."

"On říkal, že v tom je to skutečné tajemství, že nevidíš, jak je vyměňují," trval na svém Ať'sepicnu.

"Potom budou celé rozmazané," nedal se odbýt Viktor. "Na to jste se ho neptal?"

"Hm, neptal," připustil Kolík. "Abych řekl pravdu, v tu chvíli si musel nutně a rychle odběhnout. Říkal, že se cítí trochu divně."

Viktor se zamyšleně podíval na zbytek své uzenky v rohlíku, a jak tak tu tajemnou krmi pozoroval, ucítil, že i jeho v té chvíli někdo pozoruje.

Sklopil oči k zemi. U nohou mu seděl pes.

Byl malý, křivonohý a šlachovitý, z větší části šedý, ale s hnědými, černými a bílými skvrnami, a zíral.

Byl to nejpronikavější pohled, s jakým se kdy Viktor setkal. Nebyl ani výhružný, ani podlézavý. Byl jen neobyčejně pomalý a pečlivý, jako by se pes snažil vtisknout si do pamětí každou sebemenší podrobnost Viktorova zjevu, aby mohl později podat, například úřadům, jeho zcela vyčerpávající popis.

Když si byl pes jistý, že mu Viktor věnuje plnou pozornost, přesunul pohled na párek.

Viktor, který měl najednou z neznámého důvodu pocit, že je na to ubohé zvíře krutý, hodil psovi zbytek svého párku. Pes ho zachytil a zhltl jediným ekonomickým pohybem.

Na náměstí se scházelo čím dál tím víc lidí. Ať'sepicnu zmizel v davu a obchodoval s flamendry a jinými veselými kumpány, kteří byli natolik opilí, že dovolili, aby jejich optimismus překonal rady zdravého rozumu. Faktem je,

že většině lidí, kteří si v jednu hodinu ráno po flámu koupili v ulicích něco k jídlu, muselo být už tak k smrti špatně a takhle alespoň nemuseli pro příčinu chodit daleko.

Viktora postupně obklopil dav. Ten zástup se ovšem neskládal jen z lidí. Nekoule kroků od sebe uviděl obrovskou a hranatou postavu Navážky, prastarého trolla, kterého znali všichni studenti. Navážka pracoval všude, odkud bylo třeba za plat vyhodit lidi, ale v poslední době se usadil u Zašitého bubnu, kde pracoval jako rozpleskávač pod penzí. Troll si ho všiml a pokusil se na něj mrknout. To znamenalo přivřít obě oči najednou, protože Navážka nebyl na složité věci stavěný.

Všeobecně se říkalo, že kdyby se někomu podařilo Navážku naučit číst a psát a ten by pak absolvoval testy inteligence, zjistilo by se, že má IQ menší než dubová židle.

Silverfish pozvedl megafon.

"Dámy a pánové," začal. "Dnes večer máte to vzácné štěstí, že se stanete svědky něčeho, co změní celé století -" spustil megafon a Viktor zaslechl, jak se s naléhavým šepotem obrací k jednomu z asistentů, Jaké to máme století?" Pak megafon znovu pozvedl a pokračoval ve známém optimistickém tónu: "- století Ovocného netopýra! Není to nic menšího než zrození pohyblivých obrázků. Obrázky, které se pohybují bez kouzel!"

Čekal aplaus. Žádného se nedočkal. Dav ho jen mlčky pozoroval. Na to, abyste se dočkali hlasitého ocenění od obyvatel Ankh-Morporku, musíte udělat mnohem víc než jen zakončit své věty vykřičníkem.

O trošku méně nadšeně pokračoval: "Říká se, že vidět znamená uvěřit! Ale, dámy a pánové, vy nebudete věřit vlastním očím! To, co uvidíte, je triumf skutečné vědy! Zázrak technické dovednosti! Největší div století! Objev století, ne, dovolte mi říci, že je to objev, který otřese vesmírem!"

"V tom případě to musí být setsakra lepší než ten hnusnej párek," řekl jakýsi tichý hlas někde v okolí Viktorova kolena.

"Spoutali jsme zákony přirozené mechaniky a přinutili je vytvořit iluzi! Iluzi, dámy a pánové, která nemá svůj původ v magii!"

Viktor konečně dovolil svému pohledu sklouznout dolů. Na zemi nebyl nikdo, jen malý pes, který se velmi zaměstnaně škrabal. V okamžiku, kdy se na něj Viktor podíval, zvedl hlavu a řekl: "Haf?"

"Nedozírné možnosti využití při výuce! Umění! Historie! Já vám, dámy a pánové, děkuji. Dámy a pánové, zatím jste ovšem nic neviděli!"

Pak zavládla delší přestávka naditá touhou po aplausu.

Někdo v prvních řadách zástupu prohlásil: "To máš pravdu. Vůbec nic."

"Jasně," ozval se ženský hlas hned vedle. "Kdy už přestaneš žvanit a začneš s tím stínovým divadlem?"

"Má pravdu!" zaječel další ženský hlas. "Udělejte smutného zajíčka, toho mají moje děti nejradši!"

Viktor se chvíli díval stranou, aby oslabil psovu ostražitost, pak se rychle otočil a vrhl na něj tvrdý pohled.

Zvíře s přátelským výrazem pozorovalo zástup a ostentativně si Viktora nevšímalo.

Viktor si vstrčil opatrně prst do ucha. Musel to být nějaký sluchový klam nebo ozvěna, která se díky nějakému podivnému odrazu donesla až k němu. Nebylo to jen to, že pes udělal "haf!". I když i to bylo samo o sobě divné, protože na světě neexistuje pes, který by štěkal "haf. Většina psů totiž štěká mnohem složitěji, jako třeba "haúuf" nebo "vhau". Bylo to hlavně v tom, že ten pes na něj vlastně vůbec neštěkl. Řekl prostě "haf".

Viktor zavrtěl hlavou a upřel pohled dopředu, kde zatím Silverfish slezl ze stupínku a pokynul jednomu ze svých asistentů, aby roztočil kliku na boku skříňky. Po bílém plátně nejdřív přeběhlo několik nezřetelných stínů a pak…

Jedna z posledních věcí, které si Viktor pamatoval, byl hlas, který někde ve výši jeho kolena prohlásil: "Mohlo to být mnohem horší, pane. Představte si, že bych řekl ‚mňaú'!"

A Holy Wood sní…

A teď je teď, o osm hodin později.

Mudromil Oberkost, stížený silnými postopiciálními obtížemi, provinile zíral na prázdné místo vedle sebe. Viktor by přece nikdy zkoušky dobrovolně nezmeškal. Vždycky říkal, že je bere jako výzvu, která ho povznáší.

"Připravte se," oznámil dozírající, který seděl na konci sálu. JÁ řeknu teď, otočíte papíry." Šedesát hrudí šedesáti budoucích mágů ztuhlo v temném, nesnesitelném napětí. Mudromil pevněji sevřel své šťastné pero.

Mág za katedrou otočil přesýpací hodiny. "Můžete začít," oznámil.

Několik chlubivějších studentů otočilo své papíry lusknutím prstů. Mudromilovi se okamžitě znechutili.

Natáhl se ke svému šťastnému kalamáři, který ve své nervozitě úplně minul a pak převrhl. Přes list s otázkami se mu přehnala malá černá záplava.

Zachvátil ho stud a panika. Rychle vysušil inkoust podolkem svého roucha a rozetřel ho po celé lavici do téměř pravidelné vrstvy. Vtom si všiml, že mu inkoust odplavil i sušenou žábu, kterou nosil pro štěstí.

Plný zahanbení a začerněný od inkoustu, který mu odkapával z rukávů, prosebně vzhlédl k dozírajícímu mágovi a pokorně ukázal očima na prázdné místo vedle sebe.

Mág přikývl. Mudromil se s pocitem neskonalé vděčnosti přesunul k vedlejšímu stolku, počkal, až mu srdce z krku kleslo na své místo, a opatrně, opravdu velmi opatrně otočil papír, který tam ležel.

Po nějakých deseti vteřinách a proti vší logice obrátil papír znovu pro případ, že tady došlo k nějakému omylu a zbytek otázek byl přece jen na té původně vrchní straně.

Kolem něj se rozlévalo hluboké ticho působené padesáti devíti mozky, napínanými na hranici lidských možností.

Mudromil papír obrátil ještě jednou.

Musela to být nějaká chyba. Ale ne… byla tady univerzitní pečeť a arcikancléřův podpis a všechno, co k

tomu patřilo. Možná že to byl nějaký speciální test. Třeba ho celou tu dobu odněkud pozorují a čekají, co udělá…

Kradmo se rozhlédl kolem. Zdálo se, že ostatní studenti tvrdě pracují. Možná že to přece jen byla nějaká chyba. Určitě. Čím víc o tom přemýšlel, tím logičtější se mu to zdálo. Arcikancléř asi podepsal prázdné papíry a teprve pak se na ně dopisovaly otázky. Jednoho z úředníků, kteří otázky opisovali, někdo odvolal, takže stačil napsat jen tu první, nejdůležitější, pak pokračoval na dalším papíru a tohohle si už nikdo nevšiml. Ten papír nakonec skončil na Viktorově stole, ale ten tady nebyl. Mudromil došel v náhlém záchvatu úcty k nadpřirozeným bytostem k závěru, že to bylo zřejmě přání samotných bohů, aby ze všech studentů právě on dostal tuhle otázku. Vždyť to přece nebyla jeho vina, když právě on dostal řízením osudu papír s takovou otázkou. Jistě by to byla svatokrádež, nebo ještě něco horšího, kdyby tu příležitost nevyužil.

To, co tam napíše, musí zkušební komise uznat. Mudromil nesdílel společný pokoj s jednou z největších kapacit na zkušební pravidla a studijní procedury nadarmo. I on se stačil jednu dvě věci naučit.

Znovu si přečetl otázku. "Jak se jmenujete?"

Odpověděl na ni.

Po chvilce ji podtrhl, a to několikrát s pomocí svého šťastného pravítka.

Po další chvíli, aby ukázal dobrou vůli, ještě nad odpověď připsal "Odpověď na otázku č. l je:".

Po dalších deseti minutách se osmělil ještě víc a připsal pod odpověď "což je mé jméno" a větu podtrhl.

Chudák starej Viktor bude litovat, že tohle zmeškal, pomyslel si.

Tak by mě zajímalo, kde je?

Do Holy Woodu zatím nevedla cesta. Každý, kdo se tam chtěl dostat, se musel vydat cestou na Quirm a v jednom zatím neoznačeném místě uprostřed nepřívětivé krajiny uhnout stranou a pustit se směrem k písečným dunám. Kraje pěšiny lemoval porost plané levandule a rozmarýnu. Vůkol panovalo hluboké ticho, rušené jen bzukotem včel a vzdáleným trylkováním slavíka, což klid krajiny jen zdůrazňovalo.

Viktor Grýnbaum opustil hlavní cestu v místě, kde se sesulo kus břehu díky tomu, že tudy očividně projelo množství vozů a prošlo ještě větší množství nohou.

Měl před sebou ještě mnoho kilometrů. Kráčel dál.

Hluboko v jeho mozku se ozýval slabý hlásek, který na něj dotíral otázkami jako "kde to jsem?" nebo "proč to dělám?". Část jeho já si uvědomovala, že tohle všechno vůbec podnikat nemusí. Podobně jako hypnotizovaná média, která si říkají, že se mohou kdykoliv na základě vlastní vůle probrat z tranzu, ale teď právě se jim nechce, cítil, jak něco pohání jeho nohy stále kupředu.

Nevěděl proč. Věděl jen to, že někde existuje něco, čeho se musí stát součástí. Něco, co už se nikdy nebude opakovat.

Na cestě kus za ním byl i Kolík Ať sepicnu, který ho díky tomu, že se pokoušel jet na koni, poměrně rychle dohánět. Nebyl rozeným jezdcem, a proto tu a tam z koně spadl a to byl první důvod, proč ještě Viktora nedohonil. Druhý důvod spočíval v tom, že ho zdrželo jednání, při němž před odjezdem odprodal celý svůj podnik s párky v rohlíku jednomu trpaslíkovi, který nemohl uvěřit svému štěstí (a nevěřil mu dokonce ani po tom, co osobně jednu uzenku v rohlíku ochutnal) .

Kolíka něco lákalo a vábilo kouzelným hlasem a ten hlas zvonil zlatem.

Daleko za Kolíkem vlekl klouby svých rukou prachem cesty troll Navážka. Je těžké představit si, co si myslel, stejně jako je těžké představit si, co si myslí poštovní holub mířící k domovu. Uvědomoval si prostě, že místo, kde je, není to místo, kde by být měl.

A konečně, ještě kus za Navážkou se ploužil vůz s koňským osmispřežím, který vezl do Holy Woodu náklad dřeva. Jeho kočí nemyslel na nic konkrétního, i když tu a tam v myšlenkách zabloudil k příhodě, která se udala ve chvíli, kdy před východem slunce, ještě za tmy, opouštěl město.

Ze stínu domu u cesty se ozval hlas: "Jménem městské Noční hlídky! Zastavte!" a on samozřejmě zastavil. Když se pak vůbec nic nedělo, rozhlédl se kolem a zjistil, že široko daleko není živá duše.

Vůz se skřípěním projel kolem a oku pečlivého pozorovatele by se naskytl pohled na Gaspodu - zázračného psa, který se pokoušel udělat si pohodlí mezi štosy prken a trámků v zadní části vozu.

I on mířil do Holy Woodu...

A ani on nevěděl proč.

Byl však pevně rozhodnut, že to zjistí.

V oněch několika posledních letech století Ovocného netopýra by stěží někdo uvěřil, že Zeměplochu a život jejích obyvatel podrobně a netrpělivě sledují rozumné bytosti, jejichž inteligence je když ne mnohem pronikavější, tedy mnohem odpornější než inteligence lidská, že záležitosti lidí jsou zkoumány a studovány se stejnou pečlivostí, s jakou by tři dny hladovějící člověk studoval menu, které pod heslem "zaplaťte tolar a snězte, co hrdlo ráčí nabízel Hargův žebírkový dům…

Ve skutečnosti, kdybyste jim o tom řekli, by tomu pravděpodobně věřila většina mágů.

A knihovník by tomu věřil zaručeně.

Věřila by tomu i paní Marietta Kosmopilíková žijící v Quirmské ulici č. 3 v Ankh-Morporku. Jenže ta věřila i tomu, že je svět kulatý, že ji stroužky česneku, kterými ve velkém počtu prokládala zásuvku se svým spodním prádlem, uchrání před upíry, že vám přidá na zdraví, když občas vyjdete mezi lidi a zasmějete se, že v každém člověku najdete něco dobrého, když víte, kde máte hledat, a že ji každý večer, když se svléká, pozorují tři odporní trpaslíci.

Holy Wood!…

…zatím to nebylo nic moc. Jen obyčejný kopec u moře a za kopcem písečné duny. Byla to krajina s tou zvláštní krásou, kterou oceníte jedině tehdy, když se jí krátce pokocháte a rychle se přesunete někam, kde mají teplou vodu a studené nápoje. Zůstat tam nějakou dobu je skutečný trest.

A přesto už tady stálo město… téměř. Dřevěné domy, postavené tam, kde někdo náhodou složil náklad dřeva. Všechny stavby byly hrubé a odbyté, jako by ti, kdo je stavěli, litovali času, který by rádi využili na něco důležitějšího. Byly to vlastně jen hranaté dřevěné krabice s víkem.

S výjimkou průčelí.

Jak řekl Viktor o mnoho let později, když jste chtěli porozumět Holy Woodu, museli jste pochopit především jeho architekturu.

Představte si dřevěnou krabici stojící na písku. Má mírně skloněnou střechu, ale to není důležité, protože v Holy Woodu nikdy neprší. Ve zdech jsou škvíry, ucpané starými hadry. Místo oken na vás zírají jen otvory beze skla, protože sklo je příliš křehké, než aby se je dařilo dopravovat sem úspěšně až z Ankh-Morporku. A při pohledu odzadu vypadá průčelí jako obrovská plakátovací plocha podepřená spletí latí a trámků.

Zepředu byla ovšem průčelí vyřezávaná, proplétaná, zlacená, zdobená ornamenty a těmi nejbujnějšími výstřelky všech možných slohů, především baroka. Každý muž v Ankh-Morporku, který měl jen špetku rozumu, postavil svůj dům tak, aby zvenčí vypadal co nejskromněji a nepřitahoval k sobě nežádoucí pozornost a ozdoby si nechával uvnitř sám pro sebe. Jenže Holy Wood nosil své domy naruby.

Viktor procházel tím, co by se dalo při velké dávce dobré vůle nazvat hlavní ulicí, jako ve snu. Časně ráno se probudil mezi dunami. Proč? Rozhodl se jít do Holy Woodu, ale proč? Nedokázal si vzpomenout. Jediné, co si skutečně pamatoval, bylo, že ve chvíli, kdy se tak rozhodl, mu to rozhodnutí připadalo jako jediné správné. Nacházel pro ně celé stovky logických důvodů.

Jen kdyby si teď dokázal vzpomenout alespoň na jediný z nich…

Ne že by v jeho mysli byl momentálně prostor na přehrávání vzpomínek. Jeho vědomí začínalo být příliš vyplněno signály upozorňujícími na to, že je velmi hladový a akutně žíznivý. Jeho kapsy ukrývaly horentní sumu sedmi pencí. Za to si nekoupí ani talíř polévky, natož pořádné jídlo.

Potřeboval pořádné jídlo. Všechno bude jistě jasnější, až si notně naplní žaludek.

Prodíral se davy. Zdálo se, že většina z lidí jsou tesaři, ale byli tady i další, kteří většinou nesli demižony nebo tajemné skříňky. A každý se pohyboval rychle a rozhodně, hnaný nějakým vlastním mocným motivem.

Kromě něho.

Loudal se zmatenou ulicí, zíral na domy a cítil se jako luční kobylka, která zabloudila v mraveništi. A zdálo se, že nemá jedinou -

"Nemůžete koukat, kam jdete?" Narazil na zeď. Než stačil nabýt ztracenou rovnováhu, zmizel už druhý účastník srážky téměř v zástupu. Viktor upřel pohled tím směrem a pak se za dívkou se zoufalým výrazem rozběhl. "Haló!" zavolal. "Odpusťte! Promiňte, slečno!" Zastavila se a s netrpělivým výrazem čekala, než ji dohonil.

"Co je?" zamračila se.

Byla aspoň o třicet centimetrů menší než on a její tvary bylo těžko posoudit, protože měla oblečeny bohatě nabírané přezdobené šaty, i když ty nebyly zdaleka tak nápadné jako její blond paruka plná kudrlinek. Tvář, s výjimkou očí, které byly orámovány velkými černými kruhy, jí pokrývala vrstva světlého mejkapu. Celkově připomínala stínidlo na lampu, které se v poslední době příliš nevyspalo.

"Tak co je?" opakovala netrpělivě. "Rychle! Za pět minut to roztáčejí nanovo!"

"No, víte -"

Bylo vidět, že její napětí maličko povolilo. "Ne, nic mi neříkejte," prohlásila, "Vy jste sem právě přicestoval. Všechno je to pro vás nové. Nevíte, co máte dělat. Máte hlad. A nemáte skoro žádné peníze, co? Uhodla jsem?"

"Přesně! Jak to můžete vědět?"

"Takhle tady začíná každý. A teď byste chtěl proniknout na plac, že?"

"Na plac?"

Obrátila oči v sloup, takže jí bělma v Černých kruzích strašidelně zableskla.

"Pohyblivé obrázky!"

"Ale já -" opravdu chci, uvědomil si. Nevěděl jsem to, ale chci. Ano. Proto jsem přece přišel. Proč mi to nedošlo hned?

"Ano," přikývl. "To je to, co bych chtěl dělat. Chtěl bych se - ehm - k nim dostat, k obrázkům. A jak se to tak dělá?"

"Člověk čeká a věčně čeká. Dokud si člověka někdo nevšimne." Dívka si ho prohlédla od hlavy k patě s neskrývanou nedůvěrou. "Proč si nezaložíte tesařství? Holy Wood potřebuje dobré dřevěné krejčí den co den."

Pak se otočila a zmizela v davu ostatních zaměstnaných lidí.

"Díky, děkuju vám," volal za ní Viktor. "Díky!" Pak zesílil hlas a dodal: "Doufám, že se vám ty oči uzdraví!"

Zazvonil mincemi v kapse. Tesařství nepřipadá v úvahu. Už ten název nepříjemně připomínal těžkou práci. Kdysi to zkusil a zanedlouho došli on a dřevo k vzájemné dohodě - on na ně nebude sahat, pokud to nebude nutné, a dřevo se nebude rozpadat, kdykoliv se ho Viktor dotkne.

Věčné čekání není tak špatná věc, ale abyste si ho užili, potřebujete poměrně dost peněz.

Najednou jeho prsty zavadily v kapse o malý obdélník papíru. Vytáhl ho na světlo a podíval se na něj.

Silverfishova navštívenka.

Jak se ukázalo, číslo 1 - Holy Wood byla skupina dřevěných bud uvnitř vysoké ohrady. U brány stála dlouhá

fronta. Tu tvořili trollové, trpaslíci a lidé. Všichni vypadali, jako by tady už čekali delší dobu, někteří z nich, přestože stáli, už byli dokonce tak skleslí, že vypadali jako zvláštní vývojová větev prehistorických frontových bojovníků.

U brány stál obrovský rozložitý muž, který pozoroval frontu s pohrdavým výrazem obyčejného člověka, jemuž je svěřena určitá moc a on je pevně odhodlán si své postavení vychutnat. Takových jsou po světě ostatně tisíce.

"Promiňte -" začal Viktor.

"Pan Silverfish už dnes žádný lidi nebere," procedil muž koutkem úst. "Takže zmiz."

"Ale on mi řekl, že kdykoliv bych se ocitl -"

"Neslyšel jsi, že máš zmizet, kámo?"

"Ano, ale -"

Brána se maličko pootevřela a ve škvíře se objevil drobný bledý obličej.

"Potřebujeme jednoho trolla a pár lidí," prohlásil. "Jeden den, obvyklý plat." Brána se znovu zavřela.

Hlídač se narovnal a přiložil si zjizvené ruce k ústům.

"Tak pozor, vy sebranko!" zařval. "Slyšeli jste toho muže?" Přeběhl očima frontu s výrazem zkušeného chovatele dobytka. "Ty, ty a ty," řekl a ukázal přitom prstem.

"Odpusťte," začal Viktor v marném pokusu o spravedlnost, "ale já měl dojem, že támhleten muž stál na prvním -"

Někdo ho odstrčil z cesty. Šťastná trojice se protlačila dovnitř. Viktor měl pocit, že zahlédl záblesk mincí, které změnily majitele. Pak se strážce brány obrátil k němu a upřel na něj zuřivý pohled.

"Ty," prohlásil, "běž okamžitě na konec řady. A tam zůstaneš!"

Viktor si ho chvíli prohlížel. Pak si chvíli prohlížel bránu. Nakonec pohledem zabloudil k dlouhé frontě čekajících lidí.

"Hm, to ne," zavrtěl hlavou. "Myslím, že to neudělám. Ale stejně - díky."

"Tak zmiz!"

Viktor se na muže přátelsky usmál. Vydal se podél ohrady, až došel na její konec a zahnul za roh. Ohrada tam pokračovala a dovedla ho do úzké uličky.

Viktor chvilku hledal v obvyklých odpadcích, až našel kus kancelářského papíru. Pak si vyhrnul rukávy. Teprve potom začal podrobně zkoumat ohradu, dokud neobjevil několik uvolněných prken, která ho po menším úsilí propustila dovnitř.

Ocitl se v prostoru napůl zarovnaném hromadami dřeva a balíky plátna. Kolem bylo pusto a prázdno.

Vykročil s důležitým výrazem zaměstnaného muže, protože věděl, že člověka s vyhrnutými rukávy a kusem papíru v ruce nikdo nezastaví. Prošel kouzelnou říší dřeva a plátna, tím živným roztokem zájmové i populárně naučné kinematografie.

Na zadních stěnách většiny budov byly namalovány jiné budovy. Byly tam stromy, jejichž přední polovina vypadala jako strom, zatímco zezadu je vyplňovala směs dřevěných latí a šroubů. Všude se hemžili nadmíru zaměstnaní lidé, i když, jak si Viktor stačil všimnout, nikdo vlastně nic nedělal.

Pozoroval, jak muž v dlouhém černém plášti a v černém klobouku, jehož tvář zdobil knír podobný kartáči na boty, přivazuje k jednomu z oněch stromů jakousi dívku. Přestože se dívka zoufale bránila, nezdálo se, že by měl někdo v úmyslu mu v tom bránit. Naopak, celou scénu dost znuděně pozorovalo několik lidí a kousek dál stál za velkou krabicí na trojnožce muž a otáčel klikou umístěnou na boku krabice.

Dívka pozvedla v prosebném gestu ruku a bezhlučně otevřela a zavřela ústa.

Jeden z přihlížejících v tom okamžiku vstal, prohrábl štos prkének vedle sebe a jedno z nich podržel před krabicí s klikou.

Prkénko bylo natřeno na černo a bílou barvou na něm byla napsána slova: "Probůh! Probůh!"

Muž spustil prkénko a vrátil se na své místo. Zlosyn si mlsně nakroutil knír. Znovu přistoupil prkénkový muž, a tentokrát nápis na prkénku pravil: "Ohó, má pyšná krásko!"

Další z lidí, kteří poposedávali kolem, zvedl megafon.

"Dobrá, fajn," řekl. "Pět minut pauza a pak všichni na plac k velké bitevní scéně!"

Zlosyn dívku odvázal a odešli spolu. Muž u trojnožky přestal točit klikou, zapálil si cigaretu a otevřel horní stěnu krabice.

"Slyšeli jste všichni?"

Zevnitř se ozval sbor pištění a kvikotu.

Viktor přešel k muži s megafonem a poklepal mu na rameno. "Spěšná zpráva pro pana Silverfishe?" nadhodil.

"Je támhle v kanceláři," odpověděl muž pres rameno a hodil palcem.

"Díky."

První bouda, kam strčil hlavu, neobsahovala nic jiného než řady malých klícek, které mizely daleko v šeru. Uvnitř švitořili a štěbetali jacísi podivní tvorečkové, jejichž podobu nebyl s to v šeru zachytit, a doráželi na mříže. Spěšně dveře kůlny zase zavřel.

Za dalšími dveřmi opravdu narazil na Silverfishe, stojícího před stolem plným sklenic a útržků papíru. Ani se neotočil.

"Položte to támhle," řekl přes rameno.

"To jsem já, pane Silverfishi," odkašlal si Viktor.

Silverfish se otočil, upřel na něj nepřítomně vyčítavý pohled, jako kdyby to byla Viktorova vina, že si na něj nevzpomíná.

"Ano?"

"Přišel jsem kvůli tomu zaměstnání," pokračoval Viktor. "Pamatujete?"

"Jaké zaměstnání? Co bych si měl pamatovat? Jak jste se sem vůbec, u všech čertů, dostal?"

"Pronikl jsem na plac," odpověděl Viktor. "Ale není to nic, co by nespravilo kladivo a pár hřebíků."

Na Silverfishově tváři se objevila panika. Viktor rychle vytáhl jeho navštívenku a zamával mu jí před obličejem způsobem, o kterém se domníval, že je uklidňující.

"Ankh-Morpork? Před pár dny večer? Vyhrožovali vám?"

Silverfishovi se rozjasnila tvář. "Aha, už vím," přikývl slabě. "Vy jste ten mládenec, který mi tak trochu pomohl, že?"

"A vy jste mi řekl, abych za vámi přišel, kdybych změnil názor a chtěl do pohyblivých obrázků," doplnil ho Viktor. "V té chvíli mě to nezajímalo, ale teď ano." Věnoval Silverfishovi jeden ze svých nejpřátelštějších úsměvů.

V duchu si však myslel: Ten se z toho pokusí vykroutit. Už své nabídky lituje. Určitě mě pošle nazpět do fronty.

"No, ano, to je pravda," přikývl Silverfish. "Spousta velmi nadaných lidí se chce dostat do obrázků. Chce to ještě pár dnů a začneme se zvukem. Co jsem to… ano, poslyšte, nejste tesař? Máte nějaké základy alchymie? Cvičil jste někdy skřítky, nebo šotky? Umíte vůbec něco rukama?"

"Ne," připustil Viktor.

"Umíte zpívat?"

"Trochu. Pobrukuju si ve vaně, ale nic moc," snažil se Viktor.

"Umíte tančit?"

"Ne."

"Meč? Neumíte zacházet s mečem?"

"Trochu," přikývl Viktor. Používal meč při cvičení v tělocvičně. Nikdy nešermoval se soupeřem, protože mágové si cvičení hnusí a jediný příslušník univerzity, který do tělocvičny vstoupil, byl knihovník a ten užíval jen šplhací tyče, lana a kruhy. Viktor však věnoval cvičení dost času, probral jak silový šerm tak jemné techniky, to vše před zrcadlem a v souboji se zrcadlem nikdy neprohrál.

"Aha," přikývl Silverfish zachmuřeně. "Neumí zpívat. Neumí tančit. Umí trochu šermovat."

"A taky jsem vám dvakrát zachránil život," připomněl mu Viktor.

"Dvakrát?" vyštěkl užasle Silverfish.

"Jistě," přikývl Viktor. Pak se zhluboka nadechl. Tohle bude poněkud riskantní. "Tenkrát," řekl a významně se rozhlédl prázdnou kanceláří, "a teď."

Silverfish se na něj chvilku díval a pak zavrtěl hlavou: "Nemyslím, že vám bylo něčeho takového zapotřebí!"

Rozhostilo se dlouhé ticho.

"Je mi to hrozně líto, pane Silverfishi," začal Viktor prosebným hlasem. "Opravdu nejsem takový lump, ale vy jste mi to řekl a já kvůli tomu šel celou tu cestu, jsem už bez peněz, mám hlad a budu dělat jakoukoliv práci, kterou mi nabídnete. Cokoliv. Prosím."

Silverfish se na něj pochybovačně zadíval.

"Hrál jste někdy?"

"Prosím?"

"No, jestli jste už někdy jen tak chodil a předstíral, že jste něco, co nejste, nebo že děláte něco, co neděláte?" vysvětloval Silverfish.

"To ano!"

"Že se nestydíte, takový chytrý, vzdělaný mládenec jako vy," zavrtěl hlavou Silverfish. "Co vlastně děláte?"

"No, já studuju na mág -" vzpomněl si na Silverfishovu antipatii k mágům a rychle se opravil, "- na úředníka."

"Na magistrátního úředníka?" řekl Silverfish.

"Ale já nevím, jak mi to hraní půjde," zamlouval rychle celou věc Viktor.

Silverfish se zatvářil udiveně. "Oh, to bude v pořádku," mávl rukou, "v pohyblivých obrázcích je velmi těžké být špatným hercem."

Vsunul ruku do kapsy a vytáhl tolarovou minci.

"Tu máte," řekl, "běžte a kupte si něco k jídlu."

Prohlédl si Viktora od hlavy k patě.

"Chcete ještě něco?" zeptal se.

"No," znejistěl Viktor, já myslel, že mi řeknete, co se to děje."

"Jak to myslíte?"

"Před několika dny jsem vás viděl pouštět," najednou pocítil jistou pýchu nad tím, že si ten výraz zapamatoval, "ve městě, a najednou jsem to chtěl dělat taky. Přál jsem si to víc než cokoliv jiného. Nikdy v životě jsem si nic tak strašně nepřál!"

Silverfishovi se na tváři objevil výraz úlevy.

"Ach, tohle myslíte," přikývl s pochopením. "To je jen kouzlo Holy Woodu. Není to žádná magie," dodal spěšně, "magie, to jsou samé pověry a humbuk. Ne. Tohle jsou kouzla pro obyčejné lidi. Hlavu máte plnou nápadů a neomezených možností. Alespoň já mám," prohlásil.

"Chápu," zatvářil se Viktor nejistě. "Ale jak to funguje?"

Silverfishovi se rozzářila tvář.

"Opravdu to chcete vědět? Chcete vědět, jak to všechno funguje?"

"No, ano, já -"

"Víte, mnoho lidí je tak obyčejných a nudných," pokračoval Silverfish. "Ukážete jim například takový malý zázrak, jako je obrázková skřínka, a oni řeknou jenom ‚oh!'. Nikdy se vás nezeptají, jak to funguje. Nezajímá je to. Pane Ptáčku!"

Poslední slova Silverfish vykřikl. Za chvilku se otevřely dveře na vzdálenějším konci boudy a v nich se objevil muž.

Na řemeni kolem krku měl zavěšenou obrázkovou skříňku. Z opasku mu visela celá sada podivného nářadí. Ruce měl potřísněné chemikáliemi a neměl obočí, což, jak se Viktor brzy dozvěděl, byl poznávací znak každého, kdo se nějaký čas pohyboval kolem osmocelulózy. Čapku měl na hlavě nasazenou štítkem dozadu.

"Tohle je Táta Ptáček," rozzářil se Silverfish. "Náš hlavní klikař. Táto, tohle je Viktor. Bude pro nás hrát."

"Ohó," prohlásil Táta a podíval se na Viktora stejným pohledem, jakým se dívá řezník na mrtvé dobytče. "Vážně?"

"A chtěl by vědět, jak to všechno funguje."

Táta počastoval Viktora dalším nenaleženým pohledem.

"Špagát," prohlásil zachmuřeně. "Všechno tady závisí na špagáte. Divil byste se, co všechno by se tady kolem rozpadlo," pokračoval, "kdybych tady nebyl já se svým klubkem špagátu."

V krabici, kterou měl kolem krku, se najednou začalo něco hýbat. Táta do ní udeřil z boku dlaní.

"Nechte toho, vy tam," zavrčel. Pak kývl na Viktora.

"Vždycky, když se jim naboural pravidelný režim, začnou se vzpouzet," ušklíbl se.

"Co je v té skříňce?" zeptal se Viktor.

Táta mrkl na Silverfishe. "To bys rád věděl, co?"

Viktor si vzpomněl na klícky ve vedlejší boudě.

"Zní to, jako kdyby tam byli skřítci nebo šotci," řekl nakonec.

Táta na něj vrhl souhlasný pohled, takový, jakým by člověk obdařil hloupého psa, kterému se podařil výjimečně chytrý kousek.

"Jo, trefil jsi to přesně," připustil.

"Ale jak je možné, že vám neutečou?" vrtěl hlavou Viktor.

Táta se zašklebil. "Špagát, to je věc."

Kolík Ať'sepicnu byl jeden z těch vzácných lidí, kterým to myslelo v přímkách.

Většina lidí totiž myslí cik cak. Tak jejich myšlenky například začnou: "Hrozně by mě zajímalo, jak bych to udělal, abych byl hodně bohatý," a pak pokračují úplně jiným směrem třeba: "Co bude asi k večeři," nebo: "Kdo by mi tak ještě půjčil pět tolarů?"

Ať'sepicnu však dokázal najít cílovou myšlenku, která uzavírala myšlenku prvotní, v tomto případě konečně jsem hodně bohatý, spojit je přímkou a pak podle ní pomalu a trpělivě postupovat, dokud nedošel na konec.

Ne že by to pravidelně fungovalo. Jak už tolikrát zjistil, v celém tom procesu se pokaždé objevila nějaká malá, ale životně důležitá chybička. Většinou ji představovala až podivná nechuť lidí koupit to, co se jim Kolík rozhodl prodávat.

Teď však pod kabátem na prsou nesl kožený váček obsahující jeho celoživotní úspory. Byl v Holy Woodu jeden den. Prohlédl si jeho zmatenou organizaci a podrobil ji zkoumání a kritice z pohledu celoživotního obchodníka. Jak se zdálo, na běžné úrovni už pro něj nebylo nikde ani místečko, ale to mu jako problém nepřipadalo. Vždycky tady bylo ještě místo někde nahoře.

Celodenní pátrání a pečlivé pozorování ho nakonec dovedlo k ohradě Zájmové a Populárně naučné kinematografie. Teď stál na protější straně ulice a se zájmem obhlížel dění kolem brány.

Pozoroval dlouhou frontu. Pozoroval muže, který hlídal u brány. Nakonec došel k rozhodnutí.

Vydal se podél zástupu. Měl v hlavě mozek. Věděl, že má někde v hlavě mozek. Co teď ale potřeboval, byly svaly. Tady někde přece -

"Hezký vodpoledne, pane Ať'sepicnu."

Ta plochá hlava, ty obrovské paže, ten ohrnutý spodní ret a skřípavý hlas, který hovořil o IQ velikosti lískového oříšku. To všechno dávalo dohromady-

"To jsem já, Navážka," řekl Navážka. "Mám radost, že vás tady vidím, fakt."

Věnoval Kolíkovi úsměv, který připomínal puklinu otvírající se v nosném pilíři mostu při průjezdu mezinárodního rychlíku.

"Nazdar, Navážko! Ty už pracuješ v obrázcích?" zeptal se Kolík.

"No, pracuju, tak bych to zrovna neřek," odpověděl mu Navážka zahanbeně.

Kolík se na trolla chvilku díval a pozoroval především jeho otlučené pěsti, které mívaly všeobecně poslední slovo v každé pouliční rvačce v Ankh-Morporku.

"Tak to je nechutné," prohlásil s účastí. Vytáhl z kapsy svůj váček s penězi a odpočítal pět tolarů. "Jak by se ti líbilo pracovat pro mě, Navážko?"

Navážka uctivě klepl klouby pravice o čelo.

"Tak teda jo, pane Kolík," zaskřípal.

"Výborně, pojď se mnou."

Kolík vykročil zpátky podél fronty k jejímu začátku. Muž u vchodu napřáhl ruku, aby mu zabránil vstoupit.

"Hele, kámo, kam myslíš, že se to cpeš?"

"Mám schůzku s panem Silverfishem," prohlásil klidně Kolík.

"A pan Silverfish o tom ví?" nadhodil strážný tónem, který naznačoval, že on osobně by tomu nevěřil, i kdyby to bylo napsáno ohnivým písmem na nebi.

"Zatím ne," odpověděl upřímně Kolík.

"No, tak v tom případě, kámo, můžeš jít akorát tak do -"

"Navážko?"

"Ano, pane Kolík?"

"Udeř toho muže."

"Tak teda jo, pane Kolík."

Navážkova paže opsala stoosmdesátistupňový oblouk, na jehož konci svištělo zapomnění. Strážného rána zvedla do vzduchu a přesunula zhruba o pět metrů dál, kde zůstal ležet v troskách vrat, která si nesl s sebou. Fronta nadšeně zajásala.

Kolík vrhl na trolla pochvalný pohled. Navážka na sobě měl jen kus hadru uvázaný kolem pasu, který zakrýval právě jen to, co trollové považují za nutné zakrývat.

"Výborně, Navážko."

"Tak teda jo, pane Kolík."

"Budem se ti ale muset porozhlídnout po nějakém oblečení," pokýval Kolík hlavou. "A teď buď tak hodný a hlídej bránu. Nepouštěj nikoho dovnitř."

"Tak teda jo, pane Kolík."

O dvě minuty později proběhl trollovi mezi krátkýma křivýma nohama malý šedý pes a klidně přeskočil zbytky brány, jenže Navážka si ho nevšímal, protože každý přece ví, že pes není nikdo.

"Pan Silverfish?" řekl Kolík Ať'sepicnu.

Silverfish, který právě procházel studiem s krabicí plnou čerstvého filmového materiálu, při pohledu na hubenou postavu, která k němu mířila jako dávno ztracená lasička, zaváhal.

"Co je," řekl nakonec Silverfish. "Kdo jste? A jak jste se dostal -"

"Kolík, jméno mé," odpověděl mu okamžitě Kolík. "Ale kamarádi mi říkají Ať'sepicnu."

Sevřel neodporujícímu Silverfishovi pravačkou ruku, levačku mu položil na rameno, přistoupil k němu co nejblíž a pravačkou mu mocně pumpoval nahoru a dolů. Navenek tento akt vypadal jako výraz nejvřelejšího obdivu a přátelství, ale v praxi to znamenalo, že kdyby se Silverfish pokusil ustoupit o jediný krok, riskoval vykloubení ruky v lokti.

"Byl bych rád, abyste věděl," pokračoval Ať'sepicnu, "že na nás všechny udělalo obrovský dojem to, co tady děláte!"

Silverfish mlčky a poněkud otřeseně zíral, jak je jeho ruka nucena přátelit se i proti jeho vůli, a pak se nejistě usmál.

"Opravdu?"

"Tohle všechno -" Ať'sepicnu pustil Silverfishovo rameno jen na tu kratičkou chvíli, ve které rozmáchlým gestem zahrnul celé okolí a probíhající zmatek. "Úžasné!" řekl. "Fantastické! A ten váš poslední kousek, jak se to jenom -"

"Ošizený šizuňk," rozzářil se Silverfish. "To je ten, kde zloděj ukradne uzenky a majitel obchodu ho pronásleduje?"

"Jo, to je on," přikývl bez zaváhání Kolík, jehož úsměv přitom sice na okamžik ztuhl, ale pak znovu nabyl na vřelosti a opravdovosti. "To je on! Úžasné! Skutečně geniální! Překrásně postavená metafora!"

"Představte si, že nás stál skoro dvacet tolarů!" chlubil se Silverfish se stydlivou pýchou. "A na dalších čtyřicet pencí přišly ty párky."

"Úžasné," vrtěl hlavou Ať'sepicnu. "Už to musely vidět celé stovky lidí, ne?"

"Tisíce," přikývl spokojeně Silverfish.

Úsměv, který se teď Kolíkoví rozlil po tváři, byl tak široký, že nebylo k čemu ho přirovnat. Kdyby se mu rozšířil ještě o kousek, byla by mu upadla horní polovina hlavy.

"Tisíce? Vážné? Tolik? A ti všichni vám samozřejmě zaplatili, hm, kolik vlastně platí?"

"No, my vždycky vybereme něco na místě," vysvětloval Silverfish. "Hlavně, abychom pokryli náklady, zatím jsme totiž stále ještě ve stadiu výzkumu, rozumíte, že?" Sklopil oči. "Tak mě napadlo," řekl, "mohl byste mi už přestat třást tou rukou?"

Ať'sepicnu sledoval jeho pohled. "Ale samozřejmě!" řekl a vstrčil si vlastní končetinu do kapsy. Silverfishova ruka ještě sama od sebe nějakou dobu poskakovala nahoru a dolů, protože svaly zachvátila křeč.

Kolík chvíli mlčel a na tváři měl výraz člověka, který se zabral do velmi vážného rozhovoru s nějakým vnitřním bohem. Pak řekl: "Víte, Thomasi -mohu vám říkat Thomasi? - když jsem viděl ten filmový skvost a pak některé další, řekl jsem si, Kolíku, za tím vším vězí skvělý tvůrčí umělecký duch -"

"Jak víte, že se jmenuji -"

"Tvůrčí duch, pomyslel jsem si, který by měl mít naprostou svobodu, aby mohl obcovat s múzou a nemusel se zatěžovat všemi těmi otravnými podrobnostmi řízení a spravováním celého podniku, nemám pravdu?"

"No… je pravda, že ta papírová práce je trochu -"

"Přesně to jsem si myslel," přikývl Kolík,

"a taky jsem si řekl, Kolíku, ty bys tam měl zajít a nabídnout mu své služby. Rozumíte. Administrativu. Sejmout mu to břímě z beder. Nechat ho dělat, co dělá nejlíp, nemám pravdu? Co? Tome?"

"Já, já, já, ano, jistě, samozřejmě, je pravda, že moje nejsilnější stránka je -"

"Výborně! Vý-bor-ně!" rozplýval se Ať sepicnu. "Tome - já to beru!"

Silverfishovy oči mírně zeskelnatěly. "Tedy, ehm," odkašlal si.

Ať sepicnu ho laškovně v náznaku udeřil pěstí do ramene. "Jen mi ukaž, kde máš všechny ty svoje papíry," prohlásil, "a hned potom odsud můžeš vypadnout a věnovat se tomu, co umíš nejlíp."

"Ehm. Ano," přikývl zmámený Silverfish. Ať sepicnu ho uchopil za obě ruce a vrhl na něj tisíciwattový úsměv plný sounáležitosti.

"V tomhle okamžiku jsem velice pyšný," prohlásil dojatým hlasem. "Nedokážu ti ani říct, kolik to pro mě znamená. Na mou čest, věř mi, že tohle je nejšťastnější den mého života. Chci, abys to věděl. Tommy. Čestně!"

Posvátné ticho, které následovalo, najednou přerušil tichounký pláč provázený popotahováním.

Kolík se pomalu ohlédl. V místnosti nikdo nebyl, jen malý šedý toulavý psík, který seděl ve stínu hromady dřeva. Všiml si Kolíkova výrazu a naklonil hlavu k jedné straně. "Haf?" udělal. Ať sepicnu se rychle rozhlédl po něčem, co by mohl po zvířeti hodit, pak si ale uvědomil, že to by vypadl z role, a obrátil se zpět k lapenému Silverfishovi.

"Víte," přiznal s přesvědčením, "měl jsem vážně nesmírné štěstí, že jsem potkal právě vás!"

Oběd v hospodě stál Viktora tolar a dvě pence. Byl to talíř polévky. Jak mu řekl prodavač, u kterého ji koupil, je tady drahé všechno, protože se to musí dovážet. Kolem Holy Woodu není jediná farma. A proč taky, který hlupák by pěstoval nějakou zeleninu, když se mohl vrhnout do obrázků?

Pak se ohlásil u Táty Ptáčka ke zkušební filmové nahrávce.

Ta spočívala v tom, že minutu stál nehybně na místě, zatímco si ho klikař prohlížel přes vrcholek skříňky. Když uplynula, řekl Táta: "To je dobrý, synku, ses přirozenej herec, hochu."

"Ale vždyť já nic nedělal," divil se Viktor. "Řekl jste mi, abych se nehýbal."

"Jasně. Přesně to je ono! To je to, co potřebujeme. Lidi, kteří dokážou nehybně stát. Žádné takové ty serepetičky, šup sem a šup, jak se to dělá na divadle."

"Ještě jste mi neřekl, co dělají v krabici ti skřítkové?" zajímal se Viktor.

"Co by dělali - tohle," řekl Táta a vyhákl několik zarážek. Na Viktora zíralo několik párů malých zlomyslných oček.

"Tady těch šest šotků," řekl a ukázal opatrně, aby se vyhnul drobným pařátům, "vyhlíží tou malou dírkou na přední straně krabice a kreslí obrázky toho, co vidí. Musí jich být šest, jasný? Dva malujou a ostatní čtyři na to foukají, aby to rychleji schlo. To kvůli obrázku, který následuje. A to zase proto, že pokaždé, když otočím tady tou klikou, posune se proužek průhledného materiálu - osmocelulózy - o jedno políčko a objeví se další obrázek - další políčko." Zatočil klikou. Ozvalo se klikaklikaklikaklika a rarášové rozčileně zaštěbetali. "Proč to dělají?" zeptal se Viktor. "Jo to," přikývl Táta, "Kvičí, protože klika taky pohání tadyhleto malé kolečko, na kterém jsou připevněné malé karabáče. Je to jediný způsob, jak je přinutit pracovat dostatečně rychle. Průměrný skřítek nebo šotek je neobyčejně líné stvoření. Je to taková zpětná vazba - čím rychleji točíš klikou, tím rychleji běží film, a tím rychleji musí ti hajzlíci malovat. Je ovšem velmi důležité udržovat tu správnou rychlost. Jo, to je moc důležitej džob, klikaření."

"Ale není to… jak bych to… tak trochu kruté?"

Táta Ptáček se zatvářil užasle. "Ale vůbec ne! Kdepak. Každou půlhodinu mám nárok na přestávku na odpočinek. Nařízení cechu klikařů."

Popošel podle police k místu, kde stála další skříňka s odklopenou zadní stěnou. Tentokrát na Viktora z jejího nitra zamžouralo několik netečných ještěrek uzavřených v drátěné kleci.

"Z tohohle vážně nemám žádnou radost, jako ostatně nikdo," pokračoval Táta ve výkladu, "ale je to to nejlepší, co se nám zatím podařilo sehnat. Když si vezmeš obyčejného salamandra, tak ten bude ležet celý den na sluníčku a hltat světlo. Když ho vyplašíš, vypustí ho stejně jako ostatní zvířata trus. Říká se tomu obranný mechanismus. No a když film prochází tudy, tahle krytka se otvírá a zase zavírá a jejich světlo prochází filmem, tady těmi čočkami a na plátno. V podstatě je to velice jednoduché."

"A jak je strašíte, aby -"

"Vidíš tuhle kliku?"

"Aha."

Viktor zamyšleně strčil do skříňky prstem.

"Dobrá, tohle všechno je mi jasné," přikývl. "Takže dostanete pás plný maličkých obrázků. A rychle je protáčíte jeden za druhým. Takže bychom měli vidět jen takový rozmazaný pás, ale nevidíme."

"To je ono," řekl Táta Ptáček a poklepal si prstem ze strany na nos. "Je to tajemství cechu klikařů. Předává se celé věky ze zasvěceného na zasvěceného," dodal s důležitým výrazem.

Viktor na něj vrhl ostrý pohled. "Já měl dojem, že lidé dělají pohyblivé obrázky teprve několik měsíců?"

Táta byl natolik slušný, že znejistěl. "No, to jo, v téhle době to teprve tak nějak rozjíždíme," připustil. "Ale dej nám pár let a uděláme z toho velký - nešahej na to!"

Viktor s provinilým výrazem ucukl rukou, kterou se chtěl dotknout sloupce plochých plechových kotoučů na polici.

"V těch jsou skutečně filmy," vysvětlil mu Táta a velice opatrně plechovky odsunul stranou. "Musíš s nima zacházet velice opatrně. Nesmí se moc zahřát, protože je to osmocelulóza, a taky nesnáší prudké nárazy."

"Co se stane, když se zahřeje?" zeptal se Viktor s pohledem upřeným na ploché kotouče.

"Kdo ví? Ještě to nikdy nikdo nepřežil, aby nám mohl říct co a jak." Táta Ptáček si všiml Viktorova výrazu a usmál se.

"Ty si s tím nelam hlavu," řekl. "Ty budeš před kamerou."

"Akorát že neumím hrát," odpověděl mu Viktor.
"A jsi schopný udělat to, co se ti řekne?" zeptal se Táta.
"Cože? No, ano, Myslím, že ano."
"Tak to je jediné, co potřebuješ, mládenče. Nic víc. To a co největší svaly."
Vyšli do oslňujícího slunce a zamířili k Silverfishově boudě.
Ta byla obsazená.
Kolík Ať'sepicnu se právě seznamoval s pohyblivými obrázky.
"Napadlo mě tohle," řekl Kolík. "Podívej, vypadalo by to takhle nějak."
Pozvedl kus lepenky.
Na lepence byl neumělou a roztřesenou rukou vyveden nápis:
Prochč si nesajíd
hnedky po tomto přestavení
do proclulého
HARGOVA ŽE BÍRKOVÉHO DOMU?
Nejlepčí Hojte Quis Ine!
"Co je to Hojte Quis Ine?" zeptal se Viktor.
"To je v cizí řeči a značí to jídlo pro lepší lidi," odpověděl Kolík. Vrhl na Viktora ošklivý pohled, protože Viktor pod stejnou střechou ani trochu nezapadal do jeho plánu. Doufal, že polapí Silverfishe sám. "Znamená to noblesní jídlo," dodal.
Silverfish zíral na kus lepenky.
"A co s tím?" zeptal se.
"Proč bys to nemohl," začal Ať'sepicnu velice opatrně, "podržet před kamerou na konci filmu?"
"Proč bych to dělal?"
"Protože člověk jako Harga by za to zaplatil pěknej bal… pěknou sumu peněz," vysvětloval Kolík.
Teď už na kus lepenky zírali všichni.
"Já jsem v Hargově žebírkovém domě jedl," ozval se po chvíli Viktor. "Ale neřekl bych, že tak dobře vaří. Rozhodně bych nepoužil slovo nejlepší. Do nejlepšího mají hodně daleko." Na chvilku se zamyslel. "K nejlepšímu mají tak daleko, jak si jen dovedete představit. A lepší člověk se mu vyhne obloukem," dodal vyčítavě.
"Na tom přece nezáleží," přerušil ho Ať'sepicnu ostře. "To není důležité."
"Ale když budeme tvrdit, že Hargův žebírkový dům je nejlepší hostinec ve městě, co si pomyslí ostatní hostince?"
Kolík se naklonil přes stůl.
"Pomyslí si," prohlásil, "proč jsme na to nepomysleli jako první my!?"
Pak se s vítězoslavným výrazem narovnal. Silverfish na něj vrhl pohled absolutního neporozumění.
"Nemohl bys mi to vysvětlit ještě jednou, prosím?" řekl.
"Budou chtít totéž!" zněla Kolíková odpověď.
"Aha, už chápu," rozjasnil se Viktor. "Budou chtít, abychom na konci filmů drželi cedulky s nápisy jako ‚Hargův hostinec není nejlepší ve městě, nejlepší hostinec ve městě jsme my!'."
"Něco takového, něco takového," zabručel Ať'sepicnu a vrhl na něj podezřívavý pohled. "Ta slova bychom asi museli trochu upravit, ale představuju si něco podobného."
"No ale, přece," Silverfish se pokoušel myslet trochu dopředu, "to by se přece Hargovi nelíbilo, ne? Kdyby nám zaplatil, abychom napsali, že je jeho hostinec nejlepší, a my potom vzali peníze od jiných lidí, abychom řekli, že je nejlepší jejich hostinec, tak by nám Harga musel -"
"- zaplatit mnohem víc," přikývl Ať'sepicnu, "abychom to o jeho hostinci napsali znovu, jenže mnohem větším písmem."
Bez dechu na něj upírali oči.
"Ty si vážně myslíš, že to takhle půjde?" vrtěl hlavou Silverfish.
"Jo," odpověděl Ať'sepicnu lakonicky. "Zkus si někdy ráno poslechnout trhovce. Zjistíš, že nekřičí ‚skoro čerstvé pomeranče, jen mírně povadlé, rozumná cena', nebo ano? Ne, oni křičí ‚ty zaručeně nejčerstvější pomeranče, právě dovezené, nejnižší ceny'. Mají prostě smysl pro kšeft."
Ať'sepicnu se znovu naklonil přes stůl.
"Tak se mi zdá," prohlásil, "že vám by se trocha takového smyslu pro kšeft taky hodila."
"Vypadá to tak," přisvědčil Silverfish mdle.
"A s trochou peněz," pokračoval Kolík a jeho slova dopadala jako krumpáč pronikající do trhlin v realitě, "bys opravdu mohl podstatně vylepšit své umění."
Silverfish poněkud pookřál. "To je pravda," souhlasil. "Tak například, kdybychom vymysleli nějaký způsob, jak k obrázkům přidat zvuk -"
Ať'sepicnu ho ale neposlouchal. Ukázal na štůsek černých destiček, naskládaných u stěny.
"Co je to?" zeptal se.
"Aha," uhodil se Silverfish do čela. "Dostal jsem takový nápad. Mysleli jsme si, eh, že to bude dobré pro obchod," vychutnával svá slova, jako by to byly nějaké nové cizokrajné cukrovinky, "když lidem řekneme, jaké další obrázky pro ně připravujeme."
Kolík zvedl jednu destičku a s kritickým pohledem ji podržel na vzdálenost paže od sebe.
Stálo na ní:

Uvidíte příští týden!
Pelias a Melisanda
Romantická tražédie o dvou cívkách!
Děkujeme vám.
"Hm," zabručel bez jakéhokoliv nadšení.
"Není to snad v pořádku?" zeptal se Silverfish, který už byl patřičně zpracován. "Podívej, vždyť to říká všechno, co by mohl vědět, ne?"
"Dovolíš?" natáhl se Ať sepicnu pro kus křídy na Silverfishově stole. Chvilku soustředěně psal na opačnou stranu prkénka a pak ho otočil.
Teď tam stálo:
Bohové i lidé říkali, že to nesmí být
Ale oni je neposlechli!
Pelias a Melisanda - příběh zapovězené lásky!
Spalující sága vášně, která překonala vesmír i čas!
Budete otřeseni! Účinkuje 1000 slonů!
Viktor se Silverfishem si nápis pomalu a pečlivě přečetli, způsobem, jakým člověk čte menu v cizím jazyce. Tohle pro ně byl cizí jazyk, a bylo to o to horší, že to na první pohled vypadalo jako jejich jazyk mateřský.
"No, já nevím," odkašlal si Silverfish. "Víš… já nevím, jestli je v tom příběhu opravdu něco zapovězeného… Ehm. Je to historický příběh. Myslel jsem si, že to pomůže, víš, třeba dětem a tak. Že se přiučí něco z dějepisu. Oni se ti dva ve skutečnosti nikdy nepotkali, abys rozuměl, a to právě na tom bylo tak tragické. Ten příběh je velmi, hm, smutný." Znovu upřel pohled na destičku. "I když musím říci, že na tom něco je. Ehm." Rozpačitě se podíval kolem, s výrazem člověka, kterému na srdci leží ještě něco jiného. "Musím říct, že si nějak nevybavuju ty slony," dodal nakonec, jako by to byla jeho vlastní vina. "Byl jsem na place celé odpoledne, co jsme to točili, a v žádném případě si nevzpomínám na tisíc slonů. Jsem si jistý, že bych si jich všiml."
Ať sepicnu chvilku nepřítomně zíral. Nevěděl, kde se v něm ty nápady berou, ale když teď o tom přemýšlel, objevovaly se mu v hlavě zcela přesné představy, co všechno by ve filmech mělo být. Tisícovka slonů by byla skvělý začátek.
"Žádní sloni?" řekl.
"Myslím, že ne."
"Dobrá, a co nějaké tanečnice?"
"Hm, taky ne."
"Jsou tam aspoň nějaké divoké honičky a lidé, kteří visí za špičky prstů ze skalního útesu?"
Silverfish pozvedl s nadějí oči. "Myslím, že v jednom okamžiku je tam balkon," přiznal.
"Jo? A visí z něj někdo za špičky prstů?"
"Nic takového," zavrtěl hlavou Silverfish. "Myslím, že se z něj vyklání Melisanda."
"Dobrá, a bude se všem divákům tajit dech v obavách, že by z něj mohla vypadnout?"
"Já doufám, že v té chvíli budou všichni naslouchat tomu, co říká Pelias," bránil Silverfish opatrně umění. "Musíme to napsat na pět tabulí. Hodně malým písmem."
"Ať sepicnu si zhluboka povzdechl.
"Myslím, že vím, co by lidé chtěli," zachmuřil se, "ale rozhodně nechtějí číst spoustu drobného písma. Chtějí atrakce! Efektní podívanou! Růžové brýle!"
"Kvůli tomu malému písmu?" nadhodil Viktor sarkasticky.
"Chtějí tanečnice! Napětí, slony! Chtějí vidět lidi."
"Řekni mi, Kolíku," ozval se teď Silverfish, "co jsi vlastně dělal, než jsi přišel sem?"
"Prodával jsem různé zboží," řekl Ať sepicnu.
"Hlavně buřty," neodpustil si Viktor.
"A různé zboží," nedal se Kolík. "Párky jsem prodával jen tehdy, když se obchod se zbožím právě nehýbal."
"A to, že jsi prodával párky, ti vnuklo myšlenku, že bys mohl dělat lepší pohyblivé obrázky?" zavrtěl hlavou Silverfish. "Párky dokáže prodávat každý! Není to tak, Viktore?"
"No…" začal Viktor váhavě. Pravděpodobně jediný, kdo dokázal prodávat Kolíkový párky, byl Kolík sám.
"Tak vidíš," prohlásil vítězoslavně Silverfish.
"Celá věc je v tom," řekl Viktor, aby se vyrovnal se svým svědomím, "že tuhle Ať sepicnu, tedy pan Kolík, dokázal prodat párky i těm lidem, kteří si je u něj předtím už jednou koupili."
"To je pravda!" přikývl Kolík a vrhl na Viktora zářivý úsměv.
"A člověk, který dovede prodat Kolíkový párky dvakrát po sobě jednomu člověku, dokáže prodat cokoliv," dokončil Viktor.
Ráno druhého dne bylo jasné a čisté, jako ostatně všechny holywoodské dny, a oni se pustili do natáčení filmu ‚Zajímavá a podivná dobrodružství barbara Cohena'. Kolík se jim svěřil, že na tom předchozí den pracoval téměř celé odpoledne.
Titul ale vymyslel Silverfish. Přestože ho Ať sepicnu ujišťoval, že Cohen už je postava skoro historická a v každém případě velmi poučná, odmítl Silverfish název Údolí Bluda!
Viktorovi podali něco, co vypadalo jako kožený sáček na peníze a z čeho se vyklubal jeho kostým. Převlékl se za dvěma kameny, které ležely opodál.
"Tak," prohlásil Kolík, který seděl ve skládacím plátěném křesílku. "Ty teď svedeš boj s trolly, přiběhneš sem,

odvážeš dívku od kůlu, svedeš boj s jinými trolly a pak oba odběhnete za támhleten kámen. Tak si to představuju. Co říkáš, Tommy?"

"No, já bych -" začal Silverfish.

"Výborně," přikývl Ať'sepicnu. "Tak fajn. No, co je, Viktore?"

"Zmínil jste se o trollech. O jaké trolly jde?"

Dva balvany se zvedly ze země.

"Nelámajte si s tím chlafu, páne," prohlásil ten bližší. "Já a ten starý Galenit, my to sfládneme."

"Trollové!" vykřikl Viktor a ustoupil o několik kroků.

"Jo, to je pravda," přikývl Galenit a potěžkal v ruce obrovský kyj s jediným kovovým bodcem zasazeným v hlavici.

"Ale… ale…" začal Viktor.

"Nó?" obrátil se k němu druhý troll.

To, co by Viktor rád řekl, bylo: ale vždyť vy jste přece trollové, divoké oživlé balvany, které žijí v horách a zabíjejí obrovskými kyji, podobnými tomu, jaký drží v ruce támhleten. Já myslel, že když se řeklo trollové, budou to lidé oblečení… co já vím, třeba do nějaké na šedo natřené pytloviny.

"No nic," odpověděl slabým hlasem.

"A nevěřte, páně, těm povídačkám o nás, že my požereme člověky," řekl Galenit. "To je kýč, to mi věřte. Podívejte, my jsme z kamene, a tak k čemu by nám bylo pojídat člověky, ne?"

"Kec," opravil ho jeho druh. "Chtěl jsi říci, že je to kec."

"Jo. K čemu by nám bylo polykat člověky? My ty jejich kousky vždycky vypliváme. A taky my už jsme od toho nechali, teď když jsme u pohyblivých obrázků, ne?" dodal rychle. "Stejně jsme to nikdy nedělali," strčil Viktora přátelsky do boku a málem mu při tom nalomil žebro. "Bereme tři tolary denně plus tolar příplatek za obtíž práci ve dne."

"My obfikle žijeme až f noci, přes den, ráno do fečer, se totiž měníme f balfány. Teď my pracujeme přes den a to moc nepříjemné," vysvětloval jeho společník.

"Jo, a zahrnuje se do toho, že po nás střílejí a lidi o nás škrtají sirky."

"Taky máme ve smloufe, že dostaneme dalších pět pence za použití flastní obušek," dodával ten druhý.

"Co kdybysme už začali -" začal Silverfish.

"A proč jsou tady jen dva trollové?" stěžoval si Ať'sepicnu. "Jaké je to hrdinství, bojovat se dvěma trolly? Chtěl jsem jich dvacet, ne?"

"Poslyšte, Kolíku," zachmuřil se Silverfish, Je mi jasné, že se snažíte pomoci, ale základní ekonomické předpoklady -"

Silverfish a Ať'sepicnu se začali přít. Táta Ptáček - klikař - si povzdechl a odklopil zadní stěnu skříňky, aby nakrmil a napojil šotky, kteří si už začínali stěžovat.

Viktor se opřel o svůj meč.

"Hrajete takových věcí víc?" zeptal se trollů.

"Jasné," odpověděl mu Galenit. "Pořád. Jako třeba Královo výkupné, tam já hrál trolla, který vždy odněkud vyběhl a někoho udeřil. A v Temném pralese já hrál trolla, který vyběhl odněkud z ukrytí a udeřil nějaký člověk. A v tom… no… v tom…, jo, v Tajemné hoře, tam jsem hrál trolla, co vždycky odněkde vyběhl a rozdoupal pár lidůch. Jeden si bude musí dávat pozor, aby s roulí neupadne do stereotypa."

"A ty hraješ stejné role?" obrátil se Viktor k druhému trollovi.

"Ó, Mořena on charakterní herec, viď?" řekl Galenit. "Nejlepší u obrázků."

"A co hraje?"

Balvany."

Viktor se na něj nechápavě díval.

"Díky svojím skvěle popraskaným rysům," pokračoval Galenit. "Nehraje jenom obyčejný balvanové. Měl ty bys ho viděti, jak hra prastarého monolitu. Žasnul bys. Hele Morry, ukázej mu nápis."

"Ale di," upejpal se Mořena a přihlouple se při tom usmíval.

"Říkal jsem si já, že bych si měl asi do obrázků měnit jméno," pokračoval Galenit. "Vybrat si nějakou třídu, víš? Myslel jsem, že co tak jako ‚Křemen'?" a pokud se to dalo odhadnout na tváři, která vypadala, jako kdyby ji někdo vymodeloval ze žuly párem okovaných bot, vrhl na Viktora ustaraný pohled. "Co myslíš?"

"Hm. To je moc pěkné jméno."

"Takové dynamoničtější, já myslím," řekl perspektivní Křemen.

Viktor zaslechl sám sebe, jak říká: "A co takhle Rambonit? Rambonit je taky moc pěkné jméno."

Troll na něj chvíli zíral a rty se mu nehlučně pohybovaly, když si v duchu opakoval tohle nové alias.

"No v kamenná řiť!" řekl s obdivem. "Tak to mě nikdy nenapadlo. Rambonit. To mi líbí. Tak říkám, že s takovým jméno bych měl brát víc než jenom tři tolarů denně. Rambonit!"

"Co kdybychom takhle začali?" přerušil je Ať'sepicnu škrobeně. "Možná, že jestli to bude úspěšný film, budeme si moci dovolit víc trollů, ale nebude z toho nic, když přečerpáme rozpočet, a to znamená, že to musíme dorazit do oběda. Takže teď Morry a Galenit -"

"Rambonit," opravil ho Rambonit.

"Vážně? No dobrá, prostě vy dva vyběhnete z úkrytu á vrhnete se na Viktora, jasný? Připravit… jedem!"

Klikař pomalu roztočil kliku obrázkové skříňky. Ozval se slabý cvakavý zvuk a sbor pisklavých skřítcích výkřiků. Viktor stál a zdálo se, že je sice připravený, ale bezradný.

"Víš, to znamená, že začínáme," vysvětloval mu trpělivě Silverfish. "Trollové vyběhnou z úkrytu támhle za

těmi kameny a ty se budeš odvážně bránit."

"Ale já nevím, jak se s trolly bojuje!" zasténal Viktor.

"Hele, já ti něco říkám," mrknul na něj nově pokřtěný Rambonit. "Ty se především snažej odrážet naše rány a my už to nějak uděláme, aby my tě neozranili."

Začalo svítat.

"Tím chcete říct, že to všechno budeme jen předstírati" řekl Viktor.

Trollové si vyměnili kratičký pohled, který ovšem stačil vyjádřit: No není to nesmysl, že takové bytosti vládnou světu?

"Správně," řekl Rambonit. "Teď ty to trefil. Všechno my jen jako."

"My tebe nesmíme zabít," ujišťoval ho Mořena přátelsky.

"Jasný že ne," přikyvoval Rambonit. "Kam bysme zašli, kdyby jsme tady měli zabíjet člověkově?"

"Kdyby my udělali něco takovýho, určitě by my nedostáli výplatu," zakončil Mořena jejich řeč nevrle. Podařilo se to skvěle už napošesté. Hlavní potíž byla v tom, že trollové v nadšeném rozpoložení tloukli i jeden do druhého, mlátili do země, do vzduchu a dost často zasáhli sami sebe. Na konci se Viktor soustředil už jen na to, aby mečem zasáhl palice, které svištěly kolem něj.

Jak se zdálo, Ať sepicnu byl naprosto šťastný. Táta Ptáček nikoliv.

"Pobíhají mi moc okolo," prohlásil. "Půlku času byli mimo záběr."

"Byl to přece boj," řekl Silverfish. "No jo, jenže já nemůžu se skříňkou hýbat," odsekl mu klikař. "Šotci se mi neudrží na nohou."

"A nedá se s tím něco udělat? Třeba je tam nějak přivázat?" zeptal se ho Kolík.

Táta se poškrabal na bradě. "Možná že bych jim mohl přitlouct nožičky ke dnu skříňky."

"No, zatím by to stačilo," přerušil je Silverfish. "Teď uděláme tu scénu se záchranou dívky. Kde je ta holka? Řekl jsem jí přesně, kdy má přijít. Proč tady není? Proč nikdy nikdo neudělá to, co mu řeknu?"

Klikař si vytáhl z koutku dohořívající cigaretu. "Natáčí Velkého dobrodruha támhle za kopečkem," informoval Silverfishe.

"Ale vždyť ten měl být hotový už včera!" zaječel Silverfish.

"Vybuchl jim film," nedal se zmást klikař. "Prásk! No dobrá, tak zkusíme udělat ten další boj. V tom ona být nemusí," rozhodl Silverfish nevrle. "Tak pozor, vy tam na place. Uděláme tu část, kde Viktor bojuje se strašlivým Bál-Grogem."

"Kdo je Bál-Grog?" rozhlížel se Viktor.

Na rameno mu dopadla přátelská a velmi těžká ruka.

"To je tradiš zlej obluda, která představuje Morry nalakovanéj na zelená barva a s křídlama na zádech," vysvětlil mu Rambonit. "Já mu teď dojdu pomáhat s natíráním."

Odkymácel se.

Jak se zdálo, v této chvíli Viktora nikdo nepotřeboval.

Zapíchl meč do písku, poodešel pár metrů stranou a našel si kousek stínu pod zakrslými olivovníky. Leželo tam i několik balvanů. Opatrně na ně zaklepal, ale jak se zdálo, nebyl to nikdo ze zaměstnanců.

Zem tady vytvořila malý chladný dolík, který byl na teplotní poměry Holy Woodu docela příjemný.

Jakýmsi zázrakem tady povíval i slabý vánek. Když se opřel o kameny, ucítil, jak z nich vane chlad. Zřejmě jsou tady v podzemí nějaké jeskyně, pomyslel si.

- a zatím daleko odsud, v prostorách Neviditelné univerzity, ve studené chodbě plné obrovských pilířů, se začal ozývat malý přístroj, kterého už si celá léta nikdo nevšiml -

Tak tohle je Holy Wood. Na stříbrném plátně tak nevypadal. Zdálo se, že práce na pohyblivých obrázcích s sebou nesla spoustu čekání, a pokud tomu dobře rozuměl, taky se v nich míchal čas. Některé věci, které se v nich teď děly dřív, se v nich pak děly později. Obludy - to byl Morry natřený na zeleno a s křídly. Nic vlastně nebylo skutečné.

Kupodivu to bylo nesmírně vzrušující. Už toho mám skoro plné zuby," ozval se nedaleko něj hlas.

Zvedl hlavu. Na druhé straně dolíku se objevila dívka. Tvář pod bledým mejkapem měla zrudlou námahou, nepřirozeně kudrnaté vlasy jí visely do očí a oblečená byla v šatech, které, přestože byly šity na její velikost, vypadaly jako model určený bytostí o deset let mladší, která navíc trpěla slabostí pro kraječky.

Byla celkem přitažlivá, i když to nebylo na první pohled vidět.

"A víte, co vám řeknou, když si stěžujete?" zaútočila. Ta otázka vlastně ani nebyla adresována Viktorovi. Představoval prostě jediný dostupný pár uší, který byl po ruce.

"To bych asi neuhodl," odpověděl jí Viktor přátelsky.

"Řeknou vám ‚Támhle za branou stojí zástupy lidí, kteří se jen třesou na příležitost dostat se do pohyblivých obrázků'. To vám řeknou."

Opřela se o pokřivený strom a ovívala se slaměným kloboukem. "A přitom je tady takové horko," stěžovala si. "Navíc mám teď dělat nějaký pitomý jednocívkáč pro Silverfishe, který o filmu nemá nejmenší ponětí. A navíc s nějakým chlapem, kterému bude cítit z pusy, sláma čouhat z bot a na jehož čelo byste mohli klidně postavit stolek."

"A s trolly," doplnil ji Viktor opatrně.

"Oh, proboha! Snad ne s Morrym a Galenitem?"

"Přesně. Jenže Galenit si teď říká Rambonit."

"Myslela jsem, že se chtěl přejmenovat na Křemena."

"Zalíbilo se mu Rambonit."

Zpoza kamene se k nim donesla záplava Silverfishových výkřiků, kterými vyjadřoval podiv nad tím, kde všichni jsou, vždycky když je potřebuje.

"Oh bože. A kvůli tomuhle minu oběd?"

"Vždycky můžete poobědvat na mém čele," prohlásil Viktor a vstal.

S pocitem zadostiučinění cítil, jak mu její zamyšlený pohled klouže po zádech, když vytáhl ze země meč a provedl s ním několik zkusmých výpadů, do kterých vložil poněkud více síly, než bylo nutné.

"Nejste vy ten mladík z ulice?" řekla najednou.

"Správně. A vy jste ta dívka, co to běžela roztočit," přikývl Viktor. "Jak vidím, nebyl to dlouhý flám."

Zvědavě si ho prohlížela. "Jak jste tak rychle sehnal zaměstnání? Většina lidí musí na nějakou tu příležitost čekat celé týdny."

"Já vždycky říkám, že příležitosti jsou tam, kde je hledáte."

"Ale jak -"

Viktor už se ale s nedbalou nonšalancí vydal k místu natáčení. S uraženým výrazem ve tváři poklusávala za ním.

"Aha," prohlásil Silverfish sarkasticky, když se přiblížili. "Takže každý na svém místě, co? Dobrá. Začneme od místa, kde ji najde připoutanou ke kůlu. Ty," ukázal na Viktora, Ji rozvážeš, odtáhneš ji pryč a pustíš se do boje Bál-Grogem a vy" ukázal na dívku, "vy… vy prostě půjdete s ním a budete se tvářit… budete se tvářit tak zachráněně, jak to jen dokážete, okej?"

"Tohle dokážu skvěle," prohlásila odevzdaně.

"Nenene," prohlásil najednou Ať'sepicnu a sevřel si hlavu rukama. "Už zase jedno a to samé!"

"No a není to to, co jsi chtěl?" zavrtěl hlavou Silverfish. "Boj a zázračná záchrana?"

"Musí v tom být ještě něco víc než jen tohle!" prohlásil umíněně Kolík Ať'sepicnu.

"Jako třeba co?"

"To je právě to, že nevím. Bum a prásk! Fíí. Krach! Něco nového!"

"Legrační zvuky? Vždyť zvuk k filmu ještě nemáme."

"Všichni dělají obrázky o tom, jak lidi prchají, bojují nebo se někam řítí," rozkládal nespokojeně Kolík. "Musíme do toho dát něco víc. Už nějakou dobu se dívám na to, co tady děláte, a jeden film mi připadá jako druhý."

"No, párky jsou taky jeden jako druhý," vyštěkl na něj popuzeně Silverfish.

"Ale párky mají být všechny stejné! To od nich lidé čekají!"

"A já jim taky dávám, co od filmů čekají," trval na svém Silverfish. "Lidi se vždycky rádi podívají na to, co očekávali. Boj a pronásledování, to jsou ty správné věci do -"

"Promiňte, pane Silverfishi," přerušil jejich hádku klikař. Ze skřínky se ozýval rozčilený pískot šotků.

"No co je?" zamračil se na něj Kolík.

"Promiňte, pane Ať'sepicnu, ale nejpozději za čtvrt hodiny je budu muset nakrmit."

Kolík zasténal.

Když si později Viktor promítal těch posledních pár minut, skoro nic si z nich nepamatoval. Tak to někdy bývá. Okamžiky, které změní váš život, přicházejí většinou rychle a neočekávaně, jako například ten, ve kterém zemřete.

Pamatoval si, že natočili další boj. Účinkoval v něm Morry, útočící na něj zbraní podobnou biči, která by byla strašlivá, kdyby si do ní Morry neustále nezaplétal vlastní nohy. A když byl strašlivý Bál-Grog poražen a vypotácel se ze záběru, přičemž mumlal divoké kletby a jednou rukou si přidržoval padající křídla, otočil se Viktor k dívce, přeřízl provazy poutající ji ke kůlu a chtěl ji odtáhnout vpravo, když zaslechl ten šepot.

Nebyla v něm slova, ale něco podobné srdci slov, procházel mu ušima přímo do páteře, aniž se obtěžoval zastavit se mu v mozku. Podíval se dívce do očí a napadlo ho, zda slyší totéž.

Někde daleko poletovala skutečná slova. Matně slyšel, jak Silverfish říká: "No tak, do toho, co na ni tak civíš?" a klikaře, který si brumlal: "Vždycky když nedostanou včas oběd, tváří se jako bůhví co," a pak vzduch prořízl jako hozený nůž Kolíkův sykot: "Točte tou klikou dál, točte, točte!"

Okraje jeho zorného pole se rozmazaly a v té mlze se začaly pohybovat různé proměnlivé tvary a stíny, které ovšem zmizely dřív, než šije stačil pořádně prohlédnout. Byl bezmocný jako moucha v medu, a když si uvědomil, že teď dokáže ovlivnit svůj osud a dění kolem asi jako mýdlová bublina unášená vichřicí, vzdal se veškerého odporu, sklonil se k dívce a políbil ji.

K jeho zvonícím uším mu zdáli dolehla další slova.

"Proč dělá tohle? Copak jsem mu říkal, aby udělal něco takového? Nikdo mu nic takového neřekl!"

"- a po jídle je musím nechat vytentovat a řeknu vám, že to není žádný -"

"Točte tou klikou! Točte tou klikou!" ječel Kolík.

"Podívejte se, proč se tak tváří?"

"U kamenný řitě!"

"Jestli teď přestanete točit tou klikou, už nikdy v tomhle městě pracovat nebudete!"

"Poslyšte, pane, já náhodou patřím do cechu klikařů -"

"Nezastavujte! Nezastavujte!"

Viktor se najednou probral. Šepot umlkl a nahradilo ho vzdálené dunění příboje. Kolem byl zase skutečný svět, horký a jasný, a slunce viselo na modré obloze jako záslužný řád překrásného dne.

Dívka s zhluboka nadechla.

"Já… bože… já se vám velice omlouvám," blábolil Viktor a pomalu ustupoval. "Vážně nevím, co se to se mnou

stalo."

Kolík poskakoval jako čertík na gumičce.

"To je ono! To je přesně ono!" ječel. "Jak dlouho vám bude trvat, než to připravíte?"

"No, jak jsem řekl, musím nakrmit ty chcípáky, pak je nechat vybobkovat a -"

"Dobrá, dobrá - budu mít aspoň čas napsat pár plakátů," přikývl Kolík.

"Já už jsem nějaké připravil," oznámil mu Silverfish odměřeně.

"Vsadil bych se že jo, to věřím," vykřikoval Kolík vzrušeně. "Jasně že připravil. Vsadil bych se, že je na nich napsáno něco jako: ‚Přijďte se podívat na docela zajímavé pohyblivé obrázky!'"

"A co je na tom špatného?" dotazoval se Silverfish. "Rozhodně je to lepší než nějaké pitomé horké párky!"

"Už jsem ti řekl, že když prodáváš párky, nemůžeš zůstat stát na jednom místě a čekat na lidi, kteří chtějí párek. Musíš jít za nimi a přesvědčit je, že mají hlad! A přidáš jim k párkům hořčici! A to je přesně to, co tenhle mládenec udělal."

Jednou rukou poklepal Silverfishovi po ramenou a druhou rozpínavě mával sem a tam.

"Copak to nevidíte?" Pak na okamžik zaváhal.

Hlavou mu proudily podivné myšlenky tak rychle, že je nestačil zpracovávat. Cítil, jak se mu při představě všech těch možností točí hlava vzrušením.

"Meč" vášně," řekl. "Tak to pojmenujeme. Žádné takové - pojmenovat to po nějakém dávno mrtvém páprdovi, který navíc pravděpodobně vůbec neexistoval! Meč vášně. Jo, to je ono! Vášnivá sága - toho - touhy a drsné, drsné, drsné, jaksetosakra, v hořícím srdci zmučeného světadílu! Romantika! Láska! Tři neuvěřitelné cívky! Bezděčné napětí při boji se zuřícími obludami! Budete křičet, až uvidíte tisíc slonů -"

"Je to přece jenom jednocívkáč," zamumlal Silverfish opatrně.

"Natočte dnes odpoledne další kus!" zakrákoral Kolík s nepřítomným výrazem v očích. "Potřebujete jen nějakou tu obludu a další boj.

"Nemáme žádné slony," zvýšil hlas Silverfish.

Rambonit zvedl jednu mohutnou ruku.

"No?" kývl na něj Silverfish.

"Když vy máte trochu šedivá barvalak a kus něčeho, z čeho se dáš udělat ucha a chobout, jistá věc, že my by s Morrym dokázali -"

"Nikdo zatím nenatočil třícívkáč," prohlásil s mírně zasněným výrazem Táta Ptáček. "Nebude to nic snadného. Víte, co myslím, bude to skoro deset minut dlouhé!" Na okamžik se zamyslel. "No, kdybychom o něco zvětšili cívky -"

Silverfish cítil, že ho ženou do kouta.

"Počkejte, podívejte se -"

Viktor se obrátil k dívce. Nikdo si jich nevšímal.

"Ehm," začal, "zatím nás oficiálně nikdo nepředstavil, že?"

"Nemám pocit, že by vám to v čemkoliv bránilo," odpověděla.

"Normálně bych si nic takového nedovolil. Musel jsem být… nemocný, nebo co já vím."

"Aha, dobrá. A kvůli tomu se mám cítit líp, jo?"

"Nemohli bychom si sednout do stínu? Tady venku je strašlivé horko."

"Měl jste oči nepřítomné…, jako když vám do nich stoupá dým."

"Vážně?"

"Vypadaly opravdu podivně."

"Cítil jsem se velmi podivně."

"Já vím. To je tím místem. Zaleze vám pod kůži. Víte," pokračovala, když si sedli na písek, "oni mají spoustu předpisů pro skřítky a šotky, protože těm se nesmí nic stát, nesmějí se ani unavit. Dostávají jídlo podle předpisu, odpočívají podle předpisu a tak. Ale o nás se nikdo nestará. Dokonce i k trollům se chovají líp než k nám."

"Já myslím, že to bude zčásti i tím, že měří své dva a půl metru a váží skoro pět metráků," usmál se Viktor.

"Jmenuju se Theda Withelová, ale kamarádi mi říkají Ginger," představila se.

"A já se jmenuju Viktor Grýnbaum a říkají mi jednoduše Viktor," nedal se zahanbit Viktor.

"To jsou tvoje první obrázky, co?"

"Jak to můžeš poznat?"

"Vypadal jsi, jako že tě to docela baví."

"No, je to pořád lepší než pracovat, nemyslíš?"

"Počkej, až to budeš dělat tak dlouho jako já," povzdechla si trpce.

"To je jak dlouho?"

"Skoro od začátku. Pět týdnů."

"No maucta. Všechno se to semlelo tak rychle."

"No ano, ale je to pořád ta nejlepší věc, která se kdy stala," konstatovala Ginger věcně.

"Asi ano… poslyš, myslíš, že bychom se mohli jít najíst?" zeptal se Viktor.

"Těžko. Každou minutu nás poženou na plac," zavrtěla Ginger hlavou.

Viktor si to myslel. Jenže on se zatím proloudal životem celkem šťastně, i když to vždycky dělal takovým tím nenápadným a pomalým způsobem, jak to sám uznal za vhodné, a neviděl teď důvod, proč by měnil svůj životní styl.

"Pak budou muset křičet hodně nahlas," oznámil jí. "Mám chuť na něco malého a na sklenici studeného pití. Možná že jsem byl příliš dlouho na sluníčku."

Ginger poněkud znejistěla. "No, kousek odsud je jídelna, spíš bufet, ale -"

"Výborně. Můžeš mě tam dovést?"

"Oni vyhazují lidi pro menší -"

"Cože? Před koncem třetí cívky?"

"Vždycky ti řeknou, že všude kolem se mačkají lidé, kteří by se chtěli dostat k pohyblivým obrázkům, víš a -"

"Výborně. To znamená, že mají celé odpoledne na to, aby našli dva lidi, kteří vypadají přesně jako my." Prošel kolem Morryho, který se také ukrýval do stínu velkého balvanu.

"Kdyby nás někdo hledal," oznámil mu, "šli jsme si dát něco k obědu."

"Cože, zrovna teď?"

"Jo, zrovna teď," odpověděl mu Viktor pevně a pokračoval v cestě.

Za sebou nechal Kolíka a Silverfishe, pohřížené do vášnivé diskuse, kterou občas přerušoval klikař, mluvící líným tónem člověka, který věděl, že ať se děje co se děje, on má svých šest tolarů denně jistých.

"- nazveme to epický příběh. Lidé o tom budou mluvit celé roky."

"Pochopitelně, všichni budou vzpomínat, jak jsme na tom zkrachovali!"

"Podívej, vím, kde se dají sehnat velmi slušné kolorované dřevořezy, takže k písmu bychom -"

"- tak mě napadlo, že kdyby se vzal kus špagátu a pod trojnožku se připevnila nějaká kolečka, takže by se s ní dalo popojíždět -"

"Lidé budou říkat ten Silverfish, to je, pane, starý filmový obrázkoborec, ten umí lidem naservírovat to pravé, přesně to, co se žádá, to budou říkat. Je to chlap, který dokáže roztočit kola tóho… jaksetosakra… média."

"- možná, kdybych použil nějakou kruhovou základnu a na ni připevnil otočné rameno, kam bych si se skříňkou sedl, dostali bychom to z nadhledu a navíc -"

"Cože? Vážně si myslíš, že by řekli něco takového?"

"Věř mi, Tommy."

"No… tak dobrá. Dobrá. Ale žádné slony. Byl bych rád, kdybychom si tuhle věc vyjasnili jednou a provždy. Žádné slony!"

"Mně to připadá přinejmenším výstřední," prohlásil arcikancléř. "Vždyť to není nic jiného než stádo keramických slonů. Netvrdil jste mi, že je to stroj?"

"No, ono je to spíš takové zařízení?" prohlásil kvestor nejistě. Opatrně do té věci strčil. Několik slonů se zakývalo. "Postavil to, myslím, Triktor Drátovaz. Dávno předtím, než jsem se objevil na univerzitě."

Vypadalo jako velký ozdobný porcelánový hrnec a měřilo to asi tolik, kolik měří člověk vysoký jako velký porcelánový hrnec. Kolem okraje viselo na tenkých bronzových řetízcích osm porcelánových slonů. Kvestor se jednoho z nich dotkl, a figurka se rozkývala sem a tam.

Arcikancléř nahlédl dovnitř. "Je to plné nějakých pák a měchů," oznámil ostatním znechuceně.

Kvestor se obrátil k univerzitní hospodyni. "Tak, paní Vidláková," řekl s úsměvem, "řekněte nám, co se přesně přihodilo."

Paní Vidláková, objemná růžová a korzetem spoutaná dáma, si přihladila svou ryšavou paruku a loktem postrčila malou služebnou, která se vedle ní vznášela jako tažný parníček.

"Ha tož říkni jeho lordstvu, Ksandro!" Ksandra vypadala, jako když ji mrzí, že se o celé té věci vůbec zmínila.

"No, pane, víte, pane, já jsem pravě ometala prach, víte a -"

"Hometala to toť prachovko," pokoušela se jí pomoci paní Vidláková. Když totiž paní Vidláková upadla do propasti společenské konverzace s příslušníky vyšší vrstvy, vytvářela nepředstavitelné jazykové skvosty.

"- a ono to najednou začalo vydávat takový zvuk -"

"Začílo to dělat kravál," přikyvovala paní Vidláková. "Tož dívče hneť letílo dole, vaše lordstvo, akurát, jak je to domluveny, když se něco přitentuje."

"A jaký zvuk to vydávalo, Ksandro?" zeptal se kvestor tak laskavě, jak to jen dokázal.

"Prosím, pane, tak nějak jako -" zakroutila očima, ",hůůům… hůůům hůůům… hůůům… hůůůmhůůůmHŮŮŮMHŮŮŮM - flus', pane."

"Flus," opakoval kvestor pochmurně.

"Ano, pane."

"Flos?" řekla paní Vidláková.

"To bylo v té chvíli, kdy to po mně fluslo, pane," vysvětlovala Ksandra.

"Plevlo," opravila ji paní Vidláková.

"Jak se zdá, jeden z těch slonů vyplivl malou olověnou kuličku, pane," doplňoval kvestor.

"To bylo to její ehm - flus - pane."

"No jo, ale co teď s tím," prohlásil arcikancléř. Nemůžeme dovolit, aby nám po chodbách postávaly keramické hrnce a prskaly nám po lidech."

Paní Vidláková nasadila bolestný výraz. "Proč se to spustilo a co to vlastně udělalo?" zeptal se Výsměšek.

"To vám opravdu nedokážu říct, pane. Myslel jsem si, že byste to třeba mohl vědět vy. Měl jsem totiž dojem, že Triktor Drátovaz na škole přednášel zhruba v té době, kdy jste tady byl jako student. Paní Vidláková se velmi zajímá o to," prohlásil tónem, který naznačoval, že jestli se o něco zajímá paní Vidláková, bylo by od arcikancléře velmi nemoudré její zájem ignorovat, "zda nenastane situace, kdy by byl personál ohrožen magickými změnami."

Arcikancléř poklepal na nádobu klouby ruky. "Cože? Že by to byl starej ‚Číselník' Triktor? Ten samý chlápek?"

"Očividně je to tak, arcikancléři," potvrdil kvestor.

"Naprostý šílenec. Myslel si, že dokáže všechno změřit. Ne jenom délky a váhy a takové věci, ale opravdu všechno. Jestliže to existuje, říkal vždycky, dá se to změřit." Výsměškovy oči se při těch vzpomínkách rozostřily. "Sestavoval ty nejpodivnější mašinky a zařízení. Tvrdil, že můžete změřit ale úplně všechno, pravdu a krásu, sny a tak. Takže tohle je jedna z těch jeho hraček? Tak by mě zajímalo, co měla asi měřit."

"Hajá si meslém," přihlásila se o slovo paní Vidláková, "že by se ten horloj, nebo co je to, měl hoklidit tam, kde by nikomu nemohl hodělat nic zlyho. Už tak je to vostoda, že sté něco tak nebezpečnyho nechale v síni, kam muže každé!"

"Ano, ano, jistě, máte pravdu," pospíšil si kvestor.

"Zbavte se toho," rozhodl radikálně arcikancléř.

Kvestor se vyděsil. "Oh, to ne, pane," prohlásil okamžitě. "My nikdy věci nevyhazujeme. Kromě toho to má určitě dost vysokou cenu."

"Hmmm?" pozvedl Výsměšek obočí. "Myslíte, že je to cenné?"

"Pravděpodobně to navíc bude i velmi vzácný historický artefakt, pane."

"Tak to odneste do mé pracovny. Říkal jsem si, že by to místo potřebovalo něčím oživit. Můžu z toho udělat něco jako předmět konverzace, co? No, už musím jít. Mám pozvaného člověka, který mi má vycvičit gryfa. Přeji vám vespolek hezký den. Dámy -"

"Ehm, arcikancléři, napadlo mě, jestli byste mi nemohl podepsat -" začal kvestor, ale to už mluvil k zavřeným dveřím.

Nikdo se ovšem Ksandry nezeptal, který slon po ní plivl kuličku, a směr, ten už by pro ně vůbec nic neznamenal.

Ještě odpoledne přestěhoval párek nosičů jediný resograf existující na Zeměploše do arcikancléřské pracovny.

Nikdo nevymyslel způsob, jak pohyblivé obrázky doplnit zvukem, ale existoval určitý zvuk, který byl neoddělitelnou součástí Holy Woodu. Byl to zvuk zatloukaných hřebíků.

Holy Wood se ocitl v krizi. Nové domy, nové ulice, nová sousedství, to vše se objevovalo doslova přes noc. A v oblastech, kde narychlo vyškolení alchymističtí učedníci ještě nezvládli ta nejožehavější místa v přípravě osmocelulózy, to vše ještě rychleji mizelo. Ne že by na tom nějak moc záleželo. Většinou se ještě nestačil rozptýlit kouř a už se z toho místa ozýval zvuk zatloukaných hřebíků.

Holy Wood rostl dělením. Potřebovali jste jen jednoho trochu inteligentního mladíka, nekuřáka, který uměl číst alchymistické značky a kterému se netřásly ruce, klikaře, pytel šotků a spoustu slunce. Ano, a pak ještě pár lidí. Ale těch bylo všude dost. Když jste neuměli pěstovat skřítky, míchat chemikálie nebo rytmicky točit klikou, vždycky jste ještě mohli držet koně, čekat u stolů, a zatímco jste doufali, vypadat co nejzajímavěji. Nebo, když už opravdu selhalo všechno ostatní, zatloukat hřebíky. Kolem prastarého kopce vyrůstala jedna nevzhledná budova za druhou a jejich tenká prkna se hned vzápětí začala kroutit a blednout na nemilosrdném slunci, ale hlad po nových neustával.

Bylo to volání Holy Woodu. Každý den sem přijížděli další a další lidé. Ne proto sem, aby se stali podkoními, servírkami nebo tesaři s krátkodobým úvazkem. Přijížděli dělat pohyblivé obrázky.

Ani jeden z nich nevěděl proč.

Zato Kolík Ať'sepicnu věděl, že kdykoliv se sešli dva a více lidí, pokusil se jim někdo prodat podezřelý párek v rohlíku. Teď, když byl Kolík zaměstnán jinde, objevili se jiní, aby se tohoto úkolu zhostili.

Jeden z nich byl Nedař Magdón z Klače, jehož obrovský, hučící podnik nebyl ani tak restaurací jako spíš velkovýkrmnou. Jeden konec zabíraly obrovské kotle a nádoby na hotová jídla. Zbytek byl přeplněn stoly a kolem nich seděli -

Viktor nestačil žasnout.

- seděli trollové, lidé a trpaslíci. A několik skřetů. A tu a tam nějaký ten elf, příslušník té nejtajemnější zeměplošské rasy. A spousta dalších podivných věcí a bytostí což, jak Viktor pevně doufal, byli převlečení trollové, protože pokud ne, v nejbližší chvíli by muselo dojít ke strašlivé tragédii. Všichni jedli a nejúžasnější na tom bylo to, že se nepojídali navzájem.

"Vezmeš si tác, postavíš se do fronty, vezmeš si jídlo a zaplatíš," poučovala ho Ginger. "Říkají tomu samoobsluha."

"Zaplatíš za to dřív, než to sníš? A co když to nebude k jídlu?"

Ginger zachmuřeně přikývla. "Právě proto."

Viktor pokrčil rameny a naklonil se k trpaslíkovi za jídelním pultem. "Dal bych si -"

"Je guláš," odpověděl mu trpaslík.

"Jaký guláš?"

"Žádný jiný neznám. Proto je to guláš," vyštěkl na něj trpaslík. "Guláš je guláš."

"No, já se chtěl vlastně zeptat, z čeho je," pokračoval Viktor.

"Jestli se takhle vyptáváš, tak nejsi dost hladový," prohlásila Ginger, načež se obrátila na trpaslíka: "Dva guláše Krňkine."

Viktor němě zíral na šedohnědé cosi, co mu trpaslík nalil do misky. Na hladině se tu a tam objevovaly podivné kousky neurčitého původu, vynášené na povrch tajemnými spodními proudy. Vypluly a pomalu se zase potopily. Viktor doufal, že už navždy.

Magdónova kuchyně pocházela ze stejné školy jako párky Kolíka Ať'sepicnu.

"Je to prostě guláš, nebo nic." Kuchař se ušklíbl. Půl tolaru. Laciný za půlku tý ceny."

Viktor mu neochotně podal peníze a rozhlédl se po Ginger.

"Tady!" ozvala se Ginger, která si mezitím sedla k jednomu z dlouhých stolů. "Ahoj, Hromdupe. Čau, Brekcie, jak to jde? Tohle je Vik. Nový mládenec. Nazdar, Křivomysle, nevšimla jsem si tě tam."

Viktor zjistil, že je namáčknut mezi Ginger a jakéhosi horského trolla, který měl na sobě něco jako brnění. Naštěstí se ukázalo, že je to jen holywoodské brnění - neuměle uštrykovaná vesta z konopného provázku natřená stříbřenkou na kamna.

Ginger se zabrala do živého rozhovoru s deseticentimetrovým skřítkem a s trpaslíkem oblečeným do poloviny medvědí kůže a Viktor měl pocit, že je poněkud izolovaný.

Troll, který seděl vedle něj, se na něj přátelsky zašklebil a ukázal na svůj talíř.

"Tomuhle říkají pemza," prohlásil znechuceně. "A přitom se ani neobtěžujou vysekat z toho lávu. A občas v tom najdeš dokonce i písek!"

Viktor vrhl pohled na trollův talíř.

"Nevěděl jsem, že trollové jedí kamení," prohlásil dřív, než se stačil zarazit.

"Proč ne?"

"Copak vy nejste z kamene?"

"To jo. Ale ty jsi z masa a jíš co?"

Viktor se podíval do vlastního talíře. "To je dobrá otázka," řekl.

"Vik točí pro Silverfishe," řekla právě Ginger a otočila se k němu. "Zdá se, že z toho chtějí udělat trojcívkáč."

Ozval se šum všeobecného zájmu.

Viktor opatrně odložil na okraj talíře něco nažloutle třaslavého.

"Řekněte mi," začal zamyšleně, "když jste filmovali, zažil z vás někdo… slyšeli jste někdo… cítili jste, že…" Zaváhal. Dívali se na něj. "No, myslím, cítili jste, jako že to nejste vy, ale že vaším prostřednictvím jedná a hraje někdo jiný? Nevím, jak bych vám to přesněji popsal."

Jeho spolustolovníci se očividně uvolnili.

"To je prostě Holy Wood," prohlásil troll. "Nakonec tě dostane. To je tvůrčí duch, který je všude kolem."

"Stává se to každou chvíli," přisvědčil trpaslík se zahloubaným výrazem. "To je prostě Holy Wood. Minulý týden jsme s mládenci pracovali na Trpasličích pohádkách a najednou jsme začali všichni zpívat. Zničehonic. Jako kdyby se nám ta písnička vylíhla v hlavách všem najednou. Co si o tom myslíte?"

"Jaká písnička?" zeptala se Ginger.

"Copak já vím? Prosté jsme zpívali ‚Hou a hou a trpaslíci jdou', nic víc. Hou a hou, trpaslíci jdou."

"No, mě se to zdá stejné jako většina těch trpasličích odrhovaček, které znám," zaduněl troll vedle Viktora.

Když se dostali zpět na plac, bylo ke druhé hodině. Klikař stál u obrázkové skříňky s odklopenou zadní stěnou a vybíral její dno malou lopatkou.

Ať'sepicnu podřimoval v plátěném křesílku a přes obličej měl přehozený kapesník. Zato Silverfish byl vzhůru až až.

"Kde jste byli, vy dva?" rozkřičel se.

"Měl jsem hlad," odpověděl mu Viktor.

"A já ti přísahám, že budeš mít hlad i dál, hochu, protože -"

Ať'sepicnu pozvedl cíp kapesníku.

"Co kdybysme začali," zamumlal.

"Nemůžeme přece dovolit, aby nám účinkující diktovali co -"

"Nejdřív doklikujme film a pak je můžeš vyrazit," prohlásil Kolík.

"Správně!" Silverfish pohrozil Viktorovi a Ginger prstem. "V tomhle městě už si nevyděláte ani na slanou vodu!"

Nějakým způsobem přetrpěli odpoledne. Ať'sepicnu dal přivést koně a proklel klikaře, protože skříňka stále ještě nebyla schopná pohybu; Šotci si stěžovali. Nakonec postavili koně hlavou k obrázkové skříňce a Viktor se natřásal a poskakoval v sedle. Jak Kolík řekl, pro pohyblivé obrázky to je dobré dost.

Když skončili, zaplatil jim Silverfish každému s nevrlým výrazem dva tolary a propustil je.

"Řekne to všem ostatním alchymistům," uvažovala sklesle Ginger. "V tomhle drží dohromady jako rodní bratři."

"Poslyš, všiml jsem si, že jsme dostali jen dva tolary, ale trollové tři," zamyslel se Viktor. "Jak to?"

"Protože trollů, kteří by chtěli dělat obrázky, není tolik," odpověděla mu Ginger. "A klikaři? Ti mají vůbec kliku, protože dobrý klikař dostává šest nebo sedm tolarů denně. Účinkující nejsou důležití." Otočila se k němu a vrhla na něj nevraživý pohled.

"Nevedlo se mi špatně," pokračovala. "Nic moc, ale šlo to. Měla jsem celkem dost práce. Mysleli si o mně, že jsem spolehlivá. Pomalu jsem si začala budovat kariéru a -"

"Nemůžeš si vybudovat kariéru na Holy Woodu," protestoval Viktor. "To je, jako kdyby sis chtěla postavit dům na bažině. Nic není jisté."

"Mně se to líbilo! Všechno jsi to teď pokazil! A já se budu muset vrátit do té strašlivé malé vesničky, o které jsi pravděpodobně nikdy ani neslyšel. Zpátky k dojení krav! Tak ti pěkně děkuju! Pokaždé když uvidím kravský zadek, vzpomenu si na tebe!"

Pak rezolutním krokem vyrazila k městu a nechala Viktora stát s trolly. Rambonit si po chvilce odkašlal.

"Máš kde přespat?" zeptal se.

"Asi ne," odpověděl Viktor mdle.

"No jo, míst na spaní není nikdy dost," řekl Morry.

"Myslím, že bych mohl přenocovat na pláži," uvažoval Viktor. Koneckonců, je dost teplo. Myslím si, že by mně pořádný odpočinek neuškodil. Dobrou noc."

Slunce zapadalo a vánek od moře už začal pomalu krajinu ochlazovat. Kolem tmavnoucí siluety holywoodského kopce se začala rozsvěcet první světla. Holy Wood odpočíval jen v noci. Když je vaším nejdůležitějším materiálem denní světlo, neplýtváte jím.

Na pláži bylo celkem příjemně. Nikdo tam nechodil. Naplavené dřevo, popraskané a s bělavým solným povlakem se ke stavebním účelům nehodilo. Leželo v nekonečné bílé řadě na čáře nejvyššího přílivu.

Viktor ho sebral dost na malý oheň, pak si lehl a pozoroval příboj.

Jeho zase zamyšleně pozoroval Gaspoda - zázračný pes, ukrytý v chomáči suché trávy na vrcholku nedaleké duny.

Byly dvě hodiny po půlnoci.

To už je mělo, radostně proudilo z pahorku a rozlévalo do světa svůj třpyt.

Holy Wood sní…

Sní za každého.

V dusné temnotě překližkové boudy zatím snila Ginger Withelová o rudých kobercích a jásajících davech. A o mříži. Neustále se ve snu vracela k jakési mříži na chodníku, odkud proudil teplý vzduch a zvedal jí sukni…

V téměř stejně dusné, i když podstatně honosněji zařízené dřevěné chatě snil Silverfish, samostatný obrázkový podnikatel, o jásajících zástupech. Zdravily ho, protože on právě dostával cenu za nejlepší pohyblivé obrázky, jaké kdy Zeměplocha viděla. Byla to velká socha.

V písečných dunách spali povinným spánkem Rambonit a Morry. Trollové jsou od přírody noční stvoření a spánek ve tmě odporoval jejich tisíciletým instinktům. Snili o horách.

Viktor, spící pod hvězdami dole na pláži, snil o dunících kopytech, rozevlátých rouchách, pirátských lodích, šermířských soubojích, svícnech…

Na nedaleké duně spal s jedním okem otevřeným Gaspoda, zázračný pes, a snil o vlcích.

Zato Kolík Ať'sepicnu nesnil o ničem, protože vůbec nespal. Do Ankh-Morporku to byla dlouhá jízda a on by koně raději prodával, než by na nich jezdil, ale teď už byl ve městě.

Bouře, která se tak pečlivě vyhnula Holy Woodu, si v Ankh-Morporku nebrala servítky a zalévala ho prudkým deštěm. To samozřejmě nijak neovlivnilo noční život města; byl pouze o to vlhčí.

V Ankh-Morporku neexistovalo nic, co byste nemohli koupit, a bylo jedno, zda jste ten úmysl pojali ve dne, nebo o půlnoci. Ať'sepicnu potřeboval nakoupit spoustu věcí. Mnohé z nich se pojily s nápady, které se mu v hlavě vylíhly během dlouhé jízdy a které teď musel velmi opatrně vysvětlit dalším lidem. A musel je vysvětlit rychle.

Když se nakonec vypotácel do kalné šedi začínajícího rána, padal déšť jako jednolitá stěna. Odpadní stoky přetékaly. Odporné chrliče pod střechami zkušeně zvracely na kolemjdoucí, i když teď, kolem páté hodiny ranní, se ulice poněkud vyprázdnily.

Kolík se zhluboka nadechl hustého městského vzduchu. Skutečného vzduchu. Museli byste urazit dlouhou cestu, abyste našli vzduch, který by byl skutečnější než ten ankh-morporský. Už při pouhém dýchání jste museli poznat, že ostatní lidé dělají totéž nějakých tisíc let.

Poprvé po tolika dnech cítil, že myslí naprosto jasně. To byla na Holy Woodu ta zvláštní věc. Když jste byli tam, zdálo se vám všechno přirozené, život vám připadal skutečný a skvělý, ale když jste unikli z jeho dosahu a ohlédli se, viděli jste jen nádherně barevnou mýdlovou bublinu. Bylo to, jako by z vás v Holy Woodu byl někdo úplně jiný.

No, Holy Wood byl prostě Holy Wood a Ankh byl zase Ankh, a Ankh byl podle Kolíková mínění pevnou a zaručenou ochranou proti holywoodskému podivínství.

Brouzdal se loužemi a naslouchal dešti.

Po nějaké chvíli si poprvé v životě všiml, že déšť má svůj vlastní rytmus.

Legrační. Můžete žít v městě celý život, a musíte odjet a zase se vrátit, abyste si všimli, že déšť odkapávající ze střech a okapů má svůj rytmus: Ta-dá-tadam-ti-dá, tadá-tadam-ti-dá, tadá-damti-dá, damti-dá, tamta-dá…

O pět minut později stáli seržant Tračník a desátník Nóblhóch, alias Nobby, členové Noční hlídky městské stráže, v úkrytu jakéhosi domovního vchodu a dělili se bratrsky o balenou cigaretu. Dělali při tom to, co Noční hlídka dokáže ze všeho nejlépe -to je udržovat se v teple a suchu a vyhýbat se jakýmkoliv nepříjemnostem.

Jen oni dva zahlédli tu šílenou postavu, která poskakovala středem zaplavené ulice, roztáčela piruety v loužích, vířila kolem luceren, pak se chytla okapového svodu, a když šťastně zacvakala podpatky, zmizela za rohem.

Seržant Tračník podal napůl promočený nedopalek cigarety svému druhovi.

"Nebyl to náhodou starej Kolík Ať'sepicnu?" nadhodil po chvíli.

"Jo, taky bych řek," přikývl Nobby.

"Vypadal šťastně, co?"

"No, jestli se mě ptáš, tak já si myslím, že se zbláznil," zavrtěl hlavou Nobby. "Starej chlap, a pustí se takhle do zpívání v dešti."

Hůůům… Hůůům…

Arcikancléř, který si doplňoval svou chovatelskou kroniku, kam zaznamenával úspěchy při chovu a výcviku draků, a vychutnával při tom u krbu večerní sklenku, zvedl hlavu.

…hůůům… hůůům… hůůům…

"U všech bohů!" zabručel a popošel k velké nádobě. Ta se viditelně kývala ze strany na stranu, jako kdyby se otřásala budova.

Arcikancléř to omámeně pozoroval.

…hůůům… hůůůmhůůůmhůůůmHŮŮM.

Nádoba se naposled zakymácela, zastavila se a ztichla.

"Podivné," zabručel arcikancléř. "Zatraceně podivné."

Flus.

Na protější straně místností se roztříštila jeho karafa s brandy.

Výsměšek Hnědý se zhluboka nadechl.

"Kvestóór!"

Viktora vzbudily písečné mušky. Vzduch se pomalu začal zahřívat. Chystal se další překrásný den.

Pomalu se odloudal do vody, aby se umyl a opláchl si hlavu.

Tak jak jsme na tom… Pořád ještě měl dva tolary od včerejška a hrst drobných. Může si tady dovolit nějaký čas zůstat, zvlášť když bude nocovat na pláži. A Magdónův guláš, i když to byla v technickém slova smyslu jen mizerná pohonná hmota, byl dost levný - i když zase, návštěva u Magdóna by mohla mít za následek nepříjemná setkání s Ginger.

Postoupil o krok a zmizel pod hladinou.

Viktor nikdy předtím v moři neplaval. Vynořil se napůl utopený a zuřivě šlapal vodu. K pláži měl jen několik metrů.

Uvolnil se, dopřál si času chytit dech a pustil se líným kraulem do moře. Voda byla křišťálové čistá. Viděl dno, které prudce klesalo do - vynořil se, aby se pořádně nadechl - temné modři, ve které bylo možno tak tak zahlédnout hejna lesklých ryb a balvanů nepravidelně rozházených po dně.

Pokusil se potopit a plaval dolů, až mu začalo zvonit v uších. Z jakéhosi kamene na něj pohrozil svými klepety největší humr, jakého kdy viděl, a pomalu zmizel v hlubině. Viktor se znovu celý udýchaný vynořil a pustil se ke břehu.

Dobrá, když to nepůjde u pohyblivých obrázků, vždycky se tady mohl uživit rybář, to bylo jisté.

Nebo člověk, který by na pláži sbíral dřevo. Podél pobřeží tady bylo tolik dřeva, že by to stačilo celému Ankh-Morporku na několik let. V Holy Woodu by nikoho ani nenapadlo zapálit oheň jen na vaření a občas, když se pořádala večerní společnost pod Širým nebem.

A co se týkalo sbírání dřeva, zdálo se, že právě to tady někdo dělá. Jak se Viktor pomalu procházel po pláži, všiml si, že dřevo o kus dál neleží jen tak, ale je narovnáno do úhledných hromádek. O kus dál našel hrubý krb postavený z neotesaných kamenů.

Byl zanesen pískem. Možná že tady na pláži žil někdo jiný a čekal na svou velkou příležitost v pohyblivých obrázcích. Když na to Viktor teď myslel, napadlo ho, že to dřevo za kameny napůl zasypanými v písku vypadalo jako opracované lidskýma rukama. Když se na ně člověk díval směrem od moře, dokázal si docela dobře představit, že ty dřevěné kůly tvoří jakési primitivní dveře.

Třeba tam pořád ještě někdo žije. A možná bude mít něco k pití.

Byl tam. Ale něco k pití už nepotřeboval několik měsíců.

Bylo osm hodin ráno. Bizama Sazečku, majitele Odia, jedné z arén neboli doupat pohyblivých obrázků, jež poslední dobou vyrůstala v Ankh-Morporku jako houby po dešti, probudilo hromové bušení.

Prožil ošklivou noc. Lidé z Ankh-Morporku milovali novinky. Potíž byla v tom, že jedny a tytéž novinky nemilovali příliš dlouho. První týden dělalo Odium neuvěřitelné obchody, druhý týden se jakž-takž vyplácelo, a teď, třetí týden, umíralo. Poslední večerní představení navštívil jeden hluchý trpaslík a orangutan, který si přinesl vlastní pytlík buráků. Bizam spoléhal na to, že mu prodej burských oříšků a pražené kukuřice přinese nevelký, ale jistý zisk, a teď byl ve velmi špatné náladě.

Otevřel dveře a ospale zamžoural.

"Do dvou máme zavřeno," oznámil. "Volno. Přijďte potom. Sedadla ve všech cenách volná."

Pokusil se dveře zase zabouchnout.

Ty se ovšem odrazily od boty, kterou tam Ať sepicnu hbitě vsunul, a udeřily Bizama do nosu.

"Přišel jsem kvůli zvláštnímu promítání Meče vášně," oznámil mu Kolík.

"Zvláštní promítání? Jaké zvláštní promítání?"

"To speciální promítání, o kterém jsem vás přišel informovat," vysvětloval mu Kolík.

"Ale my neukazujeme nic o žádných zvláště vášnivých mečích. My dáváme Vzrušující -"

"Ale pan Kolík říká, že dáváte Meč vášně," zaduněl jakýsi hlas.

Ať sepicnu se opřel do dveří. Za ním se tyčil kus kamene. Vypadal, jako když do něj někdo třicet let bušil ocelovou tyčí.

Balvan se v polovině zvrásnil a naklonil se k Sazečkovi.

Ten poznal Navážku. Každý znal Navážku. Navážka nebyl troll, na kterého by se dalo zapomenout.

"Ale já ani neslyšel o nějakém -" začal Bizam.

Ať sepicnu vytáhl zpod pláště velkou plechovou krabici a spokojeně se usmál.

"Jo, a tady jsou nějaké plakáty," dodal a odjinud vytáhl tlustou roli papírů.

"Pan Kolík mě nechal nějaké z nich nalepit na zeď," chlubil se Navážka pyšně.

Bizam roztáhl plakát. Byl v barvách, které ochromovaly oči. Obrázek zachycoval ženu vzdáleně podobnou

Ginger, která se dusila v příliš malé blůze, a Viktora přesně v okamžiku, kdy si ji jednou rukou přehazuje přes rameno, zatímco druhou bojuje s přehršlí rozličných oblud. V pozadí vybuchovala sopka, oblohou se prohánělí draci a na obzoru hořelo několik měst.

"Pohyblivé obrázky, které nic nepřekoná!", četl Bizam váhavě. "Žhavá dobrodružství na bouřlivém úsvitu nového kontinentu! Muž a Žena ve víru šílícího světa! Hvězdným jasem ve filmu zazáří Delores De Syn jako Žena a Viktor Maraschino jako barbar Cohen!!! NAPĚTÍ! DOBRODRUŽSTVÍ! SLONI! Každý den ve vaší Aréně!!!!"

Přečetl si to znovu.

"A kdo zazáří na ty dva lidi?" zeptal se s podezřením.

"To je, jako že tam hrajou," vysvětloval mu Kolík. "Jako hvězdy. Proto taky k jejich jménům dáváme ty hvězdičky." Kolík se pak naklonil k Bizamovi. "Říká se," začal daleko slyšitelným šeptem, že ona je dcera klačského piráta a jeho divoké, nespoutané zajatkyně a on že je syn… syn… zlého mága a vášnivé cikánské tanečnice flamenca."

"A do prkenný vohrady!" vyletělo z Bizama, na kterého udělala Kolíková slova i proti jeho vůli velký dojem. Ať'sepicnu se usmál a v duchu se poplácal po zádech. Cítil, že nalákal i sám sebe.

"Myslím, že byste mohl začít tak za hodinu," kul Kolík železo.

"Ráno touhle dobou?" podivil se Bizam. Snímek, který obdržel na dnešní den, se jmenoval "Odhalme vzrušující tajemství výroby porcelánu" a to mu dělalo starosti. Tahle nabídka zněla mnohem lépe.

"Samozřejmě, protože je bude chtít vidět spousta lidí," nedal se odbýt Kolík.

"Tak o tom nic nevím," odporoval mu Bizam. "V poslední době padá jedna aréna za druhou."

"Na tenhle se pohrnou," přesvědčoval ho Kolík. "Věř mi. Copak jsem ti někdy lhal?"

Bizam se poškrabal za uchem "No, minulý měsíc jsi mi jednoho večera prodal párek v rohlíku a řekl jsi mi, že -"

"To jsem mluvil hlavně obrazně," pospíšil si Ať'sepicnu.

"Jasňačka," zabručel Navážka.

Bizamovi poklesla ramena. "Oh. Tak to jo. O obrazech toho moc nevím."

"Tak prima," Kolík si zamnul ruce a zašklebil se při tom jako masožravá dýně. "Prostě jen otevři a pak si sedni ke kase a shrabávej do ní prachy."

"Aha. To jo," přikývl zničeně Bizam.

Ať'sepicnu mu položil kolem ramen přátelskou paži. "Tak, a teď si promluvme o procentech ze zisku."

"Co je to procenta ze zisku?"

"Vezmi si doutník," začal Ať'sepicnu zeširoka.

Viktor pomalu procházel po bezejmenné hlavní ulici Holy Woodu. Pod nehty měl plno písku.

Nebyl si jistý, zda udělal tu správnou věc.

Možná že ten člověk byl jen jeden z těch mnoha, kteří žijí na pláži a z toho, co pláž dá. Jednoho dne si prostě lehl a už se nevzbudil. Bylo těžko říct, jak dlouho je mrtev. Sucho a slaný vzduch ho konzervovaly. Zachovaly ho v té podobě, v jaké žil, a už tehdy vypadal jako někdo, kdo dávno umřel.

Podle vzhledu chýše však to byl poněkud zvláštní obyvatel pláže.

Viktora napadlo, že by to měl asi někomu říci, ale bylo pravděpodobné, že v celém Holy Woodu to nebude nikoho zajímat. Vypadalo to, že na světě existovala jediná bytost, kterou zajímalo, zda starý muž žije, nebo umírá, a ta se to zaručeně dozvěděla první.

Viktor pohřbil tělo do písku za chatrčí z naplaveného dřeva.

Už před sebou zahlédl samoobsluhu. Rozhodl se, že návštěvu a oběd u Magdóna bude riskovat. Kromě toho si potřeboval někde sednout a přečíst si knihu.

Neočekávali byste, že takovou věc najdete na pláži, v chatrči z naplaveného dřeva, pevně svíranou prsty mrtvého muže.

Na přední desce byl název. Kniha o filmu.

Na první straně, vepsána úhledným oblým písmem člověka, kterému psaní nejde snadno, stála další slova: Toto jest kronika Strážců Filmového pásu, okopírovaná mnou, Dákinem, protože ta stará se už rozpadá.

Opatrně obracel ztvrdlé stránky. Zdálo se, že všechny začínají stejně. Nebyly datovány, ale to vůbec nebylo důležité, protože jeden den se podobal druhému jako vejce vejci.

Vstal. Šel na záchod. Udělal oheň, odříkal odpolední představení. Pojedl. Sbíral dřevo. Udělal oheň. Trhal trávu na kopci. Odzpíval večerní představení. Večeře. Odzpíval píseň pozdního představení. Šel na záchod. Šel spát.

Vstal. Šel na záchod. Udělal oheň, odzpíval odpolední představení. Pojedl. Rybář Pokroutka z městečka nechal dvě pěkné ryby. Sbíral dřevo. Provedl večerní představení, udělal oheň. Uklízel. Odzpíval pozdní představení. Šel spát. Vstal o půlnoci, šel na záchod. Kontroloval oheň, ale dřeva dost.

Koutkem oka zahlédl servírku.

"Dal bych si vejce na tvrdo," řekl.

"Máme guláš. Rybí."

Zvedl hlavu, jen proto aby zjistil, že nad ním stojí Ginger s planoucíma očima.

"Nevěděl jsem, že jsi servírka," zabručel.

Okázale začala oprašovat solničku. "Já to do včerejška taky nevěděla," procedila mezi zuby. "Naštěstí pro mě ta holka, která u Magdóna sloužila ranní směny, dostala šanci v nových pohyblivých obrázcích, které dělají United Alchymists, to je co?" Pokrčila rameny. "A kdo ví? Možná že když budu mít dost štěstí, budu moct odpracovat i odpolední šichtu."

"Podívej, já jsem přece nechtěl -"

"Je to guláš. Ber, nebo nech. Jez, nebo ho vyhoď. Tři zákazníci dnes ráno udělali oboje skoro najednou."

"Dám si ho. Podívej, nebudeš tomu věřit, ale tuhle knihu jsem našel v rukou -"

"Mám zakázáno vybavovat se s hosty. Tohle sice není to nejlepší zaměstnání ve městě, ale přísahám, že ty mě z něj nedostaneš," vyštěkla na něj Ginger. "Rybí guláš, ano?"

"Oh. Dobře. Promiň."

Pomalu listoval nazpět stránkami. Před Dákinem tady byl Tento, který také třikrát denně odříkával a taky občas dostal dar v podobě ryb a taky chodil na záchod, i když tomu nepřikládal takovou důležitost jako Dákin, nebo alespoň nepovažoval za nutné to pokaždé zaznamenat. Před nimi tam byl za zpěváka muž jménem Magořin. Na pláži žila postupně celá řada lidí, a když jste zašli dál do minulosti, byla jich celá skupina a zápisy z dřívějších dob byly mnohem úřednější. Ale bylo těžké to přesně posoudit. Zdálo se, že jsou zaznamenány v jakémsi kódu, řádka za řádkou, plné malých složitých obrázků…

Na stůl před něj dopadla se zazvoněním miska podivné směsi.

"Hele," začal, "kdy tady asi kón -"

"Nikdy," odsekla Ginger.

"Napadlo mě, jestli náhodou nevíš, kde -"

"Ne."

Viktor zíral na kalnou hladinu svého oběda. Magdón vycházel ze zásady, že když to chytíte ve vodě, je to ryba. V misce bylo něco purpurově červeného a mělo to přinejmenším deset nožiček.

Stejně to snědl. Koneckonců, zaplatil za to třicet pencí.

Když pak zjistil, že je Ginger zaměstnána u pultu a točí se k němu zády jako majáková lucerna, takže ať se pokusil upoutat její pozornost jakkoliv, byla odvrácená, i když se zdánlivě ani nepohnul, vydal se poohlédnout po nějakém zaměstnání.

Viktor ve svém životě nikdy nepracoval. Co se týkalo jeho zkušeností, byla práce něco, co se stávalo ostatním lidem.

Bizam Sazečka upravil popruh plata, které měla jeho žena zavěšeno kolem krku.

"Výborně," zabručel. "Máš všechno?"

"Pražená kukuřice změkla," stěžovala si. "A nevím, jak udržet párky teplé."

"Bude tma, miláčku. Nikdo si toho nevšimne." Drnknul popruhem a odstoupil.

"Tak to by bylo. Co máš dělat, víš. V polovině zastavím film a strčím tam cedulku B nápisem ‚Proč si nedat chladivý nápoj a nezakousnout trochu pražené kukuřice? Ty pak vyjdeš z támhletěch dveří a projdeš uličkou."

"Můžeš se rovnou zmínit o osvěžující studené uzence," zabručela paní Sazečková.

"Taky si myslím, že bys neměla používat pochodeň, když vodíš opozdilce na místo," poškrabal se Bizam na bradě. "Pokaždé založíš několik požárů."

"Jenže to je jediný způsob, jak se v té tmě vyznat."

"No jo, jenže tomu trpaslíkovi včera jsem musel vrátit vstupné. Víš, jak jsou na ty své vousy hákliví. Víš co, lásko? Já ti dám salamandra v klícce. Od rána byli na střeše, budou už pěkně zralí."

Byli. Tvorečkové polehávali líně na dnech svých klícek a jejich těla se při procesu vstřebávání světla mírně chvěla. Bizam vybral pět nejzralejších, těžce sešplhal nazpět do promítací místnosti a umístil je do přenosné klece. Pak natočil Holíkův film na cívku a vyhlédl do tmy.

No jo. Klidně se může podívat, jestli venku náhodou někdo není.

Pomalu se v pantoflích došoupal ke dveřím.

Natáhl se a odsunul závoru.

Natáhl se a odsunul druhou závoru.

Otevřel dveře.

"No jo, no jo," bručel. "Nemyslete si, že mě pár -"

Probral se v projekční místnosti, kde ho paní Sazečková horečnatě ovívala zástěrou.

"Co se stalo?" zašeptal a pokusil se z mysli vypudit vzpomínku na stovky dusajících nohou.

"Je vyprodáno!" oznámila mu. "A venku pořád ještě stojí fronta! Táhne se až na druhý konec ulice! A všichni se baví o plakátu!"

Bizam pomalu, ale rozhodně vstal.

"Ženo, zmlkni, běž do kuchyně a upraž další kukuřici!" vykřikl. "Pak se vrať, pomůžeš mi přepisovat vývěsky. Když stojí frontu na místa za pět peňáků, budou o ně stát i když ty místa budou stát deset!"

Vyhrnul si rukávy a chopil se kliky.

V první řadě seděl knihovník se sáčkem buráků na klíně.

Po několika počátečních minutách přestal žvýkat a s otevřenými ústy zíral na blikající plátno.

"Podržet koně, pane? Madam?"

"Ne!"

Do oběda vydělal Viktor dvoupenci. Nebylo to tím, že by lidé neměli koně, které by potřebovali podržet, bylo to v tom, že jak se zdálo, nestáli o to, aby jim je držel Viktor.

Po nějaké době se k němu přisunul pokřivený mužík, který měl své místo na ulici o kus dál a právě teď za sebou vlačel čtyři koně. Viktor už ho pozoroval několik hodin a upřímně žasl nad tím, jak se k takovému vyzáblému homunkulovi může někdo obrátit s laskavým úsměvem, natož s žádostí o hlídání koní. Ale mužík dělal skvělé obchody,

zatímco, jak se zdálo, Viktorova široká ramena, mužný profil a upřímný, otevřený úsměv představovaly při držení koní jasný handicap.

"Seš tady novej, co?" nadhodil mužík.

"Jsem," přikývl Viktor.

"No jo. To je hned vidět. Čekáš na velkou příležitost, jak proniknout na plac, co?"

"Ani ne. Já už na plac proniknul," odpověděl mu Viktor.

"Tak proč jsi tady?"

"Chytili mě při tom."

"Aha! Anopane, vřelédíkypane, mojepoklonapane," odrecitoval mužík zpěvavým hlasem, když přijímal další otěže.

"Předpokládám, že byste nepotřeboval asistenta?"

Bizam Sazečka zíral na hromádku mincí, kterou měl před sebou na stole. Kolík Ať'sepicnu do ní strčil ruce a hromádka se o něco zmenšila, ale pořád ještě to byla největší hromádka peněz, jakou kdy Bizam v bdělém stavu viděl.

"A to to pořád ještě každých patnáct minut promítáme," vydechl Bizam. "Musel jsem si najmout pomocníka, aby točil klikou. Já nevím, co si se všemi těmi penězi počnu?"

Ať'sepicnu ho poklepal po rameni.

"Kup si větší sál," řekl.

"Už mě to taky napadlo," přikývl Bizam. "Jasně. Něco, co by mělo před vchodem pilíře. A moje dcera Caliopé hraje docela slušně na varhany, nebyl by to špatný doprovod. A taky by tam bylo spousta zlacení a takové ty kudrlinky kolem stropu -"

Oči mu potáhla nepřítomná mžurka.

Stal se z něj někdo jiný.

Holy Wood sní…

- a bude z toho palác, jenž se vyrovná těm nejproslulejším palácům na celé Zeměploše nebo známým chrámům, a ten bude plný otrokyň, které budou prodávat praženou kukuřici a buráky. Mezi tím vším bude procházet Bizam Sazečka s majetnickým výrazem a na sobě bude mít oblek z temně rudého sametu se zlatým vyšíváním -

"Hmmm?" zašeptal a čelo mu pokryly drobné kapičky potu.

"Povídám, že musím jít," opakoval Ať'sepicnu. "Musím dohlédnout na to, aby se nám to v pohyblivých obrázcích trochu pohnulo, co?"

"Moje žena říká, že byste měli udělat víc obrázků s tím mladým mužem," vzpomněl si najednou Bizam. "Celé město mluví jenom o něm. Říkala, že několik dam v publiku omdlelo, když na ně z plátna vrhl ten svůj vášnivý pohled. Ona sama to už viděla pětkrát," dodal a v hlase mu zaznělo náhlé podezření. "A ta krasavice! U všech bohů, řeknu vám, že -"

"Nedělejte si žádné starosti," prohlásil velkopansky Ať'sepicnu. "Mám je pod kontro-"

Po tváři mu najednou přeběhl výraz pochybnosti.

"Tak nashle," prohlásil krátce a spěšným krokem vyšel z budovy.

Bizam zůstal sám a zatímco klouzal pohledem po pavučinami pokrytém interiéru Odia, jeho mysl zaplňovala temné kouty budovy palmami v květináčích, zlacenými akantovými listy a buclatými andělíčky. Pod nohama mu praskaly slupky od burských oříšků a zbytky pražené kukuřice. Do příštího představení se to musí všechno uklidit, pomyslel si. Vsadil bych se, že ta opice bude zase první ve frontě.

Pak jeho pohled padl na plakát inzerující Meč vášně. Úžasné. Slonů a sopek tam sice nebylo moc a obludy představovaly obyčejní trollové s falešnými krky, jizvami, bradavicemi a tesáky, ale ten závěr… no… všichni chlapi vzdychali a všechny ženské si utíraly oči… bylo to prostě přímo magické. Usmál se na podoby Viktora a Ginger.

Tak by mě zajímalo, co ti dva dělají zrovna v téhle chvíli? pomyslel si. Asi pojídají kaviár ze zlatých talířů a procházejí se po kobercích, které jim sahají až ke kolenům. To bych se vsadil.

"Tak se mi zdá, mladíku, že jsi v tom až po kolena," pokýval hlavou hlídač koní.

"Mám dojem, že se v tom hlídání koní nějak nedokážu chytit," přisvědčil Viktor smutně.

"Ohó, hlídání koní je náročnej kšeft," pokýval muž hlavou. "Je potřeba se naučit správné mluvě a taky nevtíravému, ale neodolatelnému chování. To všechno musí správný hlídač koní mít. Lidi nehledají jenom někoho, kdo by jim podržel koně, rozumíš? Chtějí člověka, který má v oboru zkušeností."

"Vážně?"

"Chtějí se při tom setkání cítil jako bohové a při loučení jako milovaný člen rodiny," pokračoval mužík. "To není jen otázka toho, podržet chvíli koňské otěže."

Viktor začínal chápat.

"Je to prostě představení," řekl.

Starý hlídač koní si poklepal po nose barvy a tvaru uzrálé jahody.

"To je ono!"

V Holy Woodu plály pochodně. Viktor se prodíral zástupem na hlavní ulici. Každý bar, každá hospoda, každý obchod měl otevřeno. A mezi nimi se sem a tam převalovalo lidské moře. Viktor se několikrát pokusil vyskočit, aby se rozhlédl po známých tvářích.

Byl osamělý, ztracený a hladový. Potřeboval někoho, s kým by si mohl promluvit, a ona tady nebyla.

"Viktore!"

Otočil se. Valil se k němu Rambonit podobný lavině.

"Viktore! Kamaráde!" Do ramene mu hravě narazila pěst o velikosti a váze základního kamene.

"Ahoj," odpověděl Viktor slabým hlasem. "Hm. Tak jak to jde, Rambo?"

"Bezvadný! Nemá to chybu! Zítra, začínáme klikat Hrozbu trollího údolí!"

"To jsem rád, že máš takové štěstí," usmál se Viktor.

"Ty můj šťastný člověk!" duněl Rambonit. "Rambonit! Jaké je jméno! Pojď se mnou napít!"

Viktor přijal.

Neměl ani moc na vybranou, protože Rambonit ho chytil za ruku, jako ledoborec se prodíral zástupem a napůl vedl, napůl vlekl Viktora za sebou k nejbližším otevřeným dveřím.

Vývěsní štít ozařovalo modré světlo. Většina Ankh-morporčanů uměla v trollštině alespoň slabikovat, byl to jednoduchý jazyk. Výrazné runy nad vchodem hlásaly, že tohle je Modrá spodní jura.

Byl to trollí bar.

Závoj kouře, který se linul z pecí za břidlicovým pultem, prosvěcovaly jen občasné záblesky z dvířek otvíraných ohnišť. Na malém osvětleném plácku stáli tři trollové a hráli - dejme tomu, že hráli - hráli něco dunivě rytmického, ale Viktor nebyl schopný zjistit co, protože počet decibelů se pohyboval v hodnotách, kde se zvuk měnil v hmotu. Oči se mu rozvibrovaly. Strop se ztrácel v kouři.

"Co si dáš?" zařval mu do ucha Rambonit.

"Nemusím pít nějaký roztavený kov, že?" zaječel Viktor s obavou. Musel ječet ze všech sil, aby ho vůbec někdo slyšel.

"Máme veškeré lidské napití!" vykřikla trollka za barem. Musela to být trollka. O tom nebylo pochyb. Postavou se vzdáleně podobala soškám bohyně plodnosti, které neandrtálci vytvářeli před tisíci lety, ale velikostí připomínala pahorek. "My jsme kosmopolité!"

"Tak si dám pivo!"

"A jeden sirný květ s ledovcovým kamením, Rubíno!" dodal Rambonit.

Teď, když si jeho oči přivykly na temnotu a ušní bubínky zmrtvěly, začal se Viktor opatrně rozhlížet po baru.

Viděl zástupy trollů sedících kolem dlouhých stolů, a co ho opravdu udivilo bylo to, že mezi nimi tu a tam zahlédl sedět trpaslíky. Trpaslíci a trollové se navzájem nenáviděli jako… jako… no, jako trpaslíci a trollové. V rodných horách mezi nimi vládla neutuchající vendeta. Bylo vidět, že Holy Wood dokázal zamíchat vším.

"Mohl bych se tě na něco zeptat?" zařval Viktor do trollova špičatého ucha.

"Jasná věc!" Rambonit odložil své pití. Nádobka byla ozdobena červeným papírovým paraplíčkem, které už začínalo teplem hnědnout.

"Neviděl jsi Ginger? Pamatuješ? Ginger!"

"Pracuje u Magdóna!"

"Já vím, jenže jenom ráno! Právě jsem tam byl. Nevíš, kam chodí po práci?"

"Kdo tady ví, kam kdo chodí?"

Hudba najednou umlkla. Jeden z trollů zvedl malý kámen a začal na něj tiše poklepávat a vyluzoval tak pomalý, vemlouvavý rytmus, který se lepil ke stěnám jako dým. Z oblaků kouře se jako galeona z mlhy najednou vynořila Rubína a kolem krku měla nonšalantně přehozeno péřové boa.

Byla to pevninská kra doplněná křivkami.

Začala zpívat.

Mezi trolly se rozhostilo uctivé ticho. Po nějaké chvíli zaslechl Viktor tiché vzlyky. Rambonitovi se po tvářích koulely slzy jako démanty.

"O čem zpívá?"

Rambonit se k němu naklonil.

"To stará trollí lidová píseň," vysvětloval. "Je to o Ambře a Jaspisovi. Oni byli -" zaváhal a několikrát neurčitě máchnul rukama. "Přítelé. Dobří přítelé?"

"Myslím, že vím, co myslíš."

"A jedné noci si Ambra bere večeři do jeskyně a najde ho -" tentokrát Rambonit zamával rukama mnohem výmluvněji, "- s jinou trollí dámou. Tak ona šla zpátky domů a vzala svůj kyj, vrátila do té jeskyně a ustloukala ho k smrti - bum, bum, bum. Protože ‚On byl její troll, ale dělal jí špatná věc'. Je to velice románotická píseň."

Viktor se vrátil pohledem k Rubíně. Ta se vlnivými pohyby spustila z malého jeviště a proplula mezi hosty jako malá hora na kolečkových bruslích. Musí vážit aspoň dvě tuny, pomyslel si. Kdyby si mi sedla na klín, museli by mě potom srolovat jako koberec.

"Co to teď řekla tomu trollovi?" zeptal se, když se místností převalila vlna dunivého smíchu.

Rambonit se poškrabal na nose. "To ona taková moc špatně přeložitelná slovní hračka." Zamyslel se. "No, ona jako kdyby řekla: ‚Je to snad to proslulé lávové žezlo, které vládlo Hoře, ten Drtič tisíců, ano i desetitisíců, Velitel Zlaté řeky, Pán mostů, Milovník temných míst a Zahanbovatel nepřátel -" Rambonit se zhluboka nadechl a pokračoval, "- co máš v kapse, nebo jsi jen tak rád, že mě vidíš?"

Viktor nakrčil čelo. "Tomu nerozumím."

"Asi jsem to nepřeskládal dost akorát," řekl Rambonit. Upil své tekuté síry. "Slyšel jsem, že United Alchymists začínají dělat -"

"Poslyš, Rambonite, na tomhle místě je něco moc divného," skočil mu Viktor do řeči. "Ty to necítíš?"

"Co divného?"

"No, všechno jako by šumělo. Nikdo se nechová, jak by měl. Věděl jsi, že tady kdysi bývalo velké město?

Tam, kde je teď mořský záliv. Obrovské město! A teď je pryč."

Rambonit si zamyšleně promnul nos. Ten jeho vypadal jako nezdařený pokus pračlověka o zhotovení pěstního klínu.

"A způsob, jak všichni hrají!" pokračoval Viktor. "Jako kdyby to, čím jsou a co chtějí, bylo to nejdůležitější na světě!"

"Tak mně přišla myšlenka -" začal Rambonit.

"No?" podíval se na něj Viktor.

"No, mně přišla myšlenka, jestli by ono to nestálo za to, nechat si o nějaký pár centimetr pokrátit nosa? Můj syn sestry Brekcia zná jednoho skvělého kamenosekáče a on mu upravil ucha. Co si o tom pomýšlíš?"

Viktor na něj tupě zíral.

"Já myslím, že na jedné straně on je sice trochu velmi velký, ale na druhé straně je on zase charakteristní trollův nos, ne? Víš, myslím, že bych vypadnul líp, ale v téhle branži asi důležité, aby jeden vypadal tak trollovatě, jak to jen možné jest. Například Morry, on si dal vyspravovat obličej cementem a teď vypadává tak, že by se ho jeden bál potkat i při temné noci. Co si o tom pomysluješ? Oceňuju si tvého názoru, protože jsi člověk s nejvíce skvělými nápady."

A vrhl na Viktora zářivý silikonový úsměv.

Viktor nakonec řekl: "Je to velký a skvělý nos. Když bude mít za sebou tebe, může dojít fakt daleko."

Rambonit se široce usmál a znovu upil své síry. Pak z nádobky vytáhl malou tyčinku a slízl z ní ametyst.

"Takže ty si vážně pomysluješ -" začal a teprve pák si uvědomil, že vedle něj zbylo jen malé prázdné místečko. Viktor byl pryč.

"Já o nikom nic nevím," prohlásil malý hlídač koní a nejistě zíral na obrovskou hmotu Navážky.

Kolík se zakousl do svého doutníku. Z Ankh-Morporku to byla dlouhá a namáhavá cesta i v tom novém kočáře, a ještě k tomu minul oběd.

"Vysoký mládenec, trochu líný, tenký knírek," opakoval. "Pracoval pro vás ne?" Koňař se vzdal.

"Z toho nikdy slušný hlídač koní nebude," prohlásil. "Dovoluje práci, aby si sním nakládala po svém. Myslím, že si šel dát něco k jídlu."

Viktor seděl v tmavé uličce a zády se opíral o zeď. Pokoušel se přemýšlet.

Vzpomínal si, jak kdysi, když byl ještě malý chlapec, zůstal příliš dlouho na sluníčku. Teď se cítil tak trochu jako tenkrát.

V písku u jeho nohou se ozval tichý pleskavý zvuk.

Někdo před něj na zem upustil klobouk. Lhostejně na něj zíral.

Pak někdo začal hrát na harmoniku. Moc to neuměl. Noty byly pokřivené a falešné a ty správné nezněly čistě. Ukrývala se v tom sice melodie, ale asi ve stejném množství, v jakém se ukrývá maso v mlýnku, na kterém jste si připravovali směs na karbanátky.

Viktor si povzdech a přehrábl se v kapse, aby našel nějaké drobné. Vhodil je do klobouku.

"Jasně, jasně," zamumlal. "Moc pěkné, ale teď běžte pryč."

Uvědomil si, že cítí velmi zvláštní pach. Bylo těžké ho zařadit, ale možná že vzdáleně připomínal starou a mírně navlhlou plenku.

Zvedl hlavu.

"Haf, ksakru, haf," řekl Gaspoda, zázračný pes.

Magdónův zásobovací pověřenec se dnes rozhodl experimentovat se salátem. Nejbližší oblast, kde se pěstoval salát, ležela dlouhých a pomalých padesát kilometrů daleko.

"Co je to?" dotazoval se jakýsi muž a v ruce držel něco hnědě ovadlého.

Krňkin, minutkový expert, se pokusil uhodnout. "Celer?" řekl. Naklonil se blíž. "Jo, to bude celer."

"Je to hnědé."

"Správné. Správně! Zralý celer je hnědý," přikyvoval horlivě Krňkin. "Dokazuje to, že byl zralý," dodával spěšně.

"Měl by být zelený."

"To ne. To si pleteš s rajčaty," nedal se Krňkin.

"Myslíš? A co je tahle vodička?" zeptal se další člověk ve frontě.

Krňkin se vztyčil do celé své výše. "To," prohlásil pyšně, "je mojenýza. Sám jsem ji dělal. Podle knihy."

"Jo, tomu bych skoro věřil," prohlásil muž a opatrně do tekutiny strčil vidličkou. "Dobrý olej, vajíčka a vinný ocet v tom určitě nejedou, co?"

"Specialita á la mazoun," chlubil se Krňkin.

"Samozřejmě, samozřejmě," pokyvoval muž hlavou. "Já jen, že se sápe na můj hrášek."

Krňkin vztekle pozvedl naběračku. "Tak hele -" začal vztekle. "No nic, to je v pořádku," uklidňoval ho vyhládlý strávník. "Jednotlivé hrášky zaujaly kruhovou obranu." U dveří došlo k nějakému pohybu. Mezi strávníky se začal prodírat troll Navážka a v brázdě za ním postupoval Kolík Ať'sepicnu.

Troll ramenem vytěsnil frontu a zaškaredil se na Krňkina.

"Pan Kolík se chce ptát," prohlásil, nahnul se přes pult, uchopil trpaslíka za zástěru pokrytou vrstvou zaschlých potravin, a zatímco Krňkin bezmocně klátil nohama, přistrčil ho Kolíkoví pod nos.

"Viděli jste někdo Viktora Grýnbauma?" řekl Kolík. "Nebo to děvče, Ginger?"

Krňkin otevřel ústa, aby zaklel, ale vzápětí si to rozmyslel.

"Ten mládenec tady byl před půlhodinou," kvákl. "Ginger tady pracuje na ranní. Nevím, kde bydlí."

"A Viktor šel kam?" pokračoval ve výslechu Kolík. Vytáhl z kapsy kožený sáček. Uvnitř něco tiše cinkalo. Krňkinovy oči se obrátily k váčku jako kulové čepy v přítomnosti silného magnetu.

"Nevím, pane Kolík," zavrtěl pracně hlavou. "Když tady nebyla, prostě zase odešel."

"Dobrá," přikývl Kolík. "Takže kdybys ho znovu viděl, řekneš mu, že ho hledám a udělám z něj hvězdu, jasné?"

"Hvězdu. Rozumím," přikyvoval trpaslík horlivě.

Kolík sáhl do sáčku a vytáhl desetitolarovou minci.

"Rád bych si tady na večer objednal jídlo," dodal.

"Večeři. K službám," sípal Krňkin.

"Stejk a krevety, nebo tak něco," pokračoval Kolík. "S výběrem šťavnaté sezónní zeleniny a jako moučník jahody se šlehačkou."

Krňkin na něj beze slova zíral.

"No -" začal.

Navážka do něj strčil jedním prstem, a trpaslík se rozkýval sem a tam.

"A já," zaduněl, Já si dám… hm… dobře vyzrálý čedič sypaný čerstvě mletou pískovcovou směsí. Jasný?"

"Ehm. Jistě," přikyvoval Krňkin.

"Polož ho, Navážko. Myslím, že by bylo lepší, kdyby visel na své práci. A opatrně." Rozhlédl se po kruhu užaslých tváří.

"Pamatujte," opakoval. "Hledám Viktora Grýnbauma a chci, aby dělal hvězdu. Každý, kdo ho uvidí, mu to řekne. Jo, a ten stejk, Krňkine, chci krvavý."

Vykročil ke dveřím.

Když odešel, zaplavil jídelnu hluk jako přílivová vlna.

"Chce po něm, aby mu udělal hvězdu? K čemu by mu byla?"

"Mluvil o tom cvičení? Nebo o skutečné hvězdě?"

"Já nevěděl, že se hvězdy dají udělat. Myslel jsem, že jen tak nějak… visí na obloze."

"Já si myslím, že on chce udělat hvězdu z něj. Rozumíš? Z něj samotného."

"Jak chceš někoho proměnit ve hvězdu?"

"Co já vím? No třeba tak, že ho strašlivě stlačíš a on nakonec vybuchne v oblaku planoucího vodíku."

"Můj bože!"

"Jo. Je ten chlap blázen, nebo co?"

Viktor si psa opatrně prohlížel.

To zvíře na něj nemohlo mluvit. Jistě to byla jen jeho představa. Ale totéž si přece řekl už minule, ne?

"Jakpak se asi jmenuješ?" řekl Viktor a pohladil psa po hlavě.

"Gafpoda," odpověděl Gaspoda. "Pfáno ef, jako flon."

Viktor ztuhl uprostřed pohybu.

"Dvě pence," pokračoval pes unaveně. "Jediný pef na fvětě, který umí hrát na harmoniku. Dvě pence."

Musí to být tím sluncem, pomyslel si Viktor. To mám z toho, že nenosím klobouk. Během minuty se probudím a budu ležet v posteli a na chladivém prostěradle.

"No, hrál jsi dost mizerně. Nedokázal jsem poznat melodii," řekl Viktor a zkroutil ústa do děsivého úšklebku.

"Od tebe fe, kfakru, nečeká, že poznáš nějakou pitomou melodii," odpověděl mu Gaspoda, ztěžka dosedl na zem a komplikovaně se poškrabal zadní nohou za uchem. "Já jfem pef. Od tebe fe zatraceně čeká, že budeš fetfakra překvapenej, že z ty zatracený věci vůbec vymáčknu nějakej kvikot."

Co teď s tím? Jak mu to řeknu? pomyslel si Viktor. Mám mu prostě říct: nezlob se, ale zdá se, že mlu… no to asi ne.

"Hm," prohlásil. Koukni jsi dost užvaněný na to, že jsi… ne.

"Blechy," svěřil se mu Gaspoda. "Dávají mi pěkně zabrat."

"Oh bože."

"A všichni ti trollové. Nemůžu je ani vyftát. Nefprávně páchnou. Zatracený chodící kameny. Pokufiš fe je koufhout, a vzápětí málem vyplivneš zub. To není normální. Naštěftí fe nám to rychle hojí."

Když tak mluvíš o tom, co je normální, nemohl jsem si nevšimnout, že …

"Tohle mífto je zatracená poušť," řekl Gaspoda.

Jsi mluvící pes.

"Předpokládám," řekl Gaspoda a obrátil na Viktora svůj pronikavý pohled, "že přemýšlíš o tom, jak je možné, že mluvím."

"Ani mě to nenapadlo," odpověděl Viktor.

"Ani mě," přikývl Gaspoda. "Začalo to až tuhle před několika týdny. Celý život jfem neřekl jediný zatracený flovo. Makal jsem pro jednoho chlápka ve velkým měftě. Různý triky, koufky a tak. Balancoval jfem na čenichu kouli. Chodil po zadních. Profkakoval obručí. Nakonec jfem nofil v tlamě klobouk. Znáš to. Šoubyznif. Pak mě po hlavě pohladila, ta ženfká a řekla: ‚Och, to je ale hezký malý pejfek, vypadá, jako kdyby rozuměl každému flovu, které mu řekneme,' a já si pomyflel: ‚Ha, ha, zkoušet takový pitomofti - to už mě dávno přešlo, paninko,' a najednou jfem si uvědomil, že nejenže jí rozumím, ale dokonce že jí odpovídám nahlaf. Tak jfem chytil klobouk, a než fe ftačili

vzpamatovat, byl jsem pryč."

"A proč?"

Gaspoda pozvedl oči k nebi. "Dovedeš si předftavit, jaký život čeká geniálního pfa?" řekl. "Neměl jfem tu fvou zatracenou tlamu vůbec otvírat."

"Ale se mnou mluvíš," zajímal se Viktor.

Gaspoda na něj vrhl zvláštní pohled.

"To jo, ale zkuf to někomu vykládat!" ušklíbl se. "Kromě toho, f tebou je to v pořádku. Máš ten fprávný výraz. Tohle ucejtím na kilometry."

"O čem to, u všech všudy, mluvíš?" nechápal Viktor.

"Podívej, ty máš dojem, že fi tak nějak nepatříš, že jo?" začal pes. "Máš dojem, že za tebe myflí a jedná někdo jinej, co?"

"Pro boží rány!"

"Máš takovej pronáfledovanej výraz," pokračoval Gaspoda. Zvedl v zubech klobouk. "Dvě pence," řekl nesrozumitelně. "Tedy, ne že bych měl moc příležitoftí je utratit, ale tady jde o záfadu. Dvě pence." Potom udělal něco, co snad bylo ekvivalentem psího pokrčení rameny.

"Co myslíš tím pronásledovaným výrazem?" zajímal se Viktor.

"Máte ho všichni. Je to tak trochu v tom ftylu ‚Je mnoho povolaných, ale málo vyvolených'."

"Jaký pohled?"

"Jako když tě fem někdo zavolal, a ty nevíš proč." Gaspoda se pokusil znovu poškrabat za uchem. "Viděl jfem tě hrát barbara Cohena," řekl.

"Hmm… a co si o tom myslíš?"

"No… řekl bych, že dokud fe o tom nedoflechne ftarej Cohen, nemáš fe čeho bát."

"Ptám se, jak je to dlouho co tady byl?" zařval Ať'sepicnu. Zatím na malém jevišťátku zpívala Rubína a podobala se při tom lodi v mlze, vysílající tísňové signály.

"GruuummOOuuoudougrrOOo-"

"Právě odešel!" zaduněl Rambonit. "Hele, já tu písničku naslouchám, rozumíš?"

"- OuvougrhhouhooOOo-"

Ať'sepicnu strčil do Navážky, který se opíral kotníky rukou o zem, aby si trochu odlehčil, a s otevřenými ústy sledoval dění na jevišti.

Život věkovitého trolla byl až dodnes jasný a jednoduchý: lidi ti dají peníze a ty praštíš ty lidi, které ti ukážou.

Jenže teď se mu to začalo komplikovat. Rubína na něj mrkla.

V Navážkově potlučeném srdci začaly skřípat a harašit podivné a neznámé emoce.

"-groouOOOooufouOoo-"

"Ták jdeme!" vyštěkl Kolík Navážkovi do ucha.

Navážka se pozvedl na nohy a vrhl poslední toužebný pohled na malé jeviště.

"-ooOOOgouOmou. OOouhouOu."

Rubína mu poslala polibek. Navážka zrudl jako čerstvě vařený rak.

Gaspoda šel první. Vyvedl ho z uličky a pokračoval temným úsekem řídkých křovisek a vysušené trávy za městem.

"Je naprosto jifté, že f tímhle míftem není něco v pořádku," bručel.

"Je jiné," přikyvoval Viktor. "Proč myslíš, že s ním něco není v pořádku?"

Gaspoda vypadal, jako kdyby si chtěl odplivnout.

"Vezmi fi například mě," pokračoval Gaspoda, který si přerušení nevšímal. "Pef. Nikdy jfem o ničem nefnil, fnad jenom o tom, jak honím věci. A na fex, famozřejmě. A najednou fe mi zdají fny. Barevný. Vydefilo mě to k fmrti. Pfi vidí černobíle, to jako velký čtenář jiftě víš? Červená barva - to byl pro mě velice ošklivý šok, to ti teda řeknu. Celý život fi myflíš, že tvůj oběd je tahle bílá koft s různými odftíny šedé, a najednou zjiftíš, že celé ty roky požíráš tuhle rudou hororovou příšernost."

"Jaké sny?" zeptal se Viktor.

"Ftrašlivé a jeden horší než druhý," vyprávěl Gaspoda. "Tak třeba v jednom z nich voda odplaví moft a já mufím běžet a někoho varovat, rozumíš? Nebo jiný, kde je takový domek, ten hoří plamenem a já vytáhnu ty děti. Pak fi pamatuju ten, jak fe ty děti ztratí v těch jefkyních a já je najdu a potom k nim přivedu záchrannou fkupinu… a přitom já děti nenávidím. Proftě mám pocit, že fi tyhle dny nemůžu zdřímnout, aniž bych zachraňoval lidi, nebo zneškodňoval lupiče a zlofyny. Koukni, mně už je fedm, mám revma, lupenku, mám nepočítaně blech a nepotřebuju bejt hrdina pokaždý, když fi lehnu."

"No tohle! Jestli ten život není skvělý," usmál se Viktor, "když ho člověk vidí očima někoho jiného…?"

Gaspoda zvedl nažloutlé oči k nebi.

"Hm. Tak co budeme dělat," řekl Viktor.

"Půjdeme navštívit pár holywoodfkých obyvatel," odpověděl mu Gaspoda. "Protože tady fe děje něco nedobrýho."

"Nahoře na kopci. Nevěděl jsem, že nahoře na kopci žijí nějací lidé."

"To nejfou lidé," odpověděl mu Gaspoda.

Na svahu holywoodského kopce hořel malý oheň. Viktor ho zapálil protože - jednoduše proto, že mu dodával

jistotu. Protože to byla věc, kterou lidé v podobných situacích dělají.

Považoval za nutné připomínat si, že on je člověk a že se nezbláznil.

Nebylo to tím, že by mluvil se psem. Lidé se psy mluví často. Totéž platí pro kočky. Možná i pro králíky. Byl to ten rozhovor s myšákem a kačerem, který by se dal považovat za podivný.

"A ty si myslíš, že my jsme chtěli mluvit?" vyštěkl na něj právě králík. "V jedné chvíli jsem docela obyčejný šťastný králík, a v další bac - myslím. Musím ti říct, že když chceš být šťastný králík, nic ti v tom tak nepřekáží, jako když myslíš. Chceš prostě trávu a sex, a ne myšlenky jako ‚když o tom tak přemýšlím, tak jaký to má všechno vlastně význam?'"

"No jo, ale ty fe afpoň živíš trávou," zdůraznil Gaspoda. "Ta ti neodmlouvá. Poflední, o co jeden ftojí, když má hlad, je mít na talíři zatracený jídlo, který se ti pokouší fámo febe rozmluvit."

"Tvoje starosti bych chtěla mít," prohlásila kočka, která jako kdyby mu četla myšlenky. "Já se musím živit jenom rybama. Ty se dotkneš svýho oběda, ten vykřikne ‚pomóc', tak si ho podržíš tlapou, a je po maléru."

Zavládlo ticho. Všichni se dívali na Viktora. I myšák. I kačer. Ten vypadal zvlášť agresivně. Pravděpodobně se někde doslechl o pomerančích.

"Jo, vezměte si nás," prohlásil myšák. "Představte si mě, pronásledovaného tímhle po kuchyni," ukázal na kočku která se tyčila nad ním. "Prchám, škrabky, škrabky, kvíiík, kvíiík, panika jako hrom. Pak mně v hlavě něco zasyčí, já uvidím pánev - rozumíte? Před vteřinou jsem ještě nevěděl, co je to smažit, teď držím pánev za držadlo, on vyběhne zpoza rohu a boinnng! Potácí se kolem s hvězdičkami nad hlavou a ptá se ‚o co jsem se to praštil? a já nato ‚o mě!'. V té chvíli jsme si oba uvědomili, že mluvíme."

"A chápeme slova a věci jako pojmy" zavrčela kočka. Byl to vlastně černý kocour s bílými tlapkami a ušima, které se podobaly použitému terči pro brokovnice. Jeho obličej byl zjizveným obličejem kočky, která si prožila svých osm životů naplno.

"Řekni mu to, kámo," řekl myšák.

"No, řekni mu, co jste udělali potom!"

"Přišli jsme sem," přikývl kocour.

"Z Ankh-Morporku?" zeptal se Viktor.

"Jo."

"Ale vždyť to je skoro padesát kilometrů!"

"Jo, a věř tomu, že když jsi kočka, moc špatně se ti stopuje."

"Vidíš?" řekl Gaspoda. "Pořád fe to děje. V Holy Woodu fe objevuje kdekdo. Nikdo z nich neví, proč fem přišel, jen to, že je důležité, aby tady byl. A chovají fe tak jako nikde jinde na fvětě. Všímám fi toho. Děje fe tady něco moc podivnýho."

Kačer zakvákal. Byla v tom slova, ale díky zobáku a odlišným hlasivkám natolik zkreslená, že Viktor nerozuměl jedinému.

Zvířata se na opeřence s účastí zadívala.

"Tak co je, kačere?" řekl králík.

"Kačer říká," překládal Gaspoda, "že fe to podobá tahu. Prý má ftejné pocity, jako když fe má na jaře a na podzim vydat na tah."

"Jo? No v tom případě bych já nemusel daleko," zaradoval se králík. "Žiju támhle v dunách." Pak si povzdechl. "Tři šťastný roky a čtyři strašlivý dny."

Viktora najednou něco napadlo. "Takže ty by sis měl pamatovat starce na pláži!"

"Jo toho. Jo, vždycky chodil do těchhle míst."

"Co to bylo za člověka?"

"Hele, chytráku, ještě před čtyřmi dny jsem měl slovník, který obsahoval dvě slovesa a jedno podstatný jméno. Co si asi myslíš, že jsem si mohl myslet, že je zač? Jediný, co vím, je, že nás nechával na pokoji. Mysleli jsme si o něm asi něco jako, že je to kámen na nožičkách, nebo tak podobně."

Viktor si vzpomněl na knihu, kterou měl v kapse. Odříkávání rituálů a zapalování ohňů. Co za člověka mohlo dělat něco takového.

"Nevím, co se to děje," řekl, "ale rád bych tomu přišel na kloub. Koukněte se, jmenujete se nějak? Cítím se divně, když mluvím s člověkem, který se nijak nejmenuje."

"Jenom já," odpověděl Gaspoda, "protože jfem pef. Pojmenovali mě po proflulém Gafpodovi, víte?"

"Jedno dítě na mě párkrát volalo čičí," řekl kocour váhavě.

"Já si myslel, že ve svých jazycích nějaká jména máte," podivil se Viktor. "Víte, že si říkáte třeba ‚Silná tlapa' nebo ‚Rychlý lovec'. Tak nějak."

Přátelsky se na ně usmál.

Všichni na něj zírali mírně pohrdavýma očima.

"On čte knihy," vysvětloval jim spěšně Gaspoda. "Podívej, to je totiž tak," dodal a zuřivě se podrbal, "že zvířata fe nějakými jmény neunavujou. Víš, my totiž víme, kdo je kdo."

"Promiň," ozvala se myš, "ale mě se ‚Rychlý lovec' líbí."

"No, já měl dojem, že je to spíš kočičí jméno," zabručel Viktor a začal se potit. "Myši mají spíš taková přátelská jména, jako - jako třeba Kvík nebo Pištil."

"Pištil?" řekla myš pohrdavě.

Králík se ušklíbl.

"A já si vždycky myslel, že králík by se mohl jmenovat Skokánek nebo pan Dupal."

Králík se přestal šklebit a vztekle potrhl ušima.

"No, tak teda bacha, kámo -" začal.

"Víte," začal za chvilku vesele Gaspoda v zoufalém pokusu obnovit rozhovor, "četl jfem nedávno takovou pověft o tom, jak první dva lidé na fvětě pojmenovali všechna zvířata. To jfou věci, co?"

Viktor, aby zakryl své rozpaky, vytáhl z kapsy knihu. Obřady a zapalování ohňů. Třikrát denně.

"Ten stařec -" začal.

"Co je na něm tak důležitého?" prohlásil králík. "Měl ve zvyku chodit na kopec a několikrát denně tam pokřikoval a dělal hluk. Mohl by sis podle něj řídit svoje… svoje…," zaváhal. "Byl tam vždycky v tu samou dobu. Mockrát denně."

"Třikrát. Tři představení. Něco jako divadlo?" řekl Viktor a přeběhl prstem po stránce.

"My neumíme počítat do tří," králík kysele pokrčil nos. "My počítáme jeden… moc." Podíval se na Viktora. "Pan Dupal" prohlásil velmi pohrdlivým tónem.

"A lidi odjinud mu vozili ryby," pokračoval Viktor v úvahách. "Široko daleko nikdo jiný nežije. Museli sem připlouvat celé kilometry. Lidé pluli celé kilometry, jen aby mu dovezli rybu. Je to, jako by nechtěl jíst ryby z téhle zátoky. A tahle zátoka se rybami jen hemží. Když jsem se koupal, zahlédl jsem humry - to byste nevěřili."

"A jak jsi pojmenoval ty - pan Klepetáč?"

"Jo, já bych v tom měla taky ráda jasno," zapištěla myš. "Když jsem byla doma, byla jsem někdo. Zpráskala jsem každou myš široko daleko. Já chci pořádný jméno, hošane. Každej, kdo mě bude říkat nějak jako ‚Kvíkající bota', si koleduje o hlavu ve tvaru pánve, je to jasný?"

Kačer dlouze a souhlasně zakvákal.

"Moment," vskočil jim do řeči Gaspoda. "Jak říká tuhle kačer, je věc v tom, že to všechno je součástí jedné a té famé věci. Lidé a trollové a každý, kdo fem přichází. To, že zvířata najednou mluví. Kačer říká, že to je způfobeno něčím, co má fvůj původ někde tady."

"Jak to může kačer vědět?"

"Podívej, kámo," zamračil se králík, "až se ty naučíš létat, přeletíš moře a najdeš za ním aspoň ten správnej světadíl, na kterej si měl namířeno, tak se budeš moct začít otírat o kachny!"

"Aha," zarazil se Viktor, "ty máš na mysli zvláštní zvířecí smysly, že?"

Znovu na něj upřeli znechucené pohledy.

"No ftejně to musí přeftat," řekl Gaspoda. "Všechno tohle myšlení a dohadování a řeč, to fe hodí akorát tak pro lidi. Vy jfte na to zvyklí. Je ale potřeba, aby někdo zjiftil, kde to má všechno příčinu…"

Všichni stále zírali na Viktora.

"No," začal opatrně. "Třeba by nám v tom pomohla ta kniha. Začátek je psaný nějakým prastarým jazykem. Já bych s tím mohl -" odmlčel se. Mágové byli v Holy Woodu velmi nevítaní hosté. Asi by to nebyl právě nejlepší nápad, zmínit se o univerzitě, nebo o tom, jak s ní jeho maličkost souvisí. "No," pokračoval a opatrně si vybíral slova, "myslím, že znám někoho v Ankh-Morporku, kdo by to dokázal přečíst. Je to také zvíře. Lidoop."

"A jak je vybavenej v oddělení zvláštních fmyflů?" zeptal se Gaspoda.

"Jako málokdo," odpověděl Viktor.

"No, v tom případě -" začal králík.

"Počkejte," přerušil je Gaspoda. "Někdo jde."

Na úpatí pahorku se objevilo blikavé světlo pochodně. Kačer prudce vyletěl do vzduchu a klouzavým letem zmizel ve tmě. Ostatní zmizeli v okolních stínech. Jen pes zůstal na svém místě.

"Ty se neztratíš?" sykl Viktor.

Gaspoda pozvedl jedno obočí.

"Haf?" prohlásil.

Pochodeň, připomínající světlušku, se zmateně zmítala v křoví a mezi stromy. Občas se na okamžik zastavila a pak se vydala úplně jiným směrem než předtím. Byla stále jasnější.

"Co je to?" zeptal se Viktor.

Gaspoda zavětřil. "Člověk," odpověděl nakonec. "Ženfká. Naftříkaná lacinou voňavkou." Nos se mu několikrát zachvěl. "Jmenuje fe to Hračka vášně." Pak znovu dlouze zavětřil. "Čerftvě vyprané prádlo, neškrobené. Fešlapané boty. Fpoufta filmového líčidla. Byla na jídle u Magdóna a měla -" čenich se mu zachvěl, "- guláš. Malej talíř."

"Předpokládám, že víš, i kolik měří?" ušklíbl se Viktor skepticky.

"No, cítím tak metr pětapadefát, maximálně šedefát," nadhodil Gaspoda zkusmo.

"Ale, no tak!"

"Vlez fi na chvíli do mýho těla a pak o mně prohlašuj, že lžu!"

Viktor zaházel svůj malý ohníček pískem a pustil se po úbočí dolů.

Když se přiblížil k úpatí pahorku, světlo se zastavilo. Zachytil pohledem ženskou postavu, která si jednou rukou zimomřivě přitahovala šál k tělu a druhou zvedala nad hlavu pochodeň. Pak světlo zmizelo tak rychle, že po něm zůstaly na sítnici bílé a rudé tančící body. Za nimi viděl jako tmavší stín v temnotě malou postavu.

Stín řekl: "Co děláte na mém… co já vlastně dělám… proč jste vlastně… kde to…," a pak, jako by osoba konečně ovládla sama sebe a tmi i situaci, pokračoval mnohem známější hlas. "Co tady děláte?"

"Ginger?"

"No?"

Viktor se odmlčel. Co se tak asi čeká, že člověk za takové situace řekne?

"Hm…" začal. "Jsou tady moc hezké večery, nemyslíš?"

Upřela oči na Gaspodu.

"To je ten strašný pes, který se pořád potuluje kolem studia, že?" řekla. "Nesnáším malé psy."

"Haf, haf," řekl Gaspoda. Ginger si ho prohlížela. Viktor skoro slyšel její myšlenky: On řekl haf, haf. Je to pes a psi přece vydávají takové zvuky, tak co?

"Já jsem spíš kočičí," řekla trochu nepřítomně.

Ozval se tichý hlas, který řekl: "Jo? Taky fe meješ vlaftním plivancem?"

"No dovol!"

Viktor spěšně ustoupil a zmateně zamával rukama. "Na mě se nedívej! Já to neřekl!"

"Ne? Tak to byl asi ten pes, co?"

"Kdo, já?" vykulil na ni oči Gaspoda.

Ginger ztuhla. Oči jí sjely k místu, kde seděl Gaspoda a nevinně se škrabal za uchem.

"Haf?" prohlásil.

"Ten pes - on mluvil -" začala Ginger a ukázala na něj roztřeseným prstem.

"Já vím," přikývl Viktor. "To znamená, že se mu líbíš." Podíval se jí přes rameno. K pahorku se blížilo další světlo.

"Šel někdo s tebou?" zeptal se.

"Se mnou?" Ginger se otočila.

Záři světla teď začal provázet praskot suchých větviček a ze tmy se vyloupl Kolík, v jehož patách se jako velký ošklivý stín táhl Navážka.

"Á-ha!" prohlásil Ať'sepicnu. "Překvapené hrdličky, co?"

Viktor na něj nechápavě zíral. "Cože to?"

"Jak jste to říkal?" přisadila si Ginger.

"Všude vás dva hledám," pokračoval klidně Kolík. "Někdo mi řekl, že vás viděl jít tímhle směrem. Opravdu romantické. Z toho bychom mohli něco udělat. To by vypadalo skvěle na plakátech. Fajn." Objal je rukama kolem ramen. "Tak jdeme."

"Proč?" zeptal se Viktor.

"Klikať se začíná brzo ráno," poplácával je Kolík.

"Ale pan Silverfish řekl, že v celém tomhle městě už nedostanu žádnou práci a -" začal Viktor.

Kolík otevřel ústa, nadechl se a na kratičký okamžik zaváhal. "Jo to. Jenže já vám dám ještě jednu šanci," řekl tentokrát velmi pomalu. "Tak, tak. Šanci. Přece jenom, jste ještě mladí. Tvrdohlaví. Taky jsem byl kdysi mladý. Kolíku, řekl jsem si, ať se picnu, dej jim ještě jednu možnost. Nižší honorář, samozřejmě. Tolar denně, co vy na to?"

Viktor viděl, jak se Ginger na tváři objevil záblesk naděje.

Otevřel ústa.

"Patnáct tolarů," řekl hlas. Jeho hlas to však nebyl.

Rychle ústa zase zavřel.

"Cože?" vypravil ze sebe Kolík.

Viktor ústa znovu otevřel.

"Patnáct tolarů a celkovou rumu vyplatit na konci každého týdne. Patnáct tolarů, nebo houby."

Viktor zavřel ústa a zděšeně obrátil oči v sloup.

Kolík se podrbal prstem pod nosem a zaváhal.

"To se mi líbí," pokýval nakonec hlavou. "Umí smlouvat! Dobrá. Tři tolary!"

"Patnáct."

"Pět, a to je moje poslední nabídka, chlapče. Tisícovka lidí by při takové nabídce oblízla všech deset, stačilo by jen kývnout."

"Tak mi jmenujte afpoň dva, pane Kolíku, kteří by náf mohli nahradit."

Kolík se podíval na Navážku, který byl ztracen v myšlenkách na Rubínu, a pak se pohledem vrátil ke Ginger.

"Dobrá," řekl. "Deset. Ale jenom proto, že vás mám oba rád. "Ale ať se picnu, jestli na tom nebudu finančně krvácet."

"Platí."

Kolík napřáhl ruku. Viktor se podíval na svou vlastní dlaň, jako by ji viděl poprvé v životě, a pak si s Kolíkem rychle plácl.

"Tak a teď se vraťme," obracel se Kolík. "Musíme toho spoustu zorganizovat."

Vyrazil mezi stromy. Viktor s Ginger ho ve stavu naprostého šoku beze slova následovali.

"Zešílel jsi?" sykla Ginger. "Takhle ho šponovat! Mohli jsme přijít i o tu poslední šanci!"

"Já? Já nic neřekl, myslel jsem, že jsi to byla,ty!" odpovídal jí koutkem úst Viktor.

"Musel jsi to být ty!" trvala na svém Ginger.

Upřeli oči jeden na druhého.

Pak je sklopili k zemi.

"Haf, haf," řekl Gaspoda, zázračný pes.

Kolík se otočil.

"Co je to za kravál?"

"Oh, to je - to je tuhle ten pes, kterého jsme našli," pospíšil si Viktor. "Jmenuje se Gaspoda. Po tom proslulém Gaspodovi, víte?"

"Umí různé kousky," přidala se škodolibě Ginger.
"Komediantský pes?" Kolík se sehnul a poplácal Gaspodu po kulaté hlavě.
"Vrr, vrr."
"Nevěřil byste, co všechno dokáže," pokračoval Viktor.
"Žasnul byste," přidala se Ginger jako ozvěna.
"Stejně je to hnusné stvoření," řekl Kolík. Vrhl na Gaspodu dlouhý upřený pohled, ale marně. Stejně dobře by mohl vyzvat stonožku na souboj v kopání do zadku. Gaspoda dokázal přinutit sklopit zrak i zrcadlo.
Kolík, jak se zdálo, si převracel v hlavě jakousi myšlenku. "Poslyšte… přiveďte ho ráno s sebou. Lidi se rádi zasmějí," řekl nakonec.
"S ním se člověk fakt zasměje," souhlasil Viktor. "Zařve si smíchy."
Když vykročili na další cestu, zaslechl za sebou Viktor tichý hlas: "To mi zaplatíš. Ftejně už mi dlužíte po tolaru."
"A za co?" podivil se Viktor.
"Manažerfký honorář," odpověděl Gaspoda, zázračný pes.

Nad Holy Woodem zářily hvězdy. Byly to obrovské koule vodíku ohřátého na miliony stupňů, tak horké, že nemohly ani shořet. Mnohé z nich před zánikem nesmírně zdurely a pak se smrskly do podoby malých podrážděných trpaslíků, které si pamatovali už jen sentimentální astronomové. Ale zatím díky přeměnám, které byly mimo chápání alchymistů, měnily obyčejnou nudnou materii na čiré světlo.
Nad Ankh-Morporkem pršelo.
Starší mágové se shromáždili nad sloní nádobou. Na základě výslovného Výsměškova příkazu byla přemístěna zpět na chodbu.
"Já si na Triktora pamatuju," prohlásil jeden z nich. "Hubený chlápek. Tak trochu jednosměrně zaměřený. Ale hlava."
"Hohó, já si pamatuju, hmm, na jeho Sčítač myší," ozval se Rumpál Žička ze svého prastarého kolečkového křesla. "Ta věcička dokázala počítat, hmm, myši."
"Ta nádoba se slony je velmi -" začal kvestor, ale pak řekl, jak to myslíte, že počítala myši? To je do stroje posílali na nějakém malém pohyblivém pásu, nebo co?"
"Ale ne. Prostě se ten stroj natáhl klíčem, a ta mašinka si jen tak bzučela a počítala všechny myši v budově a pak se tam objevila taková kolečka s čísly, která udávala počet."
"Proč?"
"Cože? No, předpokládám, že chtěl prostě spočítat myši."
Kvestor pokrčil rameny. "Tahle nádoba," řekl a naklonil se k objektu všeobecného zájmu, je ve skutečnosti velmi starou pingskou vázou."
S výrazem očekávání se odmlčel.
"A proč se jí říká pingská?" chytil se arcikancléř na jeho narážku.
Kvestor do vázy ťukl prstem. Ozvalo se zvučné ‚pinng'.
"A ty plivou po lidech olověné kuličky, ano?" nadhodil jízlivě Výsměšek.
"Ne, pane. On ji jen použil… jako pouzdro, do kterého vložil celé zařízení. Ať už to je a dělá cokoliv."
…húúm…
"Počkejte! Teď se to zakývalo."
…húúm… húúm…
Mágové se v náhlé panice rozhlíželi jeden po druhém.
…húúm… húúúm…
"Utíkejme!" navrhl děkan.
"Kudy?" křičel zmatený kvestor.
…húúmHÚÚM…
"Jsem starý muž, hmm, a žádám, aby mě někdo informoval, co se to -"
Ticho.
"K zemi!" vykřikl arcikancléř.
Flus…
Z pilíře za ním něco odštíplo úlomek kamene.
Zvedl hlavu.
"U všech bohů, to bylo ale štěstí! Kdyby to -"
Flus.
Druhá střela mu urazila špičku klobouku.
Roztřesení mágové strávili vleže na chladné dlažbě několik dalších minut. Po nějaké chvíli se ozval děkanův tlumený hlas: "Myslíte, že už to skončilo?"
Arcikancléř zvedl hlavu. Jeho tvář, vždycky zarudlá, teď červení doslova hořela.
"Kvestóór!"
"Pane?"
"Tak tomu říkám střelba!"

Viktor se obrátil na druhý bok.

"Vzstf," zabručel.

"Pan Kolík vzkazuje, že už šest hodin ráno, sluníčko už svítí a venku prý zpívají ptáci," oznamoval Navážka, zatímco jednou rukou uchopil kompletní ložní prádlo a stáhl je z Viktora na zem.

"Šest hodin? Ale to je přece noc!" zasténal Viktor.

"Pan Kolík vzkazuje, že to dnes dlouhý den," nedal se odbýt troll. "Pan Kolík vzkazuje, že v půl sedmé na práce. A to taky vy budete."

Viktor si natáhl kalhoty.

"Předpokládám, že snídani tam dostanu taky?" ušklíbl se Viktor sarkasticky.

"Pan Kolík vzkazuje, že jídlo připraveno, to mi pan Kolík řekl," přikývl Navážka.

Zpod postele se ozvalo pisklavé dýchání. Pak se v oblaku prachu objevil Gaspoda a dal si ranní dávku škrabání.

"Co je -" začal a vzápětí zahlédl trolla. "Haf, haf," opravil se rychle.

"Hele! Pejsánek. Mam rád malý pejsíky," rozplýval se Navážka.

"Haf."

"Syrový," dodal troll. Ale nepodařilo se mu do hlasu přimísit dostatečnou dávku zvrhlostí. Myslí se mu totiž sem a tam vlnila představa Rubíny v jejím péřovém boa a třech akrech vínového sametu.

Gaspoda se zuřivě poškrabal za uchem.

"Haf," řekl tiše. Se spokojeným výrazem si jazykem ohledal chrup. "Obsahující tichou hrozbu," dodal, když za sebou Navážka zavřel dveře.

Když tam Viktor dorazil, hemžil se už svah kopce lidmi. Bylo tam vztyčeno několik stanů. Stál tam jakýsi muž a držel velblouda. Ve stínu trnovníku stálo několik klícek, ve kterých švitořili šotci.

Ve středu všeho toho dění se pohyboval Silverfish s Kolíkem a o něčem se dohadovali. Ať'sepicnu vedl Silverfishe jednou rukou majetnicky kolem ramen.

"Zatraceně zrádný gesto," ozval se hlas v úrovni Viktorova kolena. "Vždycky když to udělá, signalizuje to, že v nejbližší chvíli na to nějakej chudák ošklivě dojede."

"Tím přece jasně povýšíš, Tome!" říkal právě Ať'sepicnu. "No jen si to představ, kolik lidí v Holy Woodu si může říkat výkonný tajemník pro věci všeobecné?"

"No ano, ale je to přece moje společnost!"

"Správně! Správně!" přikyvoval horlivě Ať'sepicnu. "Přesně to přece viceprezident pro věci všeobecné znamenal"

"Vážně?"

"Copak jsem ti někdy lhal?"

Silverfish nakrčil čelo. "No," řekl, "včera jsi mi řekl -"

"Myslím to metaforicky," pospíšil si Kolík.

"Oh. Dobrá. Metaforicky? Předpokládám, že -"

"No vidíš! Tak, kde je ten malíř?" Kolík se otočil kolem dokola a vyzařoval signál, který hlásil, že Silverfishe právě vypnul.

Vzápětí k němu přispěchal muž s velkými deskami pod paží.

"Ano, pane Kolíku?"

"Chci mít ty plakáty připravené dnes večer, jasné?" naklonil se k němu Kolík výhružně. "Tady. To je název."

"Stín tajemného šejka," přečetl malíř nahlas. Na čele se mu objevily vrásky. Své školy absolvoval mimo dosah a vliv Holy Woodu. "To je něco o míchaných nápojích?"

Ale Kolík už ho neposlouchal. Vyrazil směrem k Viktorovi.

"Viktore!" rozplýval se, "chlapče!"

"Bere ho to," řekl Gaspoda tiše. "Bere ho to hůř než koho jiného, řekl bych."

"Co ho bere?" sykl Viktor. "Jak to poznáš?"

"Částečně podle drobných náznaků, pro které ty, jak se zdá, nemáš cit," odpověděl mu Gaspoda, "a zčásti podle toho, že se chová jako dokonalý blbeček, fakt!"

"No to jsem rád, že tě vidím!" vykřikoval Ať'sepicnu a oči mu nepřičetně plály.

Položil Viktorovi ruku kolem ramen a napůl ho vedl a napůl vlekl ke stanům.

"Tohle budou velké obrázky!" sděloval mu.

"Výborně," přikyvoval Viktor chabě.

"Ty hraješ toho náčelníka loupeživých nomádů, tajemného šejka," vykládal mu Kolík, Jenže je to taky slušný mládenec, rozumíš, rytířský k ženským a tak dál, a ty přepadneš tuhle vesnici a uneseš tu otrokyni, jenže když se jí pak zadíváš do očí, je ti to jasný? Zblázníš se do ní a pak je tam ten odvetný nájezd a zaútočí na vás stovka chlapů na slonech -"

"Na velbloudech," přerušil ho hubený bledý mladík, který se mu neustále držel v patách. "Budou to velbloudi."

"Objednal jsem slony!"

"Máš velbloudy."

"Sloni, velbloudi," máchl Ať'sepicnu rukou, "my tady mluvíme prostě o exotice, rozumíš? A potom -"

"A máme jenom jednoho," zarazil ho mladík znovu.

"Jednoho co?"

"Velblouda. Sehnali jsme jen jediného velblouda," vysvětloval klidně mladík.

"Ale já mám támhle tucet chlapů s prostěradly na hlavách, kteří čekají na velbloudy!" křičel Ať'sepicnu a mával divoce rukama. "Potřebujeme spoustu velbloudů rozumíš?"

"Máme jen jednoho, protože v celém Holy Woodu jich víc není a toho jednoho jsme sehnali jen díky tomu, že sem na něm až z Klače přijel jeden chlápek," trval na svém mladík.

"Měl jsi poslat pro další!" vyštěkl na něj Kolík.

"Pan Silverfish řekl, že ne."

Ať'sepicnu temně zavrčel.

"No, možná, když se bude hodně hýbat a pobíhat kolem, bude to vypadat, jako že je jich víc," utěšoval ho mladík optimisticky.

"A proč by nemohl ten velbloud proběhnout kolem obrázkové skříňky, pak by klikař zarazil šotky, velbloud by se odvedl nazpět, posadil se na něj jiný jezdec, pak se zase rozjela skříňka a velbloud by projel kolem znovu?" řekl Viktor. "To by nešlo?"

Ať'sepicnu na něj zíral s otevřenými ústy.

"Co jsem říkal," obrátil se všeobecně k nebi. "Ten mládenec je génius. Takhle tam dostaneme tisíc velbloudů za cenu jediného, co?"

"No, taky to znamená, že ti bandité jedou v řadě za sebou, žádný hromadný útok, ne?" upozorňoval ho mladík. "Původně to měl být hromadný útok."

"Jasně, jasně," odbyl ho Ať'sepicnu nevzrušeně. "Já ti rozumím. Prostě tam dáme nápis, kde jejich vůdce říká -" na několik vteřin se zamyslel, "- říká ‚Následujte mě v řadě za sebou, bwanové, abychom ošálili nenáviděného nepřítele'."

Kývl na Viktora. "Už ses někdy setkal s mým synovce Sollem?" zeptal se. "Bystrý hoch. Několikrát prošel kolem školy a bůhví co ještě. Přivezl jsem ho sem včera. Je to výkonný tajemník pro výrobu pohyblivých obrázků." Soll a Viktor na sebe kývli. "Myslím, že bwanové není správné slovo, strýčku," řekl Soll.

"Je to klačsky, nebo ne?" zeptal se Ať'sepicnu. "No, technicky ano, ale myslím si, že to mluvíme o špatné části Klače, možná, že efendiové by -"

"Na tom nezáleží, dokuď to zní exoticky," odpověděl mu Ať'sepicnu s výrazem, který ohlašoval, že tahle věc je vyřízena. Pak znovu poklepal Viktora po zádech. "Fajn, hochu, běž se převléct do kostýmu." Uchechtl se. "Tisíc velbloudů! To je mozek!"

"Odpusťte, pane Kolíku," ozval se najednou malíř, který se už chvíli nejistě potloukal kolem, Já nerozumím tady té části…"

Ať'sepicnu mu vytrhl papír z ruky. "Které části?" zavrčel.

"Tady, kde popisujete slečnu De Synovou -"

"Ale to je přece jasné," vrtěl hlavou Kolík. "My tady chceme vyvolat exotickou, marnivou, ale přitom tak prchavou romantiku pyramidami posetého Klače, jasný? Takže jsme přirozeně použili symbol tajemného a nevyzpytatelného světadílu, rozumíte? To to musím pokaždé všechno vysvětlovat?"

"No já jenom, že jsem si myslel -" začal umělec.

"Prostě to udělejte!"

Umělec se znovu podíval do papíru. "Její tvář byla tajemná tvář Sving," četl.

"Správně," přikývl Ať'sepicnu. "Správně!"

"Já myslel, jestli nemyslíte ‚Sfingy' -"

"Slyšíte toho chlapa," zvedl Kolík znovu pohled k nebesům. Potom se podíval na umělce. "Nevypadá jako dvě, nebo ano? Jedna Sving, dvě Svingy. Tak a teď se do toho dejte. Až se ráno vzbudím, chci ty plakáty vidět po celém městě."

Umělec vrhl na Viktora pohled tvora v agónii, který se Viktor pomalu učil znát. Objevil se dříve nebo později na tváři každého, kdo se nějakou dobu pohyboval v Kolíkově okolí.

"Máte pravdu, pane Kolíku," přikývl.

"To jsem rád." Kolík se otočil zpět k Viktorovi.

"Proč ještě nejsi převlečený?"

Viktor rychle zmizel ve stanu. Malá stařenka tvaru bochníku domácího chleba mu pomohla do kostýmu, vyrobeného ze dvou prostěradel neuměle obarvených na černo. Vzhledem k zásobování Holy Woodu bude dnes večer pravděpodobně několik lidí spát na holých slamnících. Pak mu podala zakřivený meč.

"Proč je tak ohnutý?" zeptal se. "Myslím si, že to tak má být, drahoušku," řekla poněkud pochybovačné.

"Já vždycky myslel, že jsou meče rovné," zavrtěl Viktor hlavou. Zaslechl, jak se venku Kolík Ať'sepicnu vyptává nebe, proč musí být všichni tak stupidní.

"Možná že se vyrábějí rovné a při delším užívání se postupně ohýbají," řekla stařenka a poklepala ho po ruce. "To dělá hodně věcí."

Vrhla na něj jásavý úsměv. "Jestli už je to všechno, drahoušku, tak půjdu pomoct slečně, jen tak pro případ, že by tam na ni nakukovali nějací trpaslíci."

Vykolébala se ze stanu. Z vedlejšího se ozval cinkavý kovový tón a Viktor zaslechl Gingeřin hlas, který si na něco rozhořčeně stěžoval.

Viktor provedl mečem několik zkusmých výpadů.

Gaspoda ho s hlavou na stranu pozoroval.

"Co to máš být vlastně zač?" zeptal se nakonec.

"No, náčelník pouštních lupičů, myslím," řekl Viktor. "Romantický, odvážný a vítězící."

"Vítězící nad čím?"

"Jen tak, všeobecně. Poslyš, Gaspodo, co jsi myslel tím, když jsi říkal, že Kolíka to bere?"

Pes si vykousl něco z prstů u nohy.

"Podívej se mu do očí," zavrčel. "Má je ještě horší než ty!"

"Já? Co je špatného na mých očích?"

Mezi plátěnými chlopněmi u vchodu se objevila Navážkova trolí hlava. "Pan Kolík vzkazuje, že vás okamžitě potřebuje," oznámil troll.

"Oči?" žasl Viktor. "Co to má co dělat s očima?"

"Haf."

"Pan Kolík říká -" začal Navážka.

"Dobrá, dobrá! Už jdu!"

Ve chvíli, kdy Viktor vycházel ven, objevila se ve vchodu protějšího stanu Ginger. Rychle zavřel oči.

"Sakra, promiň," zarazil se na místě. "Vlezu zpátky, počkám, až budeš oblečená…"

"Ale já jsem oblečená."

"Pan Kolík říká, že -" ozval se za nimi Navážka.

"Pojďme," řekla Ginger a chytila ho za ruku. "Nesmíme je všechny nechat čekat."

"Ale vždyť jsi… ty na sobě nemáš…," Viktor sklopil oči, ale moc mu to nepomohlo. "Máš v pupíku diamant," odvážil se nakonec.

"S tím už jsem se vyrovnala," přikývla Ginger a několikrát zakroužila rameny, aby se všechno tak nějak dostalo na své místo. "Zato tyhle dvě pozlacené pokličky mi dávají co proto. Když je mám na sobě, začínám teprve chápat, jak musela trpět ta ubohá děvčata v harémech."

"A to ti ani trochu nevadí, ukazovat se před lidmi takhle?" řekl Viktor užasle.

"A proč? Tohle jsou přece jenom pohyblivé obrázky. To není doopravdy, ale jako. To by ses ještě divil, kdybys věděl, co musí některá děvčata dělat za mnohem méně než deset tolarů."

"Devět," upozorňoval Gaspoda, který se držel Viktorovi u podpatku.

"Tak fajn, lidičky, shromážděte se mi tady všichni," vykřikoval Ať'sepicnu do megafonu. "Synové pouště támhle, prosím. Otrokyně - kde jsou otrokyně? Konečně! Dobrá. Klikař?"

"V životě jsem neviděla obrázky, kde by účinkovalo tolik lidí," zašeptala Ginger Viktorovi. "Vždyť to bude stát aspoň sto tolarů!"

Viktor pozoroval syny pouště. Vypadali, jako kdyby Kolík zašel k Magdónovi a najal prvních dvacet opilců, na které mu padly oči, když vešel dovnitř. Bez ohledu na to, že se na své úlohy nehodili, dal jim instrukce a vnutil jim svoji představu pouštních banditů. Byli tady trollí synové pouště - Viktor je poznal a zamával na ně, trpasličí synové pouště a na konci řady se s divokým škrabáním pomalu šoural maličký a chlupatý syn pouště s hlavou zabalenou v čemsi, co mu zakrývalo i tlapky.

"…chytíš ji, budeš uchvácen její krásou a pak si ji přehodíš přes sedlovou hrušku, nebo jak se to jmenuje," Kolíkův hlas ho přivedl nazpět k vědomí.

Viktor si poplašeně v duchu zopakoval Kolíkový pokyny, které předtím vyslechl jen tak na půl ucha.

"Moji sedlovou co?"

"To je ten vztyčený kousek, co máš na sedle před sebou," zasyčela na něj Ginger.

"Oh."

"A pak vyrazíš do temné noci, všichni synové tě budou následovat a přitom budou zpívat divoké písně lupičů pouště -"

"Nikdo je neuslyší," ozval se Soll. "Ale když budou pořádně otvírat a zavírat huby, pomůže to vyvolat ten dojem."

"No jo, ale teď přece není noc," napadlo najednou Ginger. "Je jasný, slunečný den."

Ať'sepicnu na ni němě zíral.

Ústa se mu jednou nebo dvakrát otevřela naprázdno.

"Solle!" zaječel.

"Nemůžeme přece klikat obrázky v noci, strýčku," pospíšil si synovec s vysvětlením. "Šotci by nic neviděli. Nevím, proč bychom nemohli na začátku té scény před kameru strčit ceduli s nápisem ‚noc', takže -"

"Jenže to už není to správné kouzlo pohyblivých obrázků," ječel Ať'sepicnu. "To už je docela obyčejný švindl!"

"Promiňte mi," vmísil se do hádky Viktor. "Odpusťte, ale na tom přece nezáleží, šotci by jistě dokázali místo modrého nakreslit černé nebe s hvězdami, ne?"

Na okamžik se rozhostilo ticho. Pak vrhl Ať'sepicnu tázavý pohled na Tátu Ptáčka.

"Asi těžko," odpověděl klikař. "Už tak je těžké přinutit je, aby malovali přesně a jenom to, co vidí, natož to, co nevidí."

Ať'sepicnu si promnul nos.

"No, jsem ochotný se s vámi dohodnout."

Klikař pokrčil rameny. "Vy mi nerozumíte, pane Kolíku. K čemu by jim byly peníze? Jedině by je museli sežrat. Jak jim začneme říkat, aby tam namalovali věci, které tam nejsou, dostaneme se rychle do nějakého ošklivého -"

"A co kdyby to byl jako skvělý jasný úplněk?" navrhla Ginger.

"To je skvělý nápad," přikývl Ať'sepicnu. "Uděláme cedulku, kde bude Viktor Ginger říkat něco jako: ‚Jak ten měsíc dnes v noci září, bwano.'"

"Jo, něco takového," přikývl diplomaticky Soll.

Bylo poledne. Holy Wood se v kolmých slunečních paprscích leskl jako napůl ožvýkaná guma s příchutí šampaňského, kterou někdo znuděně vyplivl. Klikaři točili svými klikami, kompars horlivě útočil hned sem a hned tam, Kolík řval na každého, kdo se mu připletl na dosah, a tak za účasti tří trpaslíků, čtyř lidí, dvou trollů a jednoho psa, kteří střídavě jezdili na jediném velbloudovi, vznikala historie světové kinematografie.

Viktora představili velbloudovi. Zvíře na něj zamrkalo dlouhými brvami a Viktorovi připadalo, že obluda žvýká mýdlo. Velbloud klečel a tvářil se jako velbloud, který měl dlouhé a únavné dopoledne a už si od nikoho nedá nic líbit. Zatím pokopal tři lidi.

"Jak se jmenuje?" zeptal se opatrně Viktor.

"My mu říkáme Tenzlomyslnejčubčísyn," odpověděl mu nově jmenovaný výkonný tajemník pro útvar velbloudů.

"To mi ani jako jméno nepřipadá."

"Pro tohohle velblouda je to jméno dobré až až," prohlásil velbloudář rychle.

"A co je špatnýho na tom, když je někdo čubčí syn?" ozval se za ním najednou zřetelný hlas. "Já jsem čubčí syn a můj otec byl taky čubčí syn, ty umaštěnej nemytej bastarde v pruhovaný noční košili!"

Velbloudář se nervózně usmál na Viktora a otočil se po hlase. Široko daleko za ním nebylo živé duše. Sklopil oči k zemi.

"Haf," udělal Gaspoda a zavrtěl tím, co se téměř dalo považovat za ocas.

"Neměl jste dojem, že za mnou někdo něco říkal?" začal velbloudář opatrně.

"Já neslyšel nic," odpověděl Viktor. Pak se naklonil k jednomu velbloudímu uchu a pro případ, že by to byl jeden z těch speciálních holywoodských velbloudů, zašeptal: "Hele, já jsem přítel, jasný?"

Zlomyslný čubčí syn zastříhal uchem tlustým jako perský koberec.

"Jak se na něm jezdí?" zeptal se Viktor.

"Když chcete jet dopředu, počastujete ho nějakou sprostou nadávkou a praštíte ho holí, a když chcete, aby zastavil, počastujete ho jinou sprostotou a udeříte ho mnohem silněji."

"A co když se s ním potřebujete otočit?"

"Aha, no tak v takovém případě už byste potřeboval příručku pro pokročilé. To je lepší slézt a otočit ho ručně."

"Tak, všichni na plac!" zařval Kolík do megafonu. "Tak, ty teď dojedeš ke stanu, seskočíš z velblouda, pobiješ několik obrovských eunuchů, vrazíš dovnitř, vytáhneš to děvče ven, vyskočíte na velblouda a dáš se na útěk. Všechno jasný? Myslíš, že to svedeš?"

"Jakých obrovských eunuchů?" nechápal Viktor, zatímco se s ním velbloud rozkládal směrem nahoru.

Jeden z eunuchů stydlivě pozvedl ruku.

"To jsem já, Morry," řekl.

"Oh. Těbuch, Morry!"

"Těbuch, Viku."

"A já, Rambonit," řekl druhý obrovský eunuch.

"čau, Rambo."

"Čau, Viku."

"Všichni na místa," zavolal Kolík. "Takže se - no co je, Rambonite?"

"Ehm, tak mě napadalo, pane Kolíku…, jakou mám já motivizaci pro tuhle scénu?"

"Motivaci?"

"No ano. Hm. Rád bych to věděl," pokračoval

Rambonit.

"A co takhle: jestli to pořádně nezahraješ, tak máš padáka?"

Rambonit se ušklíbl. "Tak to je něco mnohem jinýho, pane Kolíku," přikývl.

"Dobrá," pozvedl Ať'sepicnu megafon. "Všichni na místa! Připravení? Tak tři, dva, jedna… akce!"

Zlomyslný čubčí syn se neohrabaně obrátil, přičemž se mu nohy zalamovaly v podivných velbloudích úhlech, a pak se pustil do složitého poklusu.

Klika se točila…

Vzduch se leskl.

A Viktor se vzbudil. Bylo to, jako by pomalu vystupoval z růžového oblaku, nebo se probouzel z nějakého vznešeného, nádherného snu, který vás bez ohledu na vaši zoufalou snahu, ještě chvilku si ho udržet, ráno opustí a po němž zbude jen pocit strašlivé ztráty. Přitom si s palčivou jistotou uvědomujete, že nic, absolutně nic, co vás během dne čeká, nebude ani z poloviny tak skvělé jako váš sen.

Zamrkal. Představy se ztratily. Uvědomoval si, že ho bolí svaly celého těla, jako kdyby delší dobu konal těžkou práci.

"Co se stalo?" zamumlal.

Sklopil oči.

Na místě, kde by se mu za obvyklých podmínek zjevil ošklivý velbloudí krk, se teď rozprostíralo téměř nahé a o to půvabnější dívčí pozadí. Obvyklý výhled se tím velmi vylepšil.

"Proč," ozval se v téže chvíli ledový Gingeřin hlas, "ležím na tom velbloudu?"

"To se ptáš mě? Nevylezla jsi sem sama?"

Sklouzla rychle na zem a pokusila se upravit si oblečení.

Teprve v té chvíli si oba uvědomili, že kolem je množství lidí.

Byl tam Ať sepicnu. Byl tam jeho synovec. Byl tam klikař. Byli tam statisté. Byli tam všichni výkonní zástupci a další lidé, jejichž existenci očividně vyvolává pouhopouhá skutečnost, že se někde dělají pohyblivé obrázky. Byl tam Gaspoda, zázračný pes.

A všichni, s výjimkou psa, který se šklebil, stáli a zírali na ně s otevřenými ústy.

Klikařova ruka stále ještě otáčela klikou. Podíval se a ni, jako kdyby pro něj její přítomnost byla naprostou novinkou, a znehybněl.

Ať sepicnu se pomalu probral z tranzu.

"Ohohohó," prohlásil. "Tedy, kámo!"

"Kouzelný," vydechl Soll. "Fakticky magický?

Kolík strčil loktem do klikaře.

"Máš to tam všechno?"

"Všechno co?" ozvali se Viktor a Ginger téměř dvojhlasně.

Pak si Viktor všiml Morryho, který seděl na písku. Na jedné ruce mu chyběl dost velký úlomek. Rambonit mu do rány něco sypal. Troll si všiml Viktorova výrazu a bolestivě se na něj usmál.

"Myslíš ty si, že jsi barbar Cohen, nebo co?"

"To ti já řeknu," přikývl Rambonit. "Vůbec nebylo zapotřeba, abys mu říkal ty věci, který jsi mu říkal. A jestli se chceš i dál tak předváďovat s mečem, tak my žádáme další denní připlacení za odsekaný kousky, a to aspoň na výšku jednoho tolaru."

Viktorův meč měl na čepeli několik zubů. Ani za živého boha by si nedokázal vzpomenout, jak se tam dostaly.

"Podívejte," prohlásil zoufale, já ničemu nerozumím. Nikomu jsem nic neříkal. Už se začalo klikat?"

"V jedné minutě sedím ve stanu a v příští čuchám velbloudí srst," stěžovala si Ginger popuzeně. "A pak bych se ani nemohla zeptat, co se to stalo?"

Jenže, jak se zdálo, nikdo je neposlouchal.

"Proč pořád nemůžeme vymyslet způsob, jak na ten film dostat zvuk!" stěžoval si Kolík. "Ten dialog byl skvělý. Nerozuměl jsem z něj ani slovo, ale když slyším dobrý dialog, tak to taky poznám."

"Co papoušci?" nadhodil klikař nevzrušeně. "Ten obyčejný jakazačistánský zelený. Úžasnej pták. Má paměť jako slon. Sežeňte jich pár, každého jinak velkého a máte hlasovou škálu -"

To vyvolalo podrobnou technickou diskusi.

Viktor se pomalu svezl z velbloudího hřbetu a prošel zvířeti pod krkem, aby se dostal ke Ginger.

"Poslyš," začal naléhavým tónem, "bylo to stejné jako minule. Něco jako sen. Klikař začal klikat a najednou to bylo jako sen."

"To chápu, ale co jsme skutečně dělali"?" zeptala se.

"No, tak tedy ty," začal Rambonit a obrátil se k Viktorovi, jsi přicválal na velbloudě ke stanování, vyskočil jsi dolů ze sedla a vyvrhnul ses na nás oba jako větrový mlýn -"

"- seskakoval jsi z kamene na kámen a smál jsi jako bláznivec -" pokračoval Morry.

"No jo, a víš, co jsi zařikal Morrymu? Zařikal jsi ‚Tak, teď tě mám, ty hnusný černý otrokáři'," navázal Rambonit. "Pak jsi ho šmik sem, šmik tam, posekal na ruce, prořízl díru ve stanování -"

"Ale byla to velmi moc skvělá práce," bručel Morry s obdivem, "tak trochu ty jsi se předváděl, bylo ono na efekt, ale jinak všechna čestnost."

"Jenže já vůbec nevím, jak se to -" začal Viktor.

"- a ona tam ležela zmandlovaná," rozostřily se Rambonitovi oči, "- a ty jsi ji jediným pohybnutím sesbíral ze země a ona řeknula -"

"Zmandlovaná?" zeptala se Ginger s očividným úlekem.

"On asi myslí zemdlená," uklidňoval ji Viktor. "Určitě myslí zemdlená."

"- a pak řeknula ‚Ale to je… to je přece zloděj z… zloděj z…'" Rambonit poněkud zaváhal. "Data Báglu… Daga Bátu… tak nějak to, myslím, říkala."

"Bagga Dádu," opravil ho Morry a opatrně si třel ruku.

"Jo, to je ono, a potom ještě řeknula: ‚Jsi ve nesmírném nebezpečí, neb můj otec přisáhnul, že tě zabije,' a Viktor řeknul: ‚Ále teď už mohu odhalit, ó nejkrásnější růžo, že jsem ve skutečnosti Tajemný šejk a -'"

"Co jsi myslel tím ‚zemdlená'?" zeptala se Ginger plná podezření.

"A potom on řekl ‚Pojď, prchni se mnou do Kasby', nebo něco jak jako tak a pak jí udělal tu… to… co lidi dělají se rty -"

"Zapískal jsem?" řekl Viktor hlasem, ve kterém nebylo mnoho naděje.

"Polibek," ozvala se Ginger chladně.

"Jo, to je to ono! Teda ne že bych já o tom nějak rozuměl," pokračoval nadšeně Rambonit, "ale nějakou chvíli dlouho vám to trvalo. Bylo to jako to… byla to… no prostě, sakra, nějaká líbačka!"

"Já jsem si myslel, že to bude muset spravit kýbl vody," ozval se za Viktorem tichý psí hlas. Viktor vykopl dozadu, ale minul.

"A pak jsi vyskákal zpátky na velblouda a ji vzal se sebou a pan Kolík najednou začínal křičet: ‚Stop! Stop! Co se to k čertovi děje, proč mi nikdo, k sakru, neříká, co se ono tady děje?'" pokračoval Rambonit. "A vtom jsi povrtěl hlavou a řeknul jsi: ‚Co se stalo?'."

"Nemám uložený v hlavě, že bych já kdy předtím uviděl tak skvěle udělat šerm," doplnil Morry.

"Oh," začervenal se Viktor. "Díky."

"A všechny ty vykřiknutí! ‚Ha!' ‚Ohó!' a ‚Mám tě, ty pse!' Hodně moc profesorinální," pokračoval Morry.

"Aha, no jo," přisvědčil Viktor. Natáhl se stranou a chytil Ginger za ruku.

"Musíme si promluvit," sykl na ni. "Někde v klidu. Třeba támhle za stanem."

"Jestli si myslíš, že s tebou někam půjdu sama po -"

"Poslyš, teď není čas na to, chovat se jako nějaká malá -"

Najednou dopadla Viktorovi na rameno těžká ruka. Otočil se a svět mu zastřela postava trolla Navážky.

"Pan Kolík vzkazuje, aby nikdo neodcházel," oznámil mu troll. "Všichni zůstanou, dokud je pan nepropustí. Kolík."

"No, tos mi udělal fakticky radost," ušklíbl se Viktor. Navážka mu pochvalu oplatil briliantním úsměvem.

"Pan Kolík řekl, že mě pravděpodobně jmenuje na výkonný tajemník."

"V jakém oboru?"

"Oboru výkonných tajemníků," řekl Navážka.

V tom okamžiku ze sebe zázračný pes Gaspoda vydal tlumené zavrčení, které mu vycházelo až odněkud ze žaludku. Velbloud, doposud zírající nepřítomným pohledem na oblohu, se ohlédl, maličko natočil a pak vyrazil strašlivým kopem obounož, který zasáhl trolla někde v oblasti kostrče. Navážka zaječel. Gaspoda vrhl na svět pohled všeobjímající nevinností.

"Pojďme," obrátil se Viktor ke Ginger zamračeně. "Dokud hledá něco, čím by toho velblouda praštil."

Sedli si vedle sebe do stínu za stan.

"Chtěla bych ti jenom říct," začala Ginger odměřeně, "že v životě jsem se nesnažila vypadat zemdleně."

"Třeba by to za pokus stálo," odpověděl jí Viktor nepřítomně.

"Cože?"

"Promiň. Podívej, je tady něco, co nás nutí, abychom tak jednali. V životě jsem neuměl pořádně zacházet s mečem. Vždycky jsem s ním jen tak mával sem a tam. Jak se cítíš?"

"Víš, jak se člověk cítí, když má dojem, že mu někdo něco povídá, a pak si najednou uvědomí, že jenom snil s otevřenýma očima?"

"Bylo to, jako by se náš vlastní život ztrácel a ten prázdný prostor vyplňovalo něco jiného."

Chvíli o tom mlčky uvažovali.

"Myslíš, že to má něco společného s Holý Woodem?" zeptala se.

Viktor přikývl. Pak se vrhl stranou a chytil Gaspodu, který je napjatě pozoroval.

"Kvík!" řekl Gaspoda.

"Tak, a teď mě poslouchej," zasyčel mu Viktor do ucha. "Už žádné narážky. Vysyp, čeho sis to na nás vlastně všiml. Jinak tě dostane Navážka. S hořčicí."

Pes se v jeho sevření zakroutil.

"Nebo ti dáme náhubek," přisadila si Ginger.

"Já nejsem nebezpečnej!" zavyl Gaspoda a zahrabal volnými předními tlapkami v písku.

"No, mna připadá mluvící pes nebezpečný až až," ušklíbl se Viktor.

"Smrtelně nebezpečný," souhlasila Ginger. "Nikdy nevíš, co všechno může říct."

"Vidíte? Vidíte?" kňučel žalostně Gaspoda. "Já to věděl hned, že když někomu ukážu, že umím mluvit, nevzejde z toho nic dobrýho. To by se psovi stát nemělo."

"Ale jestli nezačneš mluvit, tak se ti opravdu něco stane!"

"No jo, tak dobře. Dobře. Jsem zvědavej, co vám to pomůže," zavrčel Gaspoda.

Viktor se uvolnil. Pes si sedl a setřásl ze sebe písek.

"Stejně tomu nebudete rozumět," bručel. "Jinej pes by to pochopil, ale vy ne. Závisí to prostě na druhových zkušenostech. Jako líbání. Vy víte, jaký to je, ale já ne. To prostě není psí zkušenost." Všiml si varovného pohledu, který se objevil Viktorovi v očích, a pokračoval: "Je to prostě v tom, že vypadáte, jako kdybyste sem patřili." Chvilku je pozoroval. "Vidíte? Vidíte?" řekl. "Povídal jsem vám, že to nepochopíte. To je - to je otázka teritoria, rozumíte? Všechny známky prostě mluví o tom, že vy jste tady na správném místě, že sem patříte. Skoro každý je tady cizí, ale vy ne. Um. Jak bych vám to - no, všimli jste si, jak na vás štěkají psi, když přijdete do cizích míst? Když jste tam noví? To není jenom pach, my máme takový zvláštní cit pro to, co je a není tam, kde to má být. Jako když se někteří lidé cítí nesví, když vidí obraz visící nakřivo? Tak tohle je něco podobnýho, jenže mnohem horší. Š vámi je to prostě tak, že jediné místo, kde jste opravdu na svém místě, je tady." Znovu se na ně podíval a poškrabal se za uchem.

"To je peklo," konstatoval. "Potíž je v tom, že bych to snadno dokázal vysvětlit v psí řeči, ale vy rozumíte jenom lidštině."

"Mně se to zdá trochu tajemné," zavrtěla hlavou Ginger.

"Říkal jsi něco o mých očích," nedal se odbýt Viktor.

"Jo, jasně. No, podíval jsi se na svoje vlastní oči?" Gaspoda kývl směrem ke Ginger. "Nebo vy, slečno?"

"Nebuď blázen," ušklíbl se Viktor. "Jak se mužem podívat na vlastní oči?"

"Můžete se podívat do očí jeden druhému," navrhl Gaspoda.

Automaticky se otočili jeden k druhému.

Nastal dlouhý okamžik napjatého ticha. Gaspoda ho využil k tomu, aby se hlasitě vymočil na nedaleký stanový kolík.

Nakonec Viktor řekl. "No maucta!"

Ginger se zeptala: "Moje taky?"

"Jasně. Nebolí to?"

"Víš sám."

"No a máte to," zabručel Gaspoda. "A podívejte se na Kolíka, až ho příště potkáte. Myslím, abyste se na něj podívali pořádně."

Viktor si protřel oči, které mu začaly slzet. "Je to, jako kdyby nás sem Holy Wood přilákal, něco s námi udělal a - a -"

"- ocejchoval nás," dodala Ginger trpce. "To s námi udělal."

"Ale, hm, vypadá to dost atraktivně," začal nejistě Viktor, "objevují se ti v nich takové jiskřičky."

Na písek dopadl stín.

"Aha, tady jste," ozval se Kolíkův hlas. Když vstali, položil jim paže kolem ramen a přátelsky je stiskl. "Vy mladí, vždycky nejraději spolu," překonával se. "Velká věc. Velká. Velice romantické. Jenže my musíme udělat další film a já tam mám spoustu lidí, kteří čekají jen na vás, tak pojďme na věc."

"Je vám jasný, co myslím?" zabrumlal docela potichoučku Gaspoda.

Když víte, na co se máte soustředit, nemůžete to nevidět.

Ve středu obou Kolíkových očí zářila malá zlatá hvězdička.

Vzduch v srdci velkého černého kontinentu klačského byl těžký a plný příslibů přicházejícího monzunu.

V sítinách u pomalé, kalné řeky neodbytně kuňkaly volské žáby. Na bahnitých mělčinách se vyhřívali krokodýlové.

Příroda tajila dech.

V holubníku Modruše N'zyma, obchodníka se zvěří, se zuřivě rozvrkalo několik chovanců. Majitel přestal podřimovat na verandě a vydal se podívat, co bylo příčinou toho nezvyklého rozruchu.

Několik utahaných divokých zvířat určených k rychlému prodeji, která se znuděně potulovala v obrovských ohradách za obytnou chatrčí, zvedlo poplašeně hlavu, když N'zym vzápětí jediným skokem překonal schody vedoucí z verandy a pádil k ohradám jako šílený.

Oběhl ohradu určenou zebrám a běžel ke svému pomocníkovi M'Bu, který si mírumilovně hrál se pštrosy.

"Kolik -" odmlčel se N'zym a začal zoufale sípat.

M'Bu, kterému bylo dvanáct let, odhodil lopatu a několikrát ho udeřil do zad.

"Kolik máme -" pokusil se N'zym znovu.

"Vy už jste to zase přehnal, šéfe, co?" řekl M'Bu káravým hlasem.

"Kolik máme slonů?"

"Právě jsem jim poklidil," odpověděl klidně M'Bu. "Máme tři."

"Víš to jistě?"

"Jasně, šéfe," přikývl M'Bu sebejistě. "U slonů si může být člověk jistý celkem snadno."

Modruš si rychle přidřepl na bobek a hůlkou začal črtat do prachu číslice.

"Starý Mokafui jich bude mít tak půl tuctu," mumlal horečnatě; "A Tazikel jich pravidelně chová dvacet, nebo tak nějak, a ti chlapi v deltě mívají odhadem -"

"Někdo chce slony, šéfe?"

"- mívají tak patnáct hlav, jak mi říkali, pak je to malé stádo v dřevařském táboře, ti by byli dost levní, řekněme, dejme tomu tak dva tucty -"

"Někdo chce hodně slonů, šéfe?"

"- mi říkal, že viděl stádo někde kolem T'Silu, to by neměl být problém, pak jsou tady ty údolí na cestě do -"

M'Bu se opřel o ohradu a čekal.

"Zhruba dvě stovky, plus mínus nějakých deset," uzavřel své úvahy Modruš a odhodil klacík do písku. "To ani zdaleka nestačí."

"Slony nemůžete počítat jen tak plus mínus, šéfe," prohlásil M'Bu rozhodně. Dobře věděl, že počítání slonů je přesná práce. Muž může cítit určitou nejistotu v tom, kolik má vlastně manželek, ale počet slonů musí znát přesně. Slona buď máte, nebo nemáte.

"Náš zástupce v Klači má objednávku na -" Modruš polkl, "tisíc slonů! Tisíc! Okamžitě! Peníze splatné při dodání!"

Modruš nechal papír padnout na zem. "Do místa jménem Ankh-Morpork," řekl sklesle. Pak si zhluboka povzdechl. "Bylo by to krásné."

M'Bu se poškrabal na hlavě a zamyšleně se zadíval na temné mraky, které se stahovaly nad horou F'edrin. Brzo suchý veld zaplaví dešťová bouře.

Pak se sehnul a zvedl odhozenou hůlku.

"Co děláš?" zeptal se Modruš.

"Kreslím mapu, šéfe," odpověděl mu M'Bu.

Modruš zavrtěl hlavou. "Zapomeň na to, hochu. Do Ankhu je to odhadem pět tisíc kilometrů. Dal jsem se jen tak unést. Moc daleká cesta a slonů málo."

"Mohli bychom se pustit přes pláně, šéfe," řekl M'Bu. "Na pláních je spousta slonů. Stačí, abychom poslali posly. Cestou můžeme posbírat slonů až až. Vždyť celé ty mizerné pláně jsou vlastně samej slon."

"Nene, museli bychom jít podél pobřeží," odporoval mu obchodník a naznačil v písku dlouhou čáru. "Tady nám totiž v cestě stojí neprostupná džungle," poklepal na vyprahlou zem, "a tady," poklepal na zem znovu, a vyděsil tak dychtivou kobylku, která si jeho předchozí poklepání vysvětlila jako dopad prvních dešťových kapek a vrhla se tím směrem, "další, ještě neprostupnější. A jak víš, džunglí žádné cesty nevedou."

M'Bu mu vzal hůlku z prstů a nakreslil napříč džunglí rovnou čáru.
"V místech, kudy chcete prohnat tisíc slonů, žádné cesty nepotřebujete, šéfe."
Modruš se nad tím zamyslel. Pak si vzal hůlku zase on a za džunglí nakreslil zubatou čáru.
"Jenže tady jsou Slunečné hory," řekl. "Strašně vysoké. Samá hluboká roklina A žádné mosty."
M'Bu mu vzal hůlku, ukázal na džungli a usmál se.
"No, já vím, kde je spousta skvělého stavebního dřeva, šéfe, a k tomu ještě čerstvě pokáceného."
"Jo? Dobrá, mládenče, ale to dřevo bychom museli dostat do hor."
"No, v té době náhodou právě tím směrem půjde tisícovka silných slonů, šéfe."
M'Bu se znovu usmál. Jeho kmen si piloval zuby do špiček. Vrátil N'zymovi hůlku.
Modrušovi pomalu poklesla čelist.
"U sedmi měsíců Nasráni," vydechl. "My bychom to přece jen mohli dokázat, poslyš. Tímhle směrem je to jen něco přes tisíc šest set kilometrů. Možná ještě míň. Jo. My bychom to fakt mohli dokázat."
"Jistě, šéfe."
"Víš, vždycky jsem si přál vykonat v životě něco velkého. Něco opravdového," zasnil se Modruš. "Víš, pštros sem, žirafa tam… to není nic, proč by si tě lidé pamatovali…" Upřel pohled k šedorůžovému obzoru. "Mohli bychom to dokázat, že?"
"Jasně, šéfe."
"Přímo přes hory!"
"Jasně, šéfe."
Kdybyste se podívali opravdu pozorně, všimli byste si, že šedorůžovou barvu tu a tam zdobí bílý vrchol.
"Jsou to zatraceně vysoké hory," zavrtěl hlavou Modruš a v jeho hlase zazněl stín pochybností.
"No co, úbočí nahoru, úbočí dolů," odpověděl mu M'Bu nevzrušeně.
"To je pravda," souhlasil Modruš. "Takže, když to vezmeme v průměru, je to vlastně celou cestu rovina."
Znovu upřel pohled k horám.
"Tisíc slonů," zamumlal. "Víš, chlapče, že když stavěli hrobku krále Leonidase Efebského, použili k dopravě kamene stovku slonů? A na stavbě paláce v Klači, hlavním městě Klače, prý jich pracovaly celé dvě stovky."
V dáli zaduněl hrom.
"Tisíc slonů. Tisíc slonů! Hrozně by mě zajímalo, na co je vlastně potřebují?"

Zbytek dne prožil Viktor jako v tranzu.
Absolvoval další jízdy na velbloudu a další souboje a taky další doplňování časových mezer. Viktor se s tím stále ještě velmi těžce vyrovnával. Pochopil, že film se dá rozstříhat a pak zase slepit, takže věci se v něm děly v jiném pořadí, než v jakém se naklikaly. A některé věci se v něm nemusely stát vůbec. Viděl jednoho z písmomalířů napsat tabulku, která pravila: "V královském paláci o hodinu později."
Jedna hodina prostě jen tak zmizela. Samozřejmě si uvědomoval, že mu ji nikdo ze života chirurgicky neodstranil. Byly to ty věci, které se v knihách stávaly běžně. Právě tak jako na jevišti. Kdysi navštívil představení kočovné společnosti a představení se magickým způsobem přeneslo z "Bojiště kdesi v Tsortu" na místo zvané "Pevnost Efebijců, téže noci", přičemž k tomu stačilo krátké zatažení opony z pytloviny a několik tlumených nárazů a kleteb.
Jenže tohle bylo něco jiného. Deset minut po tom, co jste natočili jednu scénu, jste natáčeli jinou, která se odehrávala den předtím a úplně někde jinde, protože Ať'sepicnu najal stany na obě ty scény současně, aby nemusel dvakrát platit za jejich bourání, stavění a dopravu na místo. Museli jste se prostě pokusit zapomenout na všechno s výjimkou současnosti a to bylo velmi těžké, zvláště když jste současně očekávali, že se každým okamžikem dostaví ten zvláštní pocit neskutečna…
Naštěstí se to nestalo. Po další nemastné neslané půlhodince válčení ohlásil Kolík, že je všechno hotové.
"Konec se dělat nebude?" zeptala se Ginger.
"Ten jste udělali dnes ráno," oznámil jí Soll.
"Oh."
Ozvalo se hlasité štěbetání, protože klikař vypustil šotky z bedýnky. Ti si teď posedali jeden vedle druhého na okraj víka, klátili tlapkami a podávali si z pářátku do pářátku miniaturní cigáro. Velbloud nakopl výkonného tajemníka pro velbloudy. Klikaři pomalu přetáčeli film z bedýnek na cívky a odcházeli s nimi, aby se mohli věnovat svému tajemnému stříhání a lepení, které je třeba vykonávat v nočních hodinách. Paní Kosmopilíková, výkonná tajemnice pro kostýmy, posbírala šatstvo a odkývala se, pravděpodobně aby jednotlivé kousky pověsila na ramínka.
Několik akrů rozkopaného suchopáru přestalo být zvlněnými dunami Velkého Není a stalo se zase nekolika akry rozkopaného suchopáru. Viktor měl dojem, že s ním se děje přesně to samé.
Lidé od pohyblivých obrázků po jednom, po dvou odcházeli, smáli se, žertovali a většina si domlouvala schůzku u Magdóna.
Viktor s Ginger zůstali sami v kruhu prázdnoty, který se neustále zvětšoval.
"Takhle jsem se naposled cítila jako dítě, když od nás odjel cirkus," řekla Ginger.
"Kolík řekl, že zítra ráno se začíná klikat další film," připomněl jí Viktor. "Jsem si jistý, že je dělá jeden za druhým. Ale co, dostali jsme svých deset tolarů. Z toho ovšem jeden dlužíme Gaspodovi," dodal střízlivě. Potom se na ni mírně přihlouple usmál. "Tak se zasměj," prohlásil. "Děláš to, co jsi vždycky chtěla dělat."
"Nebuď blázen. Před dvěma měsíci jsem o pohyblivých obrázcích ani nevěděla. Žádné neexistovaly."
Pomalu se vydali k městu.

"A čím jsi tedy chtěla být?" zeptal se.

Pokrčila rameny. "Nevím. Vím jenom, že jsem nechtěla být dojičkou krav."

Pamatoval si dojičky krav z domova. Viktor se pokusil vzpomenout si co a jak. "Mně to vždycky připadalo jako docela příjemné zaměstnání. Podojit krávy," začal nejistě, "mlíčí, pohyb na čerstvém vzduchu…"

"Jenže ono je ti při tom většinou zima, jsi celý umáčený, a zrovna když skončíš, tak se ta mizerná kráva ožene a převrátí ti putýnku s mlíkem. Mně o dojení krav nic nevykládej. Nebo o tom, jak se pasou ovce. Nebo husy. Já tu naši farmu fakt nenávidím."

"Oh."

"A když mi bylo patnáct, počítalo se s tím, že se provdám za svého bratrance."

"To se smí?"

"Ale jo. U nás si každý bere své bratrance nebo sestřenice."

"Proč?"

"No, myslím, že proto, aby si nemuseli lámat hlavu s tím, co dělat v sobotu večer."

"Hm,"

"A ty jsi nechtěl být ničím?" řekla Ginger a do těch dvou písmen se jí podařilo vložit pohrdání, které by stačilo na celou větu.

"Ani ne," odpověděl Viktor. "Všechno vypadá zajímavě, pokud to opravdu nezačneš dělat. Pak zjistíš, že je to jenom další obyčejná práce. Vsadím se, že dokonce i lidé jako barbar Cohen si ráno, když vstávají, myslí: ‚Ach jo, tak zaseje před námi další den srážení zářících trůnů světa pod podrážky mých zaprášených vysoko vyšněrovaných sandálů.'"

"A on to opravdu dělá?" zeptala se Ginger se zájmem.

"Podle pověstí ano."

"A proč?"

"Co já vím? Je to prostě takové zaměstnání, řekl bych."

Ginger sebrala ze země hrst písku. Byly v něm droboučké bílé mušličky, které jí zůstávaly v ruce, zatímco písek jí protékal mezi prsty.

"Vzpomínám si, když k nám do vesnice přijel cirkus," řekla. "Bylo mi deset. Byla mezi nimi i dívka v přiléhavých pruhovaných kalhotách. Chodila po laně. Dokázala na něm dokonce udělat salto. Všichni nadšeně křičeli a tleskali. Mě nenechali vylézt ani na strom, ale jí tleskali. A tehdy jsem se rozhodla."

"Aha," přikývl Viktor, který se pokoušel sledovat její psychické pochody. "V té chvíli ses rozhodla, že z tebe v životě musí být někdo."

"Nebuď blázen. V té chvíli jsem se rozhodla, že ze mě musí být víc než jen někdo."

Rozhodila mušličky směrem k zapadajícímu slunci a zasmála se. "Bude ze mě nejslavnější osoba na světě, každý se do mě zamiluje a budu žít věčně."

"Je vždycky dobře, když člověk ví, co chce," přikývl Viktor diplomaticky.

"Víš, co je největší tragédie na celém světě?" zeptala se ho Ginger, která jeho slovům nevěnovala tu nejmenší pozornost. "Jsou to všichni ti lidé, kteří nikdy nepřijdou na to, co by chtěli opravdu dělat nebo v čem jsou opravdu dobří. Jsou to všichni ti synové, kteří se stanou kováři, protože jejich otec byl kovář. Jsou to všichni ti lidé, kteří mohli hrát fantasticky na flétnu, kteří ale zestárnou a umřou, aniž v životě uvidí jediný hudební nástroj, takže se z nich místo toho stanou mizerní oráči. Všichni ti lidé s vrozeným, ale nikdy neobjeveným talentem. Možná že se dokonce rodí v časech a místech, kde to vůbec zjistit nemohou."

Zhluboka se nadechla. "Jsou to všichni ti lidé, kteří se nikdy nedozvědí, čím vším mohli být. Všechny ty promarněné možnosti. No a Holy Wood je moje příležitost, rozumíš? A já teď budu sklízet!"

Viktor nerozuměl. "Jasně," přisvědčil. "Magie pro obyčejné lidi říkal Silverfish. Nějaký chlápek zatočí klikou, a tvůj život se změní."

"A nejenom pro mě," pokračovala Ginger. "Je to příležitost pro nás všechny. Pro lidi, kteří nejsou ani panovníky, ani mágy, ani hrdiny. Holy Wood je jako bublající guláš, ale tentokrát na hladinu vyplouvají jednotlivé ingredience. Najednou je tady tolik nových věcí, kterých se lidé mohou chopit a dělat je. Víš, že v divadlech nesmějí hrát ženy? V pohyblivých obrázcích ano. A v Holy Woodu najde i troll zaměstnání, při jehož provozování nemusí být lidi. A co dělali všichni ti klikaři, než začali točit klikami?"

Mávla rukou víceméně směrem, kde bylo tušit záři Ankh-Morporku.

"Teď se pokoušejí najít způsob, jak k pohyblivým obrázkům přidat zvuk," zasnila se. "A támhle někde jsou lidé, kteří budou určitě nesmírně dobří v dělání… v dělání zvuků. Ti lidé o nich zatím ani neslyšeli, ale někde tam žijí. Cítím to. Někde tam jsou."

Oči jí se zlatě leskly. Mohl by to být jen odraz zapadajícího slunce, pomyslel si Viktor, ale…

"Právě díky Holy Woodu se teď stovky lidí dozvědí, čím by vlastně chtěli být," řekla Ginger. "A tisíce a tisíce dalších dostávají možnost alespoň na hodinu na dvě zapomenout na to, čím jsou. Celý tenhle mizerný svět se otřese v základech."

"To je právě to," otřásl se Viktor. "To mi dělá starosti. Někdo nám vyvedl pěkně ošklivý kousek. Myslíme si, že využíváme Holy Wood, a zatím Holy Wood využívá nás! Všechny, do jednoho."

"Jak? Proč?"

"Já nevím, ale -"

"Podívej se na mágy," pokračovala Ginger a celá se chvěla rozrušením. "Komu co jejich kouzla přinesla dobrého?"

"No, já si myslím, že jejich kouzla tak nějak drží pohromadě svět -" začal Viktor.

"Jsou opravdu skvělí, když mají vykouzlit plameny a takové blbosti, ale dokážou udělat jediný krajíc chleba?" Ginger byla ve stavu, kdy nebyla ochotná naslouchat nikomu.

"To ano. Ale ne nadlouho," přiznal Viktor.

"Co to znamená?"

"Něco tak skutečného jako krajíc chleba obsahuje obrovské množství… no… předpokládám, že ty bys tomu říkala energie," odpovídal jí Viktor. "Jenže na vytvoření takového množství energie se spotřebuje obrovské množství síly. Musela bys být po čertech dobrý mág, abys stvořila krajíc chleba, který by existoval déle než nějaký ten zlomek vteřiny. Jenže o to v magii nejde. Rozumíš," dodával rychle, "protože tenhle svět je -"

"Koho to zajímá?" odsekla Ginger. "Copak to nevidíš? Budeme se moci podívat kamkoliv. Můžeme se stát někým. Díky Holy Woodu. Teď nám stačí svět rozlousknout jako -"

"Humra," řekl Viktor.

Nervózně mávla rukou. "Jakoukoliv mořskou příšeru, kterou si budeš přát," řekla. "Ale já právě myslela na ústřice."

"Ano? A já zase na humry."

"Kvestóór!"

Ve svém věku už bych se neměl takhle honit, pomyslel si kvestor, který pádil dlouhou univerzitní chodbou do arcikancléřovy kanceláře. Proč ho, k sakru, ta zatracená věc tak zajímá? Hnusná váza!

"Už běžím, pane!" zatrylkoval.

Arcikancléřův stůl byl doslova zasypán hromadou prastarých nevyřízených dokumentů.

Když některý z mágů zemřel, byly všechny jeho papíry uloženy v některém z nesčetných oddílů knihovny. Jedno za druhým se pak tato království tajemných brouků a suchého tlení táhla do nevyzpytatelných dálek. Každý každému říkal, že je to nekonečná studnice skvostů moudrosti připravená pro každého badatele - jen kdyby si někdo našel čas a pustil se do toho.

Kvestor byl nespokojený. Přes veškerou snahu nebyl s to najít knihovníka. Jak se zdálo, ten lidoop se tady v posledních dnech téměř nevyskytoval. Musel se tím svinstvem prohrabovat sám.

"Myslím, že tohle je poslední, arcikancléři," řekl a shodil na zem celou lavinu zaprášených papírů. Výsměšek kolem sebe zamával rukama, aby odehnal hejno molů.

"Papíry, papíry, papíry," zabručel. "Kolik měl těch zatracených papírů, co?"

"Ehm… 23 613, arcikancléři," odpověděl kvestor. "Vedl si o tom záznam."

"Podívejte se na tohle," ozval se arcikancléř. ',Hvězdný numerátor'… ,Otáčkoměr k použití v církevních oblastech'… ,Močálmetr'! Ten chlap byl blázen!"

"Měl velmi přesně uspořádanou mysl," odpověděl opatrně kvestor.

"To je totéž."

"A je to, arcikancléři, opravdu tak neobyčejně důležité?" odvážil se kvestor.

"Ten mizerný krám po mně vystřelil olověnou kuličku," oznámil inu Výsměšek. "Dvakrát!"

"No, já jsem si jistý, že to nebylo míněno -"

"Já chci zjistit, člověče, jak to funguje! Rád bych to využil pro sportovní účely!"

Kvestor se pokusil představit si ty sportovní účely.

"Jsem si jistý, že Triktor nechtěl vyrobit žádné útočné zařízení," začal poněkud zeširoka.

"Kdo se, do černý pihele, stará o to, co chtěl? Kde je ta věc?"

"Přikázal jsem sloužícím, aby kolem ní postavili val z pytlů s pískem."

"Dobrý nápad. Je to -"

…hůůům… hůůům…

Z chodby se ozval tlumený zvuk. Oba mágové si vyměnili významné pohledy.

…hůůům… hůůům… HŮŮŮM…

Kvestor zadržel dech.

Flus.

Flus.

Flus.

Arcikancléř vrhl pohled na přesýpací hodiny stojící na krbu. "Teď už to dělá pravidelně každých pět minut," oznámil.

"A počet se zvedl na tři," přikývl kvestor. "Budu tam muset nechat přidat další pytle."

Zalistoval v hromadě papírů. Do oka mu padlo jakési slovo. Realita.

Podíval se na rukopis, který rozevlátě pokrýval celou stránku. Písmo bylo malé a mělo kompaktní rozvážný vzhled. Někdo mu řekl, že to je tím, že Číselník Triktor byl análně retentivní. Kvestor nevěděl, co to znamená, a doufal, že se to nikdy nedozví.

Další slovo znělo měření. Jeho pohled sklouzl po stránce vzhůru a zastavil se na podtržených slovech: Několik poznámek k objektivnímu měření reality.

Na stránce byl nakreslen diagram. Kvestor na něj tiše zíral.

"Našel jste něco?" zeptal se arcikancléř, aniž zvedl hlavu.

Kvestor si papír rychle zastrčil do širokého rukávu svého roucha.

"Nic důležitého," odpověděl.

Tam dole na pláži duněl příliv (…a v hlubině pod jeho povrchem se po zatopených ulicích pozpátku procházeli krabi…) .

Viktor přihodil na oheň další kousek vyplaveného dřeva. Sůl, kterou dřevo obsahovalo, zabarvila plameny ohně do modra.

"Já jí nerozumím," řekl. "Včera byla docela normální, dneska se chová, jako by to neměla v hlavě v pořádku."

"Tyhle čubky!" pokývl Gaspoda s porozuměním hlavou.

"No, tak daleko bych nezacházel," zavrtěl Viktor hlavou. "Je prostě jen taková povznesená nad věc."

"Netýkavka!" zavrčel Gaspoda.

"Tady vidíte, co udělá inteligence s vaším sexuálním životem," prohlásil Neříkejte-mi-pan-Dupal. "Králíci nikdy takovéhle potíže neměli. Skočím, smočím, kloboukem točím."

"A co kdybys jí zkusil nabídnout myš?" zeptal se kocour. "S výjimkou členů zdejší společnosti," dodal s provinilým výrazem a pokoušel se vyhnout očím pana V-žádném-případě-ne-Pištila.

"No, to, že jsem inteligentní, nepomohlo nijak zvlášť ani mému společenskému životu," řekl pan Dupal zatrpkle. "Ještě před týdnem - žádný problém. Teď najednou chci zavádět řeč, a ony dokážou jedno jediné - sedět tam a hýbat na tebe nosem. Cítím se vždycky jako idiot."

Ozvalo se dusivé zakvákání.

"Kačer říká, jestli jsi udělal něco s tou knihou?" řekl Gaspoda.

"Díval jsem se do ní, když jsme měli polední přestávku."

Další vzrušené zakvákání.

"Kačer říká dobrá, ale co jsi s tím dělal?" pokračoval Gaspoda.

"Podívejte, já si prostě nemůžu jen tak odskočit celý ten kus do Ankh-Morporku," odsekl mu Viktor. "Trvá to celé hodiny! A my zatím od rána do večera filmujem!"

"Požádej o den dovolené," prohlásil pan Dupal.

"V Holy Woodu nikdo nežádá o dovolenou!" odpověděl mu Viktor. "Jednou už mě vyhodili, díky."

"A vzali tě zpátky, a k tomu ještě za víc peněz," řekl Gaspoda. "To je srandovní." Poškrabal se za uchem. "Řekni mu, že máš den volna ve smlouvě."

"Dobře víš, že s ním žádnou smlouvu nemám. Pracuješ, dostaneš zaplaceno. Jednoduché."

"Jo," zamyslel se Gaspoda. "Jo. Jo? Ústní dohoda. Je to jednoduchý. Moc se mi to zamlouvá."

Noc se chýlila k ránu a troll Navážka se stále ještě nešikovně ukrýval ve stínech u zadních dveří Modré spodní jury. Jeho tělem celý den zmítaly podivné vášně. Pokaždé, když zavřel oči, viděl před sebou postavu tvaru malého pahorku.

Musel se tomu postavit tváří v tvář.

Navážka byl zamilovaný.

Samozřejmě strávil spoustu let v Ankh-Morporku a za peníze tloukl lidi. Ano, byl to nepřátelský, krutý život. A také osamělý. Smířil se s pomyšlením, že až do smrti bude žít trpkým a neradostným životem starého mládence, a teď mu Holy Wood náhle nabízí šanci, o jaké se mu nikdy ani nesnilo.

Byl přísně vychován a vzdáleně si vybavoval lekce, které mu jako mladému trollovi udílel otec. Když uvidíš děvče, které se ti líbí, tak se na ni nemůžeš jen tak vrhnout. Jsou určité cesty, jak správně dělat určité věci.

Šel dolů na pláž a našel si kámen. Ale ne nějaký starý kámen. Hledal pečlivě a našel velký, mořem chlazený kámen, protkaný žilkami bílého a růžového křemene. Takové věci mají děvčata ráda.

A teď stydlivě čekal, až Rubína skončí práci.

Pokoušel se přemýšlet o tom, co řekne. Nikdy mu nikdo neřekl, co má říkat. To nebylo, jako kdyby byl chytrý troll, jako třeba Rambonit nebo Morry, kteří to se slovíčky uměli. Navážka v zásadě nikdy nepotřeboval příliš velké to, čemu lidé říkají slovník. Nepřítomně kopl do písku. Jakou má naději s tak skvělou dámou, jako je ona?

Ozval se zvuk těžkých kroků a dveře se otevřely. Objekt jeho touhy vyšel do noci a zhluboka se nadechl. Na Navážku to mělo stejný účinek, jako kdyby mu někdo hodil za krk kostku ledu.

Vyděšeně se podíval na kámen, který třímal v ruce. Zdál se být v porovnání s ní všechno, jen ne velký. Ale možná že bylo důležitější, co s tím kamenem zamýšlel, než jaký ten kámen byl.

Ano, to je ono. Říká se, nikdy nezapomenete, jak to bylo poprvé…

Zatočil rukou s kamenem a udeřil ji přímo mezi oči.

A v té chvíli se to všechno zvrtlo.

Tradice říkala, že dívka ve chvíli, kdy se jí podaří znovu zaostřit a pokud byl kámen přijatelné kategorie, měla zaujmout kladný postoj téměř ke všemu, co jí troll navrhl. Většinou pak následoval klasický člověk pro dva při svíčkách, i když tyhle věci se už dnes většinou nedělaly, určitě ne tehdy, když hrozilo nebezpečí, že vás dopadnou.

Rozhodně neměla zúžit oči a ubalit mu přes ucho ránu, při které mu oči zachrastily v důlcích.

"Ty pitomý trolle!" vykřikla na Navážku, který se potácel dokola. "Proč děláš takové věci? To myslíš já pitomá holka z hor? Proč to neděláš, jak má být?"

"Ale, ale," blekotal Navážka v hrůze před jejím hněvem, Já nemohl požádat tvého otce o souhlas udeřit tě kamenem, nevím, kde bydlí -"

Rubína se pyšně vztyčila v celé své impozantní výšce.

"Všechny ty zastaralé způsoby dnes velmi nekulturní," zavzdychala. "To není moderní způsob. "Mě nezajímá žádný troll," dodala, "který není moderní. Kamenem do hlavy, to pěkná sentimentalita," pokračovala, ale když prozkoumala větu, kterou se chystala říct, vytratila se jí z hlasu jistota, " nejlepším přítelem dívky však jest briliant."

Zaváhala. Nějak to neznělo správně.

Navážku to opravdu zaskočilo.

"Cože? Chceš, abych si vyrazil zuby?"

"No dobrá, brilianty ne," začala Rubína ustupovat, "ale teď existují pěkné, moderní způsoby. Dívku musíš dobývat."

Navážka se rozjasnil. "Ah, ale já -" umlkl.

To znamená, že se jí musíš dvořit, ne ji ztlouct," vysvětlovala mu Rubína unaveně. "Musíš, musíš -" odmlčela se.

Ani zdaleka si nebyla jistá, co musí. Jenže Rubína už strávila v Holy Woodu nějaký čas, a jestli Holy Wood něco udělal, pak to, že změnil věci. .V Holy Woodu se Rubína stala příslušnicí mnohočetného smíšeného spolku ženských svobodných zednářů, jejíž existenci zpočátku ani netušila. Učila se rychle. Vedla dlouhé rozhovory se sympatickými lidskými dívkami. A s trpaslíky. I ti trpaslicí měli lepší namlouvací rituály, u bohů! A kam až to dotáhli lidé, to bylo opravdu úžasné.

No, tady musí dojít ke změnám. Až si Rubína příště zajede domů, utrpí horští trollové největší otřes ve svém životě. Kromě poslední srážky pevninských ker, samozřejmě.

Zamávala neurčitě obrovskou rukou.

"Musíš zpívat děvčeti pod oknem," řekla, "a taky… taky, taky bys jí měl dát nějakou ugrah."

"Ugrah?"

"Jasně, krásnou ugrah."

Navážka se podrbal na hlavě.

"A proč?" zeptal se.

Rubína chvilku vypadala zmateně. Ani ona si za živé bohy nedokázala představit, proč je to dávání nějaké nejedlé zeleně tak strašně důležité, ale to neměla v úmyslu připustit.

"Je zvláštní, že to zrovna ty nevíš," prohlásila posměšně.

Použít na Navážku jízlivost bylo naprosto zbytečné, stejně jako bylo zbytečné použít na něj cokoli, myšlenkou počínaje a střešním trámem konče.

"Dobrá," přikývl. "Já nejsem tak nekulturní, jak ty myslíš," dodal. "Já naučím praštit podle módy. Počkej, vidíš."

Vzduchem se neslo bušení. Domy se pomalu rozlézaly od bezejmenných ulic směrem do pouště. Nikdo tady v Holy Woodu žádnou zem nevlastnil - když byla prázdná, tak jste si tam mohli klidně postavit cokoliv.

Kolík Ať sepicnu už měl dvě kanceláře. Jednu vnitřní, kde křičel na lidi, a druhou, hned před tou první, kde lidé křičeli jeden na druhého. Soll křičel na klikaře. Klikař křičel na alchymisty. Po každé vodorovné ploše se potulovali šotci, topili se v hrncích s kávou a čajem a pokřikovali jeden na druhého. U stropu na sebe ječel párek experimentálních zelených papoušků. Místností procházeli lidé navlečení do těch nejpodivnějších kostýmů, křičeli a zase odcházeli. Silverfish křičel, protože nedokázal pochopit, proč má teď stůl v přední kanceláři, když to studio patří jemu.

Gaspoda seděl u dveří vnitřní kanceláře. Během posledních pěti minut si vysloužil jeden nepříliš prudký kopanec, promočenou sušenku a pohlazení. Pomyslel si, že to má na psa dost dobré skóre.

Snažil se naslouchat veškeré konverzaci najednou. Bylo to neobyčejně zajímavé a poučné. Tak především, někteří z těch lidí, kteří chodili dovnitř a křičeli, nosili váčky s penězi…

"Co že chceš?"

Výkřik se ozval z vnitřní kanceláře. "Já, no, chtěl bych jeden den volna, pane Kolíku," opakoval Viktor.

"Den volna? Ty nechceš pracovat?"

"Jen ten jeden den, pane Kolíku."

"Ale doufám, že si nemyslíš, že mám v úmyslu platit lidem za to, že si berou volno, že ne? Nemysli si, že jsem samé peníze, rozumíš. To není, jako kdybychom měli alespoň trochu slušný zisk. Proč mi raději rovnou nepřiložíš k hlavě samostříl?"

Gaspoda se podíval na sáčky s penězi a na Solla, který z nich vybíral mince a horečnatě je vršil do sloupečků. Pak vědoucně pozvedl jedno obočí.

Zavládlo ticho. U bohů, ne! pomyslel si Gaspoda. Ten mladý pitomec zapomněl slova.

"Já za ten den peníze nechci, pane Kolíku."

Gaspoda si oddechl.

"Ty nechceš peníze?"

"Ne, pane Kolíku."

"Ale určitě budeš chtít zaměstnání, až se vrátíš, co?" ušklíbl se Kolík sarkasticky.

Gaspoda napjatě poslouchal.

"No, tak nějak jsem v to doufal, pane Kolíku. Ale říkal jsem si, že bych zašel k United Alchymists a zeptal se jich, co by mi nabídli."

Ozval se zvuk, jako když prudce odstrčená židle narazí na zeď. Gaspoda se pekelně zašklebil.

Před Solla někdo upustil další váček s penězi.

"United Alchymists!"

"Vypadá to, že dělají určitý pokrok ve zvuku, pane Kolíku," pokračoval Viktor nevinně.

"Ale vždyť jsou to amatéři! A ještě k tomu lumpové!"

Gaspoda se zamračil. O něčem takovém s Viktorem nemluvili.

"No, to se mně ulevilo, pane Kolíku."

"Jak to?

"No, představte si, že by to byli lumpové a k tomu ještě profesionálové?

Gaspoda spokojeně přikývl. Pěkně. Moc pěkně.

Ozval se zvuk kroků spěšně obcházejících stůl. Když Kolík znovu promluvil, mohli jste jeho hlas nabrat do vědra a prodávat ho za deset tolarů za sud místo medu.

"Viktore! Viku! Copak tě nemám rád jako vlastní strýc?"

No, to je pravda, pomyslel si Gaspoda. On se opravdu ke spoustě lidí chová jako jejich vlastní strýček. Bude to pravděpodobně tím, že jsou to všechno jeho synovci.

Přestal poslouchat, částečně proto, že už bylo jasné, že Viktor nejenže dostane svůj den volna a dostane ho zaplacený, ale především proto, že do místnosti přivedli dalšího psa.

Byl obrovský a lesklý. Srst se mu blýskala jako naolejovaná.

Gaspoda poznal okamžitě, že je to čistokrevný lovecký pes z hor Beraní hlavy. Když si k němu pes přisedl, bylo to, jako kdyby do přístavu vplula elegantní závodní jachta a dokonalým manévrem zakotvila vedle staré uhelné bárky.

Slyšel, jak Soll říká: "Tak tohle je ten strýčkův poslední nápad? Jak se jmenuje?"

"Laddie," odpověděl ošetřovatel.

"Kolik stála?"

"Šedesát tolarů."

"Za psa? V tom případě mám dojem, že se živím špatným způsobem!"

"Jeho chovatel tvrdil, že umí dělat všechny možné věci. Chytrý jak opice, tvrdil. Přesně to, co pan Kolík hledá."

"Dobrá, tak ho támhle uvažte. A kdyby se to tamtomu vořechovi nelíbilo, vykopněte ho ven."

Gaspoda podrobil Solla dlouhému a pečlivému studiu. Pak, když se pozornost přítomných přenesla jinam, přisunul se pomalu k nováčkovi. Prohlédl si ho a koutkem úst tiše prohodil:

"Proč tě sem přivedli?"

Pes na něj vrhl pohled plný půvabné nechápavosti.

"No, myslím, patříš tady někomu, nebo co?"

Pes tiše zakňučel.

Gaspoda zkusil základní psovštinu, což je kombinace kničení a funění.

"Nazdar," začal opatrně, Je někdo doma?"

Pes pohnul nejistě ocasem.

"Žrádlo je tady fakticky strašný," pokračoval Gaspoda.

Pes zvedl svůj vysoce urozený čenich.

"Co tohle za místo?" řekl.

"Tohle je Holy Wood," odpověděl Gaspoda konverzačním tónem. "Já jsem Gaspoda. Pojmenovaný po tom proslulém Gaspodovi. Pokud bys chtěl něco vědět, tak stačí -"

"Všichni ti dvounozí tady. Co tohle za místo?"

Gaspoda na něj zíral.

V tom okamžiku se otevřely dveře Kolíkový kanceláře. Z nich se vynořil rozkašlaný Viktor, který visel na druhém konci zapáleného doutníku.

"Tak to je fajn, vážně fajn," usmíval se Kolík, který ho doprovázel. "Já věděl, že to nějak vyřešíme. A ten doutník, hochu, neplýtvat! Neplýtvat! Krabička stojí celý tolar! Ale! Vidím, že sis přivedl toho svého milého pejska!"

"Haf," prohlásil vzrušeně Gaspoda.

Druhý pes krátce ostře vyštěkl a usedl do vzpřímeného postoje, při němž z něj vyzařovala poslušná ostražitost.

"No prosím," pokračoval Ať sepicnu, "vidím že tady máme i našeho zázračného psa!"

To, co Gaspodovi sloužilo jako výmluva za ocas, sebou jednou nebo dvakrát zacukalo.

Pak pochopil pravdu.

Podíval se na většího psa, otevřel tlamu, aby na něj promluvil, právě včas se zarazil a udělal: "Haf?"

"Dostal jsem ten nápad včera večer, když jsem viděl tvého psa," řekl Kolík. "Myslím si, že lidi milují zvířata. Já například miluju psy. Mají dobrou pověst. Zachraňují životy, nejlepší přátelé člověka a takové ty věcičky."

Viktor pozoroval Gaspodův zuřivý výraz.

"Gaspoda je velmi chytrý," zastal se ho.

"Samozřejmě, já ti věřím," přikyvoval Kolík. "Ale podívej se na ně. Na jedné straně vidíš ostražité, bystré a krásné zvíře a na druhé straně tuhle zaprášenou kouli, která vypadá, jako když má kocovinu. Je bez šancí, nemám pravdu?"

Nový pes ostře vyštěkl.

"Kde tohle místo? Laddie, hodný kluk!"

Gaspoda obrátil oči v sloup.

"Vidíš, co myslím?" pokračoval Kolík. "Chce to jenom pořádné jméno, trochu tréninku a máme novou hvězdu." Znovu popleskal Viktora po zádech. "Jsem rád, že jsem tě viděl, zastav se kdykoliv, jen ne příliš často, musíme si spolu někdy zajít na oběd, a teď už běž. Solle!"

"Už jdu, strýčku!"

Viktor najednou osaměl, když nepočítáme oba psy a místnost plnou lidí. Vytáhl si doutník z úst, plivnutím uhasil hořící konec a špačka dovedně ukryl za palmu v květináči.

"A nová hvězda je na světě!" řekl tichý kňučivý hlas vedle něj.

"Co říká? Kde tohle místo?"

"No, na mě nekoukej," bránil se Viktor. "Já s tím nemám nic společného."

"A ráčil by ses na něj aspoň podívat? Vidíš, jaký je to kopyto? Vidíš to?" zašklebil se Gaspoda. "Laddie, hodnej kluk!"

"Pojď," vykročil Viktor. "Mám být během pěti minut na place."

Gaspoda poklusával za ním a tiše si něco mumlal. Viktor občas zachytil slova jako "stará rohožka", "nejlepší přítel člověka" nebo "zatracenej zázračnej pes!".

"Ty prostě jenom žárlíš," prohlásil nakonec.

"Co? Na to přerostlý štěně s jednomístným IQ." zavrčel Gaspoda.

"A lesklým kožichem, studeným nosem a rodokmenem pravděpodobně dlouhým jako moje ruka," dodal Viktor.

"Rodokmen? Rodokmen? Co je rodokmen? Jenom rozmnožování. Abys věděl, já měl taky tátu. A dva dědy. A čtyři pradědy! A většina z nich byli dokonce psi! Takže mi nevykládej o žádným rodokmenu!" prskal Gaspoda.

Zastavil se, aby zvedl nohu u sloupu, který oznamoval, že tady sídlí "Společnost pohyblivých obrázků století Ovocného netopýra".

To byla další věc, která nebyla Thomasi Silverfishovi jasná. Přišel ráno do kanceláře a rukou psaná tabulka, na které bylo "Zábavné a populárně naučné filmy", byla pryč a místo ní tady stála tahle velká tabule. Seděl ve své kanceláři s hlavou v dlaních a pokoušel se sám sebe přesvědčit, že to byl jeho nápad.

"Já jsem ten, koho Holy Wood povolal," bručel nevrle Gaspoda hlasem plným sebepolitování. "Já jsem sem šel celou tu cestu, a oni teď vyberou tu velkou chlupatou věc. Pravděpodobně jim bude pracovat za talíř masa denně."

"No ale třeba tě Holy Wood nepovolal proto, aby z tebe byl zázračný pes," zamyslel se Viktor. "Třeba s tebou má úplně jiné úmysly."

To je nesmysl, pomyslel si při tom. Proč o tom mluvíme takhle? Vždyť místo nemá vědomí ani myšlenky. Místo přece nemůže lidem říkat, co mají dělat… no pokud nepočítáte takové věci jako touhu po domově. Jenže nemůžete cítit touhu po domově k místu, kde jste v životě nebyli, to odporuje veškeré logice. Poslední lidé tady museli žít tak před tisíci roky.

Gaspoda očichal zeď.

"Řekl jsi Kolíkoví všechno, co jsem tě naučil?" zeptal se.

"Jo. Když jsem se zmínil o Spojených alchymistech, dost ho to rozčílilo."

Gaspoda spokojeně zafuněl.

"A řekl jsi mu taky, že ústní dohoda nemá ani cenu toho papíru, na kterém není vytištěna?"

"Řekl. Prohlásil, že neví, co tím myslím. Ale dal mi doutník. A řekl, že nám s Ginger cestu do Ankh-Morporku zaplatí i s výdaji, a to co nejdřív. A taky řekl, že teď plánují fakticky velké pohyblivé obrázky."

"A co to bude?" zajímal se Gaspoda.

"To mi neřekl."

"Poslyš, mládenče," začal Gaspoda, "Kolík vydělává obrovský peníze. Já to počítal. Na Sollově stole bylo pět tisíc dvě stě sedmdesát tři tolarů. A ty jsi vydělal ty. No, ty a Ginger."

"To není možné!"

"Tak, teď jsou tady některý nový slova, který bych tě rád naučil," pokračoval Gaspoda. "Myslíš, že to dokážeš?"

"Doufám."

"Procenta z celkového zisku," řekl Gaspoda. "Tak. Myslíš, že si to budeš pamatovat?"

"Procenta z celkového zisku," opakoval Viktor.

"Chytrý kluk."

"Co to znamená?"

"No, s tím si zatím nelam hlavu," řekl Gaspoda. "Jenom musíš říct, že právě tohle chceš. Až k tomu bude vhodný čas."

"A kdy k tomu bude vhodný čas?" zajímal se Viktor.

Gaspoda se ošklivě usmál. "No, já si myslím, že nejvhodnější čas nastane, až bude mít Ať sepicnu plnou pusu."

Holywoodský kopec se hemžil jako mraveniště. Na svahu obráceném k moři natáčelo Studio borových lesů Třetího skřeta. Microlithic Pictures, které kompletně ovládali trpaslíci, pracovalo na filmu Zlatokopové 1457, po kterém měl vzápětí následovat druhý díl s názvem Zlatá honička. Společnost Plovoucí měchýř dokončovala Krocaní nohy. U Magdóna to praskalo ve švech.

"Nevím, jak se to jmenuje, ale děláme něco o tom, jak jde hrdina navštívit mága. Něco jako že při tom sleduje nemocnou žlutou žábu," vysvětloval muž v polovině lví kůže svému sousedovi ve frontě.

"Já myslel, že mágové mají do Holy Woodu vstup zakázanej."

"No jo, ale s tímhle je to jiný. On totiž moc čarovat neumí."

"Takže, o co jde?"

Zvuk! V tom byl ten problém. Alchymisté v celém Holy Woodu se pokoušeli něco vymyslet, ječeli na

papoušky, rozmazlovali ptáky mynahy, konstruovali důmyslné pasti, do kterých by mohli polapit zvuk a uchovat ho do doby, až ho bude zapotřebí. Občasné výbuchy osmocelulózy se tu a tam slévaly se vzlykem vyčerpání nebo vzteklou kletbou, vyvolanou papouščím zobákem, který si spletl podávaný ořech s nepozorným palcem.

Papoušci vůbec nepřinesli to, co se doufalo. Je pravda, že si dokázali pamatovat všechno, co slyšeli, a opakovat to, jak bylo potřeba, ale neexistoval způsob, jak je zastavit, a kromě toho měli sklony přidávat si k textu ještě libovolné zvuky, které někde vyslechli, nebo které je, jak je podezříval Kolík, naučili zlomyslní klikaři. Tak se stávalo, že byly krátké romantické rozhovory přerušovány výkřiky typu "Jupíí! Ukažnámsvýnárrazníky, bejbi!" a Kolík prohlásil, že točit takové filmy nemá v úmyslu, alespoň prozatím.

Zvuk! Říkalo se, že ten, kdo získá zvuk, se stane vládcem Holy Woodu. Kolem pohyblivých obrázků se teď lidé sbíhali ze všech stran, ale lidé jsou vrtkaví a nespolehliví. S barvou to bylo něco jiného.

Dostat barevné pohyblivé obrázky byla jen otázka toho, vypěstovat skřítky, kteří by malovali dostatečně rychle. Zvuk, to byla ta netrpělivě očekávaná novinka.

Zatím docházelo k dílčím vylepšením. Tak například trpasličí studio upustilo od všeobecně používaných titulků vkládaných mezi jednotlivé obrazy a vymyslelo takzvané přímé titulky, které fungovaly skvěle, ovšem za předpokladu, že se herci nezapomněli, nepostoupili příliš kupředu a nepřevrátili písmena.

Jenže zvuk chyběl, a snad právě proto bylo třeba naplnit plátno od kraje ke kraji pastvou pro oči. Holy Woodem se vždycky rozléhalo bušení kladiv, ale tenhle charakteristický zvuk teď dvojnásobně zesílil…

V Holy Woodu se budovala největší města světa.

Začali s tím Spojení Alchymisté, kteří vybudovali ze dřeva a plátna model Velké tsortské pyramidy v měřítku jedna ku deseti. Brzo se na placech objevily celé ankh-morporské ulice, paláce z Pseudopolisu i hrady ze středových zemí. V některých případech byly ulice namalovány na zadních stranách zámků a paláců, takže prince a chuďasy dělil jen kus pomalované pytloviny.

Viktor strávil dopoledne prací na jednocívkáči. Ginger s ním sotva prohodila nějaké to slovo, nemluvila s ním, ani když ho odměnila obligátním polibkem, potom co ji zachránil před tím, co dnes Morry hrál, ať už to bylo cokoliv. Ať už byla magická moc Holy Woodu sebesilnější, dnes na ně nezabírala. Byl rád, když práce skončila a mohl odejít.

Pomalu přešel zadní část studiového pozemku a zastavil se, aby se podíval, jak si vede zázračný pes Laddie při svém prvním filmu.

Když zlatavý krasavec vyrazil kupředu, jako šíp se přenesl přes několik různých překážek a nakonec se zakousl cvičiteli do vypolštářované paže, nebylo pochyb, že je. to pes, kterého sama matka příroda vytvořila s myšlenkou na pohyblivé obrázky. Byl fotogenický, dokonce i když štěkal.

"A víš, co říká?" ozval se znechucený hlas vedle Viktora. Byl to Gaspoda, obrázek křivonohého neštěstí.

"Ne. Co?" zeptal se Viktor.

"Já Laddie! Já hodný hoch. Hodný hoch, Laddie!" přeložil Gaspoda. "Jednomu by se z toho chtělo zvracet, nemyslíš?"

"No jo, ale dokážeš ty přeskočit dvoumetrovou ohradu?" nadhodil Viktor.

"A v tom vidíš nějakou chytrost?" zavrčel Gaspoda. "Já takovou ohradu vždycky obejdu - co to tam dělají teď?"

"Myslím, že mu dali oběd."

"A tomu říkají oběd, jo?"

Viktor se díval, jak se Gaspoda proplétá mezi lidmi a nahlíží do psí misky. Laddie na něj vrhl kosý pohled. Gaspoda tiše zaštěkal. Laddie zakňučel. Gaspoda znovu štěknul.

Pak následovala delší výměna krátkých štěknutí a zakničení.

Nakonec se Gaspoda vydal na zpáteční cestu a sedl si vedle Viktora.

"Teď dávej pozor," řekl.

Laddie uchopil misku za okraj do zubů a obrátil ji dnem vzhůru.

"Hnusný žrádlo," ušklíbl se Gaspoda. "Samý šlachy a vnitřnosti. Nedal bych to ani psovi a to jsem sám pes."

"Ty jsi ho navedl, aby si vylil vlastní žrádlo?" vyděsil se Viktor.

"Myslím, že je to velmi poslušný mládenec," liboval si Gaspoda.

"To od tebe bylo pěkně hnusné!"

"Ale ne. Dal jsem mu prostě taky nějaké rady."

Laddie začal netrpělivě štěkat na chomáč lidí, kteří se kolem něj shromáždili. Viktor slyšel, jak se dohadují.

"Pes nejí svůj oběd," dolehl k němu Navážkův hlas. "Pes bude hladový."

"Neblázni, pan Kolík řekl, že ten pes má větší cenu než my všichni dohromady!"

"Možná že je zvyklý na něco jiného. Takový krásný pes jako on a tak dál. Je to trochu divné žrádlo, ne?"

"To je žrádlo pro psa. Všichni psi žerou něco takového."

"No jo, ale je to správné žrádlo pro zázračného psa? Co žerou zázračí psi?"

"Jestli budou nějaké potíže, tak mu dá pan Kolík k obědu tebe."

"Dobrá, dobrá. Navážko, skoč k Magdónovi. Podívej se, co bys tam sehnal. Ne to, co dávají obyčejným zákazníkům, rozumíš?"

"Tohle je to, co dávají normálním zákazníkům."

"No, právě."

O pět minut později se Navážka vrátil a nesl v ruce zhruba půlkilový stejk položený ve psí misce. Trenéři upřeli na Laddieho pátravé pohledy.

Laddie stočil oči ke Gaspodovi a ten téměř neznatelně přikývl.

Obrovský pes položil jednu tlapu na konec stejku, uchopil druhý konec do zubů a utrhl kus masa. Pak drobným klusem přeběhl prostranství a uctivě položil maso před Gaspodu, který na ně vrhl dlouhý odhadující pohled.

"No, tak nevím," obrátil se k Viktorovi. "Řekl bys, že je to deset procent, Viktore?"

"Ty jsi mu zdanil oběd!"

Gaspodova odpověď, vycházející z tlamy plné masa, byla poněkud nezřetelná. "Řekl bych, že chtít jen deset procent, je ode mě velmi slušné. Za těchto podmínek rozhodně velmi slušné."

"Poslyš, ty jsi ale vážně pěkný čubčí syn," prohlásil Viktor zamyšleně.

"A jsem na to pyšnej," zahuhlal Gaspoda téměř nesrozumitelně. Zhltnul poslední kousek stejku. "A co teď?"

"No, musím v noci vstávat. Brzo ráno vyrážíme do Ankh-Morporku," řekl Viktor s pochybnostmi.

"Zatím žádný pokrok s knihou?"

"Nic."

"Mohl bych se na ni podívat?"

"Ty umíš číst?"

"Nevím. Nikdy jsem to nezkoušel."

Viktor se rozhlédl kolem. Nikdo si ho nevšímal. Bylo to vždycky stejné. Jakmile se jednou přestala otáčet klika, nikdo se o herce nestaral, jako by se stali dočasně neviditelní.

Sedl si na hromadu dřeva otevřel namátkou knihu kousek od začátku a podržel ji Gaspodovi před kritickýma očima.

Pes nakonec prohlásil: "Všude jsou tam takové divné značky."

Viktor si povzdechl. "To je písmo."

Gaspoda na okamžik přenesl pohled z knihy na Viktora. "Co, všechny ty malé obrázky?"

"No, je to nějaké prastaré písmo. Když chtěli lidé vyjádřit myšlenku, nakreslili místo ní obrázek."

"Takže… když je tam jeden ten obrázek mockrát, znamená to, že je důležitý?"

"Cože? No, asi ano, Řekl bych, že je."

"Jako ta mrtvola."

Viktor nechápal.

"Myslíš ten mrtvý na pláži?"

"Ne. Ta mrtvola na stránkách v knize. Vidíš? Všude je tady mrtvý člověk."

Viktor na něj vrhl podivný pohled, obrátil knihu k sobě a upřel do ní pohled.

"Kde? Já žádného mrtvého nevidím."

Gaspoda pohrdavě zavrčel.

"Koukni, je po celé stránce," ukazoval čenichem. "Vypadá jako ty hrobky ve starých chrámech a tak. Pamatuješ? Tam, kde z toho dělají představení, vystaví vždycky mrtvolu nahoře na hrobce se zkříženýma rukama a do nich jí dají meč. Mrtvý šlechtic."

"U všech bohů! Máš pravdu! Opravdu to tak trochu připomíná… mrtvolu…"

"Pravděpodobně všechno, co je tam napsaný, se točí okolo toho, jakej to byl skvělej chlapík, když byl ještě naživu," pokračoval Gaspoda s přehledem tvora znalého věci. "Znáš to - vládce světa, pán zástupů a takové ty kecy. Pravděpodobně odkázal kněžím tučnou částku, aby odříkávali modlitby, zapálili svíčky, podřízli pár tučných kůzlat a tak dál. Kdysi byly tyhle věci hodně v módě. Víš, tihle chlápci se většinou celej život přezírali, opíjeli, děvkařili a vůbec se prostě starali jen o to, kde si užít na úkor jinejch. Jenže když si pak začne starej Nepodplatitelnej brousit kosu, měněj se najednou v pobožný dobrodince lidstva a strkaj kněžím horem dolem peníze, aby jim ty jejich černý duše rychle vyprali a vyběhli a pošeptali bohům do ouška, že právě oni byli celej život skvělí chlapíci."

"Gaspodo?"

"Co je?"

"Byl jsi komediantský pes. Jak je možné, že tohle všechno víš?"

"Já nejsem jenom půvabná tvářička."

"Ty nejsi vůbec půvabná tvářička, Gaspodo."

Drobný pes pokrčil rameny. "Oči a uši jsem měl vždycky. Nevěřil bys, co všechno vidíš a slyšíš, když jsi pes. Já akorát v té době nevěděl, co všechno to znamená. Teď to vím."

Viktor se znovu zadíval na stránku. Opravdu tam byla postava, která vám mohla připomínat sochu rytíře s rukama sevřenýma na meči.

"Nemusí to znamenat mrtvého člověka," řekl. "Piktogramy tak většinou nefungují. Jejich význam vyplývá z kontextů, víš?" Probral svou paměť, aby si vybavil všechno, co o téhle věci věděl. "Tak například v agateánštině značka ‚žena' a ‚otrok', napsané vedle sebe znamenají ‚manželka'."

Znovu se pozorně zadíval na stránku. Mrtvý muž, spící muž nebo stojící muž s rukama opřenýma o hlavici meče - prostě ta postava tak silně stylizovaná, že si člověk nebyl tak docela jistý - se očividně objevovala pravidelně v sousedství jiného obrázku. Přejel prstem podél linky piktogramů.

"Podívej," řekl, je možné, že ta mužská postava je jenom částí slova. Vidíš? Vždycky leží vpravo od tohohle obrázku, který vypadá tak trochu jako… jak dveře nebo vchod. Takže by to mohlo znamenat něco jako -" zaváhal. "Dveřní muž," pokusil se.

Natočil knihu ke Gaspodovi.

"Taky by to mohl být nějaký starý král," zabručel Gaspoda. "Taky by to mohlo znamenat něco jako ‚Muž s mečem je ve vězení', nebo co. Nebo je to třeba upozornění ‚bacha, za dveřma číhá chlap s mečem'. Vlastně by to mohlo znamenat cokoliv."

Viktor znovu zašilhal do knihy. "Víš, je to legrační," zavrtěl hlavou, "ale on mi nepřipadá mrtvý. Jenom… no, ne živý. Čeká, až oživne? Cekající muž s mečem?"

Viktor upíral pohled na maličký obrázek muže. Neměl téměř žádnou podobu, a přesto mu vzdáleně někoho připomínal.

"Víš," řekl nakonec, "on vypadá skoro jako můj strýc Osrac…"

Klikaklikaklika. Klik.

Film se dotočil do konce a skříňka se zastavila. Ozvala se bouře potlesku, výkřiků a výbuchy nafouknutých prázdných sáčků od kukuřice.

Knihovník sedící v první řadě Odia zíral na teď už prázdné plátno. Už počtvrté tohle odpoledne zhlédl Stín šejka pouště, protože ve výrazu stopadesátikilového orangutana je něco, co brání lidem v tom, aby ho na přestávku mezi představeními vykázali ze sálu. U nohou mu ležela závěj slupek z burských oříšků a pomačkaných sáčků.

Knihovník miloval pohyblivé obrázky. Začal dokonce psát příběh, o kterém si myslel, že by mohl posloužit jako scénář ke skvělým pohyblivým obrázkům. Každý, komu ho ukázal, tvrdil, že je to nádherný příběh, častokrát ještě dřív, než si ho přečetl.

Jenže na tomhle filmu mu něco dělalo starosti. Viděl ho už čtyřikrát a starosti ho neopouštěly. Zvedl se ze tří sedadel, na kterých seděl, s cvakáním kotníků prošel uličkou a zamířil do malé místnosti, kde Bizam přetáčel film.

Když se otevřely dveře, zvedl Bizam hlavu.

"Koukejte vy -" začal, ale pak se křečovitě usmál a pokračoval: "Dobrý den, pane. Skvělé obrázky, co? Každou minutu je pustím znovu a - co to, k čertu, děláte? To nesmíte!"

Knihovník vytáhl velkou cívku filmu z promítací skříňky a s tváří obrácenou ke světlu začal pásek protahovat mezi kožnatými prsty. Bizam se mu film pokusil vzít, ale na prsa mu dopadla velká dlaň, která ho opatrně, ale pevně přitiskla k zemi, zatímco se na něm pomalu kupily smyčky filmu.

S hrůzou pozoroval lidoopa, který najednou zavrčel, uchopil film oběma rukama a dvěma ráznými pohyby z něj kus vytrhl. Pak se knihovník sehnul, zvedl Bizama ze země, postavil ho, oprášil, pohladil po hlavě, vhodil mu do náruče hromadu volného filmu a s několika filmovými políčky, která svíral v ruce, se vykolébal z místnosti.

Bizam za ním bezmocně zíral.

"Máte zakázaný vstup!" vykřikl, když usoudil, že je lidoop bezpečně z doslechu.

Pak se podíval na dva utržené konce.

Přetržený film nebyl nic neobvyklého. Bizam strávil četné minuty horečnatým stříháním a lepením, zatímco dole v sále dupalo a pískalo publikum a házelo na plátno buráky, nože a dvoubřité sekery.

Položil smyčky filmu na zem a natáhl se pro nůžky a lepidlo. Nakonec podržel oba konce filmu před lampou a podařilo se mu zjistit, že knihovník kupodivu utrhl naprosto nezajímavý kousek. Bizam by byl pochopil, kdyby si lidoop vybral některou z těch částí, kde dívka ukazuje víc než štědrý kus hrudníku, nebo některou z bitevních scén. Jenže on zatoužil po tom kousku, na kterém byli Synové vyjíždějící v řadě za sebou ze své horské pevnosti, všichni na stejných velbloudech.

"Kdo ví, na co chtěl zrovna tohle," bručel Bizam a odšrouboval víčko z nádobky s lepidlem. "Není tam nic, akorát spousta kamení."

Viktor s Gaspodou stáli v písečných dunách nedaleko pláže.

"Támhle je ta chýše z naplaveného dřeva," ukazoval Viktor, "a když se dobře podíváš, uvidíš něco jako cestu, vedoucí přímo k pahorku. Jenže nahoře není nic, jen několik starých stromů."

Gaspoda se ohlédl nazpět k holywoodské zátoce.

"Zvláštní, že je tak kulatá," zamyslel se.

"Taky mě to napadlo," přikývl Viktor.

"Kdysi jsem slyšel vyprávět o městě, které bylo tak zkažené, že ho bohové proměnili v louži tekoucí lávy," řekl Gaspoda, aby řeč nestála. "A jediná osoba, která to viděla, se proměnila na solný sloup ve dne a na kráječ sýra v noci."

"No nazdar. A co ti lidé vyváděli?"

"Nevím. Ale asi nic moc. Bohové se většinou namíchnou pro nic za nic."

"Já hodný kluk! Laddie, hodný kluk!"

Pes se přihnal přes duny jako zlatooranžová kometa. Smykem zastavil před Gaspodou, pak začal vzrušeně pobíhal kolem něj a radostně kňučel.

"Utekl a teď chce, abych si s ním hrál," řekl Gaspoda sklíčeně. "Není to šílený? Laddie mrtvý."

Laddie se poslušně převalil na záda a vystrčil všechny čtyři nohy k nebi.

"Vidíš? Rozumí mi každé slovo," zabručel Gaspoda.

"Líbíš se mu," konstatoval Viktor.

"Hm," ušklíbl se Gaspoda. "Jak to pak mají psi v životě někam dotáhnout, když se pořád zdržují uctíváním lidí jenom proto, že jim dávají žrádlo? A co mám dělat s tímhle?"

"Chce, abys mu ji hodil," vysvětloval Viktor.

"Proč?"

"Aby ti ji mohl přinést zpátky."

"Víš, čemu nerozumím?" pokračoval Gaspoda, když Viktor zvedl hůlku a hodil ji daleko do dun. Laddie se za ní šťastně rozběhl. "Jak je to možné, že pocházíme z vlků. Podívej, průměrný vlk je chytrý mizera, víš, co myslím? Plný lstivé mazanosti a tak dál. Mluvíme o silných šedých tlapách, pádících panenskou tundrou, rozumíš?"

Gaspoda se toužebně zadíval ke vzdáleným horám. ‚A o pár generací později tady máme Štěňátko Loužičku se studeným nosem, jasnýma očkama, lesklým kožíškem a mozkem ochrnutého slanečka."

"A tebe," neodpustil si Viktor. Laddie se obrátil v malé písečné bouři a upustil před ně donesenou hůlku. Viktor ji zvedl a znovu hodil k dunám. Laddie vyrazil za ní a vzrušením se mu točila hlava.

"No dobrá," pokyvoval Gaspoda hlavou a vykročil na svých pokřivených nohách Viktorovi po boku. "Jenže já se o sebe dovedu postarat. V tomhle světě se psi požírají navzájem. Ty si myslíš, že támhle Hlupáček z Blbečkova by v Ankh-Morporku přežil aspoň pět minut? Ve chvíli, kdy by vlezl do první temné uličky, by z něj byly tři páry kožešinových rukavic a jehněčí pečené na česneku v nejbližší klačské hospodě s celonočním provozem."

Viktor znovu hodil hůlku.

"Poslyš, řekni mi, kdo byl ten proslulý Gaspoda, po kterém tě pojmenovali?"

"Ty jsi o něm nikdy neslyšel?"

"Ne."

"Byl smrtelně proslulý."

"Byl to pes?"

"Jo. Stalo se to před mnoha roky. V Ankh-Morporku žil jeden starej chlápek, kterej vypustil duši, a ten patřil k jedny z těch církví, které tě po smrti zahrabou, a oni to taky udělali, a on měl starýho psa -"

"- který se jmenoval Gaspoda?"

"- jasně a ten starej pes, co byl jeho jedinej společník, si po pohřbu lehnul na jeho hrob a vyl a vyl kolik tejdnů. Vrčel na každýho, kdo se k hrobu přiblížil. A pak umřel."

Viktor, který znovu napřahoval ruku, se zarazil. "To je smutné," řekl. Pak hodil hůlku. Laddie se vrhl za ní a zmizel ve skupině pokroucených stromů na úbočí kopce.

"Jo. Každý říká, že to ukazuje velkou a nezištnou lásku, kterou pes chová ke svému pánovi," řekl Gaspoda a slova přitom vyplivl jako něco odporného. "A ty tomu nevěříš?"

"To víš, že ne. Každej pes by zůstal na místě a bolestně by vyl, kdybys mu přiskřípl ocas pod náhrobní kámen."

Z houští se ozval divoký štěkot. "To nic. Asi našel nějaký zajímavý kámen, nebo něco takového," uklidňoval Viktora Gaspoda. Laddie našel Ginger.

Knihovník prošel rozhodným krokem bludištěm chodeb knihovny Neviditelné univerzity a sestoupil po schodišti k nejtajnějším regálům.

Téměř všechny knihy v knihovně byly magické, a proto považované za nebezpečnější než knihy obyčejné. Většina z nich byla k policím připevněna řetězy, aby nepoletovaly kolem.

Ale v nižších podlažích…

…tam byly drženy knihy zlé, knihy, jejichž chování nebo prostě jen obsah vyžadovaly celou polici, často celou místnost jen pro sebe. Knihy knihožrouti, které zanechat na polici ve společnosti jejich slabších bratří znamenalo najít je druhý den uprostřed doutnajících oharků. Knihy, kde stačilo přečíst si stránku s obsahem, aby se lidský mozek změnil v hroudu plesnivého sýra. Knihy, které nebyly jen knihami o magii, ale skutečně magickými knihami.

Existuje množství volných myšlenek, které se týkají magie. Lidé chodí po světě a hovoří o mystickém souladu, kosmické rovnováze a jednorožcích, ale to všechno se má ke skutečné magii jako maňásek ke Královské Shakespearovské společnosti.

Skutečná magie, to je ruka svírající list pásové pily, jiskra v sudu s prachem, prostorová deformace, která vás vrhne přímo do srdce hvězdy, planoucí meč, který hoří celý, i s držadlem. Je bezpečnější žonglovat hořícími pochodněmi u naftového vrtu, než se zaplést se skutečnou magií.

Tohle všechno alespoň mágové říkají, a to je také to, proč si účtují tak strašlivé honoráře za to, že se tou nebezpečnou věcí obírají.

Ale tady dole, v temných tunelech, neexistovalo žádné ukrývání za amulety, hvězdnatá roucha a špičaté klobouky. Tady dole jste na to buď měl, nebo neměl. A když jste na to neměl, tak jste to dostal naplno.

Když knihovník procházel chodbou, ozvaly se za těžkými dveřmi s malým, hustě zamřížovaným okénkem podivné zvuky. Jednou nebo dvakrát do nich narazilo něco těžkého, až závěsy zaskřípaly.

Všude kolem se ozývaly zvuky.

Orangutan se zastavil před malým klenutým vchodem, v němž nebyly zasazeny dveře ze dřeva, ale z kamene. Byly vyváženy tak, že se daly poměrně snadno otevřít zvenčí, ale snesly obrovský tlak zevnitř.

Knihovník chvilku váhal, pak se natáhl k malému výklenku ve zdi a vytáhl odtud masku ze železa a očouzeného skla, kterou si nasadil. Na ruce si natáhl těžké kožené rukavice, zesílené drátěnou sítí. Ve výklenku byla i pochodeň, kterou zapálil nad jedním z blikajících světélek v tunelu.

Posledním předmětem ve výklenku byl velký mosazný klíč.

Uchopil ho a zhluboka se nadechl. Všechny Knihy síly mají vlastní odlišnou povahu. Oktávo byl hrubý a panovačný. Obludná kniha žertů si potrpěla na kanadské žerty. Radost z tantristického sexu musela být uchovávána v ledové vodě. Knihovník je všechny znal a věděl, jak s nimi zacházet.

Tahle byla jiná. Lidé se obvykle setkávali až s desátými či dvanáctými, kopiemi, které se originálu podobaly jako obrázek exploze explozi. Tohle byla kniha, která vstřebávala čiročiré, tuhově šedé zlo v jeho nejzákladnější podstatě.

Nad obloukem bylo vytesáno její jméno, aby na ně lidé ani opové nezapomněli.

NEKROTELECOMICON.

Zasunul klíč do zámku a nabídl modlitbu bohům.

"Oook, oook," opakoval horečnatě.

Dveře se otevřely.

V temnotě uvnitř se ozvalo tiché zazvonění řetězu.

"Ještě dýchá," řekl Viktor. Laddie pobíhal kolem a zuřivě štěkal.

"Možná že bys jí měl uvolnit šaty, nebo co," navrhl Gaspoda. "Jen tak mě to napadlo," dodal. "No, nemusíš na mě hned tak zírat. Já jsem pes, vzpomínáš?"

"Zdá se, že je v pořádku, ale… podívej se jí na ruce," řekl Viktor. "Co to, k sakru, dělala?"

"Pokoušela se otevřít ty dveře," odpověděl Gaspoda.

"Jaké dveře?"

"Tamhlety."

Část kopce se sesula. Z písku vyčnívaly obrovské kusy zdiva a několik ulomených pilířů připomínalo zažloutlé zuby.

Mezi dvěma z nich byl klenutý vchod, třikrát vyšší než Viktor. V něm byly zasazeny bledě šedé dveře, buď z kamene, nebo ze dřeva, které v průběhu času zkamenělo. Jedno jejich křídlo bylo lehce pootevřeno, ale vysoká závěj písku před nimi jim bránila v dalším pohybu. V písku bylo vidět hluboké, spěšně vyhrabané rýhy. Ginger se pokusila odhrabat písek holýma rukama.

"To je pěkná hloupost, dělat to v tomhle vedru," zavrtěl Viktor nepřítomně hlavou. Podíval se na dveře, pak k moři a nakonec přenesl pohled na Gaspodu.

Laddie přelezl písečnou závěj a teď zuřivě štěkal na škvíru ve dveřích.

"Proč to dělá?" zeptal se Viktor, který najednou ucítil strach. "Má všechny chlupy zježené. Nemá snad jednu z těch tajemných předtuch něčeho zlého, co?"

"Já si myslím, že je to obyčejný trouba," zavrčel Gaspoda. "Sklapni, Laddie!"

Ozvalo se hlasité zakvičení. Laddie odskočil ode dveří, na sypkém písku ztratil rovnováhu a skutálel se po závěji dolů. Vyskočil na nohy a začal znovu štěkat. Tentokrát neštěkal jako obyčejný hloupý pes, ale jako pes, jehož nejoblíbenější zálibou je zahánět kočky na strom.

Viktor se naklonil kupředu a opatrně se dveří dotkl. Navzdory vedru byly nezvykle chladné a Viktor měl dojem, že cítí téměř nepostižitelné chvění.

Přejel prsty po povrchu. Plocha byla hrubá, jako kdyby tam byl původně reliéf, který se během času postupně setřel.

"Takové dveře," ozval se Gaspoda, který stál za ním, "takovéhle dveře, jestli mám říct, co si o tom myslím já, tak takové dveře -" zhluboka se nadechl, "- ty předurčují."

"Hmm? Cože? Předurčují co?"

"Mně nemusí předurčovat něco," odpověděl Gaspoda. "Základní předurčení už je dost hrozné samo o sobě, věř mi."

"Musí být důležité. Vypadají tak trochu chrámově," zamyslel se Viktor. "Proč je asi chtěla otevřít?"

"Sesuje se kus pahorku a objeví se tajemné dveře," vrtěl hlavou Gaspoda. "To je spousta předurčení. Pojďme někam hodně daleko a tam si to promyslíme, co ty na to?"

Ginger zasténala.

Viktor se k ní sehnul. "Co říkala?"

"Nevím," odpověděl Gaspoda. "Znělo to jako ‚chci být sláma', myslím."

"Nesmysl. Byla příliš dlouho na slunci," odhadl zkušeně Gaspoda.

"Možná že máš pravdu, čelo má opravdu rozpálené." Zvedl ji a trochu se pod tou váhou zapotácel. "Tak pojď," vypravil ze sebe. "Vrátíme se do města. Brzo bude tma." Rozhlédl se po pokřivených stromech. Brána ležela v jakémsi dolíku v úbočí, kde se zřejmě zachytilo víc vláhy než jinde, což umožnilo růst alespoň nějaké vegetaci.

"Víš, mně to místo připadá nějaké známé," řekl nakonec. "Tady jsme natáčeli naše první obrázky. Tady jsem se s ní vlastně poprvé setkal."

"Velmi romantické," přikývl nepřítomně Gaspoda a pospíchal pryč, zatímco Laddie šťastně poskakoval kolem něj. "Jestli z těch dveří vyleze něco strašného, můžeš to nazvat Naše obluda!"

"Hej! Počkej na mě!"

"Tak si pospěš!"

"Proč by se chtěla stát trávníkem, co myslíš?"

"Jak to mám vědět?"

Když odešli, vrátilo se do dolíku ticho.

O chvíli později zapadlo slunce. Když jeho poslední paprsky dopadaly na bránu, proměnily i ty nejmělčí škrábance v hluboké rýhy. S trochou představivosti mohly představovat postavu muže.

S mečem.

Pak se ozval tichoučký, téměř neslyšný zvuk a písek, zrnko po zrnku, začal klouzat ode dveří. Kolem půlnoci se pootevřely o dalších pár milimetrů.

Holy Wood snil.

Snil o tom, jak procitne.

Rubína zalila oheň pod kotly, zvedla lavice na stoly a připravila se Modrou spodní juru zavřít. Než ale zhasla poslední lampu, zastavila se na chvilku před zrcadlem.

Dnes večer tam bude jistě zase čekat. Tak jako každou noc. Večer byl v podniku a jen tak se sám pro sebe usmíval. Měl něco v plánu.

Ruby se radila s několika děvčaty, která byla zaměstnána u obrázků, a jako dodatek ke svému péřovému boa investovala do klobouku se širokou střechou, zdobeného jakýmsi druhem ugrah, měla pocit, že lidé tomu říkají třešně.

Byla si jistá, že výsledný dojem je omračující. Musela připustit, že s ním byla tak trochu potíž, protože Navážka jako troll byl opravdu klasa. Celé miliony let trollky od přírody inklinovaly k trollům B postavou v podobě monolitu s jablkem na horním konci. Zrádné instinkty teď vysílaly Rubíne signály po celé délce páteře a neodbytně jí našeptávaly, že ty dlouhé tesáky a zakřivené nohy představují všechno, co jen si trollí děvče může od svého partnera přát.

Trollové jako Rambonit nebo Morry byli samozřejmě mnohem modernější, dokázali i takové věci jako jíst nožem a vidličkou, ale v Navážkovi byla jakási neochvějná jistoto. Možná pramenila z toho, jak dynamicky kladl na zem klouby svých rukou. A když už nic jiného, byla si Rubína jistá, že ona je mnohem chytřejší než on. V Navážkovi byl určitý druh tupé nezadržitelnosti, který ji doslova fascinoval. A tady zase uplatnily své mínění její děděné instinkty - inteligence u trolla nikdy nepatřila z vlastnostem důležitým pro přežití.

Navíc si Rubína uvědomovala, že ať už podnikne ve směru opeřených boa a širokých kloboukú cokoliv, bude jí letos sto čtyřicet a má skoro dvě stě kilo nad váhu, která se považuje za módní.

Kdyby tak už konečně vyjádřil své myšlenky. Nebo alespoň tu jednu.

Možná že by ten mejkap, o kterém mluvila děvčata z obrázků, stál přece jen za zkoušku.

Povzdechla si, sfoukla lampu, otevřela dveře a narazila do spleti kořenů.

Celou délku ulice vyplňoval obrovský strom. Musel ho odněkud vléct celé kilometry. Několik zbylých větví mizelo v oknech okolních domů nebo jen tak ztraceně povlávalo ve větru.

Uprostřed stromu pyšně trůnil Navážka, obličej rozpuklý v úsměvu jako rozšlápnutý meloun a ruce do široka rozpažené.

"Tra-láá!"

Rubíně se ze rtů vydral gigantický vzdech. Když jste trollem, je láska těžká věc.

Knihovník přinutil list, aby se obrátil, a zajistil ho řetězem. Kniha po něm zuřivě chňapla.

Díky svému obsahu byla taková, jaká byla. Zrádná a zlá.

Obsahovala zapovězené vědění.

Dobrá, řekněme tedy nikoliv skutečně zapovězené. Nikdo se nikdy nedostal tak daleko, aby je zapověděl. Když chcete něco zapovědět, musíte především znát, co to vlastně zapovídáte. Jedna věc je ale jistá. Kniha obsahovala informace takového druhu, že okamžitě potom, co jste je získali, jste si začali horečnatě přát, aby se tak bylo nestalo.

Pověst říká, že každý člověk, který z originálu přečte víc než několik řádek, zemře v šílenství.

To je pravda.

Pověst dále říká, že kniha obsahuje ilustrace, které způsobí, že i tomu nejsilnějšímu člověku, který se na ně podívá, vyšumí mozek ušima.

To je pravděpodobně také pravda.

Pověst pokračuje tvrzením, že stačí, aby člověk Nekrotelecomicon jen otevřel, a maso z prstů mu sleze a bude se snažil vyšplhat mu na předloktí.

Nikdo nevěděl, jestli to všechno je skutečně pravda, ale znělo to dostatečně strašně, aby to pravda být mohlo, a nenašel se nikdo, kdo by se v tomto směru pokusil experimentovat.

Pověst toho o Nekrotelecomiconu říkala ještě mnohem víc, ale nepadlo v ní jediné slovo o orangutanech, kteří klidně mohli, alespoň co se pověsti týče, knihu roztrhat na malé kousky a zhltnout k obědu.

Nejhorší následky, které knihovník pocítil vždy, když do ní nahlédl, byly slabá migréna a náznak ekzému, ale to ještě nebyl důvod riskovat. Upravil si zakouřené sklo v průzoru a přeběhl jedním prstem v rukavici po stránce s obsahem. Jak prst klouzal po stránce dolů, jednotlivé řádky se kroutily a pokoušely se do něj zakousnout.

Občas pozvedl svitek filmu k blikavému svitu louče.

Vítr a písek je téměř vyhladil, ale nebylo pochyb, že na tom kameni byly vytesány nějaké znaky. A knihovník už podobné znaky kdysi viděl.

Našel část, kterou hledal, a po krátkém zápase, během nějž musel Nekrotelecomiconu pohrozit zapálenou pochodní, přinutil knihu otevřít se na příslušné straně.

Naklonil se blíž.

Dobrý starý Achmed První, koho právě rozbolela hlava…

"…a v tom pahorku, říká se, nalezena byla Brána světa a lidé z města zhlédli, co tam bylo, nevědouce, že smrt číhá mezi vesmíry…"

Knihovníkův prst přebíhal zprava doleva po jednotlivých řádcích a teď sklouzl k novému odstavci.

"…neboť Druzí nalezli bránu Holy-Woodskou, vpadli v Svět a během jediné noci zavládlo na zemi šílenství všemožné a též chaos a Město se ponořilo do vln mořských a všichni byli proměněni v ryby, humry, hvězdice a všelikou jinou havěť vodní, s výjimkou těch několika, kteří prchli…"

Naspulil ret a přenesl pohled níž na stránku.

"…Zlatý válečník, který démony zpět zahnal a zachránil svět, řka: Kde brána je, tam i já jsem. Já jsem ten, kdo se zrodil z Holy Woodu, abych bránil Divokou myšlenku. A oni řekli: Co jest nám činiti, abychom Bránu navěky zničili, a on takto k nim pravil: Toho udělati nedokážete, protože Brána není věc, ale já budu Bránu brániti ve jménu vašem. A

oni nebyvše včerejší, obávajíce se, že lék bude trpčí choroby, obrátili se k němu s otázkou: Co budeš požadovati od nás, ty, který budeš střežiti Bránu? A on rostl, až byl větší stromů, a pravil: Jen vaši vzpomínku, aby mne spánek nepřemohl. Třikrát v témže dni vzpomenete Holy Wood, jinak se města světa zatřesou a padnou a vy uzříte plamen, kterého větší není. A toto praviv, vzal Zlatý muž svůj zlatý meč, vešel do pahorku a tam navěky střeží Bránu.

A lidé sobě pravili: Je to legrační, ale on vypadá skoro jako můj strýc Craso…". Knihovník obrátil stránku.

"Ale jest byli mezi nimi, stejně lidmi i zvířaty, vyvolení, jichž se dotklo kouzlo Holy Woodu. To pak se dědilo z pokolení na pokolení jako prastaré prokletí a bude se dědit, dokud kněží nepoleví ve své horlivosti, nepřestanou se věnovat Vzpomínce a Zlatý muž neusne. Pak znovu Svět pozná hrůzy strašlivé…"

Knihovník pustil knihu a ta se s hlasitým klapnutím zavřela.

Ta legenda byla celkem známá, četl ji už předtím - tedy alespoň její větší část - v knihách mnohokrát méně nebezpečných, než byla tahle. Její různé podoby jste mohli najít ve všech městech Stoských plání. Město bývalo - kdysi dávno v mlhách historie - větší než Ankh-Morpork, pokud to vůbec bylo možné. A jeho obyvatelé udělali něco, zločin tak strašlivý a nepopsatelný, zločin nejen proti lidstvu nebo bohům, ale proti přirozenosti samotného vesmíru. Jejich provinění bylo tak nesmírné, že se jedné bouřlivé noci celé město potopilo do mořských vln. Přežilo jen několik lidí a ti pak rozšířili mezi barbarské kmeny v méně rozvinutých oblastech Zeměplochy umění a dovednosti civilizace, jako například paličkování krajek a lichvářství.

Nikdo ji nikdy nebral vážně. Byl to jen jeden z těch známých strašáků typu "Jestli toho okamžitě nenecháš, tak ti to zůstane!", kterým civilizace tak ráda častovala své potomky. A nakonec, Ankh-Morpork byl považován za nejzkaženější město, o kterém kdy kdo slyšel, a přece se nestalo obětí žádné nadpřirozené pomsty, i když je možné, že ano, ale že si toho nikdo nevšiml.

Všechny pověsti svorně umísťovaly Město někam daleko, jak v místě, tak v čase.

Nikdo nevěděl, kde skutečně leželo, nebo zda opravdu existovalo.

Knihovník znovu upřel zrak na ty značky.

Byly známé. Byly na starých zříceninách v celém Holy Woodu.

Modruš stál na nízkém pahorku a pozoroval moře slonů, které se vlnilo pod ním. Tu a tam se mezi šedivými těly natřásal zásobovací vůz, podobný ztracenému člunu. Skoro půldruhého kilometru široký pruh veldu se pod nohama obrovských pachydermatů měnil v blátivé oraniště bez jediné čepele trávy - i když podle toho, jak zapáchal, to bude po období dešťů nejzelenější pás na celé Zeměploše.

Cípem svého roucha si vytřel oči.

Tři sta třicet tři! Kdo by si to byl pomyslel?

Vzduch houstl pronikavým troubením tří set třiatřiceti slonů. A díky loveckým a chytacím skupinám, které výpravu předcházely, jich brzy bude mnohem víc. Alespoň tedy podle M'Bua. A on neměl v úmyslu se s ním přít.

Zvláštní. Celé roky bral M'Bua jako určitý druh chodícího úsměvu. Šikovný s koštětem a hadrem, ale zdaleka ne někdo, komu byste svěřili nějakou větší práci.

A pak chce najednou někdo tisíc slonů, chlapec zvedne hlavu, v očích mu zaplane podivná záře a vy najednou vidíte, že pod jeho věčným úsměvem se ukrývá zkušený kilopachydermatolog, který je ochoten přijmout Výzvu. Komické. Znáte některé lidi celý život a neuvědomujete si, že je bohové přivedli na tento svět proto, aby někam odvedli tisíc slonů.

Modruš neměl syny. Už se rozhodl, že všechno odkáže svému pomocníkovi. Všechno, co v tomto okamžiku vlastnil, bylo tři sta třiatřicet slonů a, hana, sune přečerpaný účet v bance, ale důležitá byla ta myšlenka.

Na pahorek za ním vyklusal M'Bu s pracovními deskami, které pevně svíral pod paží.

"Všechno je připraveno, šéfe," oznámil mu. "Stačí, abyste řekl slovo."

Modruš se narovnal. Rozhlédl se po zvlněné pláni, ke vzdáleným baobabům a k purpurovým horám. Ach ano. Hory. Z hor měl velké obavy. Zmínil se o nich M'Buovi, který odpověděl: "Ty mosty přejdeme, až k nim přijdeme, šéfe," a když Modruš poukázal na to, že v horách žádné mosty nejsou, podíval se mu pevně do očí a řekl: "Nejdřív ty mosty postavíme a pak je přejdeme."

Daleko za horami leží Kruhové moře a Ankh-Morpork a to místo Holy Wood. Daleká místa s podivnými jmény.

Nad veldem vál mírný vánek a s sebou nesl tichý šepot.

Modruš pozvedl svou hůl.

"Do Ankh-Morporku je to přes dva tisíce kilometrů," prohlásil. "Máme tři sta třiatřicet slonů, padesát vozů zásob, monzun na krku… a nosíme… něco jako brýle… jenže černé… takovou tmavou skleněnou věc na očích…" hlas se mu vytratil. Nakrčil čelo, jako kdyby právě slyšel svůj hlas a nerozuměl mu.

Zdálo se, že se vzduch třpytí.

Uvědomil si, že M'Bu na něj upírá zrak.

Pokrčil rameny. "Tak jdem," řekl.

M'Bu přiložil ruce k ústům. Celou noc strávil při sestavování pořadí a nad organizací pochodu.

"Modrá sekce - strýček N'Asrat - vpřééd!" vykřikl. "Žlutá sekce - tetička Gogol - vpřééd! Zelená sekce, druhý bratranec KcK - vpřééd!"

Hodinu poté byla pláň pod pahorkem prázdná s výjimkou bilionu much a jednoho brouka hovnivála, který nemohl uvěřit svému štěstí.

Do rudého písku s hlasitým "plesk" něco dopadlo a vyhloubilo to v něm mělký kráter.

A znovu. A ještě. Nastaly deště.

Viktora začínala bolet záda. Odnést mladou ženu do bezpečí, to vypadalo skvěle na papíře, ale po prvních sto metrech se začaly vynořovat všechny nevýhody a háčky tohoto úkonu.

"Nevíš náhodou, kde bydlí?" zeptal se. "A je to daleko?"

"Nemám ani ponětí," odpověděl Gaspoda.

"Kdysi řekla něco jako, že je to nad nějakým obchodem se šatstvem," zkoušel to Viktor.

"Tak v tom případě to musí být v té uličce hned vedle Magdóna," prohlásil Gaspoda.

Gaspoda s Laddiem dovedli Viktora do uličky a vzhůru po rozvrzaném dřevěném schodišti. Možná že Gingeřin pokoj vyčuchali. Viktor neměl v úmyslu odporovat tajemným zvířecím smyslům. Vyšel po schodišti tak tiše, jak to jen šlo. Byl si vzdáleně vědom, že místa, kde někteří lidé bydlí, bývají často postižena zvědavou a přísnou domácí, a měl dojem, že už má takhle problémů až až.

K otevření dveří použil Gingeřinu nohu.

Byl to malý pokojík s nízkým stropem, zaplněný smutným, omšelým nábytkem, jaký najdete ve většině pronajatých pokojíků v celém mnohovesmíru. Tak to alespoň bylo až dosud.

Teď byl navíc zaplněný Ginger.

Uchovala každý plakát. I ty z úplně prvních obrázků, kde byla uvedena velmi malým písmem jako Dívka. Plakáty byly připnuty na zeď napínáčky. Gingeřina tvář - a jeho - na něj zírala ze všech stran a úhlů.

Na jednom konci toho zvláštního pokoje bylo velké zrcadlo a před ním dvě napůl ohořelé svíce. Viktor položil dívku opatrně na úzkou postel a pak se velmi opatrně začal rozhlížet. Jeho šestý, sedmý a osmý smysl na něj přímo křičely. Byl na magickém místě.

"Vypadá to tak trochu jako chrám," řekl. "Chrám… Ginger sobě."

"Chodí mi z toho mráz po zádech," zavrčel Gaspoda. Viktor zíral. Možná že se zatím velmi úspěšně vyhýbal odměně v podobě špičatého klobouku a magické hole, ale instinkty mága získal už dávno. Měl náhlou vizi města pod mořem, v němž se chobotnice s vířícími chapadly plížily černými otvory dveří a oken a humři vyhlíželi do ulic.

"Osud nemá rád, když lidé zabírají víc prostoru, než by měli. To ví každý."

Stanu se nejznámější osobou na celém světě, pomyslel si Viktor. Tak to řekla. Potřásl rukou.

"Ne," řekl nahlas. "Je stejná jako ty plakáty. Je to jen obyčejná marnivost."

Jenže ani jemu samotnému to neznělo věrohodně. Celý pokoj tichoučce bzučel… čím?…

…čím? Nikdy v životě nic takového necítil. Byl si jen jist, že je to síla určitého druhu. Něco, co se velmi neodbytně otíralo o jeho smysly. Nebylo to ryze magické. Rozhodně to nebyla ta magie, na kterou byl zvyklý. Ale něco, co vypadalo velmi podobně, i když to nebylo totéž. Jak když na první pohled porovnáváte cukr a sůl - totéž zrnění a stejná barva, ale…

Ambice nejsou magické. Mocné, to ano, ale magické ne… ale opravdu?

Magie není těžká. To bylo to obrovské tajemství, které se celý ten vyumělkovaný výkvět mágstva snažil za každou cenu utajit. Magii mohl provozovat každý, kdo měl alespoň špetku inteligence a dost vytrvalosti, a to byl pravý důvod, proč ji mágové zahalili do složitých rituálů a celého toho divadla kolem špičatého klobouku.

Když jste provedli něco magického, byl největší kumšt udělat to tak, aby vám to prošlo.

Protože to bylo zhruba tak, jako kdyby byla lidská rasa obilné pole a magie těm, kdo ji užívali, umožnila o něco vyrůst. Tak čněli nad ostatními. To přivolávalo pozornost bohů a - Viktor zaváhal - Věcí z jiných světů. Lidé, kteří používali magii, aniž si přesně uvědomovali, co dělají, se obvykle dožili rychlého a ulepeného konce.

Občas i po celé místnosti současně.

V duchu se mu znovu vybavila Ginger, když spolu mluvili tam na pláži. Chci být nejproslulejší osobou celé Plochy! Možná že to bylo něco nového, když tak o tom přemýšlel. Žádná touha po zlatě, po moci, po půdě nebo ostatních věcech, které byly známými součástmi lidského života. Jen vlastní ambice - být sám sebou, ale co největším. Ne touha po tom mít, ale po tom být.

Zavrtěl hlavou. Byl jen v jakémsi levném pokoji, v levném domě, ve městě, které bylo skutečné jako… jako… třeba síla filmového pásku. To nebylo správné místo na takové myšlenky.

Důležité bylo si uvědomit, že Holy Wood vůbec není skutečný.

Znovu se rozhlédl po plakátech. Dostaneš jen jednu šanci, řekla. Jen pomysli na všechny ty rozené lyžaře nebo plavce, kteří se narodí v pouštích. Pomysli na všechny ty geniální kováře, kteří se narodili stovky let předtím, než si někdo vymyslel koně. Všechny ty dovednosti, které nikdo nikdy nevyužil. Všechny ty promarněné šance.

Jestli já nemám štěstí, pomyslel si zachmuřeně, že žiju právě v téhle době.

Ginger se ve spánku obrátila. Dýchala už mnohem pravidelněji.

"Tak pojď," ozval se Gaspoda. "Není správné, abys byl s dámou v jejím budoáru."

"Nejsem sám," odpověděl Viktor. "Ona je tady se mnou."

"V tom je právě ta potíž," vysvětlil mu Gaspoda.

"Haúú!" podpořil ho Laddie oddaně.

"Víš," řekl Viktor, když scházel za psy ze schodů, "začínám cítit, že tady něco není v pořádku. Něco se děje, a nedokážu přijít na to co. Proč se asi pokoušela dostat se do toho pahorku?"

"Pravděpodobně se chtěla spojit se Zlými silami," odpověděl Gaspoda.

"Město a pahorek a staré knihy a kdoví co ještě," ignoroval ho Viktor. "Jistě by to dalo nějaký smysl, jen kdybych zjistil, co ty tři věci spojuje."

Vyšel do časného večera a do světel a hluku Holy Woodu.

"Zítra si tam zajdeme hezky za světla a vyřídíme to jednou provždy," rozhodl se.

"To tedy nepůjde," zavrtěl hlavou Gaspoda. "Jednoduše proto, že zítra ráno odjíždíme do Ankh-Morporku,

vzpomínáš?"

"My?" podivil se Viktor. "Jedeme my s Ginger. O tobě se nemluvilo."

"Laddie jede taky," prohlásil Gaspoda, já -"

"Laddie, hodný kluk!"

"Jasně, to víš, že jo. Slyšel jsem, co si povídali jeho trenéři. Musím na něj dohlídnout, aby se nedostal do nějakého maléru, tak nějak."

"Viktor zažíval. "No dobrá, já si jdu lehnout. Budeme asi muset vyrazit brzo."

Gaspoda se nevinně rozhlédl uličkou na obě strany. Někde se otevřely dveře a zazněl opilý smích.

"No, já si myslel, že bychom se tuhle s Laddiem ještě trochu proběhli před spaním. Ukázal bych Laddiemu -"

"Hodný kluk, Laddie."

"- výhled na město a tak."

Viktor se zatvářil pochybovačně.

"Ne abys ho zdržoval dlouho," řekl. "Budou si o něj dělat starosti."

"Nojo, to víš, že jo," přikyvoval Gaspoda. "Tak dobrou."

Seděl a díval se za odcházejícím Viktorem.

"Pch," odfoukl si páchnoucím dechem. "Chtěl bych vidět někoho, kdo by si dělal starosti o mě." Pak zvedl hlavu a upřel pohled na Laddieho, který vyskočil do poslušného pozoru.

"Tak fajn, můj mladý štěněcí příteli," prohlásil. "Je čas začít se vzděláním. Lekce první: somrování - pití v barech. Máš štěstí," dodal, "že jsi potkal právě mě."

Dva psí stíny se nejistě potácely půlnoční ulicí.

"Jsme ubohý malý jehňátka jéén," vyl Gaspoda, "a nemůžem najít z lesa cestu véén…"

"Haúú! Haúú! Haúú!"

"Jsme chudáci malí beránci dnéés a máme - máme…" Gaspoda se pracně posadil a poškrabal se za uchem, nebo alespoň v místech, kde předpokládal, že ucho má. Noha se mu nejistě kývala ve vzduchu. Laddie se na něj s účastí podíval.

Byl to až neuvěřitelně skvělý večer. Gaspoda vždycky dostal svůj hlt. Stačilo mu sednout si a zírat tak dlouho upřeně na určitého člověka nebo společnost, až se postižení cítili natolik nesví, že mu nějaké to pivo odlili na talíř v naději, že ho vypije a odejde. Bylo to pomalé a nezáživné, ale jako technika zdaleka ne k zahození, protože to spolehlivě zabíralo. Zatímco Laddie…

Laddie předváděl kousky. Laddie uměl pít z láhve. Laddie dokázal štěknout tolikrát, kolik mu lidé ukázali prstů; Gaspoda to samozřejmě uměl taky, ale nikdy ho nenapadlo, že by za podobné kousky mohl dostat nějakou odměnu.

Laddie dokázal přijít k mladým dámám, které byly vyvedeny na večeři přítelem v naději, položit jim hlavu do klína a upřít na ně tak oduševnělý pohled, že milovník mu většinou koupil talíř piva a pytlík slaných krekrů, aby na svou perspektivní milovanou udělal dojem. Tohle Gaspoda nedokázal, protože byl příliš malý, než aby dosáhl dámám hlavou do klína, a i když to zkusil, dostalo se mu místo odměny jen znechucených výkřiků.

Zpočátku seděl pod stolem v užaslém nesouhlasu a pak v opileckém užaslém nesouhlasu, protože když přišlo na to, rozdělit se o talíř piva, byl Laddie nezištnost sama.

Teď, potom co je oba vyhodili, rozhodl se Gaspoda, že je čas na to, udělit mu lekci v pravém psovství.

"Nesmíš se požaněvit. Požiňovat. Ponižovat před lidma," začal. "To škodíš nám všem! Nikdy se nám nepodaří setřást okovy závislosti na lidech, dokud budou žít psi jako ty, kteří jsou furt, v jednom kuse, pořád rádi, že vídej člověka. Já osobně jsem byl moc znechucenej, když jsem viděl, jak děláš tu věc - no víš, to - lehnu-si-na-záda-a-dělám-mrtvýho, to ti musím říct."

"Haúú."

"Ty jsi prostě vzorovej pes vykořisťovatelů celého psovstva," prohlásil Gaspoda upjatě.

Laddie si sevřel čenich předníma nohama.

Gaspoda se pokusil vstát, zakopl o své vlastní nohy a těžce si zase sedl. Po chvíli mu srstí sklouzlo několik slz jako hrachů.

"Jenže já," řekl, Jenže já nikdy nedostal příležitost, abys věděl!" Podařilo se mu vyhrabat na všechny čtyři. "Víš, co myslím? Jakej já měl život už od začátku? Do pytle! Šup se mnou do pytle a s pytlem do řeky! V opravdickým pytli. Ubohej malej pejsek - štěňátko - otevře očička, chce se rozhlídnout po zázracích světa, abych tak řek, a najednou zjistí, že je v pytli." Z čenichu mu kanuly slzy. "Dva tejdny jsem si myslel, že ta cihla je moje máma."

"Haúú!" souhlasil s ním Laddie se sympatií tvora, který cítí, ale nechápe.

"Jediný my štěstí bylo v tom," pokračoval Gaspoda, "že mě hodili do Ankhu. V každý jiný řece bych se byl dávno utopil a teď bych byl ve psím nebi. Slyšel jsem, že když se to stane, objeví se obrovskej černej psí duch a řekne, že tvůj čas vyplešr. Vypršle. Vypršel."

Gaspoda zíral do nepřítomna. "V Ankhu se nemůžeš naštěstí potopit," zahuhlal po chvíli. "To je nějak tuhá řeka, tenhle Ankh."

"Hau!"

"To by se nemělo stát ani psovi," brumlal Gaspoda. "Ani metaforicky."

"Hau!"

Gaspoda s námahou zaostřil na Laddieho přátelský, pozorný, ale nevyslovitelně hloupý obličej.

"Ty z toho všeho, co říkám, nerozumíš jedinýmu mizernýmu slovu, že ne?" pokračoval.

"Hau!" udělal si Laddie a zapanáčkoval.

"Ty šťastnej kreténe," povzdechl si Gaspoda.

Na druhém konci uličky se začalo něco dít. Zaslechl hlas, který říkal: "Támhle je! Hej, Laddie! Pojď sem, pejsku!" Ze slov odkapávala úleva.

"To je člověk," zavrčel Gaspoda. "Nemusíš ho poslouchat."

"Hodný kluk Laddie! Laddie hodný!" zaštěkal Laddie a poslušně, i když poněkud nejistě, popoběhl kupředu.

"Všude jsme tě hledali," prohlásil jeden z cvičitelů a pozvedl hůl.

"Nebij ho!" zarazil ho druhý cvičitel. "Všechno pokazíš." Nahlédl do uličky a narazil na Gaspodův pohled.

"To je ten blechavec, co se pořád potuluje kolem," řekl. "Naskakuje mi z něj husí kůže."

"Hoď po něm něco," navrhl první muž.

Cvičitel se sehnul a zvedl kámen. Když se narovnal, byla ulička prázdná. Ať střízlivý nebo opilý, Gaspoda měl v podobných situacích dokonalé reflexy.

"Vidíš?" ozval se první cvičitel a rozhlížel se po okolních stínech. "Jako kdyby uměl číst myšlenky."

"Je to jenom pitoměj voříšek," ušklíbl se jeho společník. "Nelam si s tím hlavu. Pojď, dej tohohle na řemen a rychle s ním zpátky, než na to pan Kolík přijde."

Laddie je poslušně následoval k prostorám Společností století Ovocného netopýra a nechal se připoutat na řetěz ke své boudě. Možná že se mu to moc nelíbilo, ale v té spleti povinností, závazků a nejasných emocionálních stínů, které budeme z nedostatku lepších výrazů nazývat jeho mozkem, si nebyl jistý.

Pokusně jednou nebo dvakrát zatáhl za řetěz, ale pak si lehl a očekával věci příští.

Po nějaké chvíli se ozval za ohradou tichý drsný hlas, který řekl: "Poslal bych ti morkovou kost, ve které by byl pilník, jenže ty bys ho sežral." Laddie zvedl hlavu.

"Hodný kluk Laddie! Hodný kluk Gaspoda!"

"Psst! Psst! Měli ti alespoň dovolit promluvit s tvým právníkem," vrčel Gaspoda. "Připoutat někoho takovým způsobem, to je proti lidským právům."

"Hau!"

"No, já jim to oplatil. Šel jsem za tím ošklivějším až k domu, kde bydlí, a počural jsem mu celé dveře."

"Hau!"

Gaspoda si povzdechl a pomalu se loudal pryč. Někde hluboko v srdci se mu ukrývala otázka, jestli by to nakonec přece jen nebylo docela hezké, kdyby někomu patřil. Ne že by ho ten někdo jen tak vlastnil, nebo uvazoval na řetěz, ale aby mu Gaspoda opravdu náležel, aby mohl být rád, že ho vidí, nosit mu v zubech pantofle, tesknit, kdyby ten dotyčný zemřel, a tak dál.

Laddie tyhle věci miloval, pokud se to vůbec dalo nazvat láskou. Bylo to spíš něco, co bylo součástí jeho těla. Gaspoda mrzutě zapřemýšlel, jestli to je to pravé psovství, a z hrdla se mu vydralo temné zavrčení. Jestli se k tomu mohl vyjádřit on, tak nebylo. Protože pravé psovství nebyly jen trepky a procházky a obskakování lidí, to si byl Gaspoda jistý. Psovství, to znamenalo být tvrdý, nezávislý a zlý.

Jasně.

Gaspoda slyšel, že všichni psi se mohou křížit mezi sebou, dokonce i s čistokrevnými vlky, a to znamenalo, že každý pes byl hluboko ve svém nitru vlkem. Mohli jste udělat z vlka psa, ale nikdo by nedokázal vyhnat ze psa vlka. Když jste uléhali na tvrdém a trápily vás blechy napité i tak skoro k prasknutí, byla to myšlenka, která vám dodávala jistoty.

Gaspoda přemýšlel, jaké to asi je, křížit se s vlčicí, a co se stane, když je pak po všem.

No, na tom vlastně nezáleží. Důležité je, že pořádný pes neběhá sem a tam jako šílený jen proto, že na něj nějaký člověk promluvil.

Jasně.

Zavrčel na hromadu odpadků a pohledem ji vyzýval, jen ať si něco troufne.

Část hromady se pohnula a vynořila se z ní kočičí hlava s poněkud déle zesnulou rybou v tlamě. Už už se chystal na ni z povinnosti zaštěkat, když kočka vyplivla rybu a promluvila na něj.

"Těbůch, Gaspodo."

Gaspoda se uvolnil. "Oh. Nazdar, kocoure. Nic ve zlým. Nepoznal jsem tě."

"Nenávidím ryby," sdělil mu kocour, "ale ty ti aspoň neodmlouvají."

Pohnul se další kousek hromady, a vynořila se myš Pištil.

"Co tady vy dva děláte?" zeptal se Gaspoda. "Neříkali jste předtím, že je to na kopci bezpečnější?"

"Už ne. Začalo to tam být příliš strašidelné," odpověděl mu kocour.

Gaspoda se otřásl. "Jsi přece kočka," zavrtěl nesouhlasně hlavou, "ty bys měla být na něco takového zvyklá."

"To jo, ale nejsem zvyklá na to, že se mi v kožichu dělají zlaté jiskřičky a že se pořád třese zem. A taky ty divné hlasy, které se ti ozývají v hlavě," vysvětloval kocour. "Začíná to tam být příliš tajuplné."

"Tak jsme se raději vydali sem," pokračoval Pištil. "Pan Dupal a kačer se schovávají v dunách -"

Z ohrady vedle seskočila další kočka. Byla velká, zrzavá a nebyla obdarována holywoodskou inteligencí. Užasle pozorovala myš, která si klidně hověla ve společnosti kočky.

Pištil strčil kocoura do nohy. "Zbav se jí," řekl.

Kocour upřel na nově příchozí kočku ošklivý pohled. "Odpal!" zaprskal. "No tak, zmiz! Bože, tohle je tak pokořující!"

"Nemysli si, že jenom pro tebe," uklidňoval ho Gaspoda, když druhá kočka odcházela a vrtěla přitom zmateně hlavou. "Kdyby někteří ze psů v tomhle městě viděli, jak tady žvaním s kočkou, můj pouliční kredit by šel pěkně rychle dolů."

"Přemýšleli jsme o tom," řekl kocour s občasným nervózním pohledem na Pištila, "že bychom to možná měli

vzdát a zjistit, zkusit, zeptat se jestli -"

"Pokouší se ti říct, že by se možná našlo místo v obrázcích i pro nás," doplnil Pištil. "Co myslíš?"

"A jako dvojice?" zeptal se Gaspoda. Přikývli.

"Nemáte naději," zavrtěl hlavou. "Kdo by platil peníze za to, aby se mohl podívat, jak se honí kočka s myší? Zajímají je jenom psi, a to ještě jenom tehdy, když celou dobu poklonkují a slouží lidem, takže by je určitě nezajímala nějaká kočka s myší. Dejte na mě. Já vím o pohyblivých obrázcích svoje."

"Potom je čas, aby si v tom ti tvoji lidi udělali jasno a my mohli domů," vypískla myš. "Ten tvůj mládenec v té věci vůbec nic nedělá.

"Je k ničemu," dodala.

"Je zamilovaný," omlouval Gaspoda Viktora. "To je potom těžká věc."

"Jo, to já znám," přikývl kocour s pochopením. "Lidi po něm házou staré boty a tak."

"Staré boty?" zeptala se myš.

"No, alespoň to se vždycky stávalo mně, když jsem byl zamilovaný," vysvětloval jí kocour s roztouženým pohledem.

"U lidí je to jiné," prohlásil nejistě Gaspoda. "Tam v tom nehrajou takovou roli ani boty, ani kbelíky s vodou. Tam jsou to spíš květiny a hádky a takové věci."

Zvířata se zachmuřeně dívala jedno na druhé.

"Já je pozoroval," řekl Pištil. "Ona si o něm myslí, že je idiot."

"To k tomu patří," přikývl Gaspoda. "Tomu se říká romantická láska."

Kocour pokrčil rameny. "No tak to raději volím botu. S botou jeden aspoň ví, jak na tom je."

Blýskavý duch Holy Woodu vytékal do světa, už nějako pramínek, ale teď už jako proud. Pěnil v tepnách nejen lidem, ale i zvířatům. Když se klikaři chopili klik, byl při tom. Když truhláři zatloukali své hřeby, zatloukali je pro Holy Wood. Holy Wood byl v Magdónově guláši, v písku, ve vzduchu. Rostl.

A chystal se vykvést…

Kolík Ať'sepicnu, Á.eS.Pé., jak si teď dával s oblibou říkat, se posadil na posteli a zíral do tmy.

V duchu viděl, jak město hoří.

Rychle zašmátral vedle postele, nahmátl sirky, zapálil svíčku a našel pero.

Nenašel papír. Zvlášť jim několikrát vysvětloval, že by měl mít vedle postele nějaký papír pro případ, že by se probudil a měl nějaký skvělý nápad. Člověk dostává nejlepší nápady právě ve spánku.

No, alespoň že tady bylo pero a inkoust…

Před očima mu přebíhaly představy.

Namočil pero a začal psát na prostěradlo.

Muž a žena ve víru lásky, v městě zmítaném občanskou válkou!

Pero škrabalo a proprskávalo si cestu po hrubé tkanině.

Ano! Ano! To je přesně ono!

On jim ukáže, všem s těmi jejich hloupými kašírovanými pyramidami a pozlátkovými paláci! Tohle budou obrázky, na které půjde každý! Až se jednou bude psát historie Holy Woodu, na tyhle každý ukáže a řekne: To byly nejobrázkovatější ze všech obrázků!

Trollové! Boje! Romantická láska! Muži s uzoučkým knírkem! Vojáci Štěstěny! A žena, která se snaží udržet - Kolík zaváhal - něco, co miluje, nebo něco jiného, no, to už vymyslíme později - ve světě, který zešílel!

Pero skákalo, trhalo a postupovalo kupředu.

Bratr proti bratru! Ženy v krinolínách políčkují lidi! Pád mocné dynastie!

Město v plamenech! Ne, vášně! Udělal si poznámku na okraji. Oheň jako požár!

Možná dokonce i -

Zaťal zuby do rtu.

Jo. Jasně. Na to čekal! Jo!

Tisíc slonů!

Později mu Soll Kolík řekl: "Koukni, strýčku, občanská válka v Ankh-Morporku - to je skvělé. Žádný problém. Známé historické události, bez potíží. Jde jenom o to, že žádný historik se nezmiňuje o jediném slonovi."

"Byla to dlouhá a krutá válka," bránil se Kolík. "Lidi sem tam taky něco zapomenou."

"Ale těžko tisíc slonů."

"Kdo vede tohle studio?"

"No, já jenom, že -"

"Poslyš," řekl Kolík, "možná že neměli tisíc slonů, ale my je mít budeme, protože tisíc slonů, to už je realita, rozumíš?"

Prostěradlo se rychle plnilo Kolíkovým vzrušeným rukopisem. Došel na konec a pokračoval na pelesti postele.

U bohů, tohle byl ale materiál! Žádné umrněné souboje! Budou potřebovat kdejakého klikaře z celého Holy Woodu!

Opřel se o pelest zadýchaný duševním vyčerpáním.

Viděl to před sebou tak živě, jako by to už bylo hotové.

Jediné, co ještě potřeboval, byl název. Něco, co bude zvonit. Něco, co si budou lidé pamatovat. Něco - poškrabal se na bradě perem - co by říkalo, že v takové bratrovražedné válce jsou osudy jednotlivých lidí jen smítkem na paletě historie. Co je osud člověka proti osudu lidí svedených válkou ze všech světových stran? Moment! Světové strany! Jedna proti druhé! To říká vše! To je ono!

Přelezl po prostěradle na jeho začátek a velmi pečlivě nahoru napsal:
OKRAJ PROTI STŘEDU.

Viktor se zmítal a převaloval ve své úzké posteli a pokoušel se usnout. Napůl spícím mozkem mu defilovaly myšlenky. Viděl pirátské lodě, závody válečných vozů a věci, které nedokázal rozpoznat, a uprostřed toho všeho byla ta věc, která šplhala na věž. Bylo to něco obrovského a strašlivého, co se pohrdavě šklebilo na celý svět. A někdo křičel…

Posadil se promočený potem.

Po několika minutách vstal a přešel k oknu.

Nad světly města se črtal v šeru přicházejícího rána holywoodský pahorek. Bude další krásný den.

Holywoodské sny ve velkých neviditelných zlatých vlnách zaplavovaly ulice.

A Něco přicházelo s nimi.

Něco, co nikdy, vůbec nikdy nesnilo. Něco, co nikdy neusínalo.

Ginger vstala a také se zadívala směrem k pahorku, přestože není jisté, že ho viděla. Stejně nepřítomně, jako slepá osoba ve známé místnosti, dotápala ke dveřím, sešla dolů po schodech, a jako by se pokoušela zachytit zbytky noci, pustila se spěšně ulicí.

Malý pes, kocour a myš pozorovali ze stínů, jak nehlučně kráčí uličkou a míří k pahorku.

"Viděli jste její oči?" řekl Gaspoda.

"Zářily jí," přikývl kocour. "Páni!"

"Jde na pahorek," pokračoval Gaspoda. "Mně se to nelíbí."

"A co?" pokrčila myš rameny. "Pořád se kolem toho kopce potuluje. Chodí tam každou noc, chodí sem a tam a tváří se dramaticky."

"Cože?"

"Každou noc. My jsme si mysleli, že to je ta romantika."

"Ale vždyť vidíte už podle toho, jak chodí, že s ní něco není v pořádku," zíral na ně Gaspoda vyděšeně. "Vždyť ona nechodí, ona se potácí. Jako kdyby poslouchala nějaký vnitřní hlas."

"No mně se ani nezdá," trval na svém Pištil. "Podle mě se potácí každý, kdo chodí jenom po dvou nohách."

"Ale vždyť stačí podívat se jí do obličeje, aby jeden viděl, že s ní něco není v pořádku!"

"Samozřejmě, že s ní není něco v pořádku. Je to člověk," souhlasil Pištil.

Gaspoda probral své možnosti. Moc jich nebylo.

Samozřejmě jako první se nabízelo najít Viktora a přivést ho sem. To ale zavrhl. To vypadalo skoro jako jedna z těch hloupých věcí, které by udělal Laddie. Tak nějak to naznačovalo, že jediné, na co se pes v obtížné situaci zmůže, je, že jde a sežene člověka, který by ji za něj vyřešil.

Rozběhl se kupředu a chytil nešťastnou náměsíčnici zuby za cíp noční košile. Ani nezpomalila a táhla ho za sebou. Kocour se rozesmál, a to zlomyslněji, než se Gaspodovi zamlouvalo.

"Je čas vstávat, slečinko," zavrčel a pustil noční košili. Ginger šla dál.

"Vidíš?" ušklíbl se kocour. "Stačí jim umístit palec proti ostatním prstům a už si myslí, že jsou něco extra."

"Musím jít za ní," řekl Gaspoda. "Děvče, které se samo potuluje po nocích, by mohlo snadno přijít k nějakému úrazu."

"To jsou celí psi," obrátil se kocour k Pištilovi. "Vždycky obskakujou lidi. Příště bude chtít obojek posázeny drahokamy a misku, na které bude mít svoje jméno, to ti povídám."

"No, jestli ti šlo o to, přijít o pár chlupů, tak jsi přišel na to správný místo, čičo," zavrčel Gaspoda a vycenil své zkažené zuby.

"Tak takovéhle věci nemusím poslouchat," prohlásil kocour a pyšně zvedl nos. "Pojď, Pištile. Zalezem si zpátky do těch odpadku, tam není tolik svinstva."

Gaspoda se zamračil na jejich záda.

"Čiča Mica! Bléé!" vykřikl za nimi.

Pak se rozběhl za Ginger a sám sebe nenáviděl. Kdybych byl vlk, což technicky jsem, pomyslel si, už by došlo na blýskání tesáků a takové věci. Každé děvče, které by se takhle samo toulalo nocí, by bylo ve smrtelném nebezpečí. Mohl bych na ni zaútočit, mohl bych se na ni vrhnout, kdy si vzpomenu, ale já prostě jen nechci. Ale jednu věc určitě nedělám, nehlídám ji. Já vím, že mi Viktor řekl, ať na ni dohlídnu, ale chtěl bych vidět někoho, kdo by mě přistihl při tom, jak dělám něco, co mi přikázal člověk. Chtěl bych vidět člověka, který by mně dával rozkazy. Tomu bych rozerval krční tepnu na to šup. Ha.

A taky, kdyby se jí něco stalo, chodil by kolik dnů jako v tranzu a určitě by mě zapomněl nakrmit. Ne že by pes jako já potřeboval lidi na to, aby ho nakrmili. Já dokážu srazit k zemi soba prostě tak, že mu skočím na záda a překousnu mu krční tepnu, ale je to mnohem jednodušší, když vám ho dají naporcovaného na talíři.

Šla velmi rychle. Gaspodovi, který se snažil udržet s ní krok, už visel jazyk z tlamy. Bolela ho hlava.

Riskoval několik rychlých pohledů sem a tam, aby zjistil, jestli ho náhodou nepozoruje nějaký jiný pes. Kdyby se to stalo, mohl pořád ještě předstírat, že ji pronásleduje. Což vlastně opravdu dělal. Jasně. Potíž byla v tom, že neměl nijak skvělý dech, ani když byl v té nejlepší formě, a teď měl co dělat, aby jí stačil. Měla by mít trochu slušnosti a o něco zpomalit.

Ginger začala stoupat po úpatí pahorku.

Gaspoda přemýšlel, jestli nemá hlasitě zaštěkat, a kdyby si toho někdo všiml, mohl by tvrdit, že ji chtěl vyděsit. Mělo to jediný háček. Zbývalo mu dechu právě tak na výhružné zasípání.

Ginger vystoupala kus po svahu a zamířila do malého dolíku mezi pokroucenými stromy.

Gaspoda se namáhavě potácel za ní, zastavil se, otevřel tlamu, aby na ni varovně zakňučel, a málem spolkl vlastní jazyk.

Dveře se o několik centimetrů otevřely. A ve chvíli, kdy je Gaspoda pozoroval, sesula se směrem od nich další návějka písku.

Taky slyšel hlasy. Nezdálo se, že by formulovaly slova, jen kostry slov, významy bez obsahu. Bzučela kolem jeho kulaté hlavy jako žebraví moskyti, škemrající, přesvědčující a -

- on byl najednou nejúžasnější pes na světě. Z jeho boků zmizely zacuchané chomáče, na olysalých místech hřbetu vyrazily nové chlupy a celé, teď božsky dokonalé tělo mu porostlo hladkou lesklou srstí, která mu nevisela do tlamy a nezachytávala se do zubů. Objevily se před nim talíře, na kterých nebyly tajemné a mnohobarevné vnitřnosti, které měl žrát, jak tomu obvykle bávalo, ale temně rudé stejky. V jeho misce byla ta nejsladší voda… ne, v misce, která byla ozdobena jeho Jménem, bylo to nejlepší pivo. Vzduchem se vznášely elektrizující pachy, které naznačovaly, že někde blízko čeká větší počet psích dam, které by se s ním rády blíže seznámily, až se ovšem dosyta nají a napije. Tisíce lidí si o něm myslelo, že je úžasný. Na krku mu blýskal diamanty posázený obojek se jménem a -

Ne, to by nebylo správné. Žádný obojek. U obojku musí skončit, nebo by za chvíli chtěl na hraní gumovou pískací kačenku.

Představa se zamlžila a najednou -

- smečka se hnala temným tunelem pod korunami sněhem zasypaných stromů, v rozevřených rudých tlamách blýskaly bělostné tesáky a dlouhé nohy doslova hltaly kilometry. Lidé prchající na saních neměli naději. Pak saně narazily jednou stranou na jakousi větev a jeden z nich vypadl do sněhu. Ležel na cestě a zděšeně křičel, když se přihnal Gaspoda provázený vlčí smečkou a vrhl se na -

Ne, tohle by taky nešlo, pomyslel si zničeně. Pes přece nemůže žrát lidi. Lezou ti na nervy, bohové, a jak! ale jíst je…

Záplava chaotických instinktů hrozila zkratovat jeho schizofrenickou psí mysl.

Hlasy znechuceně vzdaly další útoky a obrátily svou pozornost ke Ginger, která se metodicky snažila odhrabat další písek.

Jedna z Gaspodových blech ho ostře štípla. Pravděpodobně se jí zdálo, že je největší blechou na světě. Zvedl automaticky nohu, aby se poškrabal, a kouzlo pominulo.

Zamrkal.

"U všech ďáblů!" zakňučel.

Tak tohle je to, co se stává lidem! Zajímalo by mě, o čem nutí snít ji.

Gaspodovi se naježily chlupy v zátylku.

Tady nebylo třeba žádného zvláštního zvířecího instinktu. K tomu, aby se vyděsil, mu tady stačily ty obyčejné, každodenní. Na druhé straně těch dveří bylo něco strašlivého.

A ona se to pokoušela pustit ven.

Musí ji probudit.

Kousnout ji, to nebyl právě ten nejlepší nápad. Zuby mu v posledních dnech nijak zvlášť nesloužily. Pochyboval, že štěkot by byl co platný. To znamená, že zbývá jediná možnost…

Písek mu zlomyslně ujížděl pod nohama, možná že snil o tom, že je kamenem. Pokřivené stromy kolem dolíku se nořily do fantazií plných sekvojí. Dokonce i vzduch se pohyboval kolem Gaspodovy kulaté hlavy zvláštním způsobem, ale kdo by si troufl odhadnout, o čem sní vzduch?

Gaspoda přiklusal ke Ginger a přitiskl jí studený čenich na nohu.

Vesmír zná bezpočet děsivých způsobů, jak být probuzen. Tak třeba řev davu, který vám právě vylomil hlavní dveře, zoufalý jekot pišťaly přijíždějící lokomotivy, vyslechnutý vleže na kolejích, nebo okamžik, v němž si uvědomíte, že dnes je pondělí, což se vám v pátek večer zdálo být v nedohlednu. Studený psí čenich nepatří k nejhorším z těchto lahůdek, ale má svou zvláštní hrůzyplnost, kterou znalci nadpřirozena a psů znají a dávno se jí už naučili obávat. Je to pocit, jako když se vám k tělu s láskou přivine malý kousek rozmrzajících jater.

Ginger zamrkala. Záře v očích jí pohasla. Grimasa hrůzy se změnila ve výraz překvapení a pak, když uviděla Gaspodu, který se na ni šklebil, znovu ve výraz hrůzy.

"Nazdar," prohlásil Gaspoda mile.

Ustoupila a v obraně pozvedla ruce. Mezi prsty jí propadával písek. Upřela oči na své ruce a pak v nechápavém úžasu na Gaspodu.

"Bože, to je strašné" řekla. "Co se to děje?" Co tady dělám?" Ruka jí vyletěla ke rtům. "Oh ne!" zašeptala. "Už ne!"

Chvíli na něj zírala a pak sklouzla pohledem ke dveřím. Nakonec se otočila, podkasala si noční košili a ranní mlhou spěšně vykročila k městu.

Gaspoda poklusával za ní, cítil hněv, který visel ve vzduchu, a byl odhodlaný položit mezi sebe a tajemnou bránu co největší kus cesty.

Je tam něco strašného, pomyslel si. Pravděpodobně nějaké věci samé chapadlo, které by ti klidně utrhly obličej. Je skoro jisté, že když najdete tajemné dveře vedoucí do nitra starého pahorku, to, co z nich vyleze, nebude mít radost, že vás vidí. Odporná, zlá stvoření, která by jistě vyvedla z míry každého člověka, a tady je obyčejný pes, který taky o nějaké vyvádění z míry nestojí. Ale proč ona chtěla…

Pomalu se belhal k městu.

Kdesi za ním se dveře pootevřely o dalších pár milimetrů.

Holy Wood procitl dlouho před Viktorem a k nebeské klenbě se neslo bušení kladiv z pozemku Společnosti století Ovocného netopýra. Před hlavním vjezdem se začala tvořit řada vozů se dřevem, Viktora odstrkovali sem a tam zástupy spěchajících truhlářů a omítkářů. Uvnitř se sbíhali řemeslníci kolem rozhádaných postav Silverfishe a A.S.P. Kolíka.

Když k nim Viktor dorazil, slyšel, jak Silverfish říká zděšeným tónem: "Celé město?"

"No předměstí se můžou vynechat," odpověděl mu Kolík. "Ale chci tam celé historické jádro. Palác, univerzitu, domy cechů - všechno, co dělá z opravdového města město, rozumíš? Musí to být dokonalé!"

V obličeji byl celý zarudlý. Za ním se tyčil troll Navážka a v jedné ruce, jako číšník plato, držel trpělivě nad hlavou něco, co vypadalo jako postel. Prostěradlem mával Kolík. Viktor si uvědomil, že nejen to prostěradlo, ale celá postel je popsána.

"Ale ty náklady -" protestoval Silverfish.

"Ty peníze nějak dáme dohromady," odbyl ho Kolík chladně.

Silverfish by snad nebyl zděšenější, ani kdyby byl Kolík přišel v dámských šatech. Pokusil se poněkud vylepšit situaci.

"No, jestli jsi, Kolíku, opravdu rozhodnutý -"

"To si piš!"

"- když o tom tak přemýšlím, můžeme snížit cenu tím, že v té dekoraci natočíme několikerý obrázky a potom bychom ji mohli dokonce i pronajímat -"

"O čem to mluvíš?" vytřeštil na něj Kolík oči. "Stavíme to pro Okraj proti Středu!"

"Jistě, jistě, samozřejmě," uklidňoval ho Silverfish. "A pak, až to bude hotovo, můžeme -"

"Potom? Žádné potom už nebude! Copak jsi nečetl scénář? Navážko, ukaž mu scénář!"

Navážka mezi ně poslušně upustil postel.

"Ale to je tvá postel, Kolíku."

"Scénář, postel, jaký je v tom rozdíl? Podívej… tady… tady nad tou vyřezávanou ozdobou…"

Zatímco Silverfish četl, rozhostilo se kolem ticho. Dlouhé ticho. Silverfish nebyl zvyklý číst nic, co by nebylo seřazeno v úhledných sloupcích, podtrženo a sečteno.

Nakonec řekl: "Ty to… chceš to… zapálit?"

"Je to historická záležitost. Historii nemůžeš ošidit," dodal mazaně. "Každý ví, že město za občanské války shořelo."

Silverfish se narovnal. "Město mohlo shořet," prohlásil odměřeně, "ale nevím, kde bychom na to vzali finanční prostředky."

"Já to nějak zaplatím," odpověděl Kolík klidně.

"Jedním slovem - nemožné!"

"To jsou dvě slova," upozornil ho Kolík.

"Nedokážu si představit způsob, jak něco takového provést," řekl Silverfish, aniž vzal jeho přerušení na vědomí. "Pokusil jsem se zvážit to z tvého zorného úhlu. Ale ty ses chopil pohyblivých obrázků a pokoušíš se je změnit v… ve sny. Já jsem nikdy nechtěl, aby vypadaly takhle. Se mnou v žádném případě nepočítej!"

"Dobrá." Kolík upřel pohled na trolla.

"Pan Silverfish právě odchází," řekl.

Navážka přikývl a pak pomalu a pevně chytil Silverfishe za límec.

Silverfish zbledl. "Tak takhle se mě zbavit nemůžeš," zasyčel.

"Vsadíš se?"

"V celém Holy Woodu se nenajde jediný alchymista, který by pro tebe hnul prstem! Vezmu si s sebou všechny klikaře! To bude tvůj konec."

"Poslouchej! Po těchhle obrázcích se celý Holy Wood pohrne ke mně a bude pro mě chtít pracovat! Navážko, vyhoď toho obejdu!"

"Tak teda jo, pane Kolík," zaduněl troll a zvedl Silverfishe za límec do vzduchu.

"Tak o tomhle ještě uslyšíš, ty - ty intrikánský, šílený megalomane!"

Kolík si vytáhl z koutku doutník.

"Pro tebe pan megaloman," ušklíbl se.

Zasunul si doutník znovu mezi zuby a významně pokynul trollovi, který Silverfishe uchopil jemně, ale pevně ještě za nohu.

"Dotkni se mě prstem, a v tomhle městě o místo nezavadíš!" zaječel na něj Silverfish.

"Já už místo mám, pane Silverfish," odpověděl mu Navážka klidně a vykročil s ním k bráně. "Jsem výkonný poradce v oblasti vyhazování-lidí-jejichž-obličej-se-panu-Kolíkovi-nelíbí."

Pak už je načase, aby sis pořídil tajemníka," zasyčel mu Silverfish do tváře.

"Mám synovce, který by taky rád udělal kariéru," přikývl troll. "Přeju vám hezký den."

"Výborně," řekl Kolík a spokojeně si zamnul ruce. "Solle!"

Soll se vynořil za hromadou plánů na nedalekém stole a vytáhl si z úst tužku.

"Ano, strýčku?"

"Kolik času potřebujeme na přípravu?"

"Asi čtyři dny, strýčku."

"To je moc. Najmi víc lidí. Chci, aby to bylo připraveno zítra ráno, rozumíš?"

"Ale, strýčku -"

"Nebo máš padáka," zněla odpověď.

Soll vypadal poplašeně.

"Já jsem tvůj synovec," protestoval. "Nemůžeš přece vyhazovat synovce."

Kolík se rozhlédl, a jak se zdálo, poprvé za celou dobu si všiml Viktora.

"Aha, Viktor. Poslyš, ty to taky umíš se slovy, řekni mi, můžu vyrazit vlastního synovce?"

"Hm. Já myslím, že ne. Já myslím, že byste ho musel vydědit, nebo tak něco," snažil se neohrabaně Viktor. "Ale -"

"Dobrá! Dobrá!" přikyvoval Kolík. "Chytrý, fakt chytrý, Já věděl, že je na to nějaké takové slovo. Vydědit. Slyšíš to, Solle?"

"Ano, strýčku. Takže já raději půjdu a zjistím, jestli bych nenašel víc truhlářů, ano?"

"Fajn." Soll vrhl na Viktora pohled plný nesmírného překvapení a pomalu se odplížil. Kolík začal peskovat skupinu klikařů. Pokyny z něj prýštily jako voda z městské fontány.

"Tak bych řekl, že dneska ráno do Ankh-Morporku nikdo nepojede," ozval se hlas ve výši Viktorova kolena.

"No, dneska je opravdu výjimečně - jak bych to - ambiciózní," řekl Viktor. "Jako by to ani nebyl on."

Gaspoda se poškrabal za uchem. "Je tady něco, co bych ti rád řekl. Co to vlastně bylo? Jo, už vím. Tvoje přítelkyně je vyslanec zlých sil. Tu noc, co jsme ji našli na úbočí kopce, se zřejmě pokoušela navázat spojení se zlem. Co si o tom myslíš, her

"Prima," odpověděl mu Viktor nepřítomně. Kolík se vážně choval úplně jinak než obvykle. Dokonce podivněji, než bylo v Holy Woodu zvykem…

"Jo," přikývl Gaspoda, kterého se jeho reakce poněkud dotkla. "Paktuje se za nocí s podezřelou okultní inteligencí z té Druhé strany, to bych přísahal."

"Já vím," řekl Viktor. V Holy Woodu se věci normálně nepálily. Schovali jste si je a na druhou stranu jste namalovali něco jiného. Začalo ho to proti jeho vůli zajímat.

"- a účinkovat budou tisíce," říkal právě Kolík. "Nezajímá mě, kde je vezmeme, když bude potřeba, najmeme každého v Holy Woodu, jasné? A taky chci -"

"Pomoci jim v odporných pokusech o dobytí celého světa, pokud tomu rozumím," řekl Gaspoda.

"Tohle udělala?" podíval se na něj Viktor. Kolík právě mluvil se skupinkou alchymistických učedníků. Co to říkal? Dvaceticívkáč? Ale vždyť zatím nikoho nenapadlo udělat něco delšího než pět cívek!

"Jasně, pokoušela se je vykopat, probudit je z jejich tisíciletého spánku, aby tady, na světě, rozpoutali šílenství zkázy, abychom tak řekli," tvrdil Gaspoda. "A moc bych se nedivil, kdyby jí v tom pomáhaly kočky, věř -"

"Hele, nemohl bys na chvíli zmlknout?" okřikl ho Viktor popuzeně. "Pokouším se vyslechnout, o čem se to hádají."

"Jo? No tak promiň, já jsem se jenom pokoušel zachránit svět," naježil se Gaspoda. "Až na tebe zpod tvé vlastní postele začnou mávat strašlivá stvoření z dob před Počátkem času, tak si mně nestěžuj!"

"O čem to pořád žvaníš?" obrátil se k němu roztržitě Viktor.

"Ale to nic, to nic."

Kolík zvedl hlavu, zachytil pohledem Viktora, který natahoval krk, a zamával na něj.

"Hej, mládenče! Pojď sem! Mám pro tebe roli!"

"Vážně?" Viktor se začal prodírat davem.

"No, vždyť jsem to přece říkal!"

"Ne, vy jste se ptal -" začal Viktor, ale vzdal se.

"A kde je slečna Ginger, že se tak ptám?" pokračoval Kolík. "Zase zaspala?"

"…pravděpodobně dospává, co zameškala…" zavrčel vzdorovitý a naprosto ignorovaný hlas odněkud z moře nohou, "…to nejspíš pochytila od tebe, zaplejtat se s okultníma věcma…"

"Solle, pošli někoho, ať ji dovede -"

"Ano, strýčku."

"…a ostatně, co bys od ní čekal, lidi, co maj rádi kočky, ti jsou schopní všeho, nedá se jim věřit…"

"A najdi někoho, kdo by přepsal tu postel."

"Ano, strýčku."

"…a myslíte, že mě někdo poslouchá? Kdepak ti. Vsadím se, že kdybych měl lesklej kožich, pobíhal radostně kolem a ňafal na nějako idiot, tak by mě možná…"

Kolík otevřel ústa, ale pak se otřásl a zvedl ruku.

"Co to je za huhlání?" řekl.

" …pravděpodobně jim zachránil svět a podle práva bych měl dostat alespoň vyznamenání, ale to ne, jak byste si to, pane Gaspodo, představoval? Vy přece ani zdaleka nejste ta vhodná osoba…"

Huhlání umlklo. Dav se se šoupáním nohou pomalu rozestoupil a odhalil malého křivonohého psíka, který se na Kolíka nechápavě díval.

"Haf?" řekl s nevinným výrazem.

Holywoodské události vždycky postupovaly poněkud překotně, ale práce na Středu proti Okraji letěly jako kometa. Oproti tomu všechny práce na dalších obrázcích Ovocného netopýra byly zastaveny. Právě tak byly zastaveny i na většině ostatních obrázků ve městě, protože Kolík najímal herce a klikaře za dvakrát vyšší platy, než které platil kdokoliv jiný.

A uprostřed dun vyrostl jakýsi druhý Ankh-Morpork. Jak si Soll stěžoval, náklady se mohly podstatně snížit,

kdyby společnost riskovala hněv mágů, část filmu natočila přímo ve městě a pak podstrčila někomu hrst tolarů navíc, aby ho zapálil.

Kolík nesouhlasil.

"Když nemluvím o tom ostatním, taky by to nevypadalo správně," prohlásil.

"Ale to mluvíme o skutečném Ankh-Morporku, strýčku," snažil se Soll. "Ten vypadá opravdu opravdově. Jak by mohl nevypadat správně?"

"Víš, Ankh-Morpork zase nevypadá tak skutečně," odpověděl mu Kolík zamyšleně.

"Ale samozřejmě, že vypadá skutečně," vyštěkl Soll, jehož rodinné svazky se napjaly na hranici prasknutí. "Skutečně tam stojí! Je to on sám! Pravější už nebude! Je tak pravý, jak to jen dokáže!"

Kolík vytáhl z koutku doutník.

"Ne, to tedy není," trval na svém. "Uvidíš."

Ginger se objevila zhruba v době svačiny a byla tak bledá, že dokonce ani Kolík si netroufl zvýšit hlas. Neustále zírala na Gaspodu, který se jí snažil držet z dohledu.

Kolík byl stejně zaměstnán. Byl ve své kanceláři a vysvětloval zápletku.

Ta byla v podstatě úplně jednoduchá. Brala se známou cestou On potká Ji, Ona potká jiného, On ji ztratí, jenže v tomhle případě se do toho všeho ještě připletla občanská válka…

Původ ankh-morporské občanské války (3. zelence r. 432, 20.32 hod. - 4. zelence r. 432, 10.45 hod.) byl vždycky mezi historiky předmětem zapálených sporů. Existují dvě základní teorie: 1) obyčejní lidé, na které dolehly strašlivé daně, požadované výjimečně tupým a nepříjemným králem, došli k názoru, že všeho moc škodí a že je čas provést něco se zastaralým modelem monarchie. Nahradili ji řadou urozených pánů, kteří na ně uvalovali daně stejně těžké, ale měli alespoň tolik slušnosti, aby nepředstírali, že jim k tomu dali právo sami bohové. Díky tomu se všichni cítili lépe. 2) jeden z hráčů známé hry Mordýřova sudá, kterou hrál s druhy v taverně, byl obviněn, že si schoval do rukávu víc es, než bývalo obvykle zvykem, pak byly vytaženy nože, někdo praštil někoho jiného lavicí, další člověk vrazil nůž do svého souseda, vzduchem začaly poletovat šípy, pak se někdo zhoupl na svícnu zavěšeném pod stropem, oknem vyletěla hozená sekera a zasáhla kolemjdoucího, pak byla povolána Hlídka, někdo zapálil tavernu, někdo jiný vzal na lidi stůl, a to už se namíchli všichni a přidali se k boji.

Ale ať to bylo tak nebo onak, vedlo to prostě k civilní válce, což je úsek dějin, bez kterého se žádný zralý civilizovaný národ neobejde…

"Já to prostě vidím asi takhle," začal Kolík, "představte si jednu dívku z urozeného rodu, která žije docela sama ve velkém domě, rozumíte, a ten její přítel jde do války bojovat na straně vzbouřenců, rozumíte, a ona potká toho druhého a dojde mezi nimi k téhleté chemii -"

"Co? Oni vybuchnou?" řekl Viktor.

"On myslí, že se do sebe zamilují," vysvětlila mu Ginger chladně.

"Jo, tak nějak," přikývl Kolík. "Oči, které se setkají přes přeplněný sál. A ona je na celém světě úplně sama, s výjimkou sloužících, a dejme tomu, jasně! To je ono! Jejího milovaného psa."

"To bude Laddie?" zeptala se Ginger.

"Správně. A samozřejmě, ona udělá, co bude v jejích silách, aby zachránila rodinný důl, takže tak jako flirtuje s nima oběma, těma chlapama, ne s tím psem, a pak jeden z nich zahyne ve válce a ten druhý ji opustí, ale to je v pořádku, protože ona se v srdci zatvrdila." Ukončil řeč, opřel se a rozhlédl se kolem. "Tak co si o tom myslíte?"

Lidé v místnosti se nejistě dívali jeden na druhého.

Zavládlo nesouhlasné ticho.

"Jo, zní to fantasticky, strýčku," řekl nakonec Soll, který už si dnes nechtěl přidělávat další nepříjemnosti.

"Po technické stránce je to velká výzva," řekl Táta Ptáček.

Zbytek týmu se připojil množstvím souhlasných výroků, které maskovaly jejich úlevu.

"No, já nevím," řekl Viktor pomalu.

V tom okamžiku se k němu obrátily oči všech přítomných stejným způsobem, jako se obracejí diváci nad arénou plnou lvů ke vchodu pro účinkující, aby zjistili, kdo z odsouzených zločinců projde zvednutou kovovou mříží mezi šelmy první. Viktor ale pokračoval: "Víte, chtěl jsem se jenom zeptat, jestli to je všechno? Na tak dlouhé obrázky to zní velice… velmi jednoduše. Lidé se do sebe tak nějak zamilují a v pozadí se odehrává civilní válka… Mně prostě není tak docela jasné, jak z toho chcete udělat nějaké zvláštní obrázky."

Rozhostilo se znovu ustarané ticho. Několik lidí ve Viktorově blízkosti se pomalu začalo přesunovat stranou. Kolík na něj upíral pohled.

Viktor zaslechl, jak zpod jeho židle vychází téměř neslyšitelný, slabý hlas.

"…no prosím, samozřejmě, pro Laddieho se vždycky nějaká ta role najde. …jen by mě zajímalo, co umí tak zvláštního, co já neumím, to by mě ale fakt…"

Kolík na Viktora upřeně zíral.

Nakonec řekl: "Máš pravdu. Úplně pravdu. Viktor má pravdu. Proč na to nikdo z vás nepřišel?"

"Ale já si myslel přesně to samé, strýčku," ozval se Soll spěšně. "Musíme to na všech stranách trochu vycpat."

Kolík trochu nepřítomně máchl svým doutníkem. "No, můžeme si další materiál vymyslet postupně během natáčení, to nebude žádný problém. Jako třeba… třeba… co takhle závody vozů? Lidé milují závody vozů. To je napínavé! Vypadne z vozu, až mu upadnou kola? Jo, závod vozů."

"Ehm…" odkašlal si opatrně Soll, "víš, strýčku, já jsem si o civilní válce něco přečetl, ale mám dojem, že se tam nikdo nezmiňoval -"

"O tom, že tam nebyly závody vozů, nemám pravdu?" řekl Kolík mýdlově napěněným tónem, který však ukrýval jako břitva ostrou čepel hrozby. Soll splaskl.

"No, když to bereš takhle, strýčku," zabručel, "tak máš samozřejmě pravdu."

"A co bychom…" Kolík upřel mírně nepřítomný pohled z okna, "- mohli bychom ještě zkusit… co třeba takhle obrovského žraloka?" Zdálo se, že samotného Kolíka jeho nápad mírně překvapil.

Soll se s nadějí otočil k Viktorovi.

"Jsem si skoro jistý, že žraloci v civilní válce nebojovali."

"Fakt ne?"

"No, myslím, že by si toho byli lidé všimli," přikývl Viktor.

"Byli by je určitě rozšlapali sloni," zamumlal Soll pro sebe.

"No jo," přikývl Kolík smutně. "To byla jenom taková okamžitá myšlenka. Ani nevím, co mě to vlastně napadlo, vážně."

Znovu chvilku nepřítomně zíral z okna a pak rychle zavrtěl hlavou.

Žralok, pomyslel si Viktor. Ty malé zlaté rybičky tvých vlastních myšlenek si spokojeně plavou sem a tam, když se najednou voda zčeří a odněkud z neznáma připluje jako obrovský žralok jediná myšlenka. Jako kdyby za nás právě tyhle myšlenky myslel někdo jiný.

"Ty se prostě neumíš chovat," řekl Viktor Gaspodovi, když se ocitli o samotě. "Celou tu dobu jsem slyšel, jak reptáš pod židlí."

"Možná že se neumím chovat, ale na druhé straně se taky s nepřítomným výrazem roztouženě němotám kolem holky, která chce na svět vpustit Stvoření Noci," zavrčel Gaspoda.

"Doufám, že ne," přikývl Viktor, ale vzápětí se zarazil. "O čem to mluvíš?"

"Aha! Najednou mě slyší. Ta tvoje milovaná -"

"Není to moje milovaná!"

"Tak budoucí milovaná," řekl Gaspoda, "chodí každou noc na pahorek a pokouší se otevřít ta vrata. Včera v noci, potom co jsi odešel, to zkusila znovu. Viděl jsem ji. Zastavil jsem ji" dodal vzdorovitě. "Ne že bych za to čekal nějakou chválu, samozřejmě. Je tam něco strašlivého a ona se to pokouší vypustit ven. Není divu, že každé ráno chodí pozdě a je celá bledá a unavená, když stráví větší část noci kopáním."

"Jak víš, že se za těmi dveřmi ukrývá něco strašlivého?" zeptal se Viktor slabým hlasem.

"No, vezmi si to třeba takhle," odpověděl mu Gaspoda. "Jestliže je něco zavřeno za těžkými vraty a ta jsou zasypána v nitru kopce, nebude to asi proto, že by si lidé přáli, aby to noc co noc vylezlo a zaběhlo jim to umýt nádobí, že? Poslyš," dodal smířlivě, já přece netvrdím, že ona dělá kdoví co. Pravděpodobně se to něco zmocnilo jejího slabého, kočky milujícího, dívčího mozku a zotročilo si ho to podle své vlastní zlé vůle."

"Víš, ty občas vykládáš pěkné pitomosti," odpověděl mu Viktor, ale jeho slova ani jemu samotnému nezněla příliš přesvědčivě.

"Tak se zeptej přímo jí," odpověděl pes mazaně.

"To taky udělám!"

"Výborně."

No jo, ale jak? pomyslel si Viktor když vyšli z budovy na slunce. Promiňte, slečno, ale můj pes tvrdí, že vy… ne. Hele, poslyš, Ginger, doslechl jsem se, že chodíš po nocích ven a… ne. Ahoj, Ginny, koukni, jak je možné, že tě můj pes viděl… ne.

Možná že by se s ní měl jen tak pustit do hovoru a vyčkat, dokud se řeč přirozeným způsobem nestočí na obludná stvoření z onoho světa.

Jenže, jak se zdálo, bude to muset počkat kvůli hádce, která právě probíhala ve štábu.

Jednalo se o třetí hlavní roli ve Středu proti Okraji. Viktor hrál samozřejmě úžasného, i když nebezpečného hrdinu, Ginger byla jediná vhodná představitelka ženské hrdinky, ale druhá mužská role - hrdina tupý, nicméně oddaný vlasti - ta působila potíže.

Viktor ještě nikdy v životě neviděl nikoho, kdo by si ve vzteku dupal nožkou. Vždycky si myslel, že něco takového se děje jen v knihách. Jenže Ginger právě dokazovala, že se mýlil.

"Protože budu vypadat jako idiot, proto!" říkala právě.

Soll, který si právě připadal jako hromosvod za bouřlivého dne, divoce gestikuloval rukama.

"Ale vždyť on je pro tu roli ideální!" tvrdil. "Ta úloha přímo volá po pevném charakteru -"

"Pevném? Samozřejmě, že je pevný! Vždyť je kamenný!" vykřikla

Ginger. "Ať si má kroužkový pancíř a falešný knír, ale pořád je to troll!"

Rambonit, který se nad Sollem a Ginger tak trochu monoliticky tyčil, si hlasitě odkašlal.

"Odpusťte," řekl, "ale obávám se, že váš názor není dostatečně zemitý."

Teď zase začala mávat rukama Ginger. "Ne, ne! Já mám trolly ráda!" bránila se. "Ale jako trolly, rozumíte? Jenže nemůžete ode mě čekat, že se budu tvářit zamilovaně na… na… nějaký kamenný obličej!"

"Tak koukněte se," začal Rambonit a hlas mu začal stoupat jako vozík horské dráhy po startu, "vy mi tady říkáte, že je v pořádku ukazovat trolly, jak tlučou lidi obušky, ale už není v pořádku ukázat, že mají i jemnější city, stejně jako ti ufňukaní lidé?"

"Ale tohle přece ona vůbec neříká," uklidňoval ho Soll zoufale. "Ona přece vůbec…"

"Nebo si snad myslíte, že kdybyste mě poranili, že nebudu krvácet?" rozohnil se Rambonit.

"Samozřejmě, že nebudeš," odbyl ho Soll, "ale -"

"Ano, máš pravdu, ale mohl bych! Kdybych měl krev, zakrvácel bych vám celé studio."

"A ještě jedna věc," ozval se jakýsi trpaslík a šťouchl Solla do kolena. "Ve scénáři se říká, že ona vlastní důl plný veselých rozesmátých zpívajících trpaslíků, je to tak?"

"Ó, ano," přikývl Soll a odsunul pro tento okamžik trollí problém stranou. "A co jako?"

"Není to trochu stereotypní?" pokračoval trpaslík. "Já si myslím že ano. Klade to téměř rovnítko mezi slova trpaslík a horník. Nevím, proč bychom meh neustále hrát jedny a tytéž stereotypní role."

"Ale většina trpaslíků přece je horníky," bránil se zoufale Soll.

"No, to jako ano, ale nemysli si, že jsou z toho nějak zvlášť šťastní," přidal se další trpaslík. "Taky si ani zdaleka pořád nezpívají."

"Bodejť," řekl další trpaslík. "To je z bezpečnostních důvodů, chápete? Když zpíváte, mohli byste vybudit ve skalách rezonanční otřesy a shodit na sebe klidně celou klenbu."

"Kromě toho, v blízkosti Ankh-Morporku žádné doly nejsou," ozval se znovu první trpaslík. Sollovi se všichni trochu pletli, protože byli jeden jako druhý. "To každý ví. Ankh stojí na jílu. Kdyby nás naši lidi viděli, jak někde kolem Ankhu těžíme drahokamy, byli bychom všem jenom pro smích!"

"No, já bych neřekl, že mám tak hrozně kamenný obličej," duněl Rambonit, kterému občas chvíli trvalo, než si věci probral. "Popraskaný, to možná. Ale ne kamenný."

"Jde tady o princip," pokračoval jeden z trpaslíků. "Nemůžete si přece vy, lidi, rozebrat všechny jenom trochu slušný role a na nás nechat všechny ty malý podvodníčky a kriminálníky -"

Soll ze sebe vyrazil křečovitý smích člověka zahnaného do kouta, který doufá, že nějaký ten vtípek aspoň trochu vylehčí hrozivou atmosféru.

"No jo," začal vesele, "to je tím, že vy -"

"No?" otočili se k němu všichni trpaslíci unisono.

"Ehm," odkašlal si rychle Soll, kterému došlo, že udělá líp, když změní směr hovoru. "Podstata věci spočívá v tom, že Ginger udělá doslova cokoliv, aby udržela rodný dům a důl a -"

"Doufám, že už s tím konečně pohnem," zabručel Táta Ptáček. "Během hodiny musím vykydat šotkům!"

"Ano, tak je to!" bručel Rambonit. "A dokážu absolutně všechno, co dokážu, abyste věděli!"

"Doly neudržuješ," upozorňoval jeden z trpaslíků. "Doly udržujou tebe. Ty si z nich poklady bereš, nedáváš je tam, ne? To je přece na celým důlním průmyslu to zásadní, to ví každej."

"No dobře, třeba je ten důl už vytěžený," byl Soll ochotný udělat nějaký ten ústupek. "Ale ona ho prostě -"

"No, jestli je prázdný, tak nevím, proč by ho měla dál provozovat, tím spíš udržet za každou cenu -" přidal se se svou troškou další trpaslík tónem, který naznačoval, že se chystá k zasvěcenému, detailnímu a hlavně obsažnému vysvětlení. "I když je pravda, že než důl odepíšeš, musíš si ověřit, že kolem nejsou vedlejší ložiska. To zabezpečíš celý důl a o kus dál pokračuješ tak, že vyrazíš v netěžební hornině štolu rovnoběžnou s původní hlavní štolou -"

"Pak musíš vybudovat překopy sloužící k otvírce ložiska a mezichodby a tím rozdělit důl na porubní křídla. Pak přijdou dovrchní a upadni chodby a -"

"Jasně, vybuduješ dovrchní a upadni chodby a -"

"Pokud tam ovšem nemáš nějakou vadózní nebo kondenzátovou vodu -"

"No jasně a pak -"

"Taky bys měl vyvzorkovat ložisko a vypočítat zásoby suroviny, jestli se to vůbec vyplatí -"

"Samozřejmě, ale pak -"

"Nevidím jediný důvod," pokračoval Rambonit v samomluvě potichu hlasem, který by ozvučil i větší divadlo, "proč by měl někdo o mém obličeji říkat -"

"TICHO!" zařval najednou Soll. "Všichni mlčte! MLČTE! První osoba, která teď promluví, v tomhle městě už nikdy pracovat nebude! Je to jasné? Vyslovil jsem se JASNĚ? Dobrá." Odkašlal si a pokračoval normálním hlasem. "Dobrá. Teď chci, abyste si uvědomili, že tady jde o romantický film, který musí lidem vzít dech a představu o čase, je to příběh ženy, která bojuje o záchranu -" zkonzultoval svůj poznámkový blok, "- všeho, co miluje, na pozadí světa, který zešílel, a nikdo z vás už mi nebude dělat žádné potíže."

Jeden z trpaslíků zvedl váhavě ruku.

"Prosím!"

"No?" zavrčel Soll.

"Proč se všechny obrázky pana Kolíka odehrávají na pozadí světa, který zešílel?" zeptal se trpaslík.

Sollovi se zúžily oči. "Protože pan Kolík je výjimečně citlivý a vnímavý muž."

Kolík měl pravdu. Nové město bylo destilované staré město. Úzké uličky byly užší, vysoké budovy vyšší. Chrliče byly ještě odpornější a střechy ostřejší. Věž umění, čnící z komplexu budov Neviditelné univerzity, tady čněla dvakrát tolik, přestože byla čtyřikrát menší. Neviditelná univerzita byla mnohem baroknější a vyztužená mnohem větším počtem opěrných zdí a Patricijský palác mnohem pilířovatější. Truhláři se hemžili po konstrukcích, které po svém dohotovení vytvoří. něco, vedle čeho bude Ankh-Morpork vypadat jen jako velmi odbytá kopie sebe sama. Další rozdíl bude v tom, že budovy skutečného města nejsou představovány, alespoň z větší části, plátnem, které je dovedně napjato na dřevě, pomalováno a nakonec pečlivě posypáno prachem. Morporské budovy si musely prach nalapat samy. Tohle město vypadalo mnohem ankh-morporštěji, než jak kdy vypadal sám Ankh-Morpork.

Dřív, než si stačil Viktor s Ginger promluvit, odvedli ji do stanu s kostýmy, aby ji převlékli a namaskovali, pak se začalo natáčet a najednou bylo pozdě.

Společnost století Ovocného netopýra (na vývěsním štítě pod jménem společnosti teď navíc, i když menším písmem, stálo: u nás najdete víc hvězd než na nebi) měla v základních pravidlech jedno, které pravilo, že délka natáčení filmu by nikdy neměla překročit desetinásobek jeho promítací délky. U Středu proti Okraji to bylo jinak. Bylo tam

mnoho bojů. Byly v něm noční scény, kdy šotci horečnatě malovali za svitu pochodní. Trpaslíci se šťastnými výrazy pracovali v dole, o jakém předtím (a ani potom) nikdo neslyšel, kde byly do umělých stěn zasazeny nuggety velikosti kuřat. Protože Soll trval na tom, že se jejich rty musí při práci pohybovat, zpívali si silně lascivní verzi trpasličí písně, která začínala ‚Hej hou, hej hou, každá má tu svou' a stala se mezi trpasličími obyvateli Holy Woodu nesmírně populární.

Bylo možné, že Soll věděl, v jakém pořadí všechny ty jednoduché kusy a kousky patří k sobě. Viktor ovšem nikoliv. Brzo se naučil, že v pohyblivých obrázcích nemá cenu sledovat dějovou osu příběhu. Koneckonců Soll natáčel na přeskáčku nejen zezadu dopředu, ale i ze stran do středu. Byl to dokonalý zmatek, stejně jako v obvyklém životě.

Když se nakonec Viktorovi naskytla příležitost s Ginger promluvit, stáli vedle nich dva klikaři a prakticky každý , kdo neměl momentálně nic na práci, je pozoroval.

"Tak prima, lidičky," volal Soll. "Tahle scéna se odehrává nedlouho před koncem, když Viktor potká Ginger po tom, co se rozešli, a na cedulce bude nápis -" podíval se na velký černý ovál, který měl před sebou, "- ano, on bude říkat: Přísahám, má drahá, že bych dal cokoliv za jediné… Hargovo… lahůdkové… vepřové… žebírko… ve… speciální… kari… omáčce…"

Soll zpomalil. Když se nadechl, zaznělo to jako výdech vynořující se velryby.

"Kdo sem napsal TOHLE?"

Jeden z malířů pomalu zvedl ruku.

"Já, ale pan Kolík mi to přikázal," řekl rychle.

Soll se rychle probral vysokým sloupcem cedulí, které představovaly dialogy pro tuhle část filmu. Rty se mu sevřely. Kývl na jednoho člověka s blokem s řekl: "Mohl byste doskočit do kanceláře mého strýce a požádat ho, aby sem na okamžik zašel, jestli se mu to hodí?"

Soll vytáhl z hromady další tabuli a četl: "Ten starý důl mi opravdu chybí, ale když si chci pochutnat na výtečném domácím jídle, zamířím… vždy… do… Hargova… žebírkového… domu… - aha, už mi to začíná být jasné."

Namátkou vybral další tabuli: Jí tady zase vidím, že umírající středťanský voják říká: "Co bych teď dal za poukázku ‚Zaplať jeden tolar a sněz co můžeš' do Hargova… žebírkového… domu… maminko!"

"No, já myslím, že je to velmi dojemné," ozval se za ním Kolíkův hlas. "V celé aréně nezůstane oko suché, uvidíš."

"Strýčku -" začal Soll.

Kolík zvedl ruce. "Řekl jsem, že ty peníze nějak seženu," řekl. "A sám Harga nám dokonce dodal i potraviny pro scénu s grilováním v zahradě."

"Řekl jsi, že nebudeš zasahovat do scénáře!"

"To není zasahování," odpověděl mu Kolík pevně. "Nevím, jak tomuhle můžeš říkat zasahování. Jen jsem tomu tu a tam dodal trochu lesku. Myslím si naopak, že to je vylepšení. Kromě toho Hargův švédský stůl ‚Zaplať tolar a pak jez, až pukneš', to je v dnešních poměrech podnik za opravdu neuvěřitelnou cenu."

"Jenže ty obrázky se odehrávají před sto lety!" vykřikl Soll.

"Nó-ó," zamyslel se Kolík, "předpokládám, že by někdo mohl říct ‚Zajímalo by mě, jestli bude i za sto let jídlo v Hargově žebírkovém domě stejně dobré jako dnes' -"

"To nejsou žádné pohyblivé obrázky, to je odporná komerce!"

"Taky doufám," přikývl Kolík. "Jestli ne, jsme v maléru!"

"Tak podívej -" začal Soll výhružně.

Ginger se otočila k Viktorovi.

"Nemohli bychom si někde promluvit o samotě?" řekla tiše. "A bez tvého psa," dodala už normálním hlasem. "Rozhodně bez tvého psa."

"Ty chceš mluvit se mnou?" podivil se Viktor.

"No, zatím k tomu nebyla příležitost, že?"

"Dobrá. Jistě. Gaspodo, zůstaň. No, hodný pejsek." Při výrazu naprostého znechucení, který přelétl Gaspodovi po tváři, pocítil Viktor tiché uspokojení.

Za ním nabírala na obrátkách další z věčných holywoodských hádek, při níž stáli Soll a A.P.K. nosem proti nosu a hádali se v kruhu pobavených zaměstnanců, kteří se o celou věc živě zajímali.

"Tak tohle si nemusím dát líbit! Podám rezignaci!"

"To nemůžeš! Jsi můj synovec! Nemůžeš rezignovat z místa synovce!"

Ginger s Viktorem si sedli na kamenné schody z látky u dřevěné budovy. Měli absolutní soukromí. Nikoho by ani nenapadlo je pozorovat teď, když o pár kroků dál probíhala nádherná hádka, která hrozila propuknout každou chvíli ve fyzické násilí.

"Ehm," odkašlala si Ginger. Nervózně si proplétala prsty. Viktor si všiml, jak má olámané nehty.

"Ehm," pokusila se znovu. Její tvář byla i pod vrstvou líčidla obrázkem úzkosti. Viktor cítil, jak si v duchu říká "vůbec není krásná", ale dělalo mu velké potíže tomu věřit.

"Já, víš, já prostě nevím, jak bych ti to řekla," pokračovala, "ale nevíš, jestli si někdo všiml, že jsem náměsíčná a chodím ve spaní?"

"Myslíš na kopec?" řekl Viktor.

Její hlava se otočila jediným trhnutím jako hlava hada.

"Ty to víš? Jak to víš? Špehoval jsi mě?" vyštěkla. Teď to byla znovu ta stará Ginger, plná ohně a jedu a paranoické útočnosti.

"Laddie tě našel včera odpoledne. Spala jsi tam," řekl Viktor a opřel se pohodlněji.

"Ve dne?"

"Ano."

Ruka jí vyletěla ke rtům. "Je to ještě horší, než jsem si myslela," zašeptala. "Horší se to. Vzpomínáš si, jak jsme se setkali na kopci? Těsně předtím než nás tam našel Kolík a myslel si, že jsme to… se tam muckali…" Zčervenala. "Já v té chvíli ani nevěděla, jak jsem se tam dostala."

"A včera v noci jsi se tam vrátila," přikývl Viktor.

"Ten pes ti to řekl, co?" řekla dutě.

"Ano. Promiň."

"Teď se mi to stává každou noc," zasténala Ginger. "Vím to, protože i když se vrátím domů a lehnu si, všude po pokoji je písek a všechny nehty mám polámané. Chodím tam každou noc a nevím proč!"

"Pokoušíš se otevřít bránu," vysvětlil jí Viktor. "V tom dolíku, na místě, kde se sesul kus pahorku, je velká prastará brána a -"

"Ano, já jsem ji viděla, ale proč to dělám?"

"No, mám o tom několik domněnek," odpověděl jí Viktor opatrně.

"Řekni mi to!"

"Hm. Slyšela jsi někdy o něčem, čemu se říká genius loci?"

"Ne," na čele jí naskočily vrásky. "To je něco chytrého, ne?"

"Je to jakási duše určitého místa. Může být i velmi silná. Může být vytvořena silná uctíváním, láskou, nebo taky nenávistí, pokud to trvá dostatečně dlouhou dobu. A já přemýšlím, jestli duch nějakého místa může lákat a mámit lidi. A zvířata. Holy Wood je velmi zvláštní místo, nezdá se ti? Lidé se tady chovají úplně jinak. Všude jinde jsou nejdůležitější věci zboží, peníze nebo třeba dobytek. Tady je nejdůležitější věc být důležitý."

Bylo vidět, že mu velmi pozorně naslouchá. "A dál?" řekla, jako by mu dodávala odvahu. "Zatím to zní velice logicky."

"Tak a teď se dostávám k té méně hezké části."

"Oh."

Viktor polkl. Myšlenky mu v hlavě bublaly jako vařící bujón. Na jeho hladinu se vynořovala napůl zapomenutá fakta a zase klesala ke dnu. Vyschlí staří vychovatelé ve starých klenutých místnostech mu znovu vtloukali do hlavy nudné staré věci, které teď byly najednou důležité a nebezpečné jako čepel břitvy, a on se jich snažil najít v hlavě co nejvíc.

"Já si nejsem -" zakrákoral vyschlým hrdlem. Pak si odkašlal. "Nejsem si jistý, že je to dobré," vypravil ze sebe. "Přichází to odjinud. Takové věci se stávají. Slyšela jsi o myšlenkách, jejichž čas nastal?"

"Ano."

"No, tak to jsou ty krotké. Jenže pak existují ještě jiné. Myšlenky tak nabité platností a životní silou, že ani nečekají na svůj čas. To jsou divoké myšlenky. Uprchlé myšlenky. A potíž je v tom, že když se stane něco takového, otevře se otvor -"

Podíval se na její bezvýraznou tvář. Srovnání se mu vynořovala na hladinu myšlenek jako játrové knedlíčky z nedělní polévky. Představte si, že všechny ty existující světy jsou přimáčknuty jeden na druhý jako dva namazané chleby… jako balíček karet… kniha… složený papír…, jestliže nastanou jen trochu vhodné podmínky, mohou věci těmi světy procházet z vrstvy do vrstvy, nejen podél nich…, ale když otevřete bránu mezi světy, začne hrozit nesmírné nebezpečí, protože například…

Co když například…

Jako například…

Jako například co?

Vynořilo se mu to z paměti stejně nečekaně jako podezřelé chapadlo ve chvíli, kdy usoudíte, že už můžete tu paellu sníst bez obav.

"Je možné, že se tou bránou pokouší na náš svět dostat něco jiného," odvážil se. "V tom nikde, mezi dvěma někde, žijí stvoření, která bych ti raději blíže nepopisoval."

"No, jako kdyby se stalo," pípla Ginger napjatým hlasem.

"A, hm, ta všeobecně dychtí dostat se do skutečných světů a pravděpodobně se jim nějak podařilo dostat se s tebou ve spánku do spojení a…" Vzdal se. Nebyl s to déle snášet její vyraz.

"Možná že se naprosto mýlím," snažil seji uklidnit.

"Musíš mi zabránit v tom otvírání dveří," zašeptala. "Co když jsem jedna z nich?"

"To ne, to si nemyslím," odpověděl jí Viktor bezstarostně. "Všeobecně mají mnohem víc rukou a končetin vůbec."

"Pokusila jsem se rozsypat na zem připínáčky, abych se probudila," řekla Ginger.

"To zní děsně. A zabralo to?"

"Ne. Ráno jsem je našla uložené v sáčku, kde jsem je vzala. Musela jsem je zase ve spánku vysbírat."

Viktor našpulil rty. "No, to by mohlo být dobré znamení," řekl.

"Proč?"

"No, kdyby tě lákaly nějaké, hm, zlé bytosti, nelámaly by si asi hlavu s tím, na co šlápneš."

"Hm," Ginger pracně polkla.

"Nenapadá tě náhodou, proč se to všechno děje, co?" zeptal se Viktor.

"Ne! Ale vždycky se mi zdá tentýž sen." Oči se jí najednou podezřívavě zúžily. "Poslyš, jak to, že znáš všechny tyhle věci?"

"Já - kdysi mi o tom vyprávěl jeden známý mág."

"Nejsi náhodou sám mág?"

"To tedy zaručeně nejsem. Žádný mág v Holy Woodu. A ten sen?"

"Oh, je příliš podivný, než aby mohl něco znamenat. A navíc pamatuju, že se mi zdával, už když jsem byla docela malá. Vždycky začíná tou horou, i když to není obyčejná hora, protože -"

Najednou se nad nimi objevil troll Navážka.

"Mladý pan Kolík vzkazuje, že je čas začít s natáčením," oznámil jim dunivě.

"Přijdeš dnes v noci ke mně?" sykla Ginger. "Prosím! Kdybych se zase chtěla někam vydat, probudíš mě."

"No, dobrá, ano, ale tvé bytné by se to nemuselo líbit -" začal Viktor.

"Oh, paní Kosmopilíková je velmi svobodomyslná," uklidňovala ho Ginger.

"Opravdu?"

"Ta si bude jenom myslet, že nám jde o sex," přikývla Ginger.

"Aha," přikývl Viktor zmateně. "V tom případě je to v pořádku, co?"

"Mladý pan Kolík je nerad, když ho někdo nechá čekat," připomenul jim Navážka.

"Ale, buď zticha," odsekla mu Ginger. Vstala a oprášila si šaty. Navážka zamrkal. lidé mu obvykle neříkali, aby mlčel. Na čele mu naskočilo několik starostlivých vrásek. Pootočil se a zkusil novou nátlakovou akci, tentokrát zaměřenou na Viktora.

"Mladý pan Kolík nerad -"

"Ale, co kdybys zmizel?" vyštěkl na něj Viktor a vykročil za Ginger.

Navážka zůstal sám a oči se mu protáčely při té strašlivé námaze, kterou lidé nazývají myšlení.

Samozřejmě že i jemu občas lidé řekli něco takového jako "běž pryč" nebo "zmlkni", ale vždycky s tou rozechvělou odvahou vyděšeného člověka, a v takových případech mu přirozeně stačilo udělat nějaké to "hur, hur" nebo "bar, bar" a dotyčného praštit. Ale zatím s ním nikdy nikdo nemluvil tak, jako by jeho existence byla ta poslední věc na světě, která by dotyčnému dělala starosti. Mohutná ramena mu poklesla. Možná že všechno to chození za Rubínou mu přece jen škodí.

Soll stál nad malíři, kteří psali tabule. Když se objevili Viktor s Ginger, zvedl hlavu.

"Výborně," přikývl. "Tak všichni na místa. Pustíme se rovnou do té scény z plesu." Zdálo se, že má radost sám ze sebe.

"Jsou všechny nápisy připravené?" zeptal se Viktor.

"Žádný problém," odpověděl mu Soll pyšně. Podíval se na slunce. "Ztratili jsme spoustu času," dodal, "takže je zbytečné, abychom ztráceli další."

"Je bezvadné, že se ti podařilo starého A.S.P. tak rychle přesvědčit," usmál se Viktor.

"Když mu došly argumenty, neměl už jedinou námitku. Odešel trucovat do své kanceláře, řekl bych," odpověděl Soll trochu vychloubačně. "Výborně, pozor všichni, začneme ve -"

V tu chvíli ho zatahal za rukáv písmomalíř.

"Tak mě napadlo, pane, co chcete napsat do té velké scény teď, když se Viktor nezmiňuje o těch žebírkách -"

"Teď mě, člověče, neobtěžujte!"

"Ale kdybyste mi alespoň naznačil -"

Soll pevnou rukou srazil mužovy prsty ze svého rukávu. "Podívejte se," řekl, "mně je to lustr fuk," a vykročil na druhou stranu scény.

Umělec byl ponechán sám sobě. Zvedl štětec. Rty se mu začaly pomalu pohybovat a tvarovaly se podle slov.

Nakonec zabručel, "Hmm. To není špatné."

Banán O'Bejda, nejbystřejší lovec na velkých žlutých pláních Klače, zadržel dech, když vtiskl poslední kousek na jeho místo. Na střechu chýše bubnoval hustý déšť.

Tak to je ono.

Nikdy předtím nic takového nedělal, ale teď věděl, že to dělá správně.

Během svého života chytal všechno od zeber až po největší šelmy, ale co z toho má? Ale včera, když prodával náklad kůží v M'Bargu, zaslechl obchodníka, který tvrdil, že kdyby nějaký člověk vymyslel lepší past na myši, že by si u jeho dveří podával kliku celý svět.

Celou noc ležel a nemyslel na nic jiného. Pak, při prvních záblescích rána, si rychle načrtl hůlkou několik obrázků na podlahu chatrče a dal se do práce. Když byl ve městě, měl příležitost prohlédnout si několik myších pastí, a ty byly všechno, jen ne dokonalé. Bylo vidět, že je nevymýšleli lovci.

Teď pozvedl slabý proutek a jemně se dotkl mechanismu.

Cvak.

Dokonalé.

Tak, a teď zbývalo jen se vydat do M'Barga a zjistit, jestli to ten obchodník -

Déšť ještě zesílil. Byl velmi hlasitý. Znělo to spíš skoro jako -

Když se Banán probral, ležel uprostřed trosek své chatrče a ty ležely uprostřed pět set metrů širokého bahnitého pruhu.

Omámeně se rozhlédl po zbytcích svého domova. Pak se podíval na hnědý šrám, který se táhl od obzoru k obzoru. Nakonec upřel pohled na šedohnědý mrak, který visel nad jedním koncem udusaného pruhu.

Když sklopil oči, zjistil, že jeho dokonalá myší past se změnila v půvabný dvojrozměrný obrázek, zdobící střed jednoho obrovského otisku.

"Vůbec mě nenapadlo, že by to mohlo fungovat tímhle způsobem!" vydechl.

Podle historických knih a záznamů, byl ošidný boj, který ukončil ankh-morporskou občanskou válku, vybojován mezi dvěma tucty k smrtí unavených mužů. Odehrál se jednoho mlhavého rána, a přestože si jedna strana později připisovala vítězství, skončila v praxi poměrem 0 (lidé) : 1000 (krkavci) , což bývá výsledkem většiny bitev.

Jedna věc, na které se oba Kolíci shodli, že kdyby tomu veleli oni, nikomu by válka v takovém miniaturním měřítku neprošla. Byl to přímo zločin, že se lidem dovolilo odehrát hlavní a rozhodující okamžik historie města bez použití tisíců lidí a velbloudů, bez zákopů, podkopu, dobývacích strojů, vrhacích katapultů a záplavy praporů.

"A navíc v mizerné mlze," bručel Táta Ptáček. "Nikdo ani v nejmenším nepomyslel na osvětlení."

Zkoumal nastávající bojiště a jednou rukou si přitom stínil oči před sluncem. Na téhle scéně bude pracovat sedm klikařů současně a budou prostor zabírat ze všech možných úhlů.

Táta Ptáček zabušil na filmovou skříňku před sebou. připraveni, mládenci?"

Z bedýnky zazněl chór zavřísknutí a krátkého kvakotu.

"Výborně, mládenci," přikývl Ptáček. "Udělejte mi tuhle scénu dobře napoprvé a dostanete k čaji ještěrku navíc."

Jednou rukou chytil kliku a ve druhé pozvedl megafon.

"Až budete připravený, pane Kolíku, tak můžem!" zaječel.

A.S.P. přikývl a právě se chystal máchnout rukou, když vyletěla Sollova paže a zadržela mu ji. Synovec upřeně zíral na vyrovnané řady jezdců.

"Jen okamžik," řekl pevně, pak přitiskl ruce k ústům a pozvedl hlas ve výkřiku. "Hej, vy tam! Patnáctý rytíř zleva! Ano, vy! Mohl byste laskavě rozvinout svou zástavu? Děkuji vám. Přihlaste se okamžitě u paní Kosmopilíkové o novou. Děkuji vám."

Pak se Soll s pozvednutým obočím obrátil ke svému strýci.

"To je… totiž… je to heraldické znamení," odpověděl okamžitě Kolík ač netázán.

"Zkřížená žebírka na poli z hrášku?" nadhodil Soll.

"No, slyšel jsem, že tihle staří rytíři si na své jídlo hrozně potrpěli -"

"A taky se mi líbilo motto," pokračoval nemilosrdně Soll. ",Na bojišti mečem, u Hargy příborem vítězím!' Kdybychom měli zvuk, zajímalo by mě, jaký by asi byl jeho bojový pokřik?"

"Jsi moje vlastní krev," prohlásil Kolík a potřásal smutně hlavou. "Jak mi můžeš udělat něco takového?"

"Protože jsem tvoje vlastní krev," odpověděl mu Soll.

Kolík se poněkud rozveselil. Samozřejmě, když se na to díváte takhle, nevypadá to tak špatně.

To je Holy Wood. Když chcete, aby vám rychle uběhl čas, nafilmujete prosté hodinové ručičky, které pádí jako o závod…

Zatím na Neviditelné univerzitě realitometr zaznamenával sedm plivnutí za minutu.

Ke konci odpoledne Ankh-Morpork spálili.

Skutečné město v minulosti podlehlo požárům mnohokrát - z pomsty, díky bezstarostnosti, ze zlé vůle, dokonce i kvůli pojistnému. Většina z těch velkých kamenných budov, které z něj vlastně dělaly skutečné město, oproti všem těm dřevěným chatrčím a kůlnám požáry přežila a mnoho lidí zastávalo názor, že pořádný oheň zhruba jednou za sto let, nebo tak nějak, je základem zdravého města, protože pomáhá snižovat počet krys, švábů, blech, a samozřejmě, i lidí, kteří nejsou dost bohatí na to, aby si postavili slušný dům.

Pověstný požár, který zachvátil město během občanské války, byl významný už ž toho důvodu, že byl založen na obou stranách v témže čase proto, aby město nepadlo do rukou nepřítele.

Jinak to nebyl požár nijak zvlášť význačný, alespoň ne podle historických knih. Ankh měl to léto relativně vysoký stav vody a většina města byla příliš vlhká, než aby hořela.

Tentokrát to bylo mnohem lepší.

Města se zmocnily plameny a zvedly se až k nebi. Protože tohle byl Holy Wood, hořelo všechno, tím spíš, že jediný rozdíl mezi kamennými budovami a těmi ze dřeva byl znázorněn kresbou na plátně. Hořela dvojrozměrná univerzita. Hořel Patricijův palác, který měl jen přední stěnu. Dokonce i model Věže umění hořel jako římská svíce.

Kolík požár pozoroval s nevšedním zájmem.

Po nějaké chvíli se ho Soll, který stál kousek za ním, zeptal: "Čekáš na něco, strýčku?"

"Hmm? Ó ne. Jen doufám, že se Ptáček soustředil na požár věže, to je všechno," odpověděl mu Kolík. "Je to velmi důležitý orientační bod."

"To tedy je," souhlasil Soll. "Velmi důležitý. Abych řekl pravdu, je tak důležitý, že jsem tam o svačině poslal pár maníků, aby zjistili, jestli je v pořádku."

"To jsi udělal?" zabručel Kolík s provinilým výrazem.

"Jo, to jsem udělal. A víš, na co přišli? Zjistili, že na ni zvenčí někdo přitloukl barevné rakety. Spoustu a spoustu raket. Je dobře, že je objevili, protože kdyby se to nestalo, byly by ty rakety zničily celý zaber a my bychom ho už nebyli schopni opakovat. A víš co? Podle nich prý ty rakety byly sestavené tak, aby po zapálení vytvořily slova," dodal Soll.

"Jaká slova?"

"Představ si, že mě nenapadlo se jich na to zeptat," odpověděl mu Soll. "Raději mě to ani nenapadlo."

Zastrčil ruce do kapes a začal si tiše hvízdat mezi zuby. Po chvilce vrhl na strýce pohled koutkem oka.

"Nejskvělejší žebírka v celém městě," zabručel. "To mě podrž!"

Kolík se zasmušil. "Aspoň by se byli lidi trochu zasmáli," odsekl.

"Podívej, strýčku, takhle to dál nejde," obrátil se k němu Soll. "Buď tak hodný a už se nepokoušej o žádné tyhle reklamní triky, ano?"

"No dobrá."

"Slibuješ?"

Kolík přikývl. "Řekl jsem, že slibuju, stačí?"

"No, rád bych slyšel něco víc než to, strýčku."

"Slavnostně ti tady slibuju, že už se dál nebudu vměšovat do pohyblivých obrázků," pronesl Kolík smrtelně vážným hlasem. "Jsem tvůj strýc. Jsem tvá rodina. Stačí ti to?"

"Dobrá, tak fajn."

Když oheň dohořel, shrabali dohromady část popela pod gril a uspořádali pod hvězdami oslavu konce natáčení.

Na Holy Wood, který připomíná něco jako papoušci klec, spadla jako tmavomodrý sametový závěs noc a do ulic vyrazilo množství lidí, kteří si v tak teplé noci, jako byla tahle, chtěli něco užít.

Mladý pár, který se ruku v ruce pomalu procházel pod hvězdičkami v dunách, se vyděsil téměř k bezvědomí, když na ně zpoza pískovcového balvanu vyskočil obrovský troll, zamával rukama a zařval: "Bar! Bar!"

"Polekal jsem vás?" zeptal se Navážka s nadějí:

S obličeji bílými jako křída přikyvovali.

"No, tak to jsem si oddechl," řekl troll. Pohladil je po hlavách, a vtiskl jim tak nohy po kotníky do písku. "Mnohokrát vám děkuji. Jsem vám zavázán. Hezký večer," dodal tesklivě.

Pozoroval, jak ruku v ruce odcházejí, a pak propukl v pláč.

V obydlí klikařů stál zamyšlený A.S.P. a pozoroval Tátu Ptáčka, který stříhal a lepil dnešní dávku. Klikař se cítil velmi potěšen, protože až do dnešního dne pan Kolík neprojevil ani ten nejmenší zájem o technickou stránku výroby obrázků. To možná vysvětluje, proč zacházel poněkud volněji s přísně střeženými tajemstvími a postupy cechu, které, jak známo, v něm byly předávány z generace na příslušníky téže generace.

"Proč jsou všechny ty obrázky stejné?" zeptal se Kolík, když klikař navíjel film na cívku. "To mi připadá jako plýtvání penězi."

"Ale ony nejsou stejné," vysvětloval mu Táta Ptáček. "Každý je trošičku jiný, vidíte? A tak lidské oči vidí rychle po sobě množství maličko odlišných obrázků, a protože ty malé změny nestačí jednotlivě sledovat, myslí si, že se ty obrázky hýbou."

Kolík si vytáhl z koutku doutník. "To chcete říct, že je to všechno jenom trik?" nadhodil užasle.

"Přesně tak." Klikař se zasmál a natáhl se po kelímku s lepidlem.

Kolík ho fascinovaně pozoroval.

"A já si myslel, že je to nějaký zvláštní druh magie," řekl se slabým přídechem zklamání v hlase. "A vy mi teď říkáte, že je to všechno jenom něco jako ‚Hádej, pod kterou skořápkou je kulička?'"

"No, tak nějak. Víte, oni vlastně lidé nevidí jeden obrázek, oni jich vidí mnoho najednou, rozumíte, co myslím?"

"Moment, teď jsem nějak ztratil nit."

"No, každý obrázek tak nějak přidá svou trošku k celkovému výsledku. Lidé prostě nevidí žádný z těch jednotlivých obrázků, ale výsledný efekt, způsobený spoustou obrázků, které se pohybují velmi rychle."

"Vážně? No to je opravdu zajímavé," pokyvoval Kolík hlavou. "Opravdu, velmi zajímavé." Odklepl si popel z doutníku směrem k šotkům. Jeden z nich ho obratně zachytil, nacpal si ho do tlamky a spolkl.

"A co by se například stalo, kdyby byl ve všech těch skoro stejných obrázcích, řekněme, jeden úplně jiný?"

"Legrační, že se ptáte právě na tohle," usmál se Táta Ptáček. "Přesně to se nám stalo tuhle, když jsme natáčeli a lepili Za údolím trollů. Jeden z učedníků tam vlepil omylem jediný obrázek ze Zlaté horečky, a když jsme si ten kus pustili, chodili jsme celé dopoledne a mysleli na zlato a zlatou horečku a nevěděli jsme proč. Byl to, jako kdyby nám to někdo nalil rovnou do hlavy, aniž by to naše oči viděly. Samozřejmě, že jsem toho kluka ztřískal páskem, když jsem na to přišel, ale nikdy bychom to nenašli, kdybych z jakéhosi důvodu ten film nepřehlížel pomalu."

Zvedl znovu štětec s lepidlem, srovnal si několik kusů filmu pěkně za sebou a slepil je dohromady. Po chvilce si uvědomil, že za ním zavládlo hrobové ticho.

"Není vám něco, pane Kolíku?" zeptal se.

"Hmmm? Cože? Aha." Kolík byl pohroužen do hlubokých myšlenek. "A vy říkáte, že takový efekt může mít na svědomí jediný obrázek?"

"Přesně tak. Není vám nic, pane Kolíku?"

"Nikdy jsem se necítil lip, příteli," odpověděl spokojeně Kolík. "Nikdy jsem se necítil líp."

Najednou si spokojeně zamnul ruce. "Podívejte, Táto Ptáčku, teď si spolu musíme popovídat jako muž s mužem," dodal. "Protože… jak bych vám to… abyste věděl…," řekl a položil Ptáčkovi přátelským pohybem ruku na rameno, "…mám pocit, že tohle by mohl být váš šťastný den."

Zatím v nedaleké uličce seděl Gaspoda a mumlal si do vousů.

"Pch. On si řekne ‚zůstaň'! Dává mi rozkazy. Jenom proto, aby ta jeho podařená přítelkyně neměla v pokoji strašlivě páchnoucího psa. Tak, tady mě máte. Nejlepší přítel člověka a sedí venku na dešti. Tedy seděl bych na něm, kdyby pršelo. Možná že právě neprší, ale kdyby pršelo, tak bych byl promočený na kůži. Kdybych se teď zvedl a

odešel, bylo by mu dobře tak. A ne že bych to nemohl udělat. Kdykoliv se mi zachce. Nemusím tady sedět! Doufám, že si nikdo nemyslí, že tady sedím, protože mi on řekl, abych tady seděl? Chtěl bych vidět člověka, který by mi dával příkazy. Já tady sedím, protože se mi chce. Jasný?"

Pak chvíli kňučel a nakonec se odplížil do nejbližšího stínu, kde nehrozilo takové nebezpečí, že ho někdo uvidí.

V pokoji nahoře stál Viktor s tváří obrácenou ke stěně. To bylo pokořující. Bylo dost špatné už to, že cestou nahoru narazili na paní Kosmopilíkovou. Vrhla na něj široký vědoucí úsměv a udělala na něj zvláštní gesto, na kterém se podílelo především předloktí pravice se zaťatou pěstí. Viktor si byl jistý, že podobné věci by roztomilé drobné stařenky neměly znát.

Za Viktorem se ozvalo tu a tam tiché zacinkání a šustot jemné látky. Ginger se připravovala do postele.

"Je vážně hrozně hodná. Včera mi vyprávěla o tom, že měla čtyři manžele," ozvala se Ginger, jako by odpovídala na jeho myšlenky.

"Jo? A co udělala s jejich kostma?" ušklíbl se Viktor.

"Jsem si jistá, že nevím, o čem to mluvíš," prohlásila odmítavým tónem Ginger a povzdechla si. "Dobrá, už se můžeš otočit. Jsem v posteli."

Viktor se uvolnil a otočil. Ginger si přitáhla pokrývky až ke krku a držela je stejně úporně jako obležená vojenská posádka drží poslední barikády.

"Musíš mi ještě slíbit," řekla, "že ať se stane cokoliv, nepokusíš se těžit ze situace."

Viktor si těžce povzdechl. "Slibuju."

"Víš, já musím myslet především na svou kariéru."

"Jasně, je mi to jasné."

Viktor si sedl k lampě a vytáhl z kapsy knihu.

"Nemysli, že jsem nevděčná nebo že neoceňuju, co pro mě děláš," pokračovala Ginger.

Viktor zalistoval stránkami a hledal místo, kde skončil. Jak se zdálo, celá řada lidí strávila své životy v Holy Woodu tím, že udržovala oheň a třikrát denně odříkávala nějaké modlitby. Proč? Kdo byl Strážce brány?

"Co to čteš?" ozvala se Ginger po chvíli.

"To je taková stará kniha," odpověděl jí Viktor úsečně. "Je o Holy Woodu."

"Aha."

"Na tvém místě bych se pokusil trochu se prospat," řekl a natočil se tak, aby lépe viděl na nepříliš čitelné písmo.

Slyšel, jak si zívla.

"Dopověděla jsem ti to s tím snem?" zeptala se.

"Myslím, že ne," odpověděl sice slušně, ale odmítavě.

"Vždycky to začíná tou horou -"

"Podívej, neměla bys mluvit, ale raději -"

"- a kolem ní jsou hvězdy, rozumíš, jako na nebi, ale jedna z nich spadne, a ona to vůbec není hvězda, ale je to taková udělaná ženská, která drží v jedné ruce nad hlavou pochodeň -"

Viktor se pomalu vrátil na začátek knihy.

"A dál?" řekl opatrně.

"A ona se mi pořád pokouší něco říct, něco, čemu nerozumím, a pak se objeví spousta světel a něco zařve jako lev, nebo tygr, nebo něco takového, víš? A pak se probudím."

Viktorovy prsty pomalu přejížděly obrys hory obklopené hvězdami.

"Vždyť je to jenom sen," řekl nakonec. "A pravděpodobně to nic neznamená."

Holywoodský kopec samozřejmě nebyl špičatý. Ale kdysi možná byl, v dobách, kdy na místě mořské zátoky stálo město. U všech bohů. Bylo tady něco a to něco muselo tohle místo strašlivě nenávidět.

"Nepamatuješ si z toho snu náhodou ještě něco?" zeptal se s hranou lhostejností.

Žádná odpověď. Tiše a po špičkách přistoupil k posteli.

Ginger usnula.

Vrátil se k židli, která slibovala stát se během hodiny nesnesitelně nepohodlnou, a zhasl lampu. Něco v tom kopci. Tam bylo to nebezpečí. Jenže jemu teď hrozilo jiné nebezpečí, a sice to, že usne.

Seděl ve tmě a hlavu měl plnou starostí. Jak se vlastně budí takový náměsíčník? Matně si vzpomínal, že podle některých vyprávění to může být velmi nebezpečné. Existovaly historky o lidech, kterým se ve snu zdálo o vlastní popravě a když jste je vzali za rameno, abyste je probudili, oddělila se jim hlava od těla. Jak se zjistilo, co se tomu mrtvému předtím zdálo, už nikdo neříkal. Možná že se dodatečně vrátil duch zesnulého, postavil se do nohou postele a stěžoval si.

Když se pokusil vyhledat pohodlnější polohu, židle poplašeně zaskřípala. Možná že kdyby natáhl jednu nohu, asi takhle, mohl by si ji opřít o okraj postele, takže by kolem něj Ginger nemohla nepozorovaně projít, ani kdyby náhodou usnul.

Je to vážně zvláštní. Už celé týdny tráví den co den tím, že ji nosí nebo svírá v náručí a odvážně ji chrání před vším, za co ten který den Morryho převlečou, líbá ji a většinou s ní odjíždí k zapadajícímu slunci, aby spolu žili šťastně a pravděpodobně i vášnivě navěky. Mezi diváky, kteří chodili na jeho filmy, asi neexistoval nikdo, kdo by uvěřil, že strávil noc v jejím pokoji na židli, která je samá tříska. Dokonce ani jemu samému se tomu nechtělo věřit, a přece to tak bylo. Takové věci ovšem v obrázcích nebyly. Pohyblivé obrázky - to byla Vášeň na Pozadí Šílícího Světa. Kdyby tohle byl film, jistě by teď neseděl potmě na židli, to bylo jisté.

Kvestor za sebou zamkl dveře své pracovny. Bylo to třeba. Arcikancléř totiž považoval klepání na dveře za něco, co se stává těm druhým.

Konečně ten strašlivý chlap ztratil zájem o realitometr, nebo jak tomu Výsměšek říkal. Kvestor prožil strašlivý den, protože se staral o bezchybný běh všech univerzitních záležitostí, zatímco dokument byl ukrytý v jeho pracovně.

Teď ho vytáhl zpod koberce, zvedl plamen lampy a začal číst.

On sám byl první, kdo přiznával, že není nijak zvlášť dobrý ve věcech mechaniky a technických zařízení. Část o osách rychle vzdal, stejně jako popis oktironového kyvadla a měchů stlačujících vzduch.

Chytil se teprve u odstavce, který říkal: "Jestliže tedy narušení v materii reality vyvolá vlnění, bude se toto šířit samozřejmě z epicentra. V tom případě se rozhýbe kyvadlové závaží, stlačí vzduch v měchu a výsledkem bude, že ozdobný slon, umístěný nejblíže epicentru, upustí malou olověnou kuličku do šálku, stojícího u jeho nohou. Tak tedy dá se odhadnout směr narušení reality -"

…húúúm…húúúm…

Slyšel to dokonce i tady. Právě kolem přístroje navršili další pytle s pískem. Teď už si nikdo netroufl zařízení přemístit. Kvestor se pokusil soustředit na čtení.

"- a to podle počtu a síly -"

…húúúm…húúúmHÚÚÚMHÚÚÚM.

Kvestor si uvědomil, že zadržuje dech.

"- vyplivnutých kuliček, přičemž za vážné narušení považuji zhruba -"

Flus.

"- dvě kuličky -"

Flus.

"- vyplivnuté -"

Flus.

"- do vzdálenosti -"

Flus.

"- několika centimetrů -"

Flus.

"- za dobu -"

Flus.

"-jednoho -"

Flus.

"- měsíce."

Flus.

Gaspoda se probudil a okamžitě se převalil do pozice, která, jak doufal, vypadala neobyčejně ostražitě.

Někdo křičel, ale slušně, jako kdyby žadonil o pomoc, ale jen v případě, že to zachránce nebude příliš obtěžovat.

Vyběhl po schodech. Dveře byly pootevřené. Strčil do nich čenichem a vešel dovnitř.

Viktor, připoutaný k židli, ležel na zemi. Gaspoda si sedl a upřeně ho pozoroval pro případ, že by Viktor udělal něco výjimečně zajímavého.

"Cítíme se fajn?" řekl po chvilce.

"Tak tam jen tak neseď, blbečku! Rozvaž ty uzly," zavrčel Viktor.

"Možná že jsem blbeček, ale aspoň nejsem svázanej," odpověděl mu klidně Gaspoda. "Přepadla tě ze zálohy, co?"

"Musel jsem na okamžik zamhouřit oči," bránil se Viktor.

"Na dost dlouho, aby stačila vstát, roztrhat prostěradlo na pruhy a přivázat tě k židli," přikývl s pochopením Gaspoda.

"Tak dobrá, dobrá. Nemůžeš ty provazy překousat, nebo něco?"

"S těmihle zuby? Ale můžu sem někoho dovést," odpověděl mu Gaspoda a potutelně se ušklíbl.

"Ehm, nemyslím, že to je zrovna ten nejlepší -"

"Nedělej si starosti, budu hned zpátky," řekl Gaspoda a tiše vyšel z místnosti.

"Mohlo by být trochu obtížné vysvětlovat co -" volal za ním Viktor, ale pes už byl pod schody a mizel v bludišti zadních uliček a dvorků pracovního pozemku Století Ovocného netopýra.

Připlížil se k vysoké ohradě. Z druhé strany k němu dolehlo tiché zacinkání řetězu.

"Laddie?" zašeptal chraptivě.

Za ohradou se ozvalo potěšené štěknutí.

"Hodný kluk, Laddie!"

"Jasně," řekl Gaspoda. "To víš, že jo." Pak si povzdechl. Byl snad i on kdysi takový? Jestli ano, pak díky bohům, že o tom nevěděl.

"Já hodný kluk!"

"Bodejť, to je jistý. Laddie teď ale drží hubu," zamumlal Gaspoda a protáhl své rachitické tělo pod ohradou. Sotva se jeho čenich objevil na druhé straně, začal mu ho Laddie nadšeně olizovat.

"Na tyhle věci už jsem moc starý," zamumlal a začal si prohlížet boudu.

"Samosvorný obojek," řekl spokojeně. "Obyčejný, mizerný samosvorný obojek. Přestaň za něj tahat, ty tupý střevo. Ustup. Ustup! Dobře."

Gaspoda vstrčil přední nohu do smyčky, pomalu ji povolil a nakonec ji stáhl Laddiemu přes hlavu.

"No prosím," prohlásil spokojeně. "Kdybychom všichni uměli tohle, vládli bychom světu. Tak a teď tady přestaň šaškovat. Potřebujeme tě."

Laddie s vypláznutým jazykem ztuhl v napjatě pozorné póze. Kdyby psi uměli salutovat, byl by to právě dělal.

Gaspoda se protáhl pod ohradou a čekal. Slyšel, jak Laddie přechází na druhé straně, ale jak se zdálo, velký pes od ohrady odcházel.

"Ne!" sykl Gaspoda. "Musíš jít za mnou."

Vzápětí se ozval dusot tlap, skřípot drápů, pak svištivý zvuk a Laddie, který vysokou ohradu přeskočil jakoby mimochodem, předvedl dokonalé čtyřbodové přistání a zůstal stát před Gaspodou.

Mírně vytřeštěný Gaspoda vyplivl vlastní jazyk, který málem polkl leknutím.

"Hodnej kluk," zavrtěl užasle hlavou. "Hodnej kluk."

Viktor si sedl a třel si rukou zátylek.

"Dostal jsem pěknou ránu, když se se mnou převrátila ta židle," řekl.

Laddie s výrazem očekávání tiše seděl a v hubě svíral zbytky prostěradla.

"Na co čeká?" zeptal se Viktor.

"Musíš mu říct, že je hodnej kluk," povzdech si Gaspoda.

"Nečeká, že dostane kus masa, nebo nějakou sladkost?"

Gaspoda zavrtěl hlavou. "Jenom mu řekni, jak strašně hodnej kluk je. To je pro psy vzácnější než tvrdá měna."

"Opravdu? Tak v tom případě… hodný kluk, Laddie."

Laddie začal vzrušeně poskakovat kolem Viktora. Gaspoda téměř neslyšně zaklel.

"Je mi to líto, ale jinak to nejde," řekl. "Je to ale smutný, co?"

"Hodný kluk, Laddie, najde Ginger!" řekl Viktor.

"Hele, to klidně dokážu já," prohlásil Gaspoda zoufale, když začal Laddie důležitě očichávat zem. "Víme přece všichni, kam měla namířeno. Není potřeba se tady zdržovat nějakým -"

Laddie elegantně vyrazil ze dveří. Zastavil se u úpatí schodů a vyrazil ze sebe krátké zaštěknutí typu ‚Následuj mě'.

"Smutný," řekl Gaspoda a po obličeji mu přeběhl výraz smutku a beznaděje.

Vždycky se zdálo, že hvězdy nad Holy Woodem září jasněji než kde jinde. Jistě, vzduch tady byl mnohem čistější než nad Ankhem a zdaleka tady nebylo tolik kouře, ale i přesto… byly tak nějak větší a bližší, jako by se tady sama obloha měnila v obrovskou lupu.

Laddie pádil přes duny a jen občas se zastavil a čekal, až ho Viktor dohoní. Gaspoda je sledoval, ale byl o kus za nimi. Půlku dun zdolával tak, že dolů valil sudy a dech mu pískal jako protržený měch.

Stopa vedla do malého dolíku, který byl prázdný.

Brána byla otevřená na pětatřicet centimetrů. Když prohlédli písek kolem, zjistili, že zevnitř kopce mohlo vyjít cokoliv, ale Ginger že vešla dovnitř.

Viktor na bránu mlčky zíral.

Laddie seděl u brány a s nadějí zíral na Viktora.

"On čeká," upozornil Gaspoda Viktora.

"Na co?" vytrhl se Viktor z myšlenek.

Gaspoda zasténal. "Na co asi, co myslíš?"

"Aha, jo. Hodný kluk, Laddie."

Laddie potěšené vykvíkl a pokusil se udělat salto.

"Co uděláme teď?" zeptal se bezradně Viktor. "Předpokládám, že bychom měli jít dovnitř, nebo ne?"

"Může bejt," odpověděl Gaspoda.

"Ehm. Nebo můžeme počkat, dokud zase nevyjde ven. Fakt je, že jsem tmu neměl nikdy zvlášť rád," pokračoval Viktor. "Noční tma, ta mi nevadí, ale ta tma jako v pytli, co je v podzemí -"

"Já bych se vsadil, že barbar Cohen se žádný tmy nebojí," řekl jakoby mimochodem Gaspoda.

"No, ano, ale -"

"A Stín šejka pouště, ten se taky určitě tmy nebojí."

"No jo, jenže -"

"A Jakazačistán Smith, pokořitel Bál-Grogův, ten tu nejčernější tmu pokusoval k čaji," nedal se zastavit Gaspoda.

"Ano, ale já přece nejsem ani jeden z nich!" zasténal Viktor.

"Zkus to vykládat všem těm lidem, kteří zaplatili své těžce vydřené penny, aby se mohli podívat, jak jim jsi," odbyl ho Gaspoda. Potom škrabáním zaplašil jakousi blechu trpící nespavostí. "U psí nohy, že by to ale byla psina (Gaspoda se otřásl, když si uvědomil, kam až dokáže pes v řeči zajít) , kdyby tady teď byl nějakej klikař, co?" prohlásil pobaveně. "Jaké by z toho byly veselé obrázky. Mohlo by se to jmenovat třeba Pan hrdina Nejdu D'Otmy. Rozhodně by to byl lepší název než O vibrujících kolenou. Vsadím se, že by to bylo zábavnější než Noc v aréně zla. Dám krk na to, že na takový film by lidi stáli fronty až -"

"Tak dobrá, dobrá," zabručel Viktor. "Možná že bychom to mohli zkusit a kousek tam nahlédnout." Pak se zoufale rozhlédl po okolních suchých stromech. "A udělám si pochodeň," dodal.

Očekával pavouky a vlhké stěny a možná hady, když nic horšího…

Místo toho tam byla jen suchá chodba zhruba čtvercového průřezu, která se pozvolna svažovala dolů. Vzduch měl mírně slanou vůni, a tím naznačoval, že chodba má pravděpodobně někde spojení s mořem.

Viktor udělal několik kroků chodbou a zastavil se.

"Moment!" prohlásil. "Jestli nám ta pochodeň zhasne, mohli bychom se velmi ošklivě ztratit."

"To tedy nemůžeme," zavrtěl hlavou Gaspoda. "Máme čuch, jasný?"

"No ne, to je opravdu chytré!"

Viktor popošel o kousek dál. Stěny byly pokryty velkými verzemi čtvercových znaků, které vyplňovaly celý začátek knihy.

"Víš," začal Viktor, zastavil se u jednoho z nich a přejel ho rukou. "Ono je to vlastně něco úplně jiného než psaný jazyk. Je to spíš jako když -"

"Tak pokračuj a přestaň si hledat záminky," řekl Gaspoda, který se mu držel v patách.

Viktor zakopl o něco, co se odkutálelo do tmy.

"Co to bylo," zachvěl se.

Větřící Gaspoda odběhl do tmy a vzápětí se vrátil.

"Nedělej si s tím starosti," uklidňoval Viktora.

"Tím?"

"Byla to jen lidská lebka."

"Čí?"

"Neřekla mi to," ušklíbl se Gaspoda.

"Buď zticha!"

Pod Viktorovým sandálem něco suše zapraskalo.

"A tohle -" začal Gaspoda.

"Nechci to vědět!"

"- tak tohle byla mořská mušle," dopověděl Gaspoda.

Viktor upíral oči do pohyblivé temnoty před sebou. Provizorní pochodeň plápolala v průvanu, a když napjal sluch, slyšel rytmický zvuk. Mohlo to být nějaké obludné zvíře, které řvalo kdesi v dáli, nebo zvuk moře, dunícího v podzemním tunelu. Rozhodl se věřit té druhé možnosti.

"Něco ji volalo," řekl. "Ve snech. Někdo, kdo odsud chtěl být osvobozen. Mám strach, aby se jí nestalo něco hrozného."

"Nestojí za to," prohlásil Gaspoda. "Zaplést se s dívkou, která je v područí Stvoření Temnot a Chaosu, se nikdy nevyplácí, dej na mý slova. Kromě toho taky nikdy nevíš, vedle čeho se příští ráno probudíš."

"Gaspodo!"

"No, uvidíš, že jsem měl pravdu."

Pochodeň zhasla.

Viktor s ní začal zoufale mávat a foukat na ni v marné snaze oživit plameny. Objevilo se několik jisker, které vzápětí zmizely. Jednoduše řečeno, z pochodně toho moc nezbývalo.

Tma se vrátila a rychle a tiše zaplavila chodbu. Takovou tmu Viktor v životě neviděl. Ať jste se do ní dívali, jak dlouho jste chtěli, vaše oči si na ni nezvykly. Tady totiž nebylo na co si přivykat. Nebyla to jen tma, ale přímo matka všech temnot, temnota absolutní, temnota podzemní, čerň tak hluboká, že se dala téměř nahmátnout a přitom jako by připomínala chladný samet.

"Tady je ale sakra tma!" vypravil ze sebe nakonec Gaspoda.

Právě na mně vyrazilo to, čemu se říká studený pot, pomyslel si Viktor. Tak takovéhle to je. Vždycky jsem byl právě na tohle zvědavý.

Pomalu se natáhl stranou, dokud nenahmátl stěnu.

"Asi bychom udělali lépe, kdybychom se vrátili," řekl a doufal, že jeho hlas zní s přehledem a nezúčastněně. "Tam před námi může být cokoliv. Koryta potoků, prostě co si vzpomeneš. Mohli bychom si po návratu obstarat mnohem víc pořádných loučí a vypravit se sem znovu."

Odněkud ze tmy před nimi se ozval tichý zvuk.

Hůůůmf.

Pak následoval záblesk světla tak ostrého, že Viktor ještě několik minut potom viděl obrázek svých očí na zadní klenbě své lebky. Světlo během několika vteřin pohaslo, ale stejně ještě bylo tak jasné, že z něj bolely oči. Laddie zakňučel.

"Tady to máš," zavrčel Gaspoda, "takže teď máš dokonce i to svoje světlo a všechno je v pořádku."

"No ale z čeho to světlo vychází?"

"Předpokládá se, že to budu vědět?"

Viktor postupoval kupředu centimetr za centimetrem a před ním se ještě opatrněji sunul jeho stín.

Po nějakých sto metrech se chodba rozšířila do něčeho, co kdysi bývalo přírodní jeskyní. Světlo do ní vnikalo vysokým obloukem na jednom konci, ale bylo dost jasné, aby ozářilo každý detail.

Prostora byla mnohem větší než Velká síň Neviditelné univerzity a kdysi musela být ještě efektnější. Světlo se odráželo od zlatých barokních ornamentů a od stalaktitů, které žebrovaly strop. Ze širokého temného otvoru v podlaze se zvedalo schodiště, po kterém by mohl vystupovat celý oddíl vojska najednou. Pravidelné dunění, šum vody a vůně soli ve vzduchu svědčily o tom, že moře si našlo nějaký vchod do podzemí. Vzduch tady byl vlhce lepkavý.

"Nějaký chrám?" zamumlal Viktor.

Gaspoda očichal bohatý rudý závěs pověšený vedle vchodu. Při jeho dotyku se látka změnila v hromádku

červeného slizu.

"No maucta," řekl Gaspoda. "To místo je zplesnivělé skrz naskrz!" Po zemi rychle proběhlo jakési mnohonohé cosi a zmizelo to ve schodištní šachtě.

Viktor se neohrabaně natáhl a dotkl se silného červeného lana pověšeného mezi dvěma pozlacenými sloupy. Lano zmizelo.

Popraskané schodiště vedlo ke vzdálenému oblouku propouštějícímu světlo. Pomalu vystoupili nahoru, přelézali hromádky rozpadajících se mořských řas a kusy naplaveného dřeva, které sem zanesl v minulosti nějaký nepřirozeně vysoký příliv.

Oblouk vedl do další obrovské jeskyně, podobné amfiteátru. Řady sedadel klesaly jedna za druhou dolů k -

- ke stěně?

Leskla se jako rtuť. Kdybyste dokázali naplnit rtutí bazén se zaoblenými rohy velikosti obytného domu a pak jej postavit na jednu stranu, aniž by se obsah vylil, dostali byste něco podobného.

Jenže by to jistě nebylo tak děsivě zlé.

Bylo to ploché a slepé, ale Viktor najednou cítil, že je pozorován jako pod mikroskopem.

Laddie zavyl.

Pak si Viktor uvědomil, proč cítí tu strašlivou nejistotu.

Nebyla to stěna. Stěna by na něčem stála. Tahle stěna nestála na ničem. Prostě a jednoduše visela ve vzduchu, třpytila se a chvěla jako obraz v zrcadle, ale bez zrcadla.

Jak Viktor zjistil, zářivé světlo přicházelo odněkud z druhé strany téhle jeskyně. Vycházelo z jasného světelného bodu, který se pohyboval někde ve stínech za stěnou.

Pomalu se vydal skloněnou uličkou mezi řadami kamenných sedadel a oba psi se sklopenýma ušima a ocasy mezi nohama se plížili vedle něj. Brodili se něčím, co snad kdysi bylo kobercem. Tiše to čvachtalo a mizelo jim to pod nohama.

Když urazili několik metrů, začal Gaspoda opatrně: "Já nevím, jestli sis všiml, ale některý -"

"Já vím," přisvědčil Viktor.

"- některý sedadla jsou pořád ještě -"

"Já vím."

"- obsazený."

"Já vím."

Všichni ti lidé - ty věci, které bývaly lidmi - sedící v řadách. Bylo to, jako by pozorovali pohyblivé obrázky.

Už byl skoro u té zářivé věci. Svítila nad ním, obdélník neuvěřitelné délky a šířky, který ovšem neměl hloubku.

Přímo před ním, téměř pod stříbrnou plochou, ho mnohem menší schodiště přivedlo do kulaté jámy napůl zaplněné odpadky. Když do ní vlezl, mohl nahlédnout za plochu, odkud přicházelo světlo.

Byla to Ginger. Stála s jednou rukou vztyčenou nad hlavou. Pochodeň, kterou v ní svírala, zářila jako fosfor. Oči upírala na tělo na kamenné desce. Ležel tam obr. Nebo alespoň něco, co se obru velmi podobalo. Mohla to být postava v brnění, která měla na sobě položený meč a celá byla napůl pokrytá pískem a prachem.

"To je ta věc z knihy!" sykl. "U všech bohů, co si ta ženská myslí, že dělá?"

"Já myslím, že si naopak nemyslí vůbec nic," řekl Gaspoda.

Ginger se napůl otočila a Viktor zahlédl její tvář. Usmívala se.

Za kamennou deskou Viktor v šeru rozeznával jakýsi obrovský zrezivělý kotouč. Ten alespoň visel od stropu na silných řetězech a nepopíral přitažlivost tak znepokojujícím způsobem jako plocha.

"Dobrá," prohlásil Viktor. "Teď tomu udělám rázný konec. Ginger!"

Jeho hlas se odrazil od okolních stěn a s duněním se k němu vrátil. Slyšel, jak se rozléhá a nese labyrintem podzemních chodeb - rr,rr,rr. Kdesi za nimi se ozval zvuk padajícího kamení.

"Okamžitě přestaň!" poroučel mu Gaspoda. "Nebo nám celý to místo spadne na hlavu!"

"Ginger!" zasyčel Viktor. "To jsem já!"

Otočila se a podívala se na něj, nebo spíš skrze něj. Nejpřesnější by snad bylo říci do něj.

"Viktore!" řekla sladce. "Běž pryč. Daleko. Běž pryč, nebo všude zavládne velké zlo."

"Zavládne velké zlo," zabručel Gaspoda. "To je mi, panečku, řeč, jedna radost."

"Nevíš, co děláš," pokračoval Viktor. "Chtěla jsi po mně, abych ti v tom zabránil. Vrať se! Pojď teď se mnou zpátky!"

Ze stěny před ním vyčnívala jakási podivná členitá římsa. Pokusil se vyšplhat nahoru…

…a něco se mu propadlo pod nohama. Ozvalo se vzdálené zabublání, kovové zazvonění a pak kolem něj zaduněl jediný hudební tón a jeho ozvěna se rozlehla jeskyní. Spěšně odtáhl nohu a položil ji vedle, ale vedlejší část římsy se propadla stejně jako ta první a vydala tón jiný.

Teď se ozval i jakýsi škrabavý zvuk. Viktor stál v malém prostoru umístěném pod úrovní podlahy velké jeskyně. Teď ke své hrůze zjistil, že se s ním podlaha za doprovodu různých ječivých tónů a bzučení a cinkotu mechanických součástek zvedá nahoru. Natáhl ruce a udeřil do zrezivělé páky, která vydala úplně jiný tón a pak se ulomila. Laddie vyl. Viktor viděl, jak Ginger upustila pochodeň a zakryla si uši rukama.

Ze zdi se tiše vyklonil obrovský kus zdiva a zřítil se na sedadla. Kusy kamene se sypaly dolů stupňovitým sálem a sílící dunění dávalo tušit, že se zvuk chystá změnit vzhled celého podzemního prostoru.

Pak ale zvuk s dlouhým přiškrceným zabubláním a posledním povzdechem zmlkl. Řada trhnutí a zaskřípění naznačovala, že prehistorický stroj, který Viktor omylem uvedl do chodu, ze sebe předtím než se rozpadl, vydal všechno.

Ticho se pomalu vrátilo.

Viktor opatrně vylezl z hudební jámy, která teď trčela několik desítek centimetrů nad úrovní podlahy hlavního sálu, a rozběhl se ke Ginger. Klečela na kolenou a bezmocně vzlykala.

"Tak pojď," naklonil se k ní. "Vypadneme odsud."

"Kde to jsem? Co se to děje?"

"Zatím ti to ani nemůžu začít vysvětlovat!"

Zbytek pochodně prskal na zemi. Teď už to zdaleka nebylo oslepující světlo, jen kus opáleného a slabě doutnajícího vyplaveného dřeva. Viktor ho chytil a začal s ním zuřivě točit, dokud na konci nevyskočil matně nažloutlý plamen.

"Gaspodo?" vyštěkl.

"Jo?"

"Vy dva psi půjdete vpředu a povedete nás."

"Hm, tak ti pěkně děkuju." Když stoupali uličkou, Ginger se k němu vyděšeně tiskla. Navzdory vlastní hrůze, kterou cítil, musel Viktor připustit, že to bylo velmi příjemné. Sem tam se rozhlédl po postavách sedících na sedadlech a otřásl se.

"Vypadají, jako když zemřeli ve chvíli, kdy se dívali na obrázky," poznamenal.

"Jo. Musela to bejt veselohra," prohlásil Gaspoda, který mu klusal v patách.

"Jak tě to napadlo?"

"No, já že se všichni tak smějou."

"Gaspodo!"

"No, vždycky je ve všem třeba hledat tu veselejší stránku věci, ne?" zavrčel pes. "Nemůžeš se potulovat kolem a cítit se mizerně jenom proto, že jsi se právě ztratil v nějaký podzemní hrobce spolu se šílenou milovnicí koček, svítíš si pochodní, která ti každou minutu zhasne, a kromě -"

"Nezastavujte se. Běžte!" Prošli obloukem a začali sestupovat do první místnosti.

Napůl klopýtali, napůl běželi po schodech dolů, dole překonali nepříjemně kluzkou plochu u úpatí a mířili k obloukovému vstupu do čtvercové chodby, která je měla dovést k vytouženým cílům - čerstvému vzduchu a jasnému dennímu světlu. Pochodeň začala Viktora pálit do prstů. Odhodil ji na zem.

Vždyť v chodbě nebyla jediná překážka, takže když se budou držet jedné stěny a neudělají nějakou hloupost, musí nakonec skončit u kamenné brány v úbočí pahorku. A venku teď už musí být ráno, což znamená, že zanedlouho spatří světlo.

Viktor se narovnal. Tohle byl skutečný hrdinský čin. Nebyly tady sice žádné obludy, se kterými by musel bojovat, ale pravděpodobně i ty obludy už shnily před celými staletími. Bylo to sice dost strašidelné, ale v podstatě to nebylo nic jiného než, řekněme, archeologie. Teď už to měli všechno za sebou, a když tak na to myslí, vůbec to nebylo špatné…

Laddie, který běžel v čele, se zastavil a ostře zaštěkal.

"Co říká?" zeptal se Viktor. "Říká," odpověděl mu Gaspoda, "že tunel je zasypán!"

"Oh ne!"

"Má to pravděpodobně na svědomí ten tvůj varhanní recitál."

"Fakt je zasypaný?"

Byl zasypaný. Viktor se pokusil přelézt hromadu suti v ústí. Zjistil, že od stropu se zřítilo několik obrovských kamenných desek, které s sebou vzaly desítky tun štěrku a suti. Pokoušel se jeden nebo , dva větší kusy odtáhnout, ale způsobil jen to, že se sesuly další kameny.

"Možná že odsud vede ven ještě nějaká jiná cesta?" řekl. "Možná byste vy psi mohli vylézt a -"

"Tak na to zapomeň, kámo," odpověděl mu přátelsky Gaspoda. "Jediná cesta, která by odsud mohla vest, musí být někde pod těmi schody. Ty vedou směrem dolů, k moři, ne? Stačí, když se tamtudy pokusíš proplavat a budeš věřit, že to tvoje plíce vydrží."

Laddie zaštěkal.

"Ale, ty ne," zavrčel Gaspoda. "Nemluvil jsem na tebe. Pamatuj si jedno - nikdy se k ničemu nehlas dobrovolně."

Viktor se ještě chvíli přehraboval v kamení. "No nevím," řekl po chvíli, "ale mně se zdá, že tam vidím záblesk světla. Co si o tom myslíš?"

Slyšel, jak se Gaspoda dere přes kamení.

"Možná že jo, možná že jo," ozval se po chvíli nejistě. "Vypadá to, jako když se několik bloků zaklínilo a pod nimi zůstal volný prostor."

"Je to dost velké, aby se tamtudy protáhl někdo dost malý?" dodával mu Viktor odvahu.

"Já věděl, že to řekneš," prohlásil Gaspoda.

Viktor slyšel, jak po volném kamení škrabou drápy, jak se sype písek. Nakonec se ozval tlumený hlas, "tady už se to trochu rozšiřuje… tohle je pěkně úzký kousek…a sakra!"

Rozhostilo se ticho. "Gaspodo?" zavolal Viktor hlasem plným obav.

"Je to dobrý. Jsem na druhý straně. A odsuď už vidím vrata."

"Skvělé!"

Viktor cítil, jak se pohnul vzduch, a pak se ozval škrabavý zvuk. Opatrně natáhl ruku a nahmátl divoce zápasící chlupaté tělo.

"Laddie se pokouší dostat se za tebou!"

"Je moc velký, zasekne se někde!"

Ozvalo se zuřivé psí zakňučení, zuřivé kopání, při kterém Viktora zasypala sprška písku, a nakonec krátké vítězné zaštěknutí.

"No, je přece jenom o trochu hubenější než já," oznámil Gaspoda Viktorovi po chvíli.

"Tak, vy dva teď běžte a přiveďte pomoc," řekl Viktor. "Ehm. My tady na vás počkáme."

Slyšel, jak jejich kroky zanikají v dálce. Laddieho vzdálené zaštěkání oznamovalo, že se dostali na čerstvý vzduch.

Viktor se opřel o stěnu.

"Teď nám nezbývá nic jiného než čekat," řekl.

"Jsme někde uvnitř toho pahorku, že?" ozvala se Ginger ze tmy.

"Ano."

"Jak jsme se sem dostali?"

"Šel jsem za tebou."

"Říkala jsem ti, abys mě zastavili"

"Jo, jenže pak jsi mě svázala!"

"Nic takového jsem neudělala!"

"Svázala jsi mě," opakoval Viktor. "Pak jsi se vydala sem a otevřela jsi vrata, udělala sis provizorní pochodeň a šla celou cestu až tam… na to místo. Obávám se vůbec pomyslet na to, co bys udělala, kdybych tě byl neprobudil."

Chvilku bylo ticho.

"Vážně jsem tohle všechno udělala?" zeptala se tiše Ginger.

"Vážně."

"Ale já si z toho vůbec nic nepamatuju!"

"To ti věřím. Ale to nic nemění na tom, žes to udělala."

"A víš, co to - co to bylo za místo?"

Viktor si ve tmě poposedl, aby našel nějakou pohodlnější polohu.

"Nevím," odpověděl. "Nejdřív jsem si myslel, že je to nějaký chrám. Ale vypadalo to jako místo, kam lidé chodili na pohyblivé obrázky."

"Vždyť to muselo být stovky let staré!"

"Tisíce, řekl bych."

"Ale podívej, tady něco není v pořádku," pokračovala Ginger slabým hlasem někoho, kdo se snaží mluvit rozumně, zatímco šílenství buší do dveří sekerou. "Vždyť alchymisté přišli na to všechno teprve před několika měsíci."

"Ano. Tohle je skutečně něco, nad čím by se měl jeden zamyslet."

Natáhl k ní ruku a dotkl se jí. Cítil, že její tělo je tuhé jako kus dřeva a při jeho dotyku sebou trhla.

"Tady jsme v bezpečí," dodal. "Gaspoda brzo přivede nějakou pomoc. Nedělej si s tím starosti."

Pokoušel se nemyslet na moře olizující schodiště, ani na ty mnohonohé věci, které se potulovaly okolní temnotou. Pokusil se vypudit z hlavy myšlenky na chobotnice, které tiše kloužou po sedadlech před tváří té živoucí a proměnlivé plochy. Pokoušel se zapomenout na ty návštěvníky, kteří tam sedí ve tmě, zatímco kolem ubíhají staletí. Možná že čekali na prodavačku, která by jim přinesla horké párky a popcorn.

Celý život jako pohyblivé obrázky, pomyslel si. Jenže v životě to většinou bývá tak, jako když přijdeš na promítání deset minut po začátku a nikdo ti neřekne, o co jde, takže si to všechno musíš zjistit sám z náznaků.

A nikdy, opravdu nikdy nedostaneš šanci zůstat sedět a podívat se na to představení znovu.

Chodby Neviditelné univerzity byly jen částečně osvětleny blikavým světlem svíček.

Kvestor se nikdy nepovažoval za odvážného muže. Nejtěžší zbraní v jeho arzenálu byl sloupec čísel a jeho schopnost rychle a přesně sčítat ho vynesla v hierarchii Neviditelné univerzity výš, než by to dokázala sebelepší magie. Ale tohohle si nemohl nevšímat.

…húúúm…húúúm…húúúmhúúúmhúúúmHÚÚÚMHÚÚÚM.

Přikrčený za mohutným pilířem napočítal jedenáct kuliček. Z pytlů vylétávaly obláčky písečného prachu. Teď už se objevovaly ve dvouminutových intervalech.

Rozběhl se k valu z pytlů a začal za ně tahat.

Realita nebyla všude stejná. Tohle ale samozřejmě každý mág věděl. Nikde na Zeměploše ostatně nebyla realita příliš silná. Na některých místech byla naopak velmi slabá. To byl vlastně důvod, proč tady fungovala magie. Triktor si myslel, že dokáže změřit změny v realitě, objevit místa, kde se realita mění v nereálno. A každý mág věděl, co všechno se může stát, když jsou věci natolik neskutečné, že vytvoří prázdný otvor.

Ale, pomyslel si, když rval pytle s pískem, na to je zase potřeba obrovské množství magie. Museli bychom si takového množství magie všimnout. Vždyť by to odevšad a ze všeho vyčnívalo jako… no, jako obrovské množství magie.

Už mi to trvá padesát vteřin.

Nahlédl na vázu za pytli.

Oh.

Doufal, že se mýlí. Nemýlil se.

Všechny kuličky byly vystřeleny jedním směrem. Půl tuctu pytlů bylo děravých jako síto. A starý Číselník si myslel, že několik střel za měsíc ohlašuje nebezpečné narůstání nereálná…

Kvestor v duchu načrtl linku od vázy přes poškozené pytle ke vzdálenému konci chodby.

….húúúm….húúúm…

Váza se divoce zazmítala a tajemný mechanismus v jejím nitru se opět roztočil.

Kvestor přitiskl ucho k její stěně. Ano, zřetelně slyšel syčivý zvuk, jaký zazní při stlačování vzduchu - do pytlů s pískem narazilo v rychlém sledu jedenáct střel.

Váza se naklonila dozadu, přesně v souladu s proslulým zákonem akce a reakce. Jenže tentokrát nenarazila do písečného valu. Zasáhla kvestora.

Minn-nn-ng.

Kvestor zamrkal. Udělal nejistý krok dozadu a sesul se k zemi.

Protože holywoodské narušení reality už dosáhlo svými, byť zatím slabými chapadly až do Ankh-Morporku, začalo kvestorovi kolem hlavy poletovat s melodickým "štilíp, štilíp!" několik modrých ptáčků, kteří se po chvilce ztratili. Teprve pak se kvestor sesul v bezvědomí k zemi.

Gaspoda ležel na písku a sípavě lapal po dechu. Kolem něj s naléhavým štěkotem poskakoval Laddie.

"Tak z toho jsme se vyhrabali," vypravil ze sebe Gaspoda, pomalu vstal a setřásl ze sebe písek.

Laddie zaštěkal a vypadal neuvěřitelně fotogenicky.

"No dobře, dobře," povzdechl si Gaspoda. "Co kdybychom zašli někam, kde bychom si mohli dát pořádnou snídani, a pak si trochu zdřímli a teprve pak bychom -"

Laddie znovu zaštěkal.

Gaspoda si povzdechl.

"No dobrá," řekl. "Tak ať je teda po tvém. Ale pamatuj si, vděku se od nich nedočkáš."

Laddie se rozběhl po písku. Gaspoda ho následoval mnohem klidnějším tempem a dost ho zaskočilo, když se k němu Laddie vzápětí vrátil, opatrně ho uchopil za kůži na krku, zvedl a vyrazil znovu jako střela kupředu.

"To si na mě dovoluješ jenom proto, že jsem malej," stěžoval si Gaspoda, zatímco se běžícímu Laddiemu kýval v tlamě sem a tam, a pak zavrčel: "Ne, tudy ne! Lidi by nám v tuhle denní dobu nebyli k ničemu. Potřebujeme trolly. Ti budou pořád ještě vzhůru a kromě toho se v práci s kamenem a v podzemí mnohem lip vyznají. Na příštím rohu doprava. Potřebujem se dostat k Modré spodní juře a - a do hajzlu!"

Najednou mu došlo, že bude muset mluvit.

A na veřejnosti.

Můžete strávit celé věky tím, že tajíte své řečnické schopnosti před lidmi a pak najednou - bingo! - spadnete do toho a musíte mluvit. Jinak mladý Viktor a ta jeho kočičí žena budou tam dole plesnivět navěky. Mladý Laddie ho upustí před někým na zem, nasadí na ten svůj čenich výraz očekávání a on, Gaspoda, to bude muset všechno vysvětlit. A zbytek života pak stráví jako nějaká zrůda.

Laddie klusal po ulici k zakouřenému vchodu Modré spodní jury, která byla jako obvykle nabitá k prasknutí. Propletl se lesem stromovitých nohou k baru, ostře zaštěkal a upustil Gaspodu na zem.

Na čenich nasadil výraz očekávání.

Bzukot konverzace utichl.

"To je ten Laddie," řekl jeden troll. "Co on chce?"

Gaspoda se schváceně dopotácel k nejbližšímu trollovi a zatahal ho za vypáraný kus rezavého brnění.

"Promiňte," začal.

"On je setsakra inteligentní," přidal se další troll a jen tak mimochodem odkopl Gaspodu stranou. "Já ho viděl klikat včera. Umí hrát mrtvého a počítat do pěti."

"Tak to o dvě víc, než umíš ty!" To vyvolalo výbuch smíchu.

"Ne, počkej, sklapni! Já myslím," řekl zase první troll, "že on nám pokouší něco říct."

"- promiňte -"

"Stačí, když podíváš, jak skáče a štěká."

"To pravda. Já ho viděl v těch obrázcích, jak ukazuje lidem, kde najít děti ztracený v jeskyni."

"- promiňte -"

Další troll nakrčil zamyšleně čelo. "Myslíš, aby je oni snědli?"

"Ne, aby je odnesli ven."

"Co, ty myslíš dělat je jako venku na grilu?"

"-promiňte -"

Další noha zasáhla Gaspodu ze strany do jeho kulaté hlavy.

"Může být, on našel další. Podívejte, jak on běhá ke dveřím a sem. On je jeden sakra chytrý pes!"

"Můžeme jít podívat," řekl první troll

"Dobrý nápad. Připadá mi, že už je celá věčnost, co já naposled jedl."

"Poslyš, tady v Holy Woodu ty nesmíš jíst lidi. To by nám udělalo zlé jméno! A to nemluvím o Silikonové lize pro ochranu proti pomluvám, která by na tebe vletěla jako tuna těch věcí, co lidi z nich staví domy."

"Jo, ale třeba můžeme dostat nějaká odměna, ne?"

"- PROMIŇTE -"

"Pravda! A taky skvělá věc pro trollí imič, skvělé pro pablik rílejšns, když najdeme ztracené děti!"

"A i když nenajdeme, pořád ještě můžeme jíst toho psa!"

Bar se jako kouzlem vyprázdnil, takže v něm zůstaly jen obvyklé kotouče dýmu, kotle plné žhavých trollích nápojů, Rubína, která líně vyškrabovala zbytky zatuhlé lávy z nádobí, a malý, unavený, moly ohlodaný pes.

Malý, unavený a moly ohlodaný pes se právě vážně zamýšlel nad rozdílem mezi psem, který vypadá a chová

se jako zázračný pes, a psem, který prostě zázračný je.

"Ještě mně měli dát klystýr," prohlásil.

Viktor si pamatoval, že když byl malý, strašně se bál tygrů. Lidé kolem ho marně přesvědčovali, že nejbližší tygr žije skoro pět tisíc kilometrů odsud. Ptal se vždycky: "A leží mezi tím místem a naším městem nějaké moře?" a Kde říkali: "No, neleží, ale -" a on říkal: "Pak je to jen otázka vzdálenosti."

Tma je něco podobného. Všechna strašidelná místa propojila sama příroda temnotou. Temnota byla pořád a všude, čekala jen, až zhasne světlo. Tak jako v Podzemních rozměrech. Všichni čekali jen na to, až praskne realita.

Natáhl se ke Ginger.

"To už nemusíš," řekla, "už se držím."

"Tak prima," řekl slabě.

"Můžeš mě ale držet taky."

Uvolnil se.

"Je ti zima?" zeptala se.

"Trochu. Zdá se mi, že je tady hrozně vlhko."

"To cvakají zuby tobě?"

"A komu asi? Ne," dodal rychle, "raději si to ani nepředstavuj!"

"Víš," ozvala se po chvilce, "vůbec si nepamatuju, že bych tě svázala. Neumím ani uvázat pořádný uzel."

"Tak tyhle byly dokonalé," ujistil ji Viktor.

"Pamatuju si jenom ten sen. Slyšela jsem hlas, který mi říkal, že musím probudit - spícího muže?"

Viktor si vzpomněl na obrněnou postavu na kamenné desce.

"A prohlédla sis ho aspoň pořádně? Jak vypadal?"

"No, dnes v noci si to nějak nepamatuju," odpověděla Ginger opatrně. "Ale v mých předchozích snech vypadal tak trochu jako můj strýček Rasco."

Viktor si vybavil meč, který byl vyšší než on. Úderu něčeho takového se nemůžete bránit, taková čepel musí protnout všechno. Jenže bylo dost těžké přestavit si někoho jako strýček Rasco s takovým mečem.

"A proč ti připomíná strýčka Rasca?" zeptal se.

Protože můj strýček Rasco taky ležel tak nehybně. Promiň, ale já ho viděla jen jednou v životě. Bylo to na jeho pohřbu."

Viktor otevřel ústa - a v tom okamžiku se ozval zvuk vzdálených hlasů. Několik kamenů se pohnulo. Hlas, teď o něco blíž, zavolal: "Haló, dětičky. Tudy, dětičky!"

"To je Rambonit!"

"Ten hlas bych poznal kdekoliv. Hej! Rambo! To jsem já! Viktor!"

Venku na okamžik zavládlo rozpačité ticho. Pak zaduněl Rambonitův hlas: "To můj přítel Viktor!"

"To znamená, my ho nesmíme jíst?"

"Nikdo nebude jíst mého přítele Viktora! My ho vyhrabeme s rychlostí."

Ozvaly se skřípavě zvuky. Pak si jiný trollí hlas postěžoval: "A tomuhle říkají vápenec? Já tvrdím, že je to nechutné!"

Následovala série dalších skřípavých zvuků. Po chvilce se ozval třetí trollí hlas. "Nevím, proč my ho nemůžeme sníst? Kdo by se dozvěděl?"

"Ty necivilizovaný trolle," zaduněl v odpověď Rambonitův hlas, "co ty si myslíš? Ty sníš lidi a každý se ti směje říká ‚On to velmi hloupý venkovský troll, který neví, jak chováme ve slušné společnosti' a přestanou ti platit tři tolary den a pošlou tě zpátky pod hory."

Viktor ze sebe namáhavě vyrazil něco, o čem doufal, že to zní jako lehký smích.

"To jsou ale komici, co?" řekl.

"Jo, k popukání," souhlasila Ginger.

"Samozřejmě že všechny ty řeči o pojídání lidí, to je jen takové přehánění, aby udělali dojem. Skoro to nedělají. Nelam si s tím hlavu. "

"Já si s tím hlavu nelámu. Mně dělá starosti to, že pořád chodím ve spaní a nevím o tom. Podle toho, co jsi mi vyprávěl, by to vypadalo, jako že jsem tam šla proto, abych vzbudila to ležící stvoření. Je to strašné pomyšlení. Něco mi sedí v hlavě."

Ozvalo se několik tříštivých ran a dalších pár balvanů bylo odtaženo stranou.

"To je ta zvláštní věc," uvažoval Viktor nahlas. "Když jsou lidé - hm - posedlí, tak ta - ta - věc, co je posedla, se obvykle příliš nestará ani o ně, ani o nikoho jiného. Víš, co myslím, něco takového by mě prostě jenom nesvázalo. Bylo by mě to určitě něčím pořádně praštilo do hlavy."

Natáhl se v temnotě a chytil ji za ruku.

"Ta věc na té kamenné desce," řekl.

"Co je s ní."

"Já už ji viděl předtím. Je v té knize, co jsem našel. Je tam alespoň tucetkrát zobrazena a museli ji považovat za velmi důležitou, když se ji rozhodli umístit za tu kamennou bránu. Já si alespoň myslím, že to je to, co ty obrázky říkají. Zavřená brána… za ní muž. Muž hlídaný za branou. Vězeň. Víš, jsem si jistý, že důvod, proč se tam ti knězi, nebo co to bylo, denně chodili modlit, byl -"

Kámen těsně vedle něj se pohnul, byl odtažen stranou a otvorem se dovnitř vehnalo denní světlo. Těsně v patách mu pádil Laddie, který se vzápětí pokusil současně štěkat a olizovat Viktorovi tvář.

"No jo, to víš že jo! Hodný kluk, Laddie! Hodný!" zvolal Viktor a pokoušel se jej odehnat. "Hodný pejsek. Laddie je hodný kluk!"

Štěkot uvolnil na několika místech ze stropu malé laviny kamení.

"Aha!" řekl Rambonit. Za ním se objevilo několik dalších trollích hlav, jejichž majitelé se se zájmem pokoušeli nahlédnout do otvoru.

"Oni nejsou malé děti," zamumlal zklamaně ten troll, který už si předtím stěžoval na kvalitu potravy. "Vypadá hubený."

"Už jsem ti řekl předtím," zaskřípal Rambonit výhružně, "žádné pojídání lidí. To by způsobilo potíže bez konců."

"A proč ani jednu nohu? Oni přeci sami říkají ‚Aby se vlk…'"

Rambonit zvedl půltunovou kamennou desku, zamyšleně ji potěžkal v ruce a pak s ní udeřil neodbytného trolla tak silně, že pukla v půli.

"Už jsem ti říkal," vysvětloval ležící postavě, "že to trollové jako ty, kdo nám udělávají špatné jméno. Jak my můžeme zaujmout právosplatné místo v bratrstvu inteligentních bytostí, když nás takoví trolli, jako jsi ty, neustále stahují shora?"

Natáhl se do otvoru a vytáhl Viktora ven.

"Díky, Rambonite. Hm. Je tam ještě Ginger."

Rambonit mu uštědřil lišácké šťouchnutí, které mu zhmoždilo několik žeber.

"Aha ták," řekl. "A na sobě má ona pěkné hedvábné naklizení. Našli jste pěkné místečko, abyste probrali kousek z toho ‚Připravujeme k plánovanému rodičovství' a celá Zeměplocha točí jenom pro vás teď, co?" Ostatní trollové se významně usmívali.

"No ano, myslím, že -" začal Viktor.

"To vůbec není pravda!" vyštěkla Ginger, která právě vylézala dírou. "My jsme náhodou vůbec -"

"Ale ano, bylo to tak!" dělal na ni Viktor divoké posuňky oběma rukama a obočím. "Je to naprostá pravda. Tys to vystihl dokonale, Rambonite!"

"Jo," prohlásil jeden z trollů stojících za Rambonitem. "Já je viděl v pohyblivých obrázkách. On ji pořád líbá a odnáší pryč."

"Tak poslyšte," začala Ginger.

"A teď musíme co nejrychleji odsud," řekl Rambonit, "Mně celý ten strop připadá velmi podezřelý: Mohlo by ono spadnout celé každou chvíli. Raději pojďme."

Viktor zvedl pohled. Několik kamenných bloků výhružně pokleslo.

"Máš pravdu," přikývl. Chytil protestující Ginger za ruku a rozběhl se s ní chodbou k východu. Trollové zvedli ze země omráčeného druha, který nevěděl, jak se má chovat ve slušné společnosti, a klusem se vydali za nimi.

"To bylo pěkně hnusné, utvrzovat je v tom dojmu, že -" soptila Ginger.

"Mlč!" vyštěkl jí Viktor do ucha. "Co bys chtěla, abych jim řekl, hmmm? Myslím, jaké vysvětlení jsem si měl vymyslet? Co bys chtěla, aby se lidi dozvěděli?"

Zaváhala.

"No, dobrá," souhlasila váhavě. "Ale mohl sis vymyslet něco jiného. Mohl jsi říct, že jsme se to tam vydali prozkoumat, nebo že jsme tam hledali zkameněliny, nebo co já vím…" hlas se jí vytratil.

"Jasně, uprostřed noci a ty při tom v hedvábném naklizení," odsekl jí Viktor. "Co to ostatně je, to naklizení?"

"On myslí negližé," vysvětlila Ginger.

"Tak pojď, vrátíme se do města. Potom třeba budeme mít chvíli času, abychom se nějakou hodinku prospali."

"Jak to myslíš, potom?"

"No, musíme tuhle mládencům koupit nějaké to pití a -"

Směrem od pahorku k nim dolehlo tlumené zadunění. Z brány se vyvalil obrovský oblak prachu a pokryl trolly stojící kolem. Zbytek chodby se propadl.

"A je to," zabručel Viktor. "Je po všem. Mohla bys to oznámit té svojí náměsíčné části? Teď už nestojí za to zkoušet to. Je to pohřbeno. Je po všem. Díky bohům."

Podobný bar najdete v každém městě. Je jen matně osvětlený a většina konzumentů, přestože hovoří, neadresují svá slova prakticky nikomu konkrétnímu a sami taky nikoho neposlouchají. Mluví prostě k té bolesti, kterou si nosí uvnitř. Je to bar pro ztroskotance a nešťastné a pro všechny ty lidi, které někdo vyšoupl ze závodních drah života do příkopu u cesty.

Obchod je tam vždycky rychlý a často i výnosný.

Tohoto rána seděli truchlící v pravidelných rozestupech u baru, každý ve svém vlastním chmurném oblaku, každý s jistotou, že právě on je ten nejnešťastnější člověk na světě.

"Já to stvořil," prohlásil Silverfish zatrpkle. "Myslel jsem si, že to bude hlavně vzdělávací záležitost. Že to lidem rozšíří obzory. Vůbec jsem neměl v úmyslu udělat z toho nějaké šou. S tisíci slony!" dodal pohrdavě.

"Bodejť to," přizvukoval mu Navážka. "Vždyť ona nevědí, co by chtěla. Já udělám, co ona chce, pak ona řekne ne, to tak není správné, ty jsi troll, co on nemá jemnější cit, ty vůbec nevíš, co chce děvče. Ona mi říká, děvče chce ulepené hnědé věci v krabici s ozdobným provázkem. Já udělám krabici s ozdobným provázkem kolem dokola, ona otevře ji a křičí, říká, že staženého kuně ona nemyslela. Ona nevědí, co chce."

"Jasně," zabručel další hlas přímo pod Silverfishovou stoličkou. "Ale já se jim ošklivě pomstím, půjdu a přidám se k vlkům."

"Víte, co myslím," pokračoval Silverfish. "Vezměte si například tu věc, ten Střed proti Okraji. Vždyť to ani není ze skutečnosti. Není to vůbec podle toho, jak to bylo. Samé lži. Lhát umí každý."

"Bodejťto," přikyvoval Navážka. "Jako ona řekne děvče, chce hudbu hrát pod oknem, já hraju hudbu pod oknem, každý se v ulici vzbudí a křičí z domu ty hloupý troll, proč tlučeš teď v noci kameny? A ona se ani nevzbudí."

"Jo," řekl Silverfish.

"Bodejťto," řekl Navážka.

"Jasně," řekl hlas pod stoličkou.

Muž, který vedl bar, byl přirozeně veselý. Nebylo těžké být veselý, když vaši hosté fungují jako hromosvody pro jakoukoliv chmuru, která se náhodou objeví v okolí. Zjistil, že vůbec není dobrý nápad říkat věci jako: "Nic si z toho nedělejte, podívejte se na to z té lepší stránky," protože tyhle věci většinou žádnou lepší stránku nemají, nebo: "Hlavu vzhůru, nic takového se vám nestane," protože většina těch věcí se už obvykle přihodila. Jediné, co se od něj čekalo, byl přísun pití.

Dnes ráno byl ale poněkud nejistý. Zdálo se mu, že je v baru ještě někdo navíc, a to nemyslel toho, kdo mluvil odněkud z podlahy. Měl dojem, že vždycky naservíruje jednu skleničku navíc, dostane za ni zaplaceno, a dokonce s tajemným konzumentem prohodí nějaké to slovo. Jenže nebyl nějak s to si ho prohlédnout. Přesněji řečeno, nebyl si ani jistý, co vidí nebo s kým to mluví.

Pomalu přešel na vzdálený konec baru.

Přisunula se k němu prázdná sklenice.

JEŠTĚ JEDNOU TOTÉŽ, ozval se hlas ze stínů.

"Ehm," řekl barman. "Jistě. Samozřejmě. Co to bylo?"

COKOLIV.

Barman naplnil sklenici rumem. Někdo si ji přitáhl k sobě.

Barman přemýšlel, co by řekl. Z nějakého důvodu cítil strach.

"Vás tady často nevídám," vypravil ze sebe nakonec.

CHODÍM SEM HLAVNĚ KVŮLI TÉ SKVĚLÉ ATMOSFÉŘE. JEŠTĚ JEDNU.

"Pracujete v Holy Woodu, že?" řekl barman a rychle naplnil sklenici, která vzápětí znovu zmizela ve stínu.

TEĎ NĚJAKOU CHVÍLI NE. JEŠTĚ JEDNU.

Barman zaváhal. Pod drsnou slupkou měl laskavou duši.

"Nemyslíte, že už máte dost?"

VÍM VŽDYCKY PŘESNĚ, KDY MÁM DOST.

"No jo, to říkají všichni."

JÁ VÍM O KAŽDÉM, KDY MÁ DOST.

Na tom hlasu bylo něco neobyčejně podivného. Barman si nebyl jistý, že ho vnímá ušima. "No, když myslíte." Zaváhal. "Takže totéž?"

NE. DÍKY. ZÍTRA MÁM NABITÝ DEN. DROBNÉ SI NECHTE.

Na barové desce zazvonilo několik mincí. Byly ledově chladné a většina z nich byla zoxidovaná stářím.

"Oh, hm-" začal barman.

Dveře se otevřely a zavřely a navzdory horké noci jimi proletěl závan studeného vzduchu.

Barman otřel barovou desku a přitom se opatrně vyhýbal hromádce zašlých mincí.

"Ale že člověk občas v baru narazí na podivné ptáčky," zabručel.

Těsně vedle ucha se mu najednou ozval hlas. ZAPOMNĚL JSEM. PYTLÍK BURÁKŮ, PROSÍM.

Na krajových výběžcích hor Beraní hlavy, toho obrovského horského masivu, podobného páteři světa, který se stáčí kolem Kruhového moře, tvoří přirozenou stěnu mezi Klačem a nekonečnými Stoskými pláněmi, se třpytil sníh.

Byl to domov divokých ledovců, plíživých lavin a vysoko položených tichých sněžných polí.

A yettiů. Yettiové jsou vlastně druh vysokohorských trollů, kteří si ani v nejmenším neuvědomují, že požírat lidi je proti společenským zvyklostem. Jejich krédo je: Když se to hýbe, sežer to. Když se to nehýbe, počkej, až se to pohne, a pak to sežer.

Celý den naslouchali zvukům. Už nějakou dobu se celým ledovým masivem od vrcholu k vrcholu odrážely ozvěny, až se změnily v nepřežité hluboké dunění.

"Můj bratranec," začal první z yettiů a nepřítomně se šťoural drápem ve vykotlaném zubu, "říkal, Že jsou to obrovská šedá zvířata. Sloni."

"Větší než my?" zeptal se druhý yetti.

"Skoro větší než my," přikývl první. "Prý je jich moc. Víc, než dokázal spočítat."

Druhý yetti nasál vzduch a zdálo se, že o tom uvažuje.

"No, ano, jenže," řekl nakonec zachmuřeně. "Tvůj bratranec umí počítat jenom do jedné."

"Jenže on říkal, že jich tam bylo mockrát jeden. Velkých tlustých šedých slonů. Všichni byli svázaní lany a šplhali nahoru. Jsou velcí a pomalí. A všichni nesou na hřbetech spoustu ugrah."

"Hm."

První yetti ukázal na obrovský sněhový svah nad nimi.

"Dneska je sníh hluboký, sypký," prohlásil. "V takovém sněhu se nic nedokáže pohybovat rychle. My lehneme do sněhu a oni nás nevidí, dokud nejsou až na nás, my je splašíme a bude čas Velkého jídla." Zamával ve vzduchu obrovskou prackou. "Oni prý mají velikou váhu masa, říkal bratranec. Oni pohybují pomalu, pamatuj moje slovo."

Druhý yetti pokrčil rameny.

"Udělejme to," řekl a do jeho slov se mísilo vzdálené dunění doplňované zděšeným troubením.

Ulehli do sněhu a jejich bílá srst je změnila ve dva nenápadné pahorky. Byla to lovecká technika, která zabírala vždy znovu a znovu a kterou si předávali yettiové z generace na generaci po celá tisíciletí, i když dál už si ji předávat nebudou.

Čekali.

Stádo se přiblížilo a plání se nesl tlumený řev. Nakonec řekl první troll velmi pomalu a opatrně, protože si větu dlouho připravoval: "Co dostaneš za to, ano, co dostaneš za to, když přejdeš horu se slonem?"

Na odpověď nikdy nedošlo.

Yettiové měli pravdu. Když se po zasněženém svahu rozjelo v třímetrových rozestupech pět set hrubých saní, každé s připoutanou, vyděšeně troubící dvoučlennou sloní posádkou, a nabralo rychlost skoro devadesát kilometrů v hodině, nikdo si yettiů nevšiml. Ani když byli přímo na nich.

Viktor spal jen dvě hodiny, ale vstal skvěle odpočinutý a plný optimismu.

Bylo po všem. Teď už mohou jít věci jen k lepšímu. Ginger na něj byla včera večer docela milá - no, před několika hodinami - a ať už bylo v pahorku cokoliv, bylo to doslova a do písmene pohřbeno.

Občas se takové věci objeví, pomyslel si, když naléval vodu do popraskaného umyvadla a rychle se myl. Pohřbí tam nějakého starého zlého krále nebo mága a jejich duch se pak plíží kolem a pokouší se něco napravit, nebo se dát vysvobodit. Známá věc. Ale teď musí tunel blokovat miliony tun kamene a chtěl bych vidět někoho, kdo by se tou chodbou dokázal plížit.

V myšlenkách se mu na kratičký okamžik vynořila nepříjemně živoucí stříbrná plocha, ale ani ta mu v tomhle okamžiku nepřipadala tak zlá. Byla tam tma, všude bylo množství pohyblivých stínů, on sám byl napjatý jako hodinové pero, a tak nebylo divu, že měl trochu velké oči. Byly tam i ty kostry, ale ty teď, ve světle dne, ztratily svou schopnost někoho vystrašit, Viktor slyšel o kmenových náčelnících, které tam nahoře, na chladných pláních pohřbili s celou armádou jezdců na koních, aby jejich duše mohly žít v budoucím světě stejně jako na zemi. Možná že tohle bylo kdysi něco podobného. No ano, v tom chladném denním světle to všechno Viktorovi zdaleka nepřipadalo tak strašidelné. A přesně takové to světlo bylo. Chladné. Místnost byla plná toho podivného jasu, jaký vidíte, když se vzbudíte jednoho zimního rána, a aniž dojdete k oknu, poznáte podle světla, že venku napadl sníh. Bylo to světlo beze stínů.

Přistoupil k oknu a za ním uviděl bledě stříbřitou záři.

Holy Wood zmizel.

V mysli se mu s novou naléhavostí vyrojily noční zážitky, stejně jako se tma vrací při odchodu světla. Jen klid, jen klid, opakoval si v duchu a ze všech sil se bránil panice. Občas přece bývá mlha, zvlášť takhle blízko u moře. A ta mlha tak září, protože nad ní na nebi svítí slunce. Na mlze není nic tajemného. Je to jen drobná vodní tříšť rozptýlená ve vzduchu. Nic víc to není.

Natáhl si šaty, trhnutím otevřel dveře do předsíňky a málem zakopl o Gaspodu, který ležel napříč před prahem, podobný té nejšpinavější rohožce.

Psík se nejistě zvedl na přední nohy, upřel na Viktora žluté oko a řekl: "Ze všeho nejdřív ti musím říct, že tady před tvejma dveřma neležím kvůli některý z těch hloupostí typu věrný-pes-ochraňuje-svého-pána, rozumíš, já jen, že když jsem už přišel to těchhle míst, tak -"

"Mlč, Gaspodo."

Viktor otevřel dveře na ulici. Mlha se vevalila dovnitř. Zdálo se, že má jakési výzkumné tendence, chovala se, jako by čekala právě na tuhle příležitost.

"Mlha je jenom mlha," řekl nahlas. "Pojď, dneska jedeme do Ankh-Morporku, pamatuješ?"

"Moje hlava," zakňučel Gaspoda. "Mám pocit, že se mi hlava změnila ve dno kočičího košíku."

"Můžeš pokračovat ve spaní v kočáře. Myslím, že i já bych si tam mohl ještě chvíli zdřímnout, když o tom mluvíme."

Vyšel na několik kroků do stříbřité záře a téměř okamžitě se ztratil. Tu a tam se kolem něj v hustém vlhkém vzduchu črtal neskutečný stín nějaké budovy.

"Gaspodo?" zavolal váhavě. Mlha je jen mlha, opakoval si znovu. Jenže mu připadala nějaká přeplněná. Měl takový dojem, že kdyby se náhle zvedla, stálo by kolem množství lidí a všichni by ho pozorovali. Zvenčí. To je ale divné, vždyť já jsem venku a zvenku k venku není. A ještě to bliká.

"Předpokládám, že teď budeš chtít, abych ti ukazoval cestu," ozval se nevrlý hlas kdesi u jeho kolena.

"Je nějak moc ticho, nezdá se ti?" řekl Viktor a snažil se, aby jeho hlas zněl zcela bezstarostně. "Bude to asi tím, že ta mlha tlumí všechny zvuky."

"Samozřejmě, ale taky by to mohlo být tím, že možná vystoupily obludy z mořských hlubin a s výjimkou nás dvou zamordovaly všechny lidi v Holy Woodu," prohodil Gaspoda konverzačním tónem.

"Buď zticha!"

V mlze se objevil obludný stín. Když se přiblížil, zmenšil se a chapadla a tykadla, kterými jej Viktorova fantazie okamžitě vybavila, se změnily v normální hlavu ruce a nohy Solla Kolíka.

"Viktore?" řekl nejistě.

"Solle?"

Sollovo ulehčení bylo očividné. "V téhle mizérii není vidět na krok," řekl. "Měli jsme strach, že jsi se ztratil. Pojď, je skoro poledne. Jsme víceméně připraveni vyrazit."

"Já jsem připravený."

"Výborně." Na klobouku a kabátě se Sollovi vysrážely kapičky vody. "Ehm," řekl. "Kde to přesně jsme?"

Viktor se otočil. Dům, kde měl pronajatý pokoj, byl přece přímo za ním.

"Ta mlha všechno úplně změní, co?" ozval se nešťastně Soll. "Hm, myslíš si, že by ten tvůj malý pejsek dokázal najít cestu do studia? Vypadá docela chytře."

"Vrr, vrr," řekl Gaspoda, začal panáčkovat a předními nohama prosil způsobem, který Viktor považoval za silně sarkastický.

"Na mou čest," zasmál se Soll, "vypadá docela, jako kdyby mi rozuměl, co?"

Gaspoda ostře zaštěkal. Po několika vteřinách se jako odpověď ozval dlouhý a vzrušený štěkot.

"Samozřejmě, to bude Laddie," rozzářil se Soll. "To je neuvěřitelně chytrý pes."

Gaspoda se zatvářil ctihodně.

"Poslyš, to je celý Laddie!" rozplýval se Soll, když se vydali směrem, odkud zaznával štěkot. "Myslím, že by toho tvého psa mohl naučit pár dobrých triků."

Viktor nenašel dost odvahy podívat se pod nohy.

Několikrát sice špatně zahnuli, ale štěkot je vždycky znovu přivedl na správnou cestu.

Zanedlouho jim nad hlavou jako podivný duch proplul vývěsní štít nad vchodem do studia Století Ovocného netopýra. Tady bylo poměrně dost lidí. Zdálo se že se plac plní ztracenými chodci, kteří nevěděli, kam jinam se dát.

Před Kolíkovou kanceláří Čekal kočár a vedle něj stál sám Kolík a netrpělivě podupával nohou.

"Tak pojďte, pojďte," volal na ně, "Ptáčka s filmem jsem poslal napřed. Tak dovnitř, vy dva."

"A dá se v tomhle počasí vůbec cestovat?" zeptal se Viktor.

"A proč by se nedalo?" odpověděl mu Kolík. "Do Ankh-Morporku vede jediná cesta. Kromě toho si myslím, že z téhle omáčky vyjedeme, jen co se trochu vzdálíme od pobřeží. Nevím, proč jste všichni tak nervózní. Mlha je mlha."

"Moje řeč," přikývl Viktor a nastoupil do kočáru.

"Měli jsme z pekla štěstí, že jsme Střed proti Okraji doklikli včera," rozkládal Kolík. "Asi je to nějaké sezónní. Nic, s čím bychom si museli lámat hlavu."

"To už jsi jednou říkal," upozornil ho Soll. "Dnes ráno už jsi to říkal přinejmenším pětkrát."

Ginger se choulila na jednom sedadle a u nohou jí ležel Laddie. Viktor se posunul do vozu, dokud neseděl přímo vedle ní.

"Spala jsi?" zašeptal.

"No, spala jsem jen hodinku nebo dvě," odpověděla mu. "Nic se nestalo. Žádný sen, nebo něco takového."

Viktorovi se ulevilo.

"Takže je opravdu po všem," řekl. "Pořád jsem si nebyl tak docela jistý."

"A ta mlha?" otočila se k němu.

"Promiň, cože?" řekl s pocitem provinění.

"Co způsobilo tu mlhu?"

"No," začal Viktor opatrně, "pokud vím, tak mlha vzniká, když se studený vzduch dostane nad teplou zem, pak se z něj vysráží voda a -"

"Víš dobře, že na to se tě neptám! To vůbec není normální mlha! Ona - ona se tak divně hýbá," dokončila neobratně. "A člověk v ní skoro slyší hlasy," dodala.

"Nemůžeš v ní skoro slyšet hlasy," řekl Viktor s nadějí, že mu jeho vlastní logická mysl uvěří. "Buď je slyšíš, neboje neslyšíš. Poslyš, oba jsme unavení. To je všechno. Těžce jsme pracovali a, ehm, moc jsme se nevyspali, takže je snadno pochopitelné, že máme sklon k tomu skoro slyšet a vidět různé věci."

"Oh, takže ty skoro vidíš, nějaké věci, ano?" upřela na něj Ginger vítězoslavný pohled. "A nezkoušej na mě používat ten svůj jakoby klidný a přesvědčivý tón," dodala. "Přímo nenávidím lidi, kteří kolem mě chodí sem a tam a pokoušejí se na mě mluvit klidně a přesvědčivě."

"Doufám, že se naše dvě hrdličky nehádají?"

Viktor a Ginger ztuhli. Kolík se vsunul na protější sedadlo a lišácky na ně pomrkával. Soll nastoupil jako poslední. Pak se ozvalo bouchnutí, když vozka zavřel kočárová dvířka.

"V půli cesty zastavíme na něco k snědku," oznámil jim Kolík, když se kočár rozjel. Na okamžik se zarazil a podezřívavě nasál vzduch.

"Co to tady páchne?" rozhlížel se.

"Obávám se, že je to můj pes, který je zalezlý pod sedadlem," řekl Viktor.

"Je snad nemocný?" zavrtěl Kolík hlavou.

"Obávám se, že tak páchne stále."

"A nemyslíš, že by to byl skvělý nápad třeba ho občas vykoupat?"

Odněkud zdola se ozvalo zamumlání, jehož síla se pohybovala na hranici slyšitelnosti: "A nemyslíš, že by to byl skvělý nápad ukousnout ti obě nohy?"

Mlha nad Holy Woodem zatím houstla.

Plakáty na Okraj proti Středu obíhaly Ankh-Morporkem už několik dnů a vzbuzovaly v každé aréně nebývalý zájem.

Tentokrát to došlo tak daleko, že se objevily dokonce až na univerzitě. Knihovník měl jeden připnut v tom zapáchajícím knihami obloženém hnízdě, kterému říkal domov, a mnoho dalších jich obíhalo mezi samotnými mágy.

Malíř odvedl opravdu umělecké dílo. Ginger, ve Viktorově náručí na pozadí planoucího města, ukazovala téměř všechno, čím ji bohové obdařili, a díky malířově fantazii dokonce i to, co ani neměla, lépe řečeno, čím ji neobdařili.

Na mágy měl plakát přesně ten účinek, v jaký Kolík doufal ve svých nejoptimističtějších snech. V mágorlíku

šel plakát od jednoho mága k druhému a ruce se jim přitom třásly tak, jako by měl ten kus papíru každou chvíli vybuchnout.

"Tak tohle je děvče, které má to jisté něco," prohlásil předseda Neurčitých studií. Byl to jeden z nejtlustších mágů, o kterém se díky jeho objemnosti říkalo, že už si ho několik ostatních členů mágské rady v šeru spletlo s klubovkou. Vypadal, jako kdyby mu měl každou chvíli povolit nějaký šev a z něj vyhřeznout kapok a koňské žíně. Mnozí lidé cítili naléhavé nutkání prohmatat záhyby jeho roucha, jestli tam nenajdou nějaké zapadlé drobné.

"Co je to to jisté ‚něco', předsedo?" ozval se další mág.

"Ale vždyť víte. Prostě to. Ohó! Vzpomeňte si! Starý dobrý šra-bum-čiko-liko-ratata!"

Pozorovali ho s výrazy plnými očekávání a napětí, jako lidé, kterým vypráví skvělý vtip a oni teď čekají na pointu.

"Proboha, to vám to musím hláskovat?" řekl nakonec.

"On myslí sexuální magnetismus," prohlásil lektor Zaniklých run šťastně. "To vábení touhy po hebkých ňadrech, mohutných rozhoupaných bocích a zakázaném ovoci vášně, která -"

Několik mágů si od něj rychle odsedlo. "Aha, sex!" pochopil děkan Pentagramů a můřích nohou a tak přerušil lektora Zaniklých run přímo uprostřed povzdechu. "No, podle mého názoru je ho v poslední době až příliš."

"Já nevím," zavrtěl hlavou lektor Zaniklých run. Vypadal toužebně.

Celý ten hluk probudil Rumpála Žičku, který podřimoval ve svém kolečkovém křesle u krbu. V mágorlíku hučel oheň bez ohledu na to, jestli bylo léto nebo zima.

"Cožeto?" otevřel oči. Děkan se naklonil k jeho uchu. "Říkal jsem právě," informoval ho nahlas, "že když jsme byli my mladí, tak jsme význam slova sex vůbec neznali."

"To je pravda. Věrná pravda," přikyvoval Žička. Pak zamyšleně upřel oči do plamenů. "A řekněte mi, hmm, nevzpomínáte si, hmm, jestli se nám to někdy podařilo zjistit?"

V místnosti na okamžik zavládlo hrobové ticho. "Říkejte si, co chcete, stejně má ta ženská překrásnou figuru," prohlásil lektor Zaniklých run vzpurně.

"Z toho materiálu by jich bylo několik," řekl děkan.

Rumpál Žička na plakát zaostřil nejistý pohled. "Kdo je ten mladý člověk?" zeptal se. "Který mladý člověk?" ozvalo se několik mágů současně.

"Ten, co je uprostřed toho obrázku," nedal se zmást Žička. "Drží ji v náručí."

Všichni upřeli oči na plakát. "Jo ten," řekl předseda pohrdavě.

"Tak se mi všecko zdá, že už jsem ho někde viděl," prohlásil Žička.

"Drahý Žičko, doufám, že se nám neplížíte po nocích do města a nenavštěvujete nám pohyblivé obrázky," ušklíbl se děkan významně na ostatní. "Dobře víte, že mága v očích veřejnosti velmi zlehčuje, když holduje takovým plytkým zábavám. Arcikancléř by se na nás jistě velmi zlobil."

"Cožeto?" řekl Žička a přiložil si ruku k uchu.

"No, ale víte, že i mně připadá nějak povědomý, když jste se o tom zmínil?" zamyslel se děkan s očima upřenýma na plakát.

Lektor Zaniklých run naklonil hlavu ke straně.

"To je mladý Viktor, nezdá se vám?"

"Hé?" přispěl Žička svou troškou ke konverzaci.

"A víte, že byste mohl mít pravdu?" naklonil se k plakátu předseda Neurčitých studií. "Má úplně stejný ulepený knírek."

"Kdo je to?" dožadoval se Žička odpovědi.

"Ale vždyť to byl student. Mohl z něj být mág!" užasl děkan.

"Jaký důvod by měl k tomu odejít a pohrávat si někde s děvčaty?"

"Je to Viktor, máte pravdu, ale ne náš Viktor. Tady píšou, že je to Viktor Maraschino," řekl předseda.

"No ano, ale to je jenom obrázkové jméno," vysvětloval zasvěceně lektor Zaniklých run. "Oni mají všichni taková legrační jména, jako Delores De Syn, Marja Picfór, nebo Rambonit M. Schwarzgren a tak dál…" uvědomil si, že se na něj upírá řada obviňujících pohledů. "Já to jenom slyšel," dodal neobratně. "Od vrátného. Ten chodí do arény na obrázky skoro každý večer."

"O čem to mluvíte?" zeptal se Žička a zamával ve vzduchu hůlkou, o kterou se obvykle opíral při chůzi.

"Kuchař taky chodí skoro den co den," přidal se předseda. "A většina kuchyňského personálu. Jen to zkuste, dostat v kuchyni po deváté hodině večer třeba šunkový chlebíček!"

"Skoro všichni chodí," prohlásil smutně lektor. "Kromě nás."

Jeden z mágů upřeně zíral na patu plakátu.

"Tady se píše," ozval se nakonec, "‚Ovládnutá vášeň a široké schodiště k poznání bouřlivé historie Ankh-Morporku!'"

"Cože? Takže ono je to historické, co?" zvedl hlavu lektor.

"A taky tady říkají ‚Epický příběh lásky, nad kterou užasli nejen lidé, ale i bohové!!'"

"Ano? Takže je to i náboženské."

"A nakonec tu uvádějí ‚1000 slonů!!!'"

"No prosím. Život v přírodě. To je vždycky moc poučné, tyhle věcičky z divočiny," pokýval hlavou předseda a utkvěl na děkanovi zamyšleným pohledem. Ostatní mágové následovali jeho příkladu.

"Tak si myslím," začal lektor pomalu, "že by nikdo nemohl nic namítat, kdyby se starší mágové vypravili zhlédnout představení s historickým, náboženským a, ehm, přírodopisně naučným obsahem."

"Univerzitní předpisy jsou velmi přesné," zabručel děkan bez valného přesvědčení.

"Jenže ty jsou přece určeny především pro studenty, ne?" nadhodil lektor. "Já samozřejmě chápu, že studentům, by se nemělo dovolit, aby zhlédli něco takového. Pravděpodobně by hvízdali a házeli na plátno různé věci. Ale můžeme tady seriózně uvažovat, že ano, o návrhu, abychom my, starší mágové, prozkoumali tento všeobecně rozšířený fenomén?"

Žičkova hůl zasáhla stojícího děkana do lýtek.

"Důrazně žádám, abyste mi vysvětlil, hmm, o čem to tady všichni mluví!" vyštěkl starý mág.

"Právě jsme došli k závěru, že neexistuje důvod, proč by starší mágové nemohli zajít do arény na pohyblivé obrázky!" zakřičel mu do ucha předseda.

"A to se mi líbí!" rozzářil se starý pán. "Každý se rád podívá na pěknou ženskou, hé?"

"Nikdo nemluvil o pěkných ženách. My bychom rádi prozkoumali tuhle věc, která se tak rychle šíří," vysvětloval předseda.

"No, říkejte si tomu, jak chcete, hmm!" zamlaskal Rumpál Žička.

"Jenže kdyby lidé viděli mágy, kteří vyrazí z brány univerzity a vyrazí do nejbližší veřejné arény, přišla by naše profese o veškerou prestiž," nadhodil děkan. "To je úplně něco jiného, než když se jedná o skutečnou magii. To všechno je jenom trik."

"Víte," zabručel jeden z menších mágů v pozadí, "vždycky jsem přemýšlel o tom, co to vlastně ty pohyblivé obrázky jsou. Něco jako loutkové postavičky? Nebo jsou to lidi, kteří chodí po jevišti jako v divadle? Nebo stínové obrázky?"

"Vidíte?" nahodil významným tónem předseda. "Předpokládá se, že budeme chytří a moudří, a my nevíme dokonce ani tohle."

Všichni znovu upřeli oči na děkana.

"Ano, ale kdo by stál o to, vidět bůhví kolik děvčat, která tančí v přiléhavých trikotech?" pokusil se ještě naposled nepříliš šťastně.

Mudromil Oberkost, nejšťastnější čerstvý absolvent v historii univerzity, kráčel vesele k místu, kde přes zeď vedla tajná cesta z areálu. Jeho teď již ničím nezatížená mysl se koupala v myšlenkách na několik napěněných piv, třeba i návštěvu pohyblivých obrázků a pak možná klačské zvláště kořeněné kari, aby se večer tak nějak zaoblil a nakonec -

Pak zažil druhý nejhorší okamžik svého života.

Byli tam všichni. Kompletní sestava starších mágů. I děkan. Dokonce i starý Žička na svém kolečkovém křesle. Všichni tam stáli, napůl ukryti ve stínech, a velmi přísně na něj hleděli. V popelnici jeho mysli odpálila svůj temný ohňostroj momentální nepříčetnost. Oni všichni čekali jen na něj.

Ztuhl

První promluvil děkan.

"Ah. Hm. Ehm. Ehmm. Tedy," začal a pak, jak se zdálo, mu začal sloužit jazyk. "Oh. Co to má být? Co to znamená? Ven s tím, člověče, ale hned!"

Mudromil zaváhal. Pak došel k názoru, že kdo uteče, ten vyhraje.

Po nekolika napjatých minutách se ozval lektor Zaniklých run. "To byl mladý Oberkost, že? Myslíte, že je pryč?"

"Myslím, že jo."

"Určitě to někomu vyzvoní."

"Ani necekne," zavrtěl hlavou děkan.

"Myslíte, že si všiml těch vytažených cihel?"

"Nemohl, stál jsem přímo před otvory," hlásil předseda.

"Tak pokračujem. Kde jsme skončili?"

"Podívejte, já si myslím, že to od nás není příliš moudré," řekl děkan.

"Ale, co kdybys zmlknul, starý brachu, a raději podržel tuhle cihlu?"

"Dobrá, dobrá, ale neřekl by mi někdo, jak chcete dostat na druhou stranu to kolečkové křeslo?"

Většina hlav se otočila k Žičkově křeslu.

Jsou kolečková křesla, která jsou už při výrobě maximálně vylehčená a stavěná tak, aby svému majiteli umožnila v moderní společnosti fungovat plně a nezávisle. Ve srovnání s věcí, na které žil Žička, vypadala taková křesla jako gazely vedle hrocha. Žička si byl plně vědom své funkce v moderní společnosti a co se jeho týkalo, znamenalo to být kamkoliv dovezen a tam opečováván.

Křeslo bylo široké a dlouhé a řídilo se pomocí malého kolečka a dlouhé rukojeti z litiny. Ostatně litina byla v jeho konstrukci využita více než hojně. Jeho rám zdobily barokní arabesky, které vypadaly, jako by byly vyrobeny ze starých svařených vodovodních trubek. Zadní kola neměla děrované disky, ale byla plná a vzdáleně připomínala mlýnské kameny. Dále bylo křeslo vybaveno množstvím roztodivných pák, jejichž funkci znal jen sám Žička. Byla tam například i rozměrná natahovací kožená střecha, která se dala během několika hodin natáhnout, aby uživatele vozidla ochránila před přeháňkou, bouří a pravděpodobně i meteory a padajícími budovami. Ke zvýšení dojmu byla řídicí tyč osazena skupinou trubek, houkaček, fanfár a píšťal, s jejichž pomocí Žička ohlašoval svůj postup chodbami, sály a ambity univerzity. Šlo totiž o to, že zatímco jeho kolečkové křeslo potřebovalo k uvedení do pohybu energii silného muže, jakmile se jednou rozjelo, bylo prakticky samohybné a získalo téměř neklesající setrvačnost. Možná že mělo i brzdy, ale Rumpál Žička zatím nepocítil potřebu je hledat. Jak členové sboru, tak studenti věděli, že když zaslechnou dunění provázené jekotem píšťal a vřeštěním trub, jediný způsob, jak si zachránit holou kůži, je přitisknout se ke stěně

a vyčkat, než strašlivé vozidlo prochřestí kolem.

"To nikdy na druhou stranu nedostaneme," prohlásil děkan rozhodně. "Vždyť to musí vážit přinejmenším tunu. Měli bychom ho nechat tady. Stejně je na takovéhle věci příliš starý."

"Když jsem byl mladý, lezl jsem přes tuhle zeď - hmm - každou noc," ozval se náhle Žička zasněně. Pak se uchechtl. "V těch dnech jsme to uměli roztočit, to vám řeknu. Kdybych dostal půlpeny pokaždé, když se mi při návratu domů v patách hnala Noční hlídka, hmm -"jeho svraštělé rty se náhle horečnatě rozhýbaly při složitých výpočtech, "- měl bych teď alespoň pět a půl pence."

"Možná, že bychom -" začal předseda a pak se otočil k Žičkovi: "Jak to myslíš, pět a půl pence?"

"No, co si pamatuju, tak jednou to vzdali už na půl cestě," odpověděl mu Žička se šťastným úsměvem. "Jo, to byly časy. Vzpomínám si, jak jsme se starým Číselníkem a ‚Sedákem' Spoldem vylezli na střechu chrámu Malých bohů, rozumíte, uprostřed bohoslužby, a Sedák měl v pytli to sele a on ho -"

"Vidíš, co jsi udělal?" stěžoval si předsedovi lektor Zaniklých run. "Teď jsi ho pěkně rozpumpoval."

"Mohli bychom to zkusit zvednout pomocí magie," navrhl předseda. "Vrátkův vylehčovací zvedák by na to mohl stačit."

"- a ten kněz se pak otočil a, hehe, kdybyste viděli ten jeho ksicht! A starej Číselník, hmm, povídá, co kdybysme -"

"No, že by tohle bylo právě nejdůstojnější využití magie," povzdechl si děkan.

"Rozhodně je to mnohem důstojnější, než kdybychom ten pitomý krám tahali přez zeď sami, nemyslíš?" prohlásil lektor Zaniklých run a začal si vyhrnovat rukávy. "Tak pojďte, mládenci."

"- a než byste řekli ‚švec' mlátil už Vimrle na bránu cechu vrahů, a vylezl dědek Málopěna, co tam dělal vrátného, hehehe, strašný ďábel, hmm, a v tu chvíli za rohem vyběhla hlídka -"

"Všichni připravení? Tak jedem!"

"- ale to mně připomnělo, jak jsme já a ‚Kvašák' Rámeček sehnali takové skvělé lepidlo a vydali se do -"

"Přizvedni to na svém konci, děkane!"

Mágové sténali námahou.

"- a, hmm, a jako kdyby to bylo včera, si vybavuju, jak se tvářil když -"

"Tak a teď pomalu spouštět!"

Okovaná kola tiše zazvonila na dlažebních kamenech uličky. Žička spokojeně pokyvoval hlavou. "Skvělé časy, fakticky, Skvělé časy," zabručel a usnul.

Mágové pomalu a opatrně přelezli zeď a jejich mohutná pozadí v oblýskaných róbách se na okamžik zaleskla ve svitu měsíce. Konečně stanuli silně zadýchaní vedle vozíku.

"Poslyšte, děkane," řekl lektor a opřel se o zeď, aby odlehčil roztřeseným nohám, "nevíte… ta zeď… zvyšovali jsme ji v posledních padesáti letech?"

"Já… si… to…nemyslím."

"Zvláštní. Kdysi jsem po ní lozil jako opice. A není to tak dávno. Pár let, vážně."

Mágové si osušili čela a přihlouple se rozhlíželi jeden po druhém.

"No, já měl taky ve zvyku třikrát čtyřikrát v týdnu vyrazit na druhou stranu na nějakých pár piv," přiznal předseda.

"Já jsem měl ve zvyku večer studovat," vmísil se jim škrobeně do hovoru děkan.

Předsedovi se zúžily oči.

"Jo, to jsi fakt dělal, já si to pamatuju."

Mágové si konečně začali uvědomovat, že jsou za zdmi univerzity, v noci a bez povolení, a někteří z nich poprvé za celá desetiletí. Každý pozorovatel, školený v posuzování řeči těla, by byl ochoten se vsadit, že po pohyblivých obrázcích někdo z nich přijde s návrhem, aby se někam zašlo na nějakou tu skleničku, a někdo jiný dostane chuť na něco malého na zub a jídlo je třeba spláchnout. Prostě a jednoduše, vypadalo to tak, že zhruba kolem páté hodiny ranní bude na zavřenou bránu univerzity bušit Noční hlídka a ptát se, zda by mohl být arcikancléř tak laskav a zajít do městského vězení a identifikovat několik údajných mágů, kteří zpívali v ulicích šestihlasem obscénní písně, a zda by s sebou mohl eventuelně vzít nějaké peníze k zaplacení škody. Protože v každé staré osobě se ukrývá mladá osoba, kterou občas najednou napadne, co se to s ní stalo.

Předseda zvedl ruku a uchopil svůj vysoký špičatý klobouk za kulatou širokou krempu.

"Nuže, mládenci," pronesl poněkud slavnostně, "klobouky - skryj!"

Sňali si klobouky, i když velmi váhavě. Každý mág na svém klobouku velmi lpí. Dodává mu totiž pocit identity. Ale přesně jak předseda už předtím upozornil, jestliže lidé vědí, že jste mág, protože máte na hlavě špičatý klobouk, když si ho pak sundáte, budou si myslet, že jste nějaký bohatý obchodník, nebo tak něco.

Děkan se otřásl. "Připadám si, jako kdybych se vysvlekl do naha."

"Můžeme je nacpat Žičkovi pod deku," navrhl předseda. "Nikdo nepozná, že jsme to my."

"Jasně," souhlasil lektor Zaniklých run. "Ale co my?"

"Budou si myslet, že patříme k městské smetánce."

"No, já nevím. Když jsem se naposled omylem napil mléka, tak mě to ošklivě prohnalo," zabručel děkan.

"Nebo obchodníci," řekl předseda. Uhladil si bílé vlasy.

"Pamatujte," pokračoval, "ať si říká, kdo chce co chce, nejsme mágové. Jen poctiví obchodníci, kteří si chtějí udělat veselý večer, rozumíte?"

"A jak vypadá poctivý obchodník?" zeptal se jeden z mágů.

"Jak to mám vědět?" zamračil se na něj předseda. "V životě jsem žádného neviděl, ty ano? Takže nikdo

nebude používat žádnou magii," pokračoval. "Nemusím vám říkat, co by se stalo, kdyby arcikancléř zjistil, že jeho sbor vyrazil na takovou pouťovou zábavu."

"No, mně dělá mnohem větší starost, co by se stalo, kdyby to zjistili naši studenti," otřásl se děkan.

"Falešné vousy!" prohlásil najednou lektor Zaniklých run vítězoslavně. "Mohli bychom si připevnit falešné vousy!"

Předseda obrátil oči v sloup.

"Vždyť už všichni vousy máme," odsekl. "Jak by vás asi zamaskovaly falešné vousy?"

"No právě! V tom je ten vtip!" trval na svém lektor. "Koho by napadlo, že když má někdo falešný plnovous, že pod ním bude mít plnovous pravý!"

Předseda se už už nadechoval, aby ten návrh zamítl, ale pak zaváhal.

"No -" řekl.

"Jenže kde v tuhle noční dobu vezmeme falešné plnovousy?" namítl jeden z mágů pochybovačně.

Lektor se rozzářil a začal se přehrabovat v kapsách. "Nemusíme vůbec nic shánět," oznámil spokojeně. "V tom je právě ten trik. Vzal jsem s sebou nějaký drát, podívejte, a stačí, když si z něj každý ulomíme dva kousky, zastrčíme je jedním koncem do kotlet a druhý si zahneme za uši, a to tak, aby to bylo hodně nápadné. Asi takhle," předváděl pohotově. "A máme to."

Předseda na něj užasle zíral.

"Magické!" zavrtěl nakonec hlavou. "To je pravda! Vypadáš opravdu jako někdo, kdo si vzal špatně udělaný falešný plnovous."

"Úžasné, co říkáte?" usmíval se lektor spokojeně a rozdával drát. "To je hlavologie, abyste věděli."

Několik minut se ozývalo jen kovové cvakání, prokládané tu a tam kletbou, když si některý z mágů drát zapíchl do prstu, ale netrvalo dlouho a všichni byli připraveni. Zvědavě okukovali jeden druhého.

"Kdybychom měli povlak z polštáře," prohlásil jeden z mágů nadšeně, "mohli bychom ho zastrčit předsedovi za roucho a nechat vyčnívat jeden cípek a on by pak vypadal jako hubený člověk, který se vycpal polštářem, aby vypadal strašlivě tlustý." Pak zachytil předsedův pohled a rychle umlkl.

Dvojice mágů se chopila držadla Žičkova strašlivého křesla a s duněním ho začala postrkovat po mokrém dláždění.

"Cožeto? Co to všichni dělají?" zaskřehotal Žička, kterého hluk vzbudil.

"Budeme si hrát na smetánku města," oznámil mu děkan.

"Hlavně, aby nás někdo nesebral," zabrumlal Žička.

"Hej, slyšíš mě, starý brachu?"

Kvestor otevřel oči.

Univerzitní ošetřovna, respektive nemocniční pokoj nebyl velký a používal se jen velmi zřídka. Mágové bývali buď víceméně zdraví, nebo mrtví. Jediné léky, které většinou potřebovali, byly šumivý aspirin nebo kyselá okurka a spánek až do oběda.

"Přinesl jsem vám něco ke čtení," pokračoval hlas ostýchavě.

Kvestorovi se podařilo zaostřit na knižní hřbet s titulem Bleskem a holí.

"Utržil jste ošklivou ránu, kvestore. Spal jste celý den."

Kvestor upřel oči na růžovočervenou mlhu před sebou, a jak se mu zrak zaostřoval, rozeznal v ní postupně arcikancléřův růžovočervený obličej. Okamžik, pomyslel si, jak jsem se -

Najednou se prudce posadil, chytil arcikancléře za rukáv a vykřikl do jeho velkého upoceného obličeje: "Stane se něco strašlivého!"

Mágové kráčeli poloosvětlenými ulicemi. Jejich přestrojení zatím fungovalo dokonale. Lidé na ně dokonce tu a tam jízlivě pokřikovali. Normálně si nikdo nedovolil úmyslně zesměšňovat mága. Byla to pro ně úplně nová zkušenost.

Před vchodem do Odia se tísnil obrovský dav a fronta se táhla do poloviny ulice. Děkan tu skutečnost zcela ignoroval a vedl svou skupinu přímo ke vchodu, když někdo vykřikl: "Hoj!"

Podíval se na zarudlého trolla ve špatně padnoucím vojenském odění, které zahrnovalo epolety o velikosti tympánů a postrádalo kalhoty.

"Co je?" řekl.

"Támhle je fronta, víte?" řekl troll.

Děkan zdvořile přikývl. V Ankh-Morporku platilo téměř jako definice, že fronta je zástup čekajících lidí a pokud se v něm vyskytuje mág, čeká vždy na jeho začátku. "Vidím," přikývl. A tak to má být. Takže, byl byste tak laskav a ustoupil stranou, abychom mohli vstoupit?"

Troll ho strčil do břicha.

"Kdo si myslíš, že jsi?" zavrčel. "Mág, nebo co?" Jeho prohlášení vyvolalo v přihlížejícím zástupu bouři veselí.

Děkan se k němu naklonil.

"Abych řekl pravdu, tak my jsme opravdu mágové," sykl.

Troll se na něj ušklíbl.

"Ze mě si nikdo trilobity dělat nebude," odsekl. "Dobře vidím, že máte falešné vousy."

"Tak poslyšte -" začal děkan, ale jeho hlas se změnil v nesouvislé zachrčení, protože troll ho chytil za límec róby a odhodil ho do ulice.

"Zapadněte do fronty jako každý jiný," prohlásil troll. Z fronty zazněl sbor souhlasných výkřiků.

Děkan zavrčel, pozvedl ruku s roztaženými prsty a-

Předseda mu ji srazil k boku.

"No jistě," šeptal mu naléhavě, "to by nám opravdu pomohlo, co? Pojďme."

"Kam?"

"Na konec fronty."

"Ale my jsme přece mágové! Mágové nikdy na nic frontu nestojí!"

"Jenže my jsme poctiví obchodníci, smetánka města, pamatuješ?" hučel do děkana předseda. Podíval se na nejbližší milovníky pohyblivých obrázků, kteří po nich začínali vrhat podivné pohledy. "Jsme přece poctiví obchodníci," opakoval hodně nahlas. Strčil loktem do děkana. "Pokračuj," zasyčel.

"Kam mám pokračovat?"

"Pokračuj a řekni něco obchodnického."

"A co by to mělo jako být?" zeptal se zmatený děkan.

"Řekni něco. Všichni se na nás dívají!"

"Oh." Děkanovu tvář přeletěl záchvěv paniky, ale pak ho napadla spásná myšlenka. "Překrásná jablka," zvolal. "Pojďte si pro ně, dokud jsou teplá! Chutná jablka… Stačí to?"

"Doufám. Tak a teď pojďme na konec -"

Na druhém konci ulice došlo k jakémusi pohybu. Lidé začali proudit kupředu. Fronta se rozpadla a dav se vrhl do útoku. Poctivé obchodníky náhle obklopil dav, který se na ně mačkal ze všech stran.

"Hej, poslyšte, je tady fronta!" zvolal poctivý obchodník se Zaniklými runami, když ho dav vytlačil k okraji ulice.

Děkan chytil za rameno mladíka, který se kolem něj bezohledně dral dopředu.

"Co se to děje, mladý muži?" dotazoval se.

"Už vycházejí!" vykřikl mladík.

"Kdo vychází?"

"Hvězdy!"

Mágové jako jeden muž zvedli zraky k nebi.

"Nic nevychází," prohlásil děkan, ale mladík se mu vytrhl a zmizel v davu lidí.

"Jaká podivná a primitivní pověra," zabručel děkan a mágové, s výjimkou Žičky, který nadával a tloukl na všechny strany svou hůlkou, natahovali krky, aby lépe viděli.

Kvestor s arcikancléřem se sešli v hlavní chodbě. "V mágorlíku nikdo není!" volal kvestor. "Knihovna je prázdná!" zazněl jakoby ozvěnou arcikancléřův výkřik.

"O takových věcech už jsem slyšel," zasténal kvestor. "Samovolné to - nebo cosi! Všichni samovolně zmizeli!"

"Uklidněte se, člověče. Jenom proto, že -"

"Nenašel jsem ani jediného člověka z personálu! Víte, co se může stát, když se naruší realita. Už teď se pravděpodobně gigantická chapadla -"

Ozvalo se vzdálené húúúm… húúúm… a pak zvuk olověných kuliček narážejících do zdi.

"Pořád ten stejný směr," vypravil ze sebe kvestor.

"A jaký směr to máte na mysli?"

"Ten směr, odkud přijdou! Myslím, že se zblázním!"

"No tak, no," utěšoval ho arcikancléř a poklepal mu na rameno. "Uklidněte se. Je zbytečné říkat takové věci. Nemluvte jako blázen."

Zděšená Ginger vykukovala z okna kočáru.

"Co je to za lidi?"

"To jsou vaši fanoušci," odpověděl jí Kolík.

"Ale já neznám jediného Františka, natož aby byl můj!"

"Strýček chtěl říci, že to jsou lidé, kteří vás rádi vidí v pohyblivých obrázcích. Chodí na každý váš klik," vysvětloval Soll. "Ehm. Mají vás hrozně rádi."

"Ale je tam taky spousta žen," řekl Viktor. Nesměle zamával z okýnka. Jakási žena v davu omdlela.

"Jsi slavná," obrátil se ke Ginger. "Říkala jsi přece, že jsi vždycky chtěla být slavná."

Ginger se znovu podívala na dav za okénkem. "Jenže nikdy mě nenapadlo, že to bude vypadat takhle. Všichni křičí naše jména!"

"No, však jsme se také snažili lidem Okraj proti

Středu co nejvíc přiblížit a doporučit," chlubil se Soll.

"To jo," přikývl Kolík. "Oznámili jsme jim, že jsou to neskvělejší pohyblivé obrázky v celé historii Holy Woodu."

"Ale vždyť se obrázky natáčejí teprve několik měsíců," upozornila ho Ginger.

"No a co? Stejně je to historie," odpověděl Kolík.

Viktor si všiml výrazu na Gingeřině tváři. Jak dlouhá byla ve skutečnosti historie Holy Woodu? Možná někde existoval prastarý kamenný kalendář, tam dole, na mořském dně, například mezi humry. Možná že není způsob, jak to změřit. Jak chcete změřit věk geniálního nápadu?

"Bude tam i množství městských prominentů," oznamoval Kolík. "Patricij á šlechta a představení cechů a pár nejvyšších kněží. Žádní mágové, samozřejmě, ani jeden z těch zabedněných idiotů. Ale rozhodně to bude velmi památná noc."

"A všem jim musíme být představeni?" zeptal se Viktor.

"Vůbec ne. Oni budou představeni vám," zamnul si ruce Kolík. "Bude to největší zážitek jejich života."

Viktor se znovu rozhlédl po zástupu.

"Zdá se mi to," naklonil hlavu ke straně, "nebo se tam začíná dělat slabá mlha?"

Žička švihl předsedu svou hůlkou po lýtkách.

"Co se to děje?" dožadoval se informací. "Proč všichni tak jásají?"

"To právě vystoupil ze svého kočáru Patricij," řekl mu předseda.

"No, já tedy nevím, co je na tom tak zvláštního," ušklíbl se Žička. "Já jsem vylézal z kočáru aspoň tisíckrát. Na tom není nic těžkého."

"No, je to trochu divné," připustil předseda. "Taky pozdravili představeného cechu vrahů a nejvyššího kněze Slepého Io. A teď tam někdo rozvinul červený koberec."

"Cože? Na ulici? V Ankh-Morporku?"

"No právě."

"No, nechtěl bych za ně platit účet čistírně," zavrčel Žička.

Lektor Zaniklých run strčil předsedu loktem do žeber, nebo alespoň do těch míst, kde byla žebra zakryta padesátiletou vrstvou opulentních večeří.

"Tiše," zasykl. "Už jdou!"

"Kdo?"

"Nevím, ale někdo hrozně důležitý, podle toho, jak to vypadá."

Předsedova tvář pod falešným pravým plnovousem se stáhla v panickém výrazu. "Nemyslíš, že náhodou pozvali arcikancléře, že ne?"

Mágové se pokusili zmizet ve svých róbách jako vyplašené želvy.

Byl to však mnohem vznešenější kočár než kterékoliv z těch polorozpadlých vozidel, která stála v univerzitních stájích. Zástup se nahrnul kupředu a začal se mačkat na řetěz trollů a městských strážných a upíral oči na dvířka kočáru. Vzduch byl nabitý bezděčným očekáváním.

Pan Bizam, s hrudníkem tak nadutým pocitem vlastní důležitosti, že se téměř vznášel, přiskočil ke kočáru a vztáhl ruku ke dvířkám.

Dav jako na povel kolektivně zadržel dech. Jedna jediná kapička v celém tom lidském moři dech nezadržela. Tloukla všechny kolemstojící svou hůlkou a hlasitě huhlala: "O co jde? Co se děje? Proč mi někdo neřekne, hmm, co se děje? Žádám důrazně, aby mi někdo konečně řekl, co se děje!"

Dvířka zůstala zavřená. Ginger zevnitř svírala kliku, jako by to byl záchranný pás.

"Jsou jich tam tisíce!" řekla Ginger. "Já tam nejdu."

"Ale oni všichni chodí na vaše pohyblivé obrázky," žadonil Soll. "Je to vaše publikum!"

"Nejdu!"

Soll rozhodil ruce. "Nemůžeš ji nějak přemluvit?" obrátil se k Viktorovi.

"Já si zatím nejsem jistý, jestli přemluvím sám sebe," odpověděl mu Viktor.

"Ale vždyť jste už před těmi lidmi strávili hodiny a dny," ozval se najednou Kolík.

"Já tedy ne," bránila se Ginger. "Byli jste tam jen vy a klikař a trollové a ostatní. To bylo něco jiného. A kromě toho, to jsem přece nebyla já," dodávala. "To byla Delores De Syn."

Viktor se zamyšleně hryzal do rtu.

"Možná, že bys tam tedy měla poslat Delores De Syn," navrhl.

"A nevíš, jak bych to asi udělala?" obrátila se k němu.

"No… proč si neříct, že je to jenom další klik?"

Kolíkové, strýc se synovcem, si vyměnili pohledy. Pak si Soll přiložil k očím spojené ruce, jako oko kamery, a Kolík, který utržil významné šťouchnutí, položil synovci jednu ruku na hlavu a druhou mu točil pomyslnou klikou v uchu.

"Akce!" vykřikl.

Dvířka kočáru se otevřela dokořán. Dav zašuměl jako vydechující hora. Viktor vystoupil, natáhl ruku a pomohl ven Ginger… Dav začal jásat jako šílený. Lektor Zaniklých run si v nekontrolovatelném vzrušení okusoval nehty. Předseda ze sebe vyrážel podivně tlumené hrdelní výkřiky.

"Vzpomínáš si, jak jsi řekl, že pro chlapce nemůže být lepší zaměstnání než být mágem?" vyrazil ze sebe nakonec.

"Opravdový mág by se měl zajímat o jedinou věc," zabručel děkan. "Dobře to víš."

"Jo, jo, to vím!"

"Já jsem mluvil o magii!" Předseda zíral na postavy, které se přibližovaly. "A víte, že to je opravdu mladý Viktor? Přísahal bych na to."

"To je nechutné," prohlásil děkan. "Jak si mohl vybrat něco takového? Takhle se poflakovat kolem nějakých mladých děvčat, když mohl být mágem."

"No jo. Je to hlupák," přikyvoval nepřítomně lektor Zaniklých run, který měl jakési potíže s dechem. Davem

proběhl hromadný vzdech.

"Musíte ale přiznat, že je to opravdu kus," prohlásil předseda.

"Jsem starý muž, a jestli mě rychle nenecháte taky podívat," ozval se za nimi sípavý hlas, "ucítí někdo ten tlustší konec mé, hmm, hole, rozumíte?" Dva z mágů se přesunuli ke stranám křesla a pokusili se ho popostrčit davem. Jakmile se dala litinová masa do pohybu, zamířila přímo k začátku rudého koberce a odírala každé koleno nebo kotník, který jí stál v cestě.

Žičkova ústa se otevřela dokořán. Ginger sevřela Viktorovi ruku. "Támhle je skupina starých tlustých pánů s falešnými vousy a všichni na tebe mávají," sdělila mu mezi zaťatými zuby, které odhalovala v křečovitém úsměvu. "Jo, myslím, že jsou to mágové," usmál se Viktor naznačeným směrem.

"Jeden z nich nadskakuje na svém kolečkovém křesle a křičí něco jako ‚Aj-vaj!, jupíí, šuba-duba-dý' a ‚hurá'."

"To je nejstarší mág na světě," usmál se Viktor. Zamával jedné tlusté dámě v zástupu, která okamžitě upadla do bezvědomí.

"Můj bože, a jak vypadal před padesáti lety?"

"No tak především, to mu bylo teprve osmdesát. Hlavně mu neposílej polibek!"

Dav zařval nadšením.

"Je sladký!"

"Hlavně mávej a usmívej se."

"U bohu, podívej se na všechny ty lidi, kteří čekají, až nám budou představeni!"

"Já je vidím," přikývl Viktor.

"Ale to je jeden důležitý člověk vedle druhého."

"Fajn. Řekl bych, že to jsme i my."

"Ale proč?"

"Protože jsme to my. Vzpomeň si, co jsi řekla tenkrát na pláži. Jsme to my a jsme tak velcí, jak to dokážeme. Je to přesně to, co jsi chtěla. Jsme -"

Zarazil se.

Troll u vchodu do Odia mu váhavě zasalutoval. Náraz ruky, kterou troll přitiskl někam k uchu, bylo zřetelně slyšet i přes hukot davu.

Gaspoda se hnal nejvyšší rychlostí uličkou a Laddie mu oddaně poklusával za patami. Když vyskočili, v Gaspodově případě vypadli, z kočáru, nikdo si jich nevšiml.

"Dát se na celý večer zavřít do nějaké přecpané díry? Tak si já rozhodně pěkný večer nepředstavuju," brumlal Gaspoda. "Tohle je velký město. Žádný Holy Wood. Drž se mě, štěně, a nic se ti nestane. První zastávka - zadní dveře Hargova žebírkového domu. Tam mě znají, jseš pro?"

"Laddie, hodnej kluk!"

"To víš, že jo."

"Podívej, co má na sobě!" žasl Viktor.

"Kabát z rudého sametu se zlatými šňůrami," ucedila Ginger koutkem úst. "A co? Kalhoty by mu neuškodily."

"U bohů," vydechl Viktor.

Vstoupili do jasně osvětleného foyeru Odia.

Bizam udělal, co bylo v jeho silách. Trollové a trpaslíci pracovali celou noc, aby to dokončili.

Byly tam tmavorudé plyšové závěsy a sloupy a zrcadla. Sošky buclatých andělíčků a nevídané ovoce, všechno v pozlacených verzích, pokrývaly každý kousek stropu a stěn.

Bylo to, jako by vstoupili do krabice s velmi drahými cukrovinkami.

Nebo do noční můry. Viktor napůl očekával, že vzápětí zaslechne vzdálený hukot moře, uvidí, jak se závěsy rozpadají a všechno se mění v černý rosol.

"U bohů," opakoval.

"Co je to s tebou?" řekla Ginger, která se křečovitě usmívala na řadu městských hodnostářů, kteří čekali, až budou hercům představeni.

"Počkej a uvidíš," odpověděl jí Viktor nenápadně šeptem. "Tohle je Holy Wood. Přenesli Holy Wood do Ankh-Morporku!"

"Ano, ale -"

"Copak si nic nepamatuješ? Noc v pahorku? Než ses probudila?"

"Ne, Vždyť už jsem ti to řekla."

"Počkej a uvidíš," opakoval Viktor. Podíval se na jednu ozdobnou vývěsní tabuli upevněnou na protější stěně.

"Představení třikrát denně," stálo na ní.

V hlavě mu běžely obrazy písečných dun, pradávných mýtů a humrů.

Mapování a výroba map nepatřily na Zeměploše nikdy k příliš přesným pracem. Lidé měli sklon začít s těmi nejlepšími úmysly, ale pak se dali unést stříkajícími velrybami, mořskými obludami, vlnami a jinými ozdobnými kousky kartografické výbavy, že na mapy často zapomněli umístit všechny ty nudné hory a řeky.

Arcikancléř zajistil jeden cíp mapy, který se neustále zvedal, přetékajícím popelníkem. Prstem přejel po špinavém pergamenu.

"Tady je napsáno ‚Zde jsou draci'," podivil se, "přímo uprostřed města. Zvláštní."

"To? To je jen Sluneční svatyně chorých draků lady Berankinové," odpověděl mu nepřítomně kvestor. "A

tady je ‚Terra Incognita'," řekl arcikancléř. "To je co?"

Kvestor natáhl krk, aby se podíval. "Asi to znělo mnohem zajímavěji, než kdyby tam zakreslili bůhví kolik zelných farem."

"A tady je znovu ‚Zde jsou draci'!"

"No, já si myslím, že to je docela obyčejná lež." Árcikancléřův mozolnatý palec pokračoval ve směru, který zkoumali. Odškrábl nehtem několik mušinců.

"Tady není vůbec nic," řekl a naklonil se níž k mapě. "Jenom moře. A -" přimhouřil oči, "nějaký Holy Wood. Říká vám to něco?"

"A není to náhodou to místo, kam odešla většina alchymistů?" řekl kvestor.

"Jo ti."

"Předpokládám," řekl kvestor pomalu, "že by si netroufli provozovat tam nějakou magii?"

"Alchymisté? A magie?"

"Odpusťte. Nesmyslná myšlenka, já vím. Vrátný mi povídal, že dělají nějaké takové, hm, jako když stínové obrázky. Nebo loutky. Něco podobného. Obrázky. Něco takového. Nevěnoval jsem mu příliš pozornost. Víte, co myslím… alchymisti. Ti určitě! Kdyby to byli vrazi… prosím. Zloději… ano. Dokonce i obchodníci… obchodníci dokážou být občas nevyzpytatelní. Ale alchymisté? Chtěl bych vidět jiné tak neškodné, ubručené, ale poctivé…" V tom okamžiku mu uši dohonily jazyk a on se rychle odmlčel.

"Jistě by se neodvážili, co myslíte?"

"Myslíte, že ano?"

Kvestor se dutě zasmál. "Ne-e-e. Neodvážili by se. Dobře vědí, že bychom se na ně vrhli jako supi, kdyby si tady zahrávali s magií…" Hlas se mu znovu vytratil.

"Jsem si jistý, že by si to nedovolili," řekl.

"Myslím, že ani tak daleko," dodal.

"Neodvážili by se," přikývl energicky.

"Magii ne. Určitě ne?" podíval se na arcikancléře.

"Já jsem těm mizerům se špinavýma rukama nikdy nevěřil!" vykřikl. "Oni jsou úplně jiní než my, rozumíte! Vůbec nemají pojem o tom, co je to skutečná důstojnost!"

Zástup obklopující pokladnu byl každou minutu větší a rozzlobenější.

"No tak, prohledal sis opravdu všechny kapsy?" dotazoval se naléhavě předseda.

"Prohledal!" mumlal děkan.

"Tak se podívej znovu."

Co se mágů týkalo, žili zatím v přesvědčení, že platit za to, aby se člověk někam dostal, to se jich netýká. Místo peněz k tomu obvykle stačil špičatý klobouk.

Zatímco děkan prohledával kapsy, předseda se zoufale usmíval na mladou ženu, která prodávala vstupenky.

"Ale já vás ujišťuju, mladá dámo," vysvětloval jí zoufale, "že jsme opravdu mágové!"

"Vždyť vidím, že máte falešné vousy," řekla dívka a povzdechla si. "Chodí nám sem různí lidé. Jak mám vědět, že nejste tři malí chlapci v tatínkově kabátě?"

"Madam!"

"Našel jsem dva tolary a patnáct pencí," ozval se najednou děkan, když vybral mince z dlaně plné ulepených a záhadných okultních předmětů.

"Takže to jsou dva k sezení," řekla dívka a zamračeně odvinula dvě vstupenky. Předseda je sebral.

"V tom případě vezmu dovnitř tuhle Rumpála," prohlásil spěšně, když se obrátil k ostatním. "Obávám se, že ti, na které se nedostalo, se budou muset vrátit ke svému poctivému obchodování." Při svých slovech na své společníky velmi významným způsobem krčil obočí.

"Já ale nevidím důvod, proč bychom měli -" začal děkan.

"Jinak budeme všichni pozadu s placením daní," pokračoval předseda a divoce na ně mrkal. "Musíte projít účetní knihy dozadu!"

"No ale podívej, to přece byly moje peníze -" začal děkan, ale lektor Zaniklých run ho chytil za ruku.

"Jen pojďte," řekl a pomalu a významně mrkl na předsedu.

"Je čas, abychom se vrátili a dali se do těch zápisů. Pustíme se do nich odzadu"

"Počkej, to byly vážně moje peníze a já nechápu -" bublal děkan, ještě, když ho ostatní mágové táhli pryč.

V arcikancléřově magickém zrcadle vířily kotouče mlhy. Magická zrcadla mělo mnoho mágů, ale málokterý z nich se unavoval tím, aby ho používal. Zrcadla byly křivá a dost nespolehlivá. Nehodila se ani k holení.

Kupodivu byl Výsměšek v zacházení se zrcadlem skutečný expert.

"Potřeboval jsem vystopovat zvěř," prohlásil místo dlouhého vysvětlování. "Nebavilo mě plazit se celé hodiny v mokrém mechu a jehličí, u bohů! Nalijte si něco k pití, člověče! A mně vezměte taky jednu."

Mraky vířily v nepravidelném rytmu.

"Není tam snad vůbec nic jiného," zabručel. "Divné. Pořád jen mlha, která se převaluje sem a tam."

Arcikancléř si odkašlal. Kvestorovi začínalo pomalu docházet, že oproti všem jejich domněnkám a předpokladům je arcikancléř docela chytrý.

"Viděl jste někdy tu jejich stínovou, pohyblivou, loutkovou, hranou, obrázkovou věc?" zeptal se Výsměšek.

"No, sloužící tam občas chodí," odpověděl kvestor. Výsměšek usoudil, že to znamená "ne".

"Myslím si, že bychom se na to měli zajít podívat," prohlásil.
"Když myslíte, arcikancléři," řekl kvestor povolně.

Nezměnitelný zákon, který se týká budov, kde se předvádějí pohyblivé obrázky, je platný v kterémkoliv místě mnohovesmíru a říká, že vzhled zadního traktu budov je v nepřímé úměře k jejich krásným průčelím. Vpředu: pilíře, bělostné oblouky, zlacení, světla. Vzadu: strašidelné klenby, nepochopitelná spleť trubek, slepé zdi, páchnoucí temná ulička.

A záchodová okýnka.

"Neexistuje jediný důvod, proč bychom měli dělat něco takového," sténal děkan, když mágové opatrně hledali cestu téměř inkoustovou temnotou.

"Zmlkni a raději pořádně zatlač," zasyčel na něj lektor Zaniklých run, který už byl uvnitř.

"Mohli jsme něco proměnit na peníze," trval na svém děkan. "Stačila by Rychlá iluze. Co je na tom špatného?"

"Tomu se říká ‚ředit peníze'," prohlásil lektor Zaniklých run. "Za něco takového by člověka taky mohli hodit do jámy se škorpióny. Do čeho jsem to šlápl? Krucinál, do čeho jsem to šlápl?"

"To je dobré," uklidňoval ho jeden z mágů. "Tak teď vy, děkane. Pojďte nahoru."

"Oh, božíčku," sténal děkan, když byl protahován úzkým okénkem do oné místnůstky, o které se v lepší společnosti nemluví. "Z toho všeho nepojde nic dobrého."

"Hlavně dávej pozor, kam šlapeš! No, teď se podívej, co jsi udělal! Neříkal jsem ti, abys dával pozor, kam šlapeš? No, už se stalo, tak pojďte."

Mágové se proplížili a děkan pročvachtal zadními chodbičkami budovy, až se ocitli v ztemnělém a nabitém sále. Tam jim Rumpál Žička držel místa prostě tak, že každému, kdo se k volným sedadlům přiblížil, začal hrozit svou hůlkou. Rychle se zasunuli do řady, a když si chvíli zakopávali jeden druhému o nohy, podařilo se jim konečně usadit.

Upírali pohledy na šedý obdélník na druhém konci sálu.

Po nějaké chvíli se ozval předseda: "Já tedy nevím, co na tom ti lidé vidí!"

"Už někdo udělal ‚nemocného králíčka'?" zeptal se lektor Zaniklých run.

"Ještě to nezačalo," sykl děkan.

"Já mám hlad," stěžoval si Žička. "Já jsem starý člověk, hmm, a mám hlad."

"Víte, co udělal?" oznamoval kolegům předseda. "Víte, co ten starý mizera udělal? Když nám ta mladá dáma s pochodní ukazovala cestu, on ji štípl do toho… do fundamentu!"

Žička se zahihňal. "Á šuba duba! Běžte domů, mámy vám vaří psí nohu!"

"Je toho na něj trochu moc," stěžoval si předseda. "Vůbec jsme ho s sebou neměli brát."

"Uvědomujete si, že takhle přijdeme o večeři?" nadhodil děkan.

Při jeho výroku mágové ztichli. Mohutná žena, která se protahovala kolem Žičky na své místo, najednou vytřeštila oči a začala se zuřivě rozhlížet kolem sebe. Neviděla však nic jiného než nevinného bělovlasého stařečka, který očividně tvrdě spal.

"A každé úterý je pečená husa," připomínal děkan.

Žička otevřel jedno oko a zahoukal na fanfárku svého křesla. "Tramtadáá! Kozy jako vozy! Uklouzli jsme po mejdle!" zamumlal vítězoslavně.

"Vidíte, co si myslím?" řekl předseda. "Ten ani neví, které máme století."

Žička k němu obrátil korálkové oko, podobné ptačímu.

"Jsem starý, hmm, a možná i trochu natvrdlý," zašklebil se, "ale rozhodně nebudu hladový." Pak se začal přehrabovat v tajemných hlubinách kolečkového křesla, až nakonec vytáhl černý umaštěný sáček. Něco v něm chřestilo. "U vchodu stála taková mladá dáma a prodávala speciální obrázkové jídlo," vysvětloval ostatním.

"To chceš říct, že jsi u sebe měl peníze?" vytřeštil na něj oči děkan. "A nám jsi to neřekl?"

"Neptali jste se mě," odsekl Žička.

Mágové upírali na sáček hladové pohledy.

"Mají mastnou upečenou nafouklou kukuřici a párky v rohlíku a takové čokoládové něco; co má něco na sobě a něco vevnitř," informoval Žička o sortimentu. Pak na ně vrhl bezzubý a vědoucí úsměv. "Jestli chcete, můžete si taky koupit," dodal velkomyslně.

Děkan začal vypočítávat svá přání na prstech. "Takže to bychom měli šest těch největších vaniček kukuřice a do každé máslo navíc, osm párků v rohlíku, kelímek pití, ale maxi velikost, a rozinky v čokoládě." Podával prodavačce peníze.

"Výborně," přikývl spokojeně předseda, který od dívky přebíral zboží. "Ty, poslyš, nemyslíš, že bychom měli koupit něco i ostatním?"

Zatím v promítací místnosti klel Bizam, který se snažil vložit do promítací skříňky obrovskou cívku Okraje proti Středu.

Několik metrů od něj za stěnou, v rudými lany odděleném prostoru balkónu, seděl Patricij Ankh-Morporku, který měl také velmi špatnou náladu.

Musel připustit, že to byl docela milý pár hezkých mladých lidí. Nechápal jen, proč musel sedět hned vedle nich ani proč jsou vlastně tak důležití.

Byl zvyklý na důležité lidi, přesněji řečeno na lidi, kteří si mysleli, že jsou důležití. Mágové byli důležití díky svému umění kouzlit. Zloději zase díky odvážným loupežím a ze stejného důvodu, i když trochu jinak, obchodníci. Vojáci byli důležití, protože vyhrávali bitvy a zůstávali občas i naživu. Vrahové byli důležití, protože znali mnoho

způsobů, jak člověka inhumovat. Bylo mnoho cest, které vedly k proslulosti, ale ty byly viditelné, těm člověk rozuměl. Ty dávaly smysl.

Jenže tihle dva lidé se prostě a jednoduše pohybovali v čele toho nového a tak oslavovaného průmyslu pohyblivých obrázků. I ten nejprůměrnější divadelní herec ve městě byl ve srovnání s nimi dokonalý mistr umění Thespidova, ale ani jednomu člověku z toho davu, lemujícího ulice, by nenapadlo vykřikovat jeho jméno.

Patricij ještě nikdy na pohyblivých obrázcích nebyl. Podle toho, co mu vyprávěli, byl Viktor Maraschino populární kvůli svému vášnivému pohledu, při němž dámy středního věku, které už by z toho taky mohly mít rozum, omdlévaly přímo na svých sedadlech, a silná stránka slečny De Syn byla v tom, že se uměla tvářit unyle, sem tam někomu uštědřila políček a vypadala skvěle, když ležela pohozená mezi hedvábnými polštáři.

Zatím on, Patricij Ankh-Morporku, vládl městu, chránil město, miloval město, nenáviděl město a strávil prakticky celý život službou městu…

Jak obyčejní Lidé postupně zaplňovali sedadla v sále, jeho dokonalé uši zaslechly rozhovor dvou z nich.

"Kdo to sedí tam nahoře?"

"To je přece Viktor Maraschino a Delores De Syn! To jsi opravdu tak pitomý?"

"Ale já myslel toho hubeného chlápka v černém."

"Jo ten. Tak toho neznám. Asi nějakej hlavoun."

Ano, bylo to neuvěřitelné. Mohli jste se stát slavnými prostě jen proto, že jste byli… no slavní. Patricije napadlo, že by to mohla být výjimečně nebezpečná věc a že možná bude muset dát jednoho dne někoho zabít, i když nerad." Teď však kolem sebe cítil určitou zprostředkovanou slávu, vyplývající z toho, že může sedět ve společnosti skutečně slavných, a Patricij si ke svému úžasu uvědomil, že se mu to líbí.

Kromě toho seděl ze všech nejblíž ke slečně De Syn a závist zbytku publika byla tak hutná, že ji mohl téměř ochutnat, což bylo víc, než se odvážil udělat s těmi podivnými žlutobílými mastnými kuličkami v sáčku, které mu dali k jídlu.

Z druhé strany vedle něj seděl ten strašný Kolík a obšírně mu vysvětloval, jak se vyrábějí pohyblivé obrázky, v marné naději, že ho Patricij poslouchá.

Pak najednou zazněla salva pochvalných výkřiků a potlesku.

Patricij se naklonil ke Kolíkovi a zeptal se ho: "Proč najednou zeslábla ta světla?"

"Ah, sire," zatetelil se Kolík, "to proto, aby byly obrázky lépe vidět."

"Ano? A já si vždycky myslel, že na obrázky je potřeba co nejvíc světla," zavrtěl hlavou Patricij.

"No u pohyblivých obrázků to tak není, sire," odpověděl Kolík.

"Ale to je opravdu úžasné."

Patricij se naklonil na druhou stranu k Viktorovi a Ginger. K jeho jistému úžasu vypadali velmi napjatě. Všiml si toho, hned když vešli do Odia. Ten mládenec si prohlížel už vstupní halu, jako kdyby to bylo něco děsivého, a když dívka vešla do arény, zaslechl, jak se zděšeně nadechla.

Oby vypadali jako v šoku.

"Předpokládám, že tady jste jako doma," usmál se.

"Ne," odpověděl Viktor. "Vlastně ne. Víte, ještě nikdy jsme nebyli ve skutečném kině, sire."

"Jen jednou," dodala Ginger zachmuřeně.

"Ano. Jen jednou."

"Ale, jak tomu mám… Vždyť vy přece děláte pohyblivé obrázky," usmíval se Patricij laskavě.

"To ano, ale nikdy je vlastně nevidíme. Vždycky nám ukážou jenom kousky, které teprve potom klikaři spojují. A ty nám ještě promítají na kusu starého prostěradla ve staré kůlně," vysvětloval Viktor.

"Takže tohle je pro vás úplně něco nového?" podivil se Patricij.

"No přece jen ne tak docela," odpověděl mu Viktor s popelavou tváří.

"To je úžasné!" řekl Patricij a obrátil se zase ke Kolíkovi, aby ho pro změnu chvilku neposlouchal. Nedostal se tam, kde dnes byl, proto, že by poslouchal, jak věci fungují. Pro něj bylo důležité, jak fungují lidé.

Ob jedno místě v řadě se Soll naklonil ke svému strýci a upustil mu do klína slaboučkou roličku filmu.

"To bude asi tvoje, myslím," prohlásil sladkým tónem.

"Co je to?" podivil se Kolík.

"No, víš, tam mně napadlo, že si před promítáním rychle prohlídnu film - "

"Vážně?" zamračil se Kolík.

"A víš, co jsem našel uprostřed té části s hořícím městem? Pět minut filmu, na kterém není nic jiného než jeden a tentýž obrázek, talíř Hargových speciálních žebírek se sójovou omáčkou. Je mi jasné proč. Jenom mi není jasné, proč jsi to udělal takhle?"

Kolík se provinile ušklíbl. "No podívej, když jsem se doslechl, že jeden malý obrázek dokáže lidi přimět kupovat bůhví co, dokážeš si představit, co by s nimi udělalo tohle!"

Soll na něj užasle zíral.

"Tohle se mě ale opravdu dotklo," pokračoval Kolík. "Ty mně nevěříš, svému vlastnímu strýci! A to jsem ti dal čestný slib, že už nic takového nepodniknu, a ty mi stejně nevěříš. To bolí, Solle, to bolí. Opravdu jsi mě ranil. Kampak se poděla čest, poctivost a důvěra?"

"No, já si myslím, že jsi to všechno už dávno někomu prodal, strýčku."

"Opravdu mě to velmi ranilo."

"Jenže ty jsi svůj slib nedodržel, strýčku."

"To s tím nemá co dělat. To je prostě kšeft. Teď mluvíme o rodině. Musíš se naučit věřit rodině, Solle, zvláště

mně."

Soll pokrčil rameny. "No dobře, dobře."

"Opravdu?"

"Jistě, strýčku," usmál se Soll. "Máš mé čestné slovo."

"Tak mluví můj hodný synovec!"

Na druhém konci řady zatím zírali Viktor a Ginger na prázdné plátno.

"Víš, co se stane teď, že?" řekla Ginger.

"Ano. Někdo začne v té díře v podlaze hrát na nějaký nástroj."

"Myslíš, že ta jeskyně byla opravdu původně sál na pouštění pohyblivých obrázků?"

"Určitě to bylo něco takového," přikývl Viktor.

"Ale to plátno tady je jen obyčejné plátno. Není… no prostě je to jen obyčejný plátěný obdélník. Lepší prostěradlo. Není -"

Z přední části sálu se vyhnula hlasitá hudba. Se zvoněním, cinkotem a sykotem unikajícího vzduchu se z otvoru v podlaze vynořila Bizamova dcera Kaliopé, útočící na klávesy malých varhan s plnou vervou člověka, který prodělal několikahodinový rychlokurz, a snažila se přizpůsobit úsilí dvou trollů šlapajících za scénou měchy. Přestože to byla objemnější mladá žena, ať už to zápasila s jakýmkoliv hudebním kouskem, očividně prohrávala.

Zatím v řadě mágů podal děkan sáček předsedovi.

"Vezmi si hrozinku v čokoládě," pobízel ho.

"Vypadá to jako krysí trus," svraštil předseda nos.

Děkan v šeru nahlédl do sáčku.

"A víš, že máš pravdu?" přikývl. "On mi ten pytlík před chvílí spadl na zem, a když jsem to sebral, hned se mi zdálo, že je nějaký plnější!"

"Pssst!" napomínala je jakási dáma v řadě za nimi. Hlava Rumpála Žičky se k ní obrátila jako přitahovaná magnetem.

"Tůdlí nůdlí!" zajódloval na ni. "Držte si klobouk, jedeme z kopce!"

Světla znovu o kus pohasla. Plátno se rozsvítilo. Najednou na něm v krátkých intervalech zablikala čísla, která se odpočítávala.

Kaliopé soustředěně nahlédala do not před sebou, vyhrnula si rukávy, odhodila z čela vlasy a odvážně zaútočila na melodii, ve které mohli diváci vzdáleně rozeznat starý ankh-morporský chorál.

Světla zhasla docela.

Obloha bukala. Vůbec to nevypadalo jako obyčejná mlha. Probleskovala stříbřitým rozptýleným svitem a zdálo se, že záře přichází odněkud zevnitř, jako by mlha byla kombinací mezi Aurorou Coriolis a letní blýskavicí.

Směrem na Holy Wood obloha zářila světlem. Bylo to vidět dokonce i v uličce za Hargovým žebírkovým domem, kde si právě dva psi užívali darů švédského způsobu stolování, který se tady jmenoval všechno-co-najdete-na-smetišti-je-zdarma.

Laddie zvedl hlavu a zavrčel.

"No, to víš, že ti to nemám za zlé," zabručel Gaspoda. "Říkal jsem ti, že to nevěští nic dobrého."

V srsti mu zapraskaly elektrické jiskřičky.

"Tak pojď," řekl. "Asi bychom měli lidi varovat. V tom jseš dobrej."

Klikaklikaklika…

To byl jediný zvuk, který se nesl Odiem. Kaliopé přestala hrát a zírala nahoru na obrazovku.

Brady většiny lidí byly ovislé a zvedaly se jen tehdy, když si někdo vzpomněl a vhodil do nich pár pražených kukuřičných zrn.

Viktor si jen vzdáleně uvědomoval, že přesně proti tomu bojoval. Pokusil se odvrátit zrak. I teď se mu v hlavě ozýval slabý hlásek, který mu tvrdil, že se děje něco strašného, ale on ho ignoroval. Tohle všechno přece bylo, jak to mělo být. Sám si několikrát smutně povzdechl, když se hrdinka pokoušela zachránit staré rodinné doly ve "světě, který zešílel". …chvěl se při bojových scénách z války. Jakoby přes růžový závoj pozoroval romantickou scénu z plesu. Byl…

…si najednou vědom studeného pocitu na noze. Bylo to, jako kdyby se mu na nohavici přitiskla napůl roztálá kostka ledu. Pokoušel se jí nevšímat, ale bylo to naprosto nemožné. Sklopil oči.

"Promiň," řekl mu Gaspoda. Viktorovy oči se zaostřily. Pak ale zjistil, že je jeho zrak neodolatelně přitahován stříbrným plátnem, kde on sám v obrovském provedení líbal obrovskou Ginger.

Podruhé ucítil ten vlhký chlad. Znovu se vynořil. "Taky tě můžu kousnout do nohy, kdybys chtěl," oznámil mu Gaspoda.

"Já, hm, já -" začal Viktor.

"Můžu tě kousnout dost silně," dodával Gaspoda. "Stačí říct."

"Ne, já jen -"

"Děje se něco špatného, jak jsem řekl. Malér, malér, malér. Laddie se pokoušel štěkat, až z toho ochraptěl, ale nikdo ho neposlouchá. Tak jsem si řekl, že zkusím starou techniku studeného čenichu. Nikdy nezklame."

Viktor se rozhlédl kolem. Zbytek publika zíral na plátno, jako kdyby se chystal na svých sedadlech zůstat… zůstat… … věčně.

Když zvedl ruce z opěradel, vyletovaly mu z prstů hvězdičky a vzduch měl najednou olejovitou konzistenci, o

které už studující v prvním ročníku věděli, že signalizuje obrovský magický potenciál. Kino se začalo pomalu plnit mlhou. Bylo to zvláštní, ale byla tam a nasedla opalizující vrstva už pokrývala celou podlahu jako stříbřitý příliv.

Zatřásl Ginger ramenem. Mával jí rukou před očima. Křičel jí do ucha.

Zkusil probudit Patricije a pak Kolíka. Reagovali sice mírně na jeho pokusy, ale okamžitě upadali nazpět do své strnulosti.

"Ten film s nimi něco dělá," řekl Viktor. "Musí to být tím filmem. Jenže já nevím jak! Vždyť je to docela obyčejný film. V Holy Woodu přece žádnou magii nepoužíváme. Tedy ne tu obyčejnou magii…"

Dral se přes řadu nehybných kolen, až se dostal do uličky a začal se brodit praménky mlhy. Zabušil na dveře promítací místnosti. Když se nedočkal odpovědi, jednoduše je vykopl.

Bizam strnule zíral malým čtvercovým okénkem ve stěně na plátno. Obrázková skříňka si šťastně bzučela sama pro sebe. Klikou nikdo netočil. Alespoň nikdo, opravil se vzápětí Viktor, koho by bylo vidět.

Ozvalo se vzdálené zadunění a zem se mu zachvěla pod nohama.

Podíval se na plátno. Okamžitě ten kousek poznal. Bylo to těsně před strašlivým požárem Ankh-Morporku.

Myšlenky se mu hnaly jako o závod. Jak se to říkalo o bozích? Když v ně lidé přestanou věřit, přestanou bohové existovat. A tak to bylo se vším. Realita je vlastně to, co se odehrává v lidských hlavách. A tady před ním byly stovky lidí, kteří pevně věřili tomu, co viděli na plátně…

Viktor začal hledat v Bizamových krámech nějaký nůž, nebo nůžky, ale nenašel ani jedno, ani druhé. Skříňka si bzučela dál a převíjela skutečnost z budoucnosti do minulosti.

Jakoby z dálky slyšel Gaspodův hlas, který říkal: "Předpokládám, že jsem dneska tak trochu zachránil situaci, co?"

Mozek je v běžném stavu plný výkřiků a hlasů různých nehotových a nedokončených myšlenek, které se dožadují naší pozornosti. Jen ve skutečně naléhavých případech jich většina umlkne. Teď se to stalo Viktorovi. V nastalém tichu mu v hlavě zvonila jedna jediná myšlenka, která se už velmi dlouho úpěnlivě a vytrvale dožadovala jeho pozornosti.

Předpokládejme, že skutečně existuje místo, kde je realita mnohem slabší než jinde. A předpokládejme, že uděláte něco, co tam realitu ještě více oslabí. Knihy to nedokážou. Ani obyčejné divadlo to nedokáže, protože vy neustále cítíte srdcem, že jsou to lidé v legračním oblečení, kteří před vámi hrají na jevišti. Ale Holy Woodu se podařilo proniknout okem rovnou do mozku. I srdce vám říká, že to, co vidíte, je skutečné. Pohyblivé obrázky to dokážou.

To bylo to, co se stalo v pahorku pod Holy Woodem. Lidé ze starého města použili otvor v realitě k zábavě. A pak je našly Věci.

A teď to lidé dělají znovu. Bylo to, jako kdybyste se učili žonglovat zapálenými pochodněmi v továrně na výbušniny. A Věci čekaly…

Ale proč se to dělo dál Vždyť přece Ginger zastavil.

Film běžel dál. Zdálo se, že se kolem promítací skříňky začíná tvořit mlha a pomalu zakrývá její přesné obrysy.

Rychle uchopil kliku. Na chvilku ji zastavil, ale pak praskla. Opatrně stáhl Bizama z jeho židle na zem a ze vší síly udeřil židlí do skříňky. Židle se rozletěla na třísky. Otevřel zadní dvířka skříňky a vyházel na zem všechny salamandry, ale na vzdáleném plátně stále ještě pokračoval film. Budova se znovu zatřásla. Máš jen tuhle jedinou šanci a pak umřeš, pomyslel si.

Strhl si košili a omotal si jí ruce. Pak se natáhl po blýskavém pásu ubíhajícího filmu a pevně ho sevřel.

Film praskl. Skříňka sebou trhla dozadu. Film se odvíjel dál, několik lesklých závitů se nejdříve zachytilo na něm, ale pak se svezly na na podlahu. Klikaklikaklika… a… klik. Cívky se zastavily.

Viktor opatrně strčil do hromádky filmu nohou. Napůl očekával, že na něj osmocelulózový pás zaútočí jako had.

"Tak co? Zachránili jsme situaci?" ozval se znovu Gaspoda. "Rád bych to věděl?" Viktor se podíval na plátno. "Nezachránili," odpověděl. Na plátně se stále ještě pohybovaly obrazy. Nebyly příliš ostré, ale stále ještě rozeznával nejasné podoby sebe a Ginger, které se své existence držely zuby nehty. A pak se začalo hýbat samo plátno. Tu a tam se jeho stříbřitý povrch vydul jako zčeřená hladina nádrže se rtutí. Připadalo mu to nepříjemně povědomé.

"Našli nás," řekl.

"Kdo nás našel?" zeptal se Gaspoda.

"Vzpomínáš, jak jsi mluvil o těch strašidelných bytostech?"

Gaspoda nakrčil čelo. "Myslíš ty z prapočátku času?"

"Tyhle přicházejí z míst, kde žádný čas není," řekl Viktor. Publikum v sále se začalo hýbat.

"Musíme dostat všechny odsud," podíval se na Gaspodu. "Ale bez zbytečné paniky -"

Ozval se sbor zděšených výkřiků. Publikum se začalo probouzet.

Filmová Ginger začala vylézat z plátna. Byla mnohokrát větší než ve skutečnosti a viditelně blikala. Byla také částečně průhledná, ale měla svou váhu, protože dřevěná podlaha se pod jejíma nohama propadala a praskala.

Diváci šplhali jeden přes druhého a snažili se uniknout. Viktor se prodral uličkou dolů právě ve chvíli, kdy se Žičkova židle, tlačená davem lidí, dala pozpátku do pohybu. Její majitel tloukl na všechny strany svou hůlkou a křičel: "Hej! Počkejte! Hej! Právě to začínalo být zajímavé!"

Předseda s naléhavým výrazem chytil Viktora za rameno.

"Má to takhle vypadat?" zeptal se.

"Ne!"

"Vážně to není nějaký zvláštní filmový trik?" zeptal se předseda s nadějí ve hlase.

"Není, pokud se během posledních dvaceti čtyř hodin opravdu velmi nezlepšili," odpověděl mu Viktor. "Já si

myslím, že jsou to stvoření z Podzemních rozměrů."

Předseda se na něj pozorně zadíval.

"Jste mladý Viktor, že ano?" řekl nakonec.

"Ano. Odpusťte," přikývl Viktor. Protlačil se kolem užaslého mága a přes sedadla se dostal k místu, kde stále ještě seděla Ginger a zírala na vlastní obraz. Obludná Ginger se rozhlížela kolem a velmi pomalu mrkala. Podobala se ještěrce.

"To jsem já!"

"Ne!" vykřikl Viktor. "Tedy, vlastně ano. Možná. Ne ve skutečnosti. Tak trochu. Pojď!"

"Ale ona vypadá jako já!" nehýbala se Ginger z místa a hlas se jí začal hystericky lámat.

"To je proto, že tamti museli použít Holy Wood. On… pohyblivé… to všechno prosté vymezuje, jak a kde se mohou objevit," vysvětloval jí Viktor spěšně. Vytáhl ji ze sedadla a táhl ji za sebou. Její nohy vířily mlhu a rozházená zrna pražené kukuřice. Klopýtala za ním a přitom se neustále ohlížela přes rameno.

"Teď se tam objevil další, který by chtěl vylézt z plátna," oznámila mu. "pospěš si!"

"Jsi to ty!"

"Já jsem já! To je… něco jiného. Jenom to využívá mou podobu!"

"A jakou podobu to má normálně?"

"To si ani nepřej vědět!"

"Ale to já si právě přeju! Proč myslíš, že se tě na to ptám?" zaječela, když se prodírali mezi popadanými a rozlámanými sedadly.

"Vypadá to hůř, než si vůbec dovedeš představit!"

"No, já si dokážu představit některé pěkně hnusné věci!"

"Proto jsem řekl horší!"

"Oh."

Minula je obrovská duchovitá Ginger, která blikala jako zářivka s vadným startérem, a bez potíží se probourala stěnou. Zvenčí se ozval mnohohlasý výkřik.

"Vypadá to, jako když se zvětšuje," zašeptala Ginger.

"Běž ven," řekl Viktor, "a pokus se přimět mágy, aby to zastavili."

"A ty budeš dělat co?"

Viktor se vztyčil do celé své výšky. "Jsou jisté věci," řekl, "které musí muž udělat sám."

Vrhla na něj pohled, který byl směsí popuzenosti a nepochopení.

"Cože? Cože? To chceš jít právě teď na záchod?"

"Seber se a běž!"

Postrčil ji ke dveřím, pak se otočil a spatřil před sebou dva psy, kteří na něj upírají oči s výrazem očekávání.

"A vy dva taky," dodal.

Laddie zaštěkal.

"Pes vždycky zůstává se svým pánem, říká se to tak nějak, ne?" prohlásil se stydlivou tváří Gaspoda.

Viktor se zoufale rozhlédl kolem, zvedl kousek rozlomeného sedadla, otevřel dveře, hodil dřívko tak daleko, jak to jen dokázal, a vykřikl: "Přines!"

Oba psi, pohánění instinktem, vyrazili ven. Když kolem něj probíhal Gaspoda, stačil v běhu štěknout: "Ty podrazáku!"

Viktor otevřel dveře do promítací místnosti a vyšel s plnou hrstí Okraje proti Středu.

Obrovský Viktor měl nějaké potíže, protože se pořád nebyl s to dostat z plátna. Hlava a jedna ruka byly venku a trojrozměrné. Paže slabě mávala na Viktora, který na to ovšem nedbal a navíjel na ni jeden závit filmu za druhým. Nakonec se vrátil do promítací místnosti a začal vytahovat plechové krabice s cívkami pohyblivých obrázků, které měl Bizam navzdory všem pravidlům opatrnosti a zdravého rozumu uloženy pod lavicí.

Viktor pracoval s ledovým klidem člověka, jehož vnitřnosti strach sevřel do jednoho jediného uzlíčku. Odnosil k plátnu několik náručí filmů a tam je naházel na hromadu. Mezitím se Věci podařilo vysunout z plochy druhou ruku a pokusila se cívky rozházet, ale inteligence, která obrovského Viktora kontrolovala, měla zřejmě s ovládáním nového těla značné potíže. V původní podobě byla Věc pravděpodobně zvyklá na víc rukou.

Viktor přihodil na hromadu poslední kovové krabice filmu.

"V našem světě podléháš určitým pravidlům," řekl. "A vsadím se, že hoříš stejně dobře jako cokoliv jiného, co?"

Věc vystrčila z plátna první nohu.

Viktor se začal poklepávat po kapsách. Rozběhl se nazpět do promítací místnosti a začal ji zuřivě prohledávat.

Zápalky! Nikde nebyla jediná zápalka!

Rozrazil dveře do vstupní haly a vyběhl na ulici, kde se v zděšeném úžasu zmítal dav a pozoroval, jak ze sebe desetimetrová Ginger setřásá zbytky zdiva.

Viktor vedle sebe zaslechl charakteristický cvakavý zvuk. Táta Ptáček pohotově zachycoval celou scénu na film.

Předseda křičel na Kolíka.

"Samozřejmě že proti tomuhle nemůžeme použít magii! Tyhle věci magii potřebují! Magie jim dodává sílu!"

"Ale musí tady být přece něco, co můžete udělati" ječel Kolík na předsedu.

"Můj drahý pane, nebyli jsme to my, kdo si začal zahrávat s věcmi, které je lepší -" předseda se zarazil a pak neohrabaně dokončil, "- se kterými je lepší si nezahrávat."

"Sirky!" vykřikl Viktor. "Sirky, rychle!"

Všichni se otočili k němu.

Nakonec předseda přikývl. "Obyčejný oheň," rozjasnil se. "Máš pravdu. To by mělo být ono. Skvělá logika, hochu." Začal se prohrabávat v kapsách a vytáhl svazeček fosforových sirek, které mágové, zapalující si jednu cigaretu od druhé, nosí neustále u sebe.

"Nemůžeš podpálit Odium," vyštěkl na něj Kolík. "Vždyť jsou tam celé hromady filmu."

Viktor strhl ze zdi plakát, stočil ho do jakési provizorní pochodně a tu na jednom konci zapálil.

"Přesně k tomu se chystám," oznámil Kolíkovi.

"Povolíte -"

"Hlupáku! Ty hlupáku!" vykřikl Kolík. "Ta věc hoří opravdu rychle!"

"Kdybyste dovolili -"

"A co? Nemám v úmyslu se tam zdržovat."

"Já myslím opravdu rychle!"

"Promiňte," nedal se odbýt Gaspoda. Oba se na něj podívali.

"Mohli bychom to provést s Laddiem. Čtyři nohy jsou lepší než dvě a tak dál, znáte to. Tedy když jde o to zachránit situaci."

Viktor se podíval na Kolíka a tázavě zvedl obočí.

"No, myslím, že jim by se to mohlo podařit," připustil Kolík. Viktor přikývl. Laddie půvabně vyskočil, vytrhl mu pochodeň z ruky a rozběhl se zpět k budově. Gaspoda se mu s námahou držel v patách.

"Měl jsem nějaké mámení, nebo umí ten malý psík opravdu mluvit?" podíval se Kolík na Viktora.

"On tvrdí, že to neumí," odpověděl mu Viktor.

Kolík zaváhal. Vzrušení z celé situace ho přece jen maličko vykolejilo. "No," přikývl, "on by to měl vědět nejlíp."

Psi pádili k plátnu. Věc-Viktor už byla skoro venku a její větší polovina se zmítala mezi plechovkami s filmy.

"Mohl bych zapálit ten oheň?" řekl Gaspoda. "Když už jsem si to vymyslel?"

Laddie poslušně vyštěkl a upustil hořící papír. Gaspoda ho sebral a opatrně postupoval k Věci.

"Zachraňujem situaci," procedil skoro nesrozumitelně mezi zaťatými zuby a hodil pochodeň na první smyčky volného filmu. Ten okamžitě vzplanul a začal hořet rychlým bílým plamenem jako zpomalené magnézium.

"Výborně" přikývl Gaspoda. "A teď odsud, k čertu, co nejrychleji vypadněme -"

Věc zařvala. Poslední zbytky toho, čím se ještě podobala Viktorovi, zmizely a mezi plameny se kroutilo něco, co připomínalo výbuch v akváriu. Z plamenů vyletělo chapadlo a chytilo Gaspodu za nohu.

Otočil se a pokusil se do něj zakousnout.

Rozbitou halou se jako chlupatá dělová koule přihnal Laddie a vrhl se na odpornou končetinu. Ta sebou trhla, srazila ho na záda a pustila přitom Gaspodu, který odletěl po podlaze mimo její dosah.

Malý psík si sedl, udělal s vypětím všech sil několik kulhavých kroků a padl na bok.

"Ta mizerná noha to nějak nevydržela," zabručel. Laddie na něj vrhl pohled plný soucitu. Kolem hromady kovových pouzder s filmy hučely plameny.

"Tak běž, vypadni odsud, ty pitomý štěně," řekl Gaspoda. "Tohle všechno každou chvilku vyletí do povětří. Ne! Nezvedej mě. Okamžitě mě polož! Na to už ti nezbývá čas -"

Zdi Odia se neuvěřitelně pomalu rozestoupily a každý pilíř, každé prkno, to všechno zachovávalo poměrnou vzdálenost k ostatním částem budovy, které se samozřejmě v tom okamžiku už také vznášely vzduchem.

Pak se času podařilo dohonit události.

Viktor se vrhl obličejem k zemi.

Búúúm!

Obrovská oranžová koule nadzvedla střechu a k mlhavému nebi se vzneslo strašlivé zařvání exploze. Do stěn okolních domů narazily trosky. Nad hlavami omámených mágů přeletěla do ruda rozžhavená plechovka filmů a s hlasitým svišsvišsviš narazila do stěny vzdálené budovy, kde vybuchla.

Chvíli bylo slyšet vysoký, kničivý hlas, který ale rychle utichl.

Věc-Ginger se ve strašlivém žáru kývala sem a tam. Závan horkého vzduchují zvedl a nadul obrovské sukně až k pasu a Věc tam nejistě stála, blikala a kolem ní pršely trosky.

Pak se neohrabaně obrátila a vydala se na cestu.

Viktor se otočil ke Ginger, která upírala oči na řídnoucí oblaka dýmu, vznášející se nad hromadou trosek na místě, kde ještě před chvilkou stálo Odium.

"To je špatně. Takhle to přece nebývá," mumlala horečnatě. "Takhle to přece nikdy nebývá. Vždycky když si myslíš, že už není naděje, vyklopýtají z kouře." Obrátila k němu nevěřící pohled. "Že se objeví?" zaprosila zoufale.

"Tak to bývá v obrázcích," odpověděl jí zasmušile Viktor. "Tohle je skutečnost."

"Jaký je v tom rozdíl?!"

Předseda chytil Viktora za rameno a otočil ho k sobě.

"Míří to ke knihovně!" vykřikl. "Musíte to nějak zastavit! Jestli se to dostane až tam a vstřebá všechnu tu magii, bude to neporazitelné. Nikdy už se toho nezbavíme! A pak to jistě dokáže přivést i další!"

"Vy jste mágové," řekla Ginger. "Proč to nezastavíte?"

Viktor zavrtěl hlavou. "Tyhle Věci milují naši magii. Když ji někde v jejich blízkosti použiješ, jenom zesílí. Jenže já nevím, co bych mohl -"

Hlas se mu vytratil. Dav ho v očekávání pozoroval.

Ti lidé se na něj nedívali, jako by byl jejich jediná naděje. Pozorovali ho, jako by byl jejich jistota.

Zaslechl, jak se jakési malé dítě ptá: "A co bude teď, mami?"

Tlustá žena, která ho držela na ruce, mu hlasitě, jako když mluví o něčem naprosto samozřejmém, začala vysvětlovat: "To je jednoduché. On se za tím rozběhne a v poslední chvíli to zastaví. Vždycky je to tak. Už jsem ho to viděla udělat mockrát!"

"Nikdy předtím jsem nic takového neudělal!" odporoval jí Viktor.

"Já jsem vás viděla" trvala žena na svém. "V Synech pouště. Když tadyhleta dáma," krátce se uklonila směrem, kde stála Ginger, Jela na tom koni, a on ji shodil z útesu a vy jste tam přijel v poslední vteřině a zachytil jste ji. To bylo velmi dojemné, vážně."

"To nebylo v Synech pouště," prohlásil jakýsi starší muž a pečlivě si nacpával dýmku. "To bylo v Údolí trollů."

"Ne, bylo to v Synech," ozvala se nějaká žena za ním. "Já to musím vědět, viděla jsem to sedumadvacetkrát."

"Ano, to byl opravdu skvělý film, viďte?" řekla žena s dítětem. "Pokaždé, když došlo na tu scénu, kde ho opouští, víte v tom místě, kde on se otočí a vrhne na ni ten pohled - já se vždycky rozplakala."

"Odpusťte, ale to nebylo v Synech pouště," řekl pomalu a zřetelně starý muž. "Teď mluvíte o té skvělé scéně na náměstí, která se odehrává v Planoucích vášních."

Tlustá žena vzala neodporující Ginger za paži a přátelsky ji poplácala.

"Ten váš mužskej je aspoň k něčemu," prohlásila. "Jak on vás vždycky dokáže na poslední chvíli zachránit. Kdyby mě odvlekli šílení trollové, můj starej by neřekl ani slovo, možná by se tak akorát zeptal, kam mi má poslat šaty."

"A ten můj? Ten by se nezvedl, ani kdyby mě požíral drak," řekla jakási hubená žena. Kývla na Ginger hlavou. "Ale vy byste se na tyhle věci měla trochu víc oblíkat, slečno. Příště, až vás zase bude zachraňovat, trvejte na tom, aby vám dali teplý kabát. Pokaždé, když jsem vás viděla na plátně, říkala jsem si ‚Ta si koleduje o chřipku, když chodí po venku takhle'."

"A kde nechal meč?" vložilo se do hovoru dítě. Matka ho v zápalu řeči postavila na zem a potomek ji teď kopal do holeně.

"No, já myslím, že si pro něj teď rychle skočí," řekla a vrhla na Viktora pohled plný důvěry.

"Ehm. No. Tak pojď, Ginger." Chytil dívku za ruku.

"Udělejte tomu mládenci místo!" zvolal kuřák dýmky autoritativně.

Kolem Ginger a Viktora se okamžitě vytvořilo velké volné místo. Viděli, jak se k nim obracejí stovky tváří plných očekávání.

"Oni si myslí, že jsme skuteční!" zasténala Ginger. "Nikdo z nich nehne ani prstem, protože věří, že jsi hrdina, pro všechny svaté! A my nemůžeme udělat vůbec nic. Vždyť ta Věc je větší než my oba dohromady."

Viktor upíral pohled na mokré dláždění. Možná, že bych si vzpomněl na nějakou magii, pomyslel si, ale obyčejná magie není proti stvořením z Podzemních rozměrů nic platná, naopak. A myslím, že skuteční hrdinové se dlouho mezi jásajícími davy taky nezdržovali. Radši šli rovnou na věc. Opravdoví hrdinové, myslím, jsou jako chudák Gaspoda. Nikdo si jich nevšimne, dokud není po všem. Taková je realita.

Pomalu zvedl hlavu.

Ale pozor, je to skutečně realita?

Vzduch tiše zapraskal. Existovala přece ještě jiná magie. Ta teď praskala všude kolem jako přetržený film. Kdyby se mu tak podařilo zachytit jeden její konec…

Realita nemusí být skutečná. Možná, že kdyby k tomu byly trochu podmínky, stačilo by, že lidé věří…

"Ustupte," zašeptal.

"Co chceš dělat?" podívala se na něj Ginger.

"Zkusím použít magii Holy Woodu."

"Na Holy Woodu přece není nic magického!"

"Já…- já si myslím, že ano. Ale je to jiná magie. My ji přece cítíme. Kouzla existují tam, kde je chceš najít."

Několikrát se zhluboka nadechl a vyhnal si z hlavy všechny zbytečné myšlenky. V tom bylo to tajemství. Nepřemýšleli jste o tom. Udělali jste to. Nechali jste se vést pokyny zvenčí. Byla to jenom další role. Cítili jste v zádech oko obrázkové skříňky a byli jste v docela jiném světě - ve světě blikajícího stříbrného plátna.

To bylo to tajemství. To blikání.

Obyčejná magie jen pohybovala věcmi sem a tam. Nedokázala stvořit skutečnou věc, která by vydržela déle než několik vteřin, protože to vyžadovalo obrovské množství síly.

Zato Holy Wood vytvářel věci znovu a znovu, tucetkrát do minuty. Takové věci nemusely vydržet dlouho. Stačilo, když vydržely dost dlouho.

Jenže s holywoodskou magií jste museli zacházet podle holywoodských pravidel…

Pozvedl ruku, která teď byla naprosto pevná, k temnému nebi.

"Světla!"

Mocná záře osvětlila celé město…

"Obrázková skříňka!"

Táta Ptáček zběsile roztočil kliku.

"Akce!"

Nikdo nikdy nezjistil, kde se tam ten kůň vzal. Prostě tam byl, přilétl přes hlavy zástupu. Byl bílý a postroj měl bohatě zdobený zajímavými stříbrnými ornamenty. Viktor se vyšvihl do sedla, když zvíře probíhalo kolem, pak ho pohybem ruky zastavil, zvedl na zadní a kůň zahrabal předními nohama vysoko ve vzduchu. Pak tasil meč, který ještě

před okamžikem neměl.

Meč i kůň téměř neznatelně blikali.

Viktor se usmál. Od bělostného chrupu mu odletěla jiskřička. Blik! Záblesk, ale ne zvuk, zvuk ještě nikdo nevymyslel.

Věřte tomu. To je ten jediný způsob. Nikdy nepřestat věřit. Ošidit oko, omámit mozek.

Pak se rozjel mezi jásajícími řadami diváků směrem k univerzitě a ústřední scéně.

Klikař se uvolnil. Ginger ho poklepala po rameni.

"Jestli přestanete točit tou klikou," oznámila mu sladce, "zlomím vám vaz."

"Ale vždyť už je skoro ze záběru -"

Ginger ho postrčila k prastarému kolečkovému křeslu, ve kterém seděl Rumpál Žička, a na Rumpála vrhla takový úsměv, že mu z obou uší vyletěly obláčky horké páry.

"Promiňte," řekla hlasem, při němž se všem ostatním mágům stočily špičky střevíců vzhůru, "ale mohli bychom si vás na nějakou minutku vypůjčit?"

"Jupí! Povídej a přeháněj!"

…húúúm… húúúm…

Mudromil Oberkost samozřejmě o pingské váze věděl. Většina studentů sem alespoň jednou zašla, aby si ji prohlédla.

Když se plížil po chodbě, v dalším pokusu získat vytouženou večerní svobodu, moc si jí nevšímal.

…

húúúhúúúmHÚÚÚMHÚÚÚMHÚÚÚMHhúúúm.

Teď ještě stačí projít křížovou chodbou a …

FLUS.

Všech osm porcelánových slonů vyplivlo kuličky současně. Realitoměr vybuchl, a změnil tak střechu na něco, co se velmi podobalo víčku solničky.

Po pár minutách Mudromil velmi pomalu a opatrně vstal. Jeho klobouk se změnil na sbírku otvorů, drženou pohromadě jen zbytky látky. Něco mu ustřelilo kousíček ucha.

"Vždyť já si chtěl jenom někam skočit na pivo," prohlásil omámeně. "Co je na tom tak špatnýho?!"

Knihovník dřepěl na kopuli knihovny a pozoroval, jak se davy přelévají ulicemi, zatímco se obrovská postava pomalu přibližovala k univerzitě.

Byl poněkud překvapen, když zjistil, že postavu pronásleduje mírně duchovitý kůň, jehož kopyta nebylo na dláždění slyšet.

A koně sledovalo prastaré kolečkové křeslo, které zatáčky projíždělo po dvou ze svých tří kol a vzduchem za ním se jako lodní brázda na vodě táhly proudnice světélkujících jiskřiček, které litinový podvozek vykřesával z dláždění. Křeslo bylo ověšeno mágy ječícími z plných plic. Občas se některý z nich neudržel a musel za křeslem běžet tak dlouho, dokud nenabral dostatečnou rychlost, aby mohl znovu naskočit.

Třem z nich se to nepodařilo. Přesněji řečeno jednomu z nich se podařilo pevně chytit za rozkládací střechu á ti další dva se tak tak stačili zachytit vlajících rouch svých druhů. V každé zatáčce je setrvačnost vynesla na vnější stranu oblouku a oni se se zoufalým "áááá!" a hlasitým pleskotem podrážek na dláždění snažili udržet krok.

Bylo tam také množství civilistů, ale ti snad byli zajímaví jen tím, že křičeli ještě hlasitěji než mágové.

Knihovník ve svém životě viděl mnoho podivných věcí, ale tohle byla nepochybně padesátá sedmá nejpodivnější.

Hlasy se k němu nahoru nesly jasně a čistě.

"- toč! Musíš točit! Dokáže to jedině, když budeš točit! Je to holywoodská magie! Přinutí to fungovat i ve skutečném světě!" dívčí hlas.

"Dobrá, ale šotci budou strašlivě namíchnutí, jestli -" mužský hlas.

"Vyser se na šotky!" mužský hlas.

"Jak udělal toho koně?" To byl děkan. Knihovník snadno poznal jeho zakvílení. "To je magie nejvyššího stupně!"

"To není skutečný kůň, to je kůň z pohyblivých obrázků," znovu dívčí hlas. "Ty! Ty zpomaluješ!"

"Nezpomaluju! Nezpomaluju! Podívej, točím klikou, pořád točím!"

"Nemůže přece jet na koni, který není skutečný!"

"To jste kouzelník? A nevěříte tomu?"

"Mág, já jsem mág!"

"To je jedno. Tohle není ta vaše magie."

Knihovník přikývl a přestal poslouchat. Měl na práci jiné věci.

Věc už se dostala skoro k Věži umění a brzo zahne ke knihovně. Všechny Věci vždycky směřovaly k nejbližšímu zdroji magie. Potřebovaly ji.

V plesnivých skladištích univerzity si knihovník našel dlouhou halapartnu. Tu teď opatrně držel v jedné noze, zatímco rukama odvázal dlouhé lano, připevněné k větrné korouhvičce. Druhý konec vedl až na vrchol Věže umění a knihovníkovi trvalo celou noc, než si ho připravil.

Znovu si prohlédl město hluboko pod sebou, pak nadmul hruď a zařval:

"ÁáááÁÁÁÁáááAÁÁ - ung, ung!"

Možná že bušení do hrudi by mohl vynechat, pomyslel si, zatímco čekal, až mu přestane hučet v uších a ze sítnice zmizí bílé hvězdičky.

Chytil halapartnu do jedné ruky, lano do druhé a skočil.

Nejlepší způsob, jak popsat knihovníkův let mezi budovami univerzity, je reprodukovat alespoň přibližně zvuky, které jeho cestu provázely.

Nejdříve se ozvalo: "ÁääÁAÁääáAÁää." To vysvětluje samo sebe a zachycuje první část letu, když se zdálo, že všechno probíhá podle plánu.

Pak následovalo: "Aaampf?" Tento zvuk se vydral knihovníkovi z hrdla, když minul přicházející Věc v podobě Ginger o několik metrů a uvědomil si, že když si připevníte lano na vrchol velmi vysoké a neobyčejně pevné kamenné věže, pustíte se na něm do prostoru a minete to, co jste měli v úmyslu zasáhnout cestou, je zle, protože lano vás nese k místu, kde je upevněno. Je to chyba, které zřejmě budete litovat až do konce svého zmrzačeného a plochého života.

Lano dokončilo oblouk. Pak se ozval zvuk připomínající náraz koženého pytle naplněného máslem na kamennou desku a ten byl po chvilce následován slaboučkým "oook".

Halapartna zazvonila kdesi ve tmě. Knihovník se rozplácl na zdi jako mořská hvězdice a vrazil prsty nohou i rukou do všech dostupných puklin.

Možná že by se mu podařilo slézt dolů, ale na takový pokus mu nebylo dopřáno času, protože Věc-Ginger natáhla jednu blikající ruku a odtrhla ho od zdi se zvukem, jaký uslyšíte, když se vám podaří gumovým zvonem na odpady uvolnit zvláště ošklivě ucpanou trubku.

Věc si ho v sevřené ruce podržela před místem, kde měla momentálně obličej.

Dav, v jehož čele se hnal Kolík Ať sepicnu, vběhl na náměstí před Neviditelnou univerzitou.

"Podívejte se," povzdechl si Kolík. "Musí jich tady být tisíce a nikdo jim nic neprodává."

Kolečkové křeslo se v záplavě jiskřiček zastavilo.

Viktor sedící na blikajícím koni na něj čekal. Nebyl to jeden kůň, ale množství jednotlivých koní, nepohyboval se, ale měnil se políčko od políčka.

Zablesklo se.

"Co to dělá?" zeptal se předseda.

"Pokouší se tomu zabránit, aby to vniklo do knihovny," vysvětloval děkan a snažil se očima proniknout déšť, který začal dopadat na dláždění. "Věci, které chtějí i v realitě zůstat naživu, se potřebují zmocnit magie, jinak se neudrží pohromadě. Nemají obyčejné morfologické pole, víte, takže -"

"Udělejte něco! Zničte tu věc magií!" křičela Ginger. "Oh, podívejte se na tu ubohou opičku!"

"Nemůžeme použít magii! To by bylo jako přilévat olej do ohně," vyštěkl na ni děkan. "Kromě toho… nedokážu si představit, jak byste chtěla zničit desetimetrovou ženskou. Něco takového po mně v životě nikdy nechtěli."

"To přece není žena! Je to… je to jen filmové stvoření, hlupáku! Nebo si myslíš, že jsem opravu tak velká?" zaječela na něj. "Využívá to Holy Woodu! Je to holywoodská příšera. Ze země filmů!"

"Kormidlujte, ke všem sakrům! Kormidlujte!"

"Já nevím jak!"

"Musíte prostě přenášet váhu!"

Kvestor nervózně sevřel násadu koštěte. To se ti řekne, bambulo, pomyslel si. Ty jsi na to zvyklý.

Právě ve chvíli, kdy se zvedali z dláždění před Velkou síní, prošla kolem obrovská žena s ječící opicí v jedné ruce.

Teď se kvestor snažil ovládnout prastaré koště z univerzitního muzea, zatímco šílenec za ním se pokoušel natáhnout samostříl.

"Poletíme," prohlásil arcikancléř. Bylo životně důležité, aby letěli.

"Nemůžete to držet trochu v klidu?" dožadoval se arcikancléř.

"Není to stavěno pro dva lidi, arcikancléři!"

"Jak mám, u všech všudy, mířit, když s tím poletujete sem a tam, člověče!"

Arcikancléřovou myslí proletěl všezachvacující duch Holy Woodu, svištící městem jako napjaté ocelové lano, jehož jeden konec praskl.

"Našeho člověka jim nenecháme!" prohlásil s bojovně vysunutou čelistí.

"Lidoopa, arcikancléři," opravil ho automaticky kvestor.

Věc se pomalu blížila k Viktorovi. Pohybovala se nejistě a zápasila se silami reality, které na ni útočily ze všech stran. Blikala a pokoušela se zachovat si tělo, ve kterém pronikla do tohoto světa. Podoba Ginger se tu a tam střídala s podobou něčeho, co se svíjelo a zmítalo.

Věc potřebovala magii.

Pozorovala Viktora a jeho meč, a kdyby byla schopná něčeho tak inteligentního, jako je myšlení, byla by věděla, že je zranitelná.

Obrátila se a zamířila ke Ginger a skupině mágů.

Z jejich skupiny najednou začaly šlehat vysoké jazyky plamenů.

Děkan hořel zvláště krásným modrým ohněm.

"Žádné strachy, mladá dámo," ozval se předsedův hlas ze srdce vedlejší ohnivé koule. "Je to jen iluze. Není to skutečné."

"To vykládáte vy mně?" řekla Ginger. "Jen do toho!"

Mágové začali postupovat kupředu.

Ginger za sebou zaslechla kroky. Byli to oba Kolíkové.

"Proč se to bojí plamenů?" zeptal se Soll, když Věc začala před hořícími mágy spěšně ustupovat.

"Je to jenom iluze. Musí to přece cítit, že ten oheň nepálí."

Ginger zavrtěla hlavou. Vypadala jako někdo, kdo ujíždí na svém prkně na vrcholu zpěněné vlny hysterie. Člověk nevidí často obrovskou podobu sama sebe, která se snaží rozdupat město.

"Je to zvyklé na holywoodskou magii," vysvětlovala. "Musí se to řídit holywoodskými pravidly. Necítí to ani neslyší. Řídí se to jenom zrakem. To, co ta Věc vidí, je pro ni skutečné. A filmy se bojí ohně."

Obrovská Ginger se teď tiskla ke zdi.

"Tak a teď je v pasti," zajásal Kolík. "Teď to máme!"

Věc zmáměně mrkala na přibližující se plameny.

Otočila se. Natáhla volnou ruku vzhůru a začala šplhat na věž.

Viktor se svezl z koně a přestal na něj úporně myslet. Kůň zmizel.

Navzdory panice, kterou cítil, neubránil se mírně jízlivé myšlence. Kdyby mágové chodili na pohyblivé obrázky, věděli by přesně, jak to mají udělat.

Všechno se blížilo ke kritickému bodu. Tak jako všechno, má ho i realita. Jestliže dokážete přimět něco k existenci jen na zlomek vteřiny, neznamená to, že se vám to nepodařilo. Znamená to jen, že to musíte neustále opakovat.

Pomalu se vydal kolem základny věže, a jak upíral oči na šplhající Věc, o něco zakopl. Ukázalo se, že je to halapartna, kterou upustil knihovník. O kousek dál ležel v louži konec lana, které mizelo kdesi ve výšce.

Chvíli na oboje nejistě zíral, pak sebral halapartnu, usekl kus lana a udělal si z něj provizorní popruh, aby do něj mohl zbraň zavěsit.

Pak uchopil lano a trhnutím ho vyzkoušel…

Zjistil, že lano při zatáhnutí neklade téměř žádný odpor. Stačil tak tak uskočit, než se mu k nohám s vlhkým mlaskáním naskládaly desítky a desítky metrů lana.

Zoufalým pohledem začal hledat jinou cestu k vrcholu.

Kolíkové s otevřenými ústy pozorovali, jak Věc stoupá po věži vzhůru. Nepohybovala se nijak rychle a občas musela brebtajícího knihovníka odložit na nejbližší opěrný pilíř, zatímco hledala další oporu, ale neustále stoupala.

"Oh ano. Ano. Ano," vydechl Soll. "Jaké obrázky! Ryzí film!"

"Obrovská žena, která unáší ječící opici na vrchol vysoké budovy," povzdechl si Kolík. "A to bychom jim ani nemuseli platit honoráře!"

"Krása," vydechl Soll.

"Jo…," přikývl Kolík. V jeho hlase zazněl slabý náznak nejistoty.

Soll měl na tváři toužebný výraz.

"Skvělé," opakoval. "Ehm."

"Já vím, co myslíš," řekl Kolík pomalu.

"Je to… je to vážně… tedy, je to skvělé, ale… víš, nemůžu se zbavit pocitu…"

"Jasně. Nějak to není v pořádku," doplnil ho Kolík rovnou.

"Ne že by to nebylo v pořádku," bránil se nejistě Soll. "Ne tak docela. Není to špatné jako takové. Jenom tomu něco chybí…" Zmlkl, protože mu došla slova.

Povzdechl si. Kolík vedle něj si také povzdechl.

Nad hlavou jim v hustých mracích zaduněl hrom.

A odněkud z čistého nebe vyletělo koště s dvěma ječícími mágy na palubě.

Viktor otevřel dveře v úpatí Věže umění. Uvnitř bylo tma a jasně slyšel vodu odkapávající vysoko nahoře ze střechy.

Říkalo se, že věž je nejstarší budova na světě. Rozhodně tak vypadala. Teď už ji nikdo k ničemu nepoužíval a jednotlivá vnitřní patra dávno zpráchnivěla, takže jediné, co ještě zbývalo, bylo schodiště. Byla to vlastně obrovská spirála tvořená mohutnými kamennými deskami, zasazenými přímo do stěny věže. Některé ze stupňů chyběly. I za denního světla to představovalo nebezpečný výstup. Za tmy… to bylo beznadějné. Dveře za ním se znovu rozletěly a dovnitř vkráčela Ginger, která za sebou vedla klikaře s jeho skřínkou.

"No?" nadhodila významně. "Pospěš si. Musíš zachránit tu ubohou opičku."

"Lidoopa," opravil ji Viktor nepřítomně. "To je jedno."

"Je tady příliš tma," bránil se Viktor. "V pohyblivých obrázcích není nikdy příliš tma," odpověděla klidně Ginger, "uvědom si to."

Strčila do Táty Ptáčka, který velmi rychle přitakal. "Má pravdu. Fakt, má pravdu. V obrázkách nikdy není úplná tma. To dá rozum. Musíš mít dost světla, abys viděl, že je tma."

Viktor zvedl pohled vzhůru a pak ho spustil nazpět ke Ginger.

"Poslyš!" začal naléhavě, "kdyby… kdyby se náhodou něco zvrtlo, řekni mágům o tom… však víš. O pahorku. Ty Věci se pokusí proniknout i tam na tom místě."

"Tam už nikdy nevkročím!"

Znovu zaduněl hrom.

"Dej se do toho!" vykřikla Ginger a tvář jí zbledla jako křída. "Světla! Obrázková skříňka! Akce! A tak dál!"

Viktor zaťal zuby a vrhl se do toho. Ve věži bylo dost světla, aby dalo temnotě tvar, a on přeskakoval ze stupně na stupeň s magickou lehkostí Holý Woodu a v duchu si opakoval vlastní úpěnlivou modlitbu.

"Vždycky musí být dostatek světla," vyrážel ze sebe udýchaně, "aby byla vidět tma."

Dral se stále výš.

"V Holy Woodu mi nikdy nedojdou síly," dodával a doufal, že mu to jeho nohy uvěří.

To ho vyneslo o další kruh výš.

"V Holy Woodu vždycky dorazím v poslední minutě," zamumlal.

Znovu se rozběhl nahoru.

Jednotlivé kamenné desky mu mizely pod nohama jako ve snu, jako jednotlivá filmová políčka, která odcvakávala v obrázkové skříňce.

A dorazil skutečně v poslední minutě. Tisíce lidí věděly, že to tak bude.

Kdyby v poslední minutě nedorazil hrdina, jaký by to všechno mělo smysl?

Pod jeho došlapující nohou nebyl kamenný stupeň.

Jeho druhá noha už byla prohnutá jako luk a opouštěla ten předchozí.

Soustředil každičký zlomek energie do svalů a šlach odrazové nohy a cítil, jak špička přední nohy došlápla na vyšší stupeň, přenesl váhu kupředu a vrhl se ještě výš, jinak by mu noha praskla.

"Jsem šílenec."

Pokračoval v cestě a napínal zrak, aby odhalil další nebezpečné mezery po chybějících kamenných deskách.

"Vždycky v poslední minutě," opakoval si.

Takže možná, že by se mohl na chvilku zastavit a odpočinout si? I tak by to pořád ještě dokázal v poslední minutě. To přece znamená to, že dorazí v poslední minutě…

Ne. Musí hrát poctivě.

Před ním se objevila další mezera.

Těch mezer je snad plná věž.

Krátce se soustředil a skočil do prázdnoty. Prázdnota se na kratičký okamžik změnila na kamennou desku, od které se letmo odrazil k té další.

Ušklíbl se do tmy a od bílého chrupu mu odletěla malá hvězdička.

Nic, co bylo stvořeno holywoodskou magií, nevydrželo dlouho.

Mohli jste to však vyvolat na ten potřebný zlomeček času.

Hurá, ať žije Holy Wood!

Věc blikala mnohem pomaleji a zatímco chvíle, kdy vypadala jako Ginger, se neustále zkracovaly, prodlužovaly se ty, kdy vypadala jako obsah odpadkové nádoby vycpavače zvířat po těžkém pracovním dni. Konečně přetáhla své neforemné tělo přes ochoz věže a zůstala tam ležet. V dýchacích trubicích jí pískal a svištěl vzduch. Prastaré kameny se jí rozpadaly pod chapadly, tak jak ji opouštěla magie a byla nahrazována nenasytnou hltavostí Času.

Věc byla zaskočena situací. Kde jsou ostatní? Byla sama, obklíčená na neznámem místě a v cizím prostředí…

…a teď začínala zuřit. Natáhla oko a upřela ho na lidoopa, který se jí zmítal v tom, co bylo ještě před chvílí rukou. Věží otřáslo další zahřmění. Z kamenů stékaly proudy deště.

Věc natáhla pseudopódium a obtočila ho knihovníkovi kolem pasu…

…a najednou si všimla další postavy, směšně malé, která se vynořila z otvoru schodiště.

Viktor strhl ze zad halapartnu. Co se tak dělá v podobné situaci? Když bojujete proti lidem nebo trollům, můžete si vybrat. Můžete třeba říct: "Hej, okamžitě pusťte tu opici a pojďte sem s rukama nad hlavou." Nebo: "Jestliže ihned…"

Chapadlo, silné jako jeho ruka a zakončené ostrým drápem, dopadlo na zem kousek před ním a dláždění pod ním popraskalo.

Uskočil zpět, zatočil pikou ve velkém oblouku nad hlavou a ťal do chapadla, v němž čepel zanechala hlubokou ránu, ze které vytékal nažloutlý maz. Věc zařvala a s nepříjemnou rychlostí k němu začala přesunovat několik dalších chapadel.

Tvar a podoba, pomyslel si Viktor. Vždyť to v našem světě nemá žádný skutečný tvar. Muselo to spotřebovat spoustu času jen na to, aby se to udrželo pohromadě. Čím víc se soustředí na mě, tím méně se to bude moci soustředit na to, aby se to samo nerozpadlo na kousky.

Z různých částí Věci se vysunula řada odlišných očí.

Když se zaostřily na Viktora, protkala je najednou síť vlásečnic a většina z nich se zuřivě podlila krví.

Tak dobrá. Přilákal jsem pozornost. A teď co?

Bodl do tápajícího chapadla a hned nato, s koleny téměř pod bradou, vyskočil vysoko do vzduchu, aby se vyhnul jakémusi pseudoúdu, který se mu švihnutím pokusil urazit nohy.

Plížilo se k němu další chapadlo.

Tím vzápětí proletěl šíp ze samostřílu se stejným účinkem, jaký by měla trhavá střela na ponožku naplněnou vanilkovým pudinkem. Věc zařičela.

Přes vrchol věže se převalilo košte a Viktor zahlédl arcikancléře, který do kuše horečnatě cpal další střelu.

Viktor zaslechl vzdálený výkřik: "Když to krvácí, můžeme to zabít!" následovaný slabším hlasem: "Jak to myslíte ‚my'?"

Viktor začal postupovat kupředu a sekal a bušil do všeho, co mu připadalo jen trochu zranitelné. Věc měnila podobu, pokoušela se na místech, kam dopadala halapartna, zesílit kůži, nebo si tam vytvořit ochranný krunýř, ale nebyla dost rychlá. Mají pravdu. Dá se to zabít, pomyslel si Viktor. Může to trvat třeba celý den, ale není to nezranitelné…

Pak se před ním objevila Ginger a její obličej byl naplněn bolestí a překvapením.

Zaváhal.

Další šíp narazil do jejího těla a podoba zmizela.

"Zásah! Nalétáme znovu, kvestore!"

Věc zařvala, odhodila knihovníka stranou jako hadrovou panenku a vrhla se všemi chapadly na Viktora. Jedno z nich ho porazilo na zem, tři další mu vyrvala z rukou píku a pak se nad ním Věc, podobná obrovské pijavici, vztyčila s pozvednutou píkou, aby srazila své mučitele z oblohy.

Viktor se pozvedl na jednom lokti a soustředil se.

Stačí, aby se to na zlomek vteřiny stalo realitou.

Blesk Věc zasáhl a zdůraznil její obrys modrobílým světlem. Když dozněl hrom, Věc se opile zapotácela a po jejím povrchu se sykotem pobíhaly malé zbytkové výboje. Z několika zahnědlých končetin stoupal kouř.

Věc se pokoušela udržet se pohromadě a odolat silám, které jí rvaly tělo na kusy. Klouzala po kamenech, vyrážela ze sebe podivné bučivé zvuky a pak, s jediným zdravým okem plným nenávisti upřeným přímo na Viktora, vykročila do prostoru.

Viktor se zvedl na ruce a kolena a dovlekl se k okraji věže.

Ještě na své cestě dolů Věc bojovala. Pokoušela se zoufale vyvinout směsici peří, kůže a membrán v marné snaze najít něco, co by jí pomohlo přežít ten strašlivý pád -

Čas se zpomalil. Vzduch se zabarvil do purpurová. Smrť máchl svou kosou.

TY PATŘÍŠ MRTVÝM, řekl.

- pak se ozval zvuk, jako když udeříte mokrým hadrem o kamennou stěnu, a jak se ukázalo, jediná věc, která mohla přežít ten dlouhý pád, bylo mrtvé tělo.

Dav se přes hustý déšť přesunul blíž. Teď, když veškerá kontrola zmizela, začala se Věc rozkládat na jednotlivé molekuly, které splachoval déšť do odpadů, těmi do řeky a řekou daleko do chladných mořských hlubin.

"Rozpouští se to," poznamenal lektor Zaniklých run.

"Vážně?" podivil se předseda. "A já si myslel, že je to nějaký stánek s rybami."

Strčil do zbytků štítivě nohou.

"Opatrně," varoval ho děkan. "Není nikdy mrtvo to, co věčně dokáže vám lhát."

Předseda se pátravě zadíval na zbytky na zemi.

"Ale tohle mi připadá po čertech mrtvé," prohlásil po chvilce. "Okamžik - tady se něco hýbe -"

Jedno z chapadel se v posledních křečích zhroutilo stranou.

"Nepadlo to náhodou na někoho?" zeptal se děkan.

Padlo. Vytáhli zpod něj zmítající se tělo Mudromila Oberkosta a začali do něj v tom nejlepším úmyslu strkat, a když to nepomáhalo, uštědřil mu někdo ve stejně dobrém úmyslu pár políčků. Nebožtík vzápětí otevřel oči.

"Co se stalo?" zeptal se.

"Vrhla se na vás dvacetimetrová obluda," vysvětlil mu děkan jednoduše. "Cítíte se, jaksi, v pořádku?"

"Já chtěl jedno, jediný pivo," zamumlal Oberkost. "Pak bych se byl vážně hned vrátil nazpět, přísahám."

"O čem to mluvíte, mládenče?"

Mudromil si ho nevšímal. Nejistě vstal, vydal se potácivým krokem k Velké síni a po celý život už budovy univerzity neopustil.

"Legrační mládenec," prohlásil předseda. Pak se všichni znovu podívali na Věc, která už téměř zmizela.

"Byla to krása, co zničilo obludu," řekl děkan, který miloval dramatické výroky.

"Nesmysl," odpověděl předseda. "Bylo to něco, co se rozplesklo na zemi jako kus kytu."

Knihovník si sedl a protřel si oči. Někdo mu před ně vzápětí nastrčil knihu. "Přečtěte to!" řekl Viktor.

"Oook."

"Prosím!"

Lidoop knihu otevřel na místě, kde byly piktogramy. Chvilku se na ně díval. Pak se jeho prst vydal od pravého konce dolního řádku postupně nahoru.

Zprava doleva.

Takže takhle se to musí číst, pomyslel si Viktor.

To znamená, že si to celý čas vykládal úplně špatně.

Klikař Táta Ptáček přejel otvorem v obrázkové skříňce řadu mágů a skončil u zbytků Věci.

Klika se přestala otáčet. Zvedl hlavu a vrhl na celou společnost zářivý úsměv.

"Mohli byste mi utvořit skupinku, pánové?" zeptal se. Mágové se poslušně seběhli do hloučku. "Světlo není nic moc."

Soll si rychle poznamenal na útržek papíru: "Mágové zírají na mrtvolu - část 3."

"Škoda, že se vám nepodařilo natočit ten pád," řekl a hlas se mu hystericky chvěl.

"Možná že bychom to mohli nějak napodobit a dotočit," dořekl s nadějí v hlase.

Ginger seděla ve stínu věže, rukama si objímala kolena a pokoušela se zarazit třas, který s ní lomcoval. Mezi podobami, které se na sebe Věc pokoušela během pádu vzít, byla mimo jiné i její vlastní.

Nakonec vstala, jednou rukou se opírala o hrubé kameny stěny a pomalu odcházela. Nebyla si jistá, co jí chystá budoucnost, ale jestli k tomu bude moci něco říci, tak v tom bude hrát první roli silná káva.

Když procházela kolem branky do věže, ozval se zvuk kroků a na světlo se vypotácel Viktor s knihovníkem v patách.

Viktor otevřel ústa, aby něco řekl, ale pak začal lapat po dechu. Orangutan ho odstrčil stranou a chytil Ginger pevně za paži. Byl to vlahý, opatrný stisk, který ovšem dával tušit, že kdyby to bylo třeba, dokázal by knihovník

proměnit jakoukoliv paži ve vymačkanou tubu želatiny, ve které by tu a tam zbývaly nějaké kousky.

"Oook!"

"Podívejte," začala Ginger nervózně, je po všem! Ta Věc je mrtvá. Tak to obvykle končí, ne? A já teď půjdu a dám si něco k pití."

Viktor zvedl hlavu.

"Ještě… to… neskončilo," vypravil ze sebe.

"Pro mě ano. Právě jsem viděla, jak se sama měním v… nějakou VĚC plnou chapadel. Taková Věc na dívku většinou velmi silně zapůsobí, abys věděl."

"To není důležité!" vyrazil ze sebe Viktor. "Všechno jsme to pochopili špatně! Podívej, teď se tady budou objevovat pořád! Musíš se vrátit do Holý Woodu! Budu sem přicházet tamtím plátnem!"

"Oook!" souhlasil knihovník a několikrát šťouchl červeným nehtem do knihy, kterou držel v ruce.

"Dobrá, ale to dokážou i když u toho nebudu," zavrtěla hlavou Ginger.

"Ne, to právě nedokážou! Chci říct, že naopak dokážou! Ale ty jediná je dokážeš zastavit! No tak, přestaň se na mě takhle dívat!" Loktem strčil do knihovníka. "No tak, řekněte jí to!"

"Oook," vysvětloval knihovník trpělivě. "Oook."

"Já mu nerozumím!" zakvílela Ginger.

Viktor nakrčil čelo.

"Vážně ne?"

"Všechno mi to připadá jen jako takové opičí zvuky!"

Viktor stočil pohled stranou. "Ehm -"

Knihovník chvilku stál jako malá prehistorická soška. Pak vzal Ginger velmi něžně za zápěstí a popleskal ji po hřbetě ruky.

"Oook," řekl omluvně.

"Promiňte," omlouvala se Ginger.

"Poslouchej!" prohlásil Viktor. "Všechno jsem to pochopil špatně. Ty jsi se nepokoušela jim pomoct, ty ses pokoušela je zastavit! Celou tu dobu jsem to četl špatně! To není muž zavřený za branou, to je muž před branou! A muž před branou," zajíkal se, "to je strážce]"

"Dobře, ale nemůžeme se dostat do Holy Woodu včas. Je to desítky kilometrů odsud!"

Viktor pokrčil rameny. "Zavolejte klikaře!"

Krajina kolem Ankh-Morporku je úrodná a povětšinou pokrytá zelnými lány, které dodávají městu jeho nezaměnitelnou vůni.

Šedé světlo velmi časného rána objalo modrozelené stíny a několik farmářů, kteří si chtěli udělat nějaký náskok při sklizni špenátu. Ti všichni zvedli hlavu, ne kvůli nějakému zvuku, ale kvůli malému absolutně tichému prostoru, který byl v místech, odkud by se naopak nějaký zvuk ozývat měl.

V tom prostoru se pohyboval muž, žena a něco, co vypadalo jako muž velikosti čtyřicet v kožichu velikosti dvaapadesát. Trojice seděla v kočáře, který blikal a hnal se směrem k Holy Woodu. Vzápětí zmizel farmářům z dohledu.

O minutu možná dvě později kočár následovalo křeslo na kolečkách, jehož osy byly rozžhaveny do ruda. Křeslo bylo plné lidí, kteří ječeli jeden na druhého. Jeden z nich svíral v rukou jakousi skříňku a zuřivě otáčel klikou, která k ní byla přidělaná.

Křeslo bylo tak přeplněné, že z něj tu a tam některý mág vypadl a s výkřiky pádil za ním, dokud se mu nepodařilo znovu do onoho prapodivného dopravního prostředku naskočit a zapojit se do hádky.

Tomu, kdo se pokoušel křeslo řídit, se to očividně nedařilo, vozidlo se zmítalo po silnici sem a tam, až ji nakonec opustilo docela a projelo dřevěnou stěnou velké stodoly.

Jeden z farmářů strčil loktem do druhého.

"Tož toto sem viděl v tých obrázkoch," prohlásil. "Pokaždéj je to to samé. Pokaždéj narazíjú do stodole nebo do šopy a pokaždéj vyjedu na druhéj straně a sú plní slamy a břéskajúcích slépek."

Jeho společník se opřel o svou motyku.

"Tož toto bych na moju dušu velice rád viděl," řekl.

"Šak dočkaj, uvidíš."

"Já enem proto, kamošku, lebo v téj stodole néni nic inšího než dvaceť tun zela."

Ozvala se tříštivá rána, křeslo se vynořilo na druhé straně stodoly a v záplavě slámy a kvokajících slepic zamířilo šíleným tempem zpět na cestu.

Farmáři se podívali jeden na druhého.

"Tož to si mna na mu dušu zoraj a osej kvítkama," prohlásil ten druhý.

Holy Wood se podobal záři na obzoru. Otřesy země teď zesílily.

Bukající vůz vyjel ze skupinky stromů a zastavil se na okraji svahu, který klesal k městu.

Holy Wood halila hustá mlha. Tu a tam z ní vyletovaly světelné záblesky a křižovaly oblohu.

"Přijeli jsme pozdě?" zeptala se Ginger s nadějí.

"Téměř pozdě," odpověděl jí Viktor.

"Oook," pokyvoval hlavou knihovník. Četl prastaré piktogramy a jeho nehet pádil po řádcích sem a tam - zprava doleva, zprava doleva.

"Mně se zdálo, že na tom všem je něco divného," pokračoval Viktor. "Ta spící socha… strážce. Staří kněží mu zpívali písně a prováděli obřady, aby ho udrželi naživu. Sloužili Holy Woodu podle vzpomínek, které ale v jejich nitru

uchovaly z minulosti."

"Ale já si na žádného strážce nepamatuju!"

"Ale ano. Tu vzpomínku ovšem máš zasutou tak hluboko, že tě vedlo jen tvoje podvědomí."

"Oook," řekl knihovník a poklepal na jednu stránku. "Oook!"

"Říká, že jsi pravděpodobně potomek původní Nejvyšší kněžky. Myslí si, že každý v Holy Woodu je potomkem někoho z… víš… myslím, že když se sem Věci dostaly poprvé, bylo zničeno celé město a lidé, kteří to přežili, se rozprchli na všechny strany, ale každému z nich zůstala hluboko v nitru vzpomínka na to, co se jejich předkům přihodilo. Je to, asi jako kdyby někde existovalo velké jezero paměti a my s ním byli spojeni, a když se to začalo dít znovu, volaly nás ty vzpomínky zpátky na to místo a ty ses to pokusila napravit, jenže síla, která tě volala, byla slabá, a tak se s tebou mohla spojit, jenom když jsi spala -" Rozpačitě umlkl.

"Oook?" řekla Ginger a zatvářila se nevěřícně. "To všechno jsi se dozvěděl z toho jeho ‚oook'?"

"Ano, jenže to nebylo jen jedno," připustil Viktor.

"V životě jsem neslyšela takovou snůšku -" začala Ginger, ale vzápětí se zarazila. Do ruky jí vklouzla dlaň hebčí než nejměkčí kůže. Podívala se do tváře, která mohla směle konkurovat napůl vyfouknutému fotbalovému míči.

"Oook," řekl knihovník.

Gingeřiny oči se na okamžik ponořily do jeho. Pak řekla: "Ale já se nikdy ani v nejmenším necítila jako nějaká nejvyšší kněžka…"

"Vzpomeň si na ten sen, který jsi mi vyprávěla," upozornil ji Viktor. "Podle toho jsi se chovala jako nejvyšší kněžka až až. Byla jsi velmi… velmi -"

"Oook."

"Sacerdotální. To je ono, díky," překládal Viktor.

"Vždyť to byl jenom sen," řekla Ginger mírně nervózně. "Zdával se mi občas od té doby, co jsem rozum brala."

"Oook, oook."

"Co říkal?"

"Že se ti pravděpodobně zdával už od chvíle, kdy jsi se narodila."

Holy Wood se před nimi třpytil jako matový led, jako světlo vytvořené z nasbíraného svitu hvězd.

"Viktore?" řekla najednou Ginger.

"Ano?"

"Kde jsou všichni?"

Viktor se podíval před sebe na cestu. Tam, kde měli být lidé, zoufale pádící uprchlíci… nebyl nikdo.

Jen ticho a třpytivý svit.

"Kam se poděli?" opakovala.

Podíval se jí do obličeje.

"Ale ten tunel se přece zřítil!" nedal se Viktor. "Zapečetily ho tuny kamení."

"No, trollům by jistě netrvalo dlouho, než by ho zase vyklidili," řekla Ginger.

Viktor pomyslel na podzemní sál. Na ten první dům, který existoval celá tisíciletí. A na všechny ty lidi, kteří, jak věděl, tam seděli dalších tisíc let. Zatímco nad hlavami se jim měnily hvězdy.

"No ale, třeba… mohli by taky být… někde jinde," pokusil se lhát.

"Ale nejsou," řekla Ginger. "Víme to oba."

Viktor upíral bezmocně oči na svítící město.

"Proč my?" řekl nakonec. "Proč se to děje právě nám?"

"Všechno se nakonec musí někomu stát," odpověděla mu.

Viktor pokrčil rameny. "A každý dostane jedinou šanci," pokýval hlavou, je to tak?"

"Právě ve chvíli, kdy bys potřeboval zachránit svět, objevíš svět, který potřebuje zachránit."

"Ano," přikývl Viktor, jestli my nejsme šťastní lidé?"

Oba farmáři nahlíželi otevřenými vraty do stodoly. V šeru lhostejně postávaly obrovské koše se zelím.

"Pravil sem ti, že je to samé zelé," řekl jeden z nich. "Věděl sem, že tam nejsú kuřacka. Poznám zelé, dyž ho vidím, ne, a vjéřim enem temu, co vidím."

Odněkud z výše k nim dolehly hlasy, které se rychle blížily.

"Pro boží rány, člověče, to vážně neumíte ani trochu kormidlovat?"

"Ne, když se na tom pořád vrtíte jak holub na báni, arcikancléři!"

"Kde to, ke všem sakrům, jsme? V té mlze není vidět skoro na krok."

"No zkusím, jestli bych se nemohl snést kousek - pozor! Nevyklánějte se mi tak! Nevyklánějte se mi tak! Povídám, nevyklánějte -"

Farmáři uskočili stranou, koště proletělo spirálou otevřenými vraty do stodoly a zmizelo mezi koši zelí. Pak se ozvalo strašlivé plechové zaskřípění.

Nakonec řekl tlumený hlas: "Vy jste se mi vykláněl."

"Nesmysl. To jste mě dostal do pěkného svinstva. Co je to?"

"Zelí, arcikancléři."

"To je nějaká zelenina?"

"Ano!"

"Nesnáším zeleninu. Ředí krev."

Chvilku bylo ticho. Pak farmáři zaslechli, jak se ozval ten druhý hlas: "Tak dobrá, velmi toho lituju, ty

nesnášenlivá přerostlá bečko sádla!"

Znovu se rozhostilo ticho.

Pak se ozvalo: "Můžu vás vyrazit, kvestore?"

"Ne, arcikancléři. Já mám definitivu."

"V tom případě mně pomozte vylézt a půjdem se poohlídnout po něčem k pití."

Farmáři se tiše odplížili pryč.

"Tož to na otento," řekl ten, který věřil v zelí. "Sú to čarodějé. Do věcí týchto, otento, pazgřivců, je lepší sa nemíšat!"

"Šak ba," odpověděl druhý farmář. "Ty… a co znamená to tvoje otento? Ale akurátně!"

Nastal čas ticha.

V Holy Woodu se nehýbalo nic kromě světla. A světlo pomalu blikalo. Holywoodské světlo, pomyslel si Viktor.

Ve vzduchu viselo jako téměř hmatatelný mrak strašlivé očekávání. Jestliže byla scéna města v ateliéru snem, který čekal na to, že se promění ve skutečnost, pak bylo tohle město o kus dál - bylo to skutečné město, které čekalo na něco nového, na něco, co obyčejný jazyk nedokáže vyjádřit.

" ," řekl Viktor a zarazil se.

" ?" obrátila se k němu Ginger.

" ?"

" !"

Chvíli užasle zírali jeden na druhého. Pak Viktor chytil Ginger za ruku a táhl ji k nejbližší budově, což byla, jak se ukázalo, jakási levnější vyvařovna.

Scéna uvnitř byla skutečně nepopsatelná, alespoň do okamžiku, než Viktor našel černou tabuli, na kterou personál psával to, čemu poněkud šprýmovně přezdíval "menu".

Viktor zvedl kus křídy.

"Já mluvím, ale neslyším se," napsal a mlčky podal křídu Ginger.

"Já, taky. Co teď!"

Viktor si chvilku zamyšleně pohazoval křídou a pak napsal:

"Já myslím, že je to tím, že ještě nikdo nevymyslel zvukový film. Kdybychom neměli skřítky, kteří umějí kreslit barvu, bylo by to tady teď asi všechno černobílé."

Rozhlédli se po místnosti. Všude po stolech byla nedotčená nebo nedojezená jídla. Něco takového bylo například u Magdóna celkem běžné, ale většinou u těch jídel seděli lidé, kteří si trpce naříkali.

Ginger strčila prst do nejbližšího talíře.

"Ještě teplé," artikulovala pečlivě a beze zvuku.

"Pojďme" řekl Viktor beze zvuku a ukázal na dveře.

Pokusila se říct něco složitého, zaškaredila se na jeho nechápavý obličej, vzala křídu a napsala: "Měli bychom počkat na mágy."

Viktor stál chvilku nehybně. Pak jeho rty vymodelovaly několik slov, o kterých by Ginger nikdy nepřipustila, že je zná, a vykročil ke dveřím.

Přetížené křeslo právě skřípalo ulicí a z namáhaných os se kouřilo. Začal před ním poskakovat a zuřivě mával rukama.

Pak se rozvinula dlouhá němá konverzace. U nedaleké zdi se nadrobilo mnoho křídy. Nakonec už Ginger nedokázala krotit svou netrpělivost a začala spěchat.

"Musíte se od toho držet stranou. Jestli se jim podaří proniknout do našeho světa, byli byste pro ně skvělá potrava."

"Ale vy taky," to byl mnohem úpravnější rukopis - děkanův.

Viktor napsal: "Jenže já asi vím, co se děje. Vás by bylo potřeba, kdyby se něco zvrtlo."

Kývl děkanovi na rozloučenou a pospíšil si nazpět ke Ginger a knihovníkovi. Vrhl na lidoopa ustaraný pohled. Knihovník byl technicky vzato mág - když ještě byl člověkem, byl mágem, takže se dalo předpokládat, že jím stále ještě je. Na druhé straně byl také lidoopem, a tedy neocenitelným druhem pro případ nebezpečí. Viktor se to rozhodl riskovat.

"Pojďme!" zaartikuloval.

Najít cestu k pahorku bylo snadné. Tam, kde byla dřív téměř neznatelná stezka, se teď táhla široká cesta, tu a tam posetá zbytky věcí odhozených na rychlém přesunu. Sandál. Odhozená obrázková skříňka. Povlávající rudé péřové boa.

Vstupní brána do pahorku byla vyrvána ze závěsů. Z tunelu se linula matná záře. Viktor pokrčil rameny a vešel dovnitř.

Trosky nebyly odklizeny, ale odsunuty ke stěnám a upraveny tak, aby mohli lidé projít. Strop se nezřítil. Nebylo to díky troskám. Bylo to díky Navážkovi.

Podpíral ho.

Tedy ještě ho podpíral. Strašlivá váha ho přinutila klesnout najedno koleno.

Viktor s knihovníkem kolem trolla rychle navršili dva mohutné valy balvanů podpírající strop, takže se Navážka mohl zbavit toho strašlivého břemene, které mu spočívalo na ramenou. Zasténal, nebo přesněji řečeno vypadal, jako když sténá, a padl na obličej. Ginger mu pomohla vstát.

"? ?" Zdalo se, že Navážku nepřítomnost hlasu zaskočila a pokusil se zašilhat si do svých vlastních úst.

Viktor si těžce povzdechl. V duchu viděl, jak se obyvatelé Holy Woodu slepě mačkají v chodbě a trollové odklízejí trosky. Protože z nich byl Navážka nejsilnější, hrál přirozeně nejdůležitější roli. A protože mu většinou mozek sloužil jen k tomu, aby mu podpíral lebeční klenbu, stejně přirozeně to byl on, kdo zachytil praskající klenbu chodby. Viktor si ho představoval, jak bezhlasně a marně volá na své druhy, kteří bez jediného pohledu zpět spěchají dál chodbou.

Napadlo ho, že mu napíše pár veselých a povzbuzujících vět, ale v Navážkově případě by to bylo zbytečné plýtvání časem. Vzápětí však troll se zachmuřenou tváří vykročil tunelem a bylo vidět, že zuřivě sbírá myšlenky a soustřeďuje se na nějaký vlastní úkol. Kotníky jeho rukou zanechávaly v prachu na zemi hluboké rýhy.

Chodba se otevřela do velké místnosti, která, jak si teprve teď Viktor uvědomil, byla vlastně předsálím vlastní promítací síně - arény. Tady se před ‚mnoha tisíci lety shromažďovali uctívači, aby si koupili…' co? Asi posvěcené uzenky a požehnanou praženou kukuřici.

Teď bylo předsálí naplněno podivným, rozptýleným světlem. Stále ještě bylo plné prastaré a vlhké plísně, jak Viktor zjistil jediným pohledem. Ale přitom měl dojem, že tam, kam se nedíval, na okrajích jeho zorného pole byl celý prostor vyzdoben tmavě rudými sametovými závěsy a bohatě zlacenými arabeskami. Několikrát prudce otočil hlavu v marném pokusu zachytit ten prchavý obraz.

Viděl, jak se knihovník starostlivě zamračil, a napsal na stěnu:

"Prolínají se reality?"

Knihovník přikývl.

Viktor zamrkal a vedl svou malou skupinku geniových bojovníků dál - tedy alespoň dva z nich byli geniovi a jeden orangutan - po schodišti vzhůru, do vlastního sálu.

Viktor si později uvědomil, že je všechny zachránil Navážka.

Vrhli jediný pohled na obrazy, které se svíjely na odporném plátně a…

Sen - Skutečnost. Věř.

Očekávej…

…ale Navážka se mezi nimi dral dál. Představy, stvořené k tomu, aby každou inteligentní mysl zahalily růžovou mlhou a díky tomu ji ovládly, se mu prostě odrazily od zadní stěny tlusté lebky a stejně rychle jak se dostaly dovnitř, zase vyletěly ven. Navážka si jich prosté nevšímal, protože měl jiné železko v ohni.

Osobu ponořenou do zmateného víru myšlenek, v němž se snaží rozhodnout, co je skutečné a co je sen, máloco vytrhne tak rychle z tranzu jako troll, který se ji nevědomky pokusí zašlápnout. Je to ideální léčení, protože realita je něco, co dovede občas na člověka dolehnout velmi těžce.

Viktor vyskočil ze země, přitáhl k sobě Ginger a knihovníka, ukázal na stříbřitě bílý, blikající obdélník na druhém konci sálu a ústy jim naznačil: "Nedívejte se na to."

Přikývli.

Když scházeli uličkou dolů k plátnu, chytila se Ginger Viktora pevně za ruku. Byl tam celý Holy Wood. Viděli známé tváře, které naplňovaly řady sedadel, nehybné v blikajícím světle, na každé nepřítomný, jakoby mrtvý výraz.

Cítil, jak se mu do dlaně zatínají její nehty. Byli tam Rambonit, Morry, Krňkin a paní Kosmopilíková - kostýmérka. Byl tam Silverfish a řada dalších alchymistů. Seděli tam truhláři a klikaři a všechny hvězdy, které se ještě hvězdami nestaly, lidé, kteří drželi na ulici koně, poklízeli v hospodách nebo jen tak postávali ve frontách a čekali na svou velkou příležitost…

Humrové, pomyslel si Viktor. Bylo kdysi velké město a v něm umřelo obrovské množství lidí, a dnes je domovem humrů.

Knihovník ukázal rukou.

Navážka našel Rubínu, která seděla úplně dole v první řadě, a pokoušel se ji vytáhnout ze sedadla. Ať se nahýbal, jak chtěl, její oči se neustále otáčely k plátnu, na němž tančily podivné tvary. Když se postavil přímo před ni, a zakryl jí tak výhled, vztekle zavrčela a srazila ho stranou.

Pak se znovu usadila na své místo, upřela oči na plátno a z obličeje se jí vytratil jakýkoliv výraz.

Viktor položil Navážkovi ruku na rameno a několikrát ho poklepal způsobem, o kterém se domníval, že by mohl na trolla působit uklidňujícím dojmem. Navážkova tvář vypadala jako freska znázorňující zoufalství.

Podivná postava v brnění stále ještě ležela na kamenné desce za plátnem, před začernalým kruhem.

Beznadějně na ni zírali.

Viktor po zaprášeném brnění přejel bezmyšlenkovitě prstem. Pod rukou mu zazářil žlutě lesklý kov. Podíval se na Ginger.

"Co teď?" moduloval ústy.

Pokrčila rameny. Znamenalo to - jak to mám vědět? Vždyť když jsem tady byla minule, spala jsem.

Plátno nad jejich hlavami se vydouvalo čím dál tím víc. Jak dlouho bude ještě trvat, než jím Věci začnou pronikat?

Viktor se pokoušel zatřást tím - dobrá, říkejme tomu muž. Velmi vysoký muž. Na jeho zlatém brnění nebyl jediný spoj, bylo dokonale hladké. Jenže stejně tak se mohl pokusit zatřást horou.

Natáhl se a pokusil se vzít muži z nehybných rukou meč, přestože byla zbraň větší než on sám a i kdyby se mu ho nakonec podařilo zvednout, byl ovladatelný asi jako pramička bez vesel.

Zlatý muž svíral meč pevně.

Knihovník se pokoušel v blikajícím svitu plátna najít něco v knize a horečně obracel stránky.

Viktor napsal na silný okraj kamenné desky: "Copak si vůbec na nic nevzpomínáš?"

Ginger mu vzala z ruky křídu: "Ne! Probudil jsi mě! Nevím, jak bych to měla udělat!! Ať už je to, jak je to!!!"

Čtvrtý vykřičník tam neudělala jen proto, že jí praskla křída. Ozvalo se vzdálené ‚ping', když její zbytek v šeru do něčeho narazil.

Viktor jí vzal z prstů druhou polovinu křídy.

"Možná že by ses měla podívat do té knihy," navrhl.

Knihovník přikývl a snažil se jí vtisknout knihu do ruky. Zahnala ho netrpělivým gestem a několik vteřin napjatě naslouchala do tmy.

Pak si vzala knihu.

Podívala se z lidoopa na trolla a na muže, kteří stáli před ní.

Pak zvedla ruku za hlavu a knihu zahodila.

Tentokrát se neozvalo ‚ping'. Bylo to tiché, ale naprosto zřetelné ‚búmm'. Bylo tady něco, co dokázalo vydat zvuk i v místech, kde žádný zvuk neexistoval.

Viktor oběhl kamennou desku.

Ten obrovský začernalý kotouč - to byl gong. Poklepal na něj. Z kovu padaly kusy rzi, ale i tak se kotouč lehce zachvěl a vydal pod jeho prsty další slaboučké zadunění. Teď, když jeho oči začaly pátravě prohlížet okolí, objevil pod gongem na dvou velkých hácích zavěšenou dvoumetrovou železnou tyč, která měla na jednom konci vycpanou koženou kouli.

Chopil se jí a pokusil se ji zvednout ze závěsu. Byla na svém místě jakoby přirostlá, protože za ta nekonečná léta ji rez spojila s háky, na kterých byla zavěšena.

Knihovník se postavil na její druhý konec, a když zachytil Viktorův pohled, naznačil mu, že ji zvednou spolu. Oba napjali veškeré síly, ale přestože se Viktorovi do dlaní zakusovaly částečky rzi, palice se ani nepohnula.

Palice a háky, na nichž byla položena, se díky času a slanému vzduchu změnily v jednolitý kovový celek.

Pak se čas najednou zpomalil a změnil se v blikajícím světle ve sled jednotlivých obrazů, jako pohyblivé obrázky, promítané skříňkou příliš pomalu.

Klik.

Navážka se natáhl přes Viktorovu hlavu, uchopil palici uprostřed a zvedl ji, přičemž zrezavělé háky, na nichž spočívala, prostě vytrhl z kamene, kde byly upevněny.

Klik.

Když ji potěžkal v rukou, napjal svaly a rozmáchl se k úderu, vrhli se raději na zem.

Klik.

Klik.

Klik.

Klik.

Jakoby zachycen na velmi pomalý film, měnil zdánlivě nehybný Navážka s každým klik postavení těla, takže jedna pozice navazovala na druhou. Otočil se na patě ztvrdlé nohy, zatímco palice… klik… opsala velký oblouk vzduchem a začala se blížit ke gongu.

Klik.

Náraz odklonil gong tak daleko, že zrezivělé řetězy praskly a sám kotouč narazil na stěnu sálu.

Zvuk se vylinul v obrovském množství a síle, jako kdyby předtím někde uvázl a teď se najednou dal znovu do pohybu, rozléval se po světě a snažil se rychle zaplavit každý ušní bubínek.

BÚÚÚMMMM.

Klik.

Obrovská postava muže na kamenné desce se pomalu posadila a z jejího povrchu se v malých pramíncích řinul prach. Na zádech, nezasažených prachem času, byla jiskřivě zlatá.

Muž se pohyboval pomalu, ale promyšleně, jako by jej poháněl obrovské hodinové pero. Jedna ruka sevřela obrovský meč. Druhá se zachytila okraje kamenné desky, aby nejistému tělu dodala rovnováhu. Pak spustil na zem dlouhé nohy.

Muž se postavil a narovnal v celé své třímetrové výši, opřel si ruce o hrušku rukojeti těžkého meče a čekal. Stál v postoji, který se příliš nelišil od polohy, v které ležel na kamenné desce, ale tentokrát z jeho těla vyzařovala ostražitost a budil dojem obrovské utajované síly. Ani v nejmenším si nevšímal čtveřice, která ho vzbudila.

Plátno se přestalo divoce zmítat. Něco vycítilo přítomnost zlatého muže a začalo svou pozornost zaměřovat na něj. To znamenalo, že ji muselo odpoutat jinde.

Lidé v hledišti se začali pohybovat. Začali se probouzet.

Viktor chytil za ruce knihovníka a Navážku. "Vy dva," prohlásil, "běžte a všechny odsud vyveďte. A vyveďte je rychle!"

"Oook!"

Lidé z Holy Woodu nepotřebují mnoho pobízení. Každému tvorovi, který myslel aspoň o něco bystřeji než Navážka, stačilo zahlédnout tvary zmítající se na plátně bez závoje hypnózy, který je předtím halil, aby si rychle začal přát být co nejdále odsud. Viktor viděl, jak přelézají sedadla a mačkají se u východu ze sálu.

Ginger vykročila za nimi. Viktor ji zastavil. "Ještě ne," řekl tiše. "My ještě ne."

"O čem to mluvíš?" otočila se k němu.

Zavrtěl hlavou. "My musíme být ti poslední, kteří tuhle místnost opustí," řekl. "To je součást Holy Woodu. Můžeš využívat jeho magii, ale on využívá tebe. Kromě toho, ty nejsi zvědavá, jak to všechno skončí?"

"No, já bych raději viděla celý ten konec odněkud hodně zdaleka."

"Dobrá, tak se na to podívej jinak… bude chvíli trvat, než se všichni dostanou ven. A my se potom rozběhnem jako o život a cestu budeme mít volnou, co říkáš?"

Z předsálí k nim doléhaly výkřiky, jak se bývalí diváci mačkali v ústí tunelu.

Uličkou, která náhle zela prázdnotou, prošel Viktor nahoru k poslední řadě a sedl si.

"Doufám, že starý Navážka už bude mít dost rozumu, aby nezůstal v té chodbě a nedržel zase strop."

Ginger si povzdechla a sedla si vedle něj.

Viktor zvedl nohy, položil si je na opěradlo sedadla před sebou a začal se přehrabovat v kapsách.

"Dala by sis trochu pražené kukuřice?"

Zlatý muž byl za plátnem tak tak vidět. Hlavu měl skloněnou.

"Abys věděl, on opravdu vypadá jako můj strýc Rasco," řekla najednou Ginger.

Plátno zhaslo tak náhle, že nadcházející temnota pronikla do sálu s rychlostí, která byla téměř slyšitelná.

Tohle se muselo stát už mnohokrát předtím, pomyslel si Viktor. V mnoha vesmírech. Objeví se nějaký divoký nápad a odněkud povstane zlatý muž, Oswald, nebo jak se jmenuje. Aby ji kontroloval, nebo co. Možná že je to tak, že kamkoliv se přesune Holy Wood, tam se přesune i Strážce.

Objevilo se purpurové světýlko a začalo rychle růst. Viktor měl pocit, jako by padal do hluboké šachty.

Zlatá postava pozvedla hlavu.

Světlo se začalo zmítat a vzalo na sebe hrubou podobu. Plátno zmizelo. Tohle bylo něco, co právě vstupovalo na tento svět. To světlo na druhé straně sálu nebyl přelud, vytvořený Viktorovou představivostí, ale něco, co se zoufale pokoušelo existovat.

Zlatý muž napřáhl meč.

Viktor položil ruku Ginger na rameno.

Myslím, že tohle je chvíle, kdy nadešel čas k odchodu," řekl.

Meč dopadl. Sál naplnilo zlaté světlo.

Viktor s Ginger už pádili dolů po schodech, předsálí, když ucítili první otřes. Oba upřeli pohledy na černé ústí tunelu.

"Za nic na světě," prohlásila Ginger. "Nedám se tam podruhé zasypat za nic na světě."

Nedaleko nich klesalo dolů zaplavené schodiště. Samozřejmě že muselo být nějakým způsobem spojeno s mořem a moře nemohlo být dál než pár metrů, ale voda byla inkoustově černá, a jak by řekl Gaspoda tajemně výhružná.

"Umíš plavat?" zeptal se Viktor. Jeden z řady mohutných pilířů, které měli za zády, se zřítil. Ze sálu sem doléhalo strašlivé vytí.

"Moc ne," odpověděla Ginger.

"Ani já," přikývl Viktor. Praskot a skřípot za nimi sílil. Ze stropu se začaly sypat pramínky písku. . "No podívej," řekl a vzal ji za ruku, "můžeme to považovat za skvělou příležitost, jak se v tom zdokonalit opravdu rychle."

Vrhli se do vody.

Viktor se vynořil nějakých padesát metrů od břehu a vzápětí se kousek od něj objevila na hladině i Ginger. Šlapali vodu a čekali.

Zem se zachvěla.

Město Holy Wood, vybudované z nevyzrálého dřeva a krátkých hřebíků, se začínalo pozvolna rozsýpat. Domy se pomalu skládaly jako domečky z karet. Tu a tam malé výbuchy označovaly sklady osmocelulózy, které braly za své. Plátěná města a hory z omítky a praktikáblů se měnily v trosky.

A mezi tím vším běželi o život obyvatelé Holy Woodu. Vyhýbali se padajícím prknům, ale jinak nepřipustili, aby jim cokoliv stálo v cestě do bezpečí.

Klikaři, herci, alchymisté, šotci, trollové a trpaslíci - ti všichni prchali jako mravenci, kterým někdo zapálil mraveniště, hlavy skloněné k zemi, nohy pracující jako písty, oči toužebně upřené k obzoru.

Celý obrovský kus pahorku se propadl.

V jedné chvíli měl dojem, že na okamžik zahlédl obrovskou zlatou postavu, která se zvedla nad Holy Woodem, stejně neskutečná jako prachové částečky ve slunečním světle, a máchla svým mečem v jediném obrovském, všeobjímajícím oblouku.

Pak zmizela.

Viktor pomohl Ginger na břeh.

Došli k hlavní ulici, jejíž ticho jen tu a tam narušil tichý skřípot nebo náraz, když z některé napůl pobořené budovy odpadlo na zem další prkno.

Pomalu procházeli ulicí a obcházeli spadlé kulisy a trosky obrázkových skříněk. Těsně za zády se jim rozlehl dutý naraz. To se ze závěsů utrhla cedule s nápisem Společnost století Ovocného netopýra a spadla na zem.

Prošli kolem trosek Magdónovy jídelní samoobsluhy, jejíž zničení jistě vylepšilo o malé, ale důležité procento světový průměr kvality restauračních jídel.

Přeskakovali rozvinuté cívky s filmy povlávajícími ve větru.

Přelézali zničené sny.

Na kraji toho, co dřív bývalo Holy Woodem, se Viktor otočil a naposled se na zničené město zadíval.

"No, takže nakonec měli přece jen pravdu," prohlásil. "Ani ty, ani já už v tomhle městě nikdy pracovat nebudeme."

Ozval se tichý vzlyk. K jeho překvapení Ginger plakala.

Objal ji rukou kolem ramen.

"Pojď," usmál se na ni, "doprovodím tě domů."

Holywoodská magie, teď vykořeněná a zanikající, tiše praskala nad krajinou a hledala způsoby, jak se uzemnit:
Klik.

Byl časný večer. Narudlé světlo červánků zlatilo okna Hargova žebírkového domu, který byl touhle denní dobou téměř prázdný.

Navážka s Rubínou neohrabaně seděli na židlích určených pro lidské návštěvníky.

Jediná další osoba v místnosti byl starý Sám Harga a ten chodil od stolu ke stolu, roztíral po nich špinavým hadrem rovnoměrněji prach a nepřítomně si pohvizdoval.

"Ehm," odkašlal si Navážka.

"Ano?" podívala se na něj Rubína s výrazem očekávání.

"Ehm. Nic," odpověděl Navážka. Necítil se tady ve své kůži, ale Rubína si to přála. Měl neustále neodbytný pocit, jako by Rubína chtěla, aby jí něco řekl, ale jediné, co ho pořád napadalo, bylo udeřit ji cihlou.

Harga si přestal pískat.

Navážka cítil, jak se mu hlava proti vlastní vůli otáčí dozadu. Ústa se mu otevřela dokořán.

"Zahraj to znovu, Sáme," řekl Holy Wood.

Zazněl mohutný akord. Zadní stěna Žebírkového domu zmizela do těch míst, kam ve filmech obvykle tyhle věci mizí, a nepříliš hlasitá, ale dokonale slyšitelná melodie nahradila zvuky, které sem normálně doléhaly z kuchyně a přilehlé uličky.

Rubíniny šaty se změnily ve vodopád malých zlatých plíšků. Všechny ostatní stoly zmizely.

Navážka si upravil smoking, ve kterém se neočekávaně ocitl, a odkašlal si.

"Možná že nás čekají menší nepříjemnosti -" začal a slova mu do hlasivek proudila neznámo odkud.

Vzal Rubínu za ruku. Do hlavy mu ze strany udeřila šviháckà hůlka se zlatým knoflíkem na konci. Odněkud přiletěl černý cylindr s potahem z hedvábí a se zazvoněním se mu odrazil od lokte. Takových drobností si nevšímal.

"Ale dokud hraje hudba a svítí měsíc -"

Zadrhl se. Ta hladce plynoucí zlatá slova se mu začala ztrácet. Zadní stěna se vrátila na své místo. Objevily se ostatní stoly. Zlaté penízky naposled zazářily a byly tytam.

"Ehm," řekl Navážka rozpačitě.

Napjatě ho pozorovala.

"Ehm. Promiň," řekl. "Nevím, co to do mě vjelo."

Užaslý Harga přistoupil k jejich stolu.

"Co to všechno mělo -" Aniž spustila oči z Navážkovy tváře, natáhla Rubína jednu ruku podobnou stromovému kmeni, otočila Hargu a prostrčila ho dřevěnou stěnou ven.

"Polib mě, ty strašlivý blázne," řekla.

Navážkova obočí se seběhla k poradě nad kořenem jeho nosu. "Cože?" zabrumlal.

Rubína si povzdechla. Tak, tady máte ty hloupé lidské zvyky.

Zvedla židli a s vědeckou přesností ho s ní udeřila přes hlavu. Po tváři se mu rozlil slastný úsměv pochopení a Navážka se pomalu svezl na obličej.

Bez viditelné námahy ho sebrala ze země a přehodila si ho přes rameno. Pokud se Rubína v Holy Woodu něco naučila, bylo to to, že nemá cenu čekat, až přijde pan Pravý a udeří vás cihlou. Musíte si vždycky nosit v kabelce svoji cihlu.

Klik…

V trpasličím dole kilometry a kilometry daleko od Ankh-Morporku a jeho jílovitého podloží, zaklepal jakýsi velmi rozhořčený dozorce dlátem na svou lopatu, čímž se dobral vytouženého ticha, a prohlásil:

"Chci, aby vám byla tahle věc naprosto jasná, ano? Ještě jednou, a to myslím vážně, rozumíte? Jednou! Tedy ještě jednou jedinkrát zazpíváte to vaše hou a hou a trpaslíci jdou, vy pitomé zahradní ozdoby, a nastane čas pro dvoubřitou sekeru, jasný!? Jsme přece trpaslíci, u všech rudných žil! Tak se podle toho chovejte! A to platí i pro tebe, Dřímale!"

Klik…

Neříkejte-mi-pan-Dupal vyhopkal na vrcholek duny a rozhlédl se po okolí. Pak zase sklouzl nazpět.

"Čistý vzduch," oznámil. "Po lidech ani stopa. Všude jen zříceniny."

"Takže máme celé to hřiště jenom pro sebe," prohlásil se šťastným výrazem kocour. "Je to místo, kde budou moci všechna zvířata, bez ohledu na vzhled a rod, žít v dokonalém -"

Kachna zakvákala.

"Kačer říká," tlumočil Řekni-mi-pan-Dupal-a-zemři, "že by to za pokus stálo. Když prý už máme myslet, tak ať jsme v tom co nejlepší. Tak do toho."

Pak se otřásl. Ucítil něco jako slabý výboj statické elektřiny. Na okamžik se prostor mezi písečnými dunami zachvěl, jako by byl naplněn rozpáleným vzduchem.

Kachna znovu zakvákala.

Pan-Nedupal nakrčil nos. Najednou se nějak těžce soustřeďoval.

"Kačer říká," začal a znejistěl, "kačer říká… říká… on kačer… říká… říká… kvák?"

Kočka se podívala na myš.

"Mňau?" vypravila ze sebe.

Myš se otřásla. "Písk!" odpověděla.

Králík nejistě pokrčil nos.

Kachna zašilhala na kočku. Kočka upřela pohled na myš. Myš užasle zírala na kachnu.

Kachna se s pleskotem křídel vznesla k obloze. Králík se změnil v obláček prachu, který se rychle ztrácel mezi dunami. Myš se rozběhla za ním. A kocour, mnohokrát šťastnější než kdykoli v posledních dnech, vyrazil za myší.

Klik…

Ginger s Viktorem seděli u stolu v růžku hospody U zašitého bubnu. Nakonec řekla Ginger: "Byli to skvělí psi."

"Byli," přikývl Viktor nepřítomně.

"Morry a Rambonit už v těch zříceninách kopou hezky dlouho. Říkají, že pod tím domem je spousta podzemních prostor a sklepů. Je mi to fakt líto."

"Já vím."

"Možná, že bychom jim měli nechat postavit sochu, nebo tak nějak."

"No, to si nejsem jistý," zamyslel se Viktor. "Víš, když si představím, co psi dělávají u soch… Možná, že umírající psi taky byli součástí Holy Woodu. Nevím."

Ginger prstem přejížděla po kresbě let na dřevěné stolové desce.

"Už je dokonale po všem," řekla. "Víš o tom, že? Už žádný Holy Wood. Všechno skončilo."

"Já vím."

Patricij a mágové už nikomu nedovolí dělat další pohyblivé obrázky. Patricij byl v tomto směru naprosto neoblomný."

"No, já si myslím, že už by nikdo ani žádné dělat nechtěl," zamyslel se Viktor. "Kdo si bude Holy Wood pamatovat dnes?"

"Jak to myslíš?"

"Ti prastaří knězi kolem něj vybudovali jakési napůl nedodělané náboženství. Zapomněli, o co se v celé té věci vlastně jedná. Ale na tom vůbec nezáleželo. Myslím si, že byly dokonce zbytečné i obřady a ohně. Důležité bylo, že si někdo Holy Wood pamatoval. Potřebujeme někoho, kdo by si Holy Wood pamatoval opravdu dokonale."

"No," řekla Ginger s úsměvem, "tak to abys na to měl tisíc slonů."

"To je ono," rozesmál se Viktor. "Chudák Kolík," dodal. "Nikdy je nedostal…"

Ginger posunovala sem a tam po talíři kousíček bramboru. V hlavě jí něco leželo, a nebylo to jídlo.

"Ale bylo to úžasné, co říkáš?" vypravila ze sebe nakonec. "Zažili jsme něco opravdu úžasného."

"To ano."

"Lidé si opravdu myslel, že je to skvělé, co říkáš?"

"No, snad ano," přikývl Viktor zasmušile.

"Víš, co chci říct, dali jsme světu něco opravdu velkého?"

"Hlavně ryzí pravdu, že?"

"Tak jsem to náhodou vůbec nemyslela. Být bohyní stříbrného plátna taky není všechno, abys věděl," prohlásila Ginger.

"Tak v tom tedy pravdu máš."

Ginger si povzdechla. "Už žádná holywoodská magie."

"Já si myslím, že jí mohlo přece jen trochu zbýt," zamyslel se Viktor.

"Kde?"

"Jen tak volně. Možná že hledá způsoby, jak se uplatnit."

Ginger se podívala na svou skleničku. "Co teď budeš dělat?" zeptala se.

"To nevím, co ty?"

"Možná se vrátím zpátky na farmu."

"Proč?"

"No, moje velká šance byl Holy Wood, víš? V Ankh-Morporku není mnoho pracovních příležitostí pro ženskou," řekla, "tedy rozhodně ne takových, o které bych stála. Dostala jsem tři nabídky k sňatku. Všechny od dost důležitých lidí."

"Vážně? A proč?"

Zamračila se. "Tak poslyš, já zase nejsem tak ošklivá -"

"Ale to jsem vůbec nemyslel," pospíšil si Viktor.

"No, předpokládám, že když jsi bohatý obchodník, je příjemné mít za manželku proslulou ženu. Je to třeba, jako když máš hezké klenoty." Sklopila oči. "Paní Kosmopilíková řekla, že by si hned vzala jednoho z těch, které odmítnu. Řekla jsem, že si je může vzít všechny tři."

"Jo, já si taky nikdy nedokázal vybrat, když bylo z čeho." Viktor se očividně rozvselil.

"Vážně? No jestli je to to nejlepší, z čeho jsem si mohla vybrat, tak si raději nevyberu vůbec nic. Ale čím bys ještě mohl být, když už jsi jednou byl sám sebou v té nejdokonalejší podobě?"

"Ničím," přikývl Viktor.

"Jenže nikdo neví, jaký je to pocit."

"Jenom my."

"Jenom my."

"Tak."

Ginger se usmála. To bylo poprvé, kdy Viktor viděl její tvář bez výrazu netýkavosti, rozladění, obav a holywoodských šminek.

Klik…

Seržanta Tračníka, člena ankh-morporské Noční hlídky, probudilo z mírumilovné dřímoty, které se věnoval ve strážnici nad hlavní branou, táhlé hřmění, které pomalu sílilo.

Od obzoru k obzoru se roztáhlo mračno prachu. Chvíli ho zvědavě pozoroval. Odněkud z prostoru před tím podivným úkazem se vynořil velmi mladý muž tmavé pleti, jedoucí na slonu.

Přiklusal po cestě k městské bráně a před hradbami zastavil. Seržant si nemohl nevšimnout, že oblak prachu se pomalu zvětšuje.

Mladík přiložil spojené ruce k ústům a vykřikl: "Mohl byste mi říci, kudy do Holy Woodu?"

"Podle toho, co jsem slyšel," odpověděl mu Tračník, "tak žádný Holy Wood už neexistuje."

Zdálo se, že mladík o jeho odpovědi přemýšlí. Potom upřel oči na kus papíru, který držel v ruce. "A nevíte aspoň, kde bych našel nějakého A.S.P. Kolíka?"

Seržant Tračník si tiše opakoval podivné iniciály.

"Vy myslíte starýho Ať se? Ať sepicnu Kolíka?"

"Je tady někde?"

Seržant vrhl pohled na město za svými zády. "Skočím se podívat," odpověděl. "Co mu mám říct? Kdo ho hledá?"

"Máme tady pro něj zásilku. Na dobírku."

"Jo dobírku?" pokýval Tračník hlavou a vrhl pohled k oblaku prachu, který se začal pomalu usazovat. "A má ta vaše firma celou adresu, nebo taky dáváte jenom číslo poštovního boxu?"

V prachu se začaly objevovat obrovské šedé hlavy. Ke strážnici začal také doléhat velmi výrazný pach, jaký vznikne, když tisíc slonů celé dny plení zelná pole a cpe si břicha dosytosti.

"Vydržte," řekl Tračník. "Půjdu ho sehnat."

Tračník zatáhl hlavu nazpět do strážnice a strčil do spícího desátníka Nóblhócha, který představoval druhou polovinu bystrooké bojové síly, jež neúnavně střežila město.

"Cotožejako?"

"Viděl jsi dnes ráno starýho Kolíka, Nobby?"

"Jo. Ve Snadný uličce. Koupil jsem si od něj párkový Jumbo s překvapením."

"Takže zase začal prodávat párky?"

"Musel. Přišel o všechno. Co se děje?"

"No, co kdyby ses podíval ven, co říkáš?" řekl Tračník relativně klidným hlasem.

Nobby vyhlédl z okna.

"Vypadá to - taky byste řekl, že to vypadá jako tisíc slonů, seržo?"

"Jo. Jak říkáš, asi tak."

"Hned jsem si myslel, že by jich mohlo bejt kolem tisícovky."

"Ten člověk před branou tvrdí, že si je u něj objednal Kolík," řekl seržant.

"Ale di pryč? Vypadá to, že se rozhodl rozjet ty svoje Jumbo buřty fakt ve velkým, nezdá se ti?"

Jejich oči se setkaly. Nobbyho úšklebek by vyděsil i ďábla.

"Seržo!" prohlásil prosebně. "Někdo mu to musí oznámit! Dovol to mně!"

Klik…

Thomas Silverfish, alchymista a zkrachovalý producent pohyblivých obrázků, se otráveně probral obsahem tyglíku a toužebně si povzdechl.

V Holy Woodu zůstalo mnoho zlata, které mohl získat každý, kdo by měl nervy vydat se do těch míst a kopat. Pro ty, kteří na to ovšem nervy neměli, a Silverfish by neváhal zařadit se k nim na první místo, zbývaly zase jen staré dobré pokusy a výzkumy systému pokus - omyl. Bohužel získat bohatství touhle metodou bylo více než zdlouhavé. Neměl však na vybranou, a tak teď byl doma a zjišťoval, kde vlastně skončil.

"Tak co, našel jsi něco?" zeptal se ho Hrachoboj, který se u něj zastavil, aby ho politoval.

"No, je to sice stříbřité," sděloval mu Silverfish pochybovačně, "a rozhodně to vypadá kovově. Taky je to těžší než olovo. Jenže na druhé straně musíš vyčistit skoro tunu rudy, abys dostal nějakou tu špetku. Víš, co je legrační? Tentokrát jsem měl vážně dojem, že jsem kápl na něco velkého. Myslel jsem si, že nám to zajistí cestu k nové, mnohem čistší a pohodlnější budoucnosti -"

"Jak to pojmenuješ?" zeptal se Hrachoboj.

"Já ti, člověče, nevím. Asi to nestojí ani za to jméno," pokrčil Silverfish rameny.

"Ankhmorporkeum? Silverfishium? Neolovium?"

"Když na to tak zírám, připadám si jako nějaký hej počkej alchymista odněkud ze Zlámaný Lhoty. Takže tomu budu nejspíš říkat buránium," zavrčel Silverfish. "Přestávám se tím zabývat a začnu s něčím jiným."

Hrachoboj zvědavě nahlédl do tyglíku.

"Tohle ale nevybuchuje, viď?" zeptal se nakonec.

Silverfish na něj vrhl zničující pohled.

"Tahle věcička?" ušklíbl se. "Jak tě taková pitomost napadla?"

Klik…

V prostoru pod troskami vládla dokonalá tma.

Ta dokonalá tma tam byla už poměrně dlouho.

Gaspoda cítil téměř fyzicky tu strašlivou váhu, která ležela na tom malém volném prostoru. Na něco takového nepotřebujete mít ani výjimečné zvířecí instinkty.

Odvlekl se na místo, kde se do sklepa propadl jeden z pilířů foyeru.

Laddie zvedl s námahou hlavu, olízl Gaspodovi čenich a vypravil ze sebe slaboučké zaštěknutí.

"Hodnej kluk Laddie… Hodnej kluk Gaspoda…"

"Laddie je hodnej kluk, to víš že jo," vypravil ze sebe s námahou Gaspoda.

Laddie jednou či dvakrát klepl ocasem do podlahy. Pak chvíli kňučel a intervaly mezi jednotlivým kvílením se prodlužovaly.

Pak se ozval velmi slabý zvuk. Podobal se tichému sklouznutí kosti na kameni.

Gaspoda vztyčil uši. Podíval se na postavu, která se k nim pomalu blížila tmou. Viděl ji, protože tahle postava bude vždycky tmavší, než to dokáže ta nejčernější temnota.

Namáhavě se postavil, srst na zádech se mu zježila a z hrdla se mu vydralo tiché zavrčení.

"Ještě krok a já ti utrhnu nohu a zahrabu si ji," prohlásil.

Natáhla se k němu kostnatá ruka a podrbala ho za ušima.

Ze tmy se ozvalo slabé zaštěkání.

"Laddie je hodnej kluk!"

Gaspoda, kterému po tvářích stékaly slzy, se na Smrtě omluvně ušklíbl.

"Dojemné, co?" řekl chraptivým hlasem.

NO, JÁ NEVÍM. NIKDY JSEM SE TAK MOC DO PSÍ OSOBNOSTI NEVCÍTIL, odpověděl Smrť.

"Ne? No, když o tom tak mluvíš, tak já zase nikdy v životě moc nestál o smrt," pokývl Gaspoda hlavou. "Teď umřeme, že?"

ANO.

"No, ani mě to moc nepřekvapuje. To je vlastně příběh celého mého života. Sotva jsem se narodil, už jsem začal umírat," zamýšlel se Gaspoda nahlas. "Ale víš, co jsem si myslel?" dodal a v hlase mu najednou zazněla jakási naděje, "že existuje zvláštní Smrt pro psy. Třeba obrovský černý pes? Ne?"

NE, odpověděl mu Smrť.

"Tak to je legrační. Slyšel jsem, že skoro každý zvířecí druh má temného ducha své vlastní podoby, který si pro něj nakonec přijde. Bez urážky, nic osobního," dodal rychle. "Myslel jsem si, že se odněkud vynoří obrovský černý pes a řekne třeba ‚O. K., Gaspodo, tvá práce na tomto světě už skončila -' a tak dál. ‚Konečně můžeš odložit tu tělesnou zátěž', tak nějak, a ‚budeš mě následovat do země oplývající bifteky a fekáliemi.'"

NE. JSEM JEN JÁ, zavrtěl hlavou Smrť. "JÁ, POSLEDNÍ HRANIČÁŘ.

"A jak je možné, že tě vidím, když vlastně ještě nejsem mrtvý?"

MÁŠ HALUCINACE.

Gaspoda zbystřil. "Vážně? A do psí nohy!"

"Hodný kluk, Loddie!" Štěkot byl tentokrát silnější.

Smrť sáhl do tajemných záhybů svého roucha a vytáhl malé přesýpací hodiny. V horní baňce už nezbýval skoro žádný písek. Poslední vteřiny Gaspodova života se právě s tichým sykotem přesouvaly z budoucnosti do minulosti.

A pak zmizelo poslední zrnko.

Smrť vstal.

POJĎ, GASPODO.

Ozval se velmi jemný zvuk. Zněl jako slyšitelný ekvivalent bliknutí.

Přesýpací hodiny zaplnila nafialovělá záře.

Písek se začal rychle přesýpat opačným směrem.

Smrť se usmíval.

A vzápětí se na místě, kde ještě vteřinu předtím stál, rozsvítil jasný trojúhelník slunečního světla.

"Laddie, hodnej kluk."

"Tady je! Říkal jsem ti, že slyším štěkot!" ozval se Rambonitův hlas. "Hodnej kluk, Pojď sem, hochu!"

"No, u všech sakrů, jak já jsem rád, že vás vidím -" začal Gaspoda. Trollové nahloučení kolem otvoru si ho ani v nejmenším nevšímali. Rambonit, který se spustil dolů, odsunul pilíř stranou a opatrně zvedl Laddieho.

"Není mu nic," prohlásil spokojeně, "co by čas nezahojil."

"Takže teď už ho můžeme sníst?" zeptal se troll vedle něj.

"Jsi duševně zaostanulej, nebo co? Tohle je přece pes - hrdina!"

"- promiňte, ale -"

"Laddie, hodnej kluk!"

Rambonit podal Laddieho těm nahoře a vylezl z díry.

"- promiňte, ale -" zakrákoral za ním Gaspoda.

Zvenčí se ozval tlumený jásot.

Po nějaké chvíli, když si uvědomil, že nemá na výběr, s bolestivým sténáním vylezl po šikmém pilíři a podařilo se mu vyhrabat se až na hromadu trosek, navršenou nahoře vedle otvoru.

Kolem nebyl jediný člověk.

Napil se z kaluže.

Postavil se a zkoušel bolavou nohu.

Nějak to půjde.

Nakonec zaklel.
"Haúú, haúú, haúú!"
Zarazil se. To bylo nějaké divné.
Zkusil to znovu.
"Haúú!"
Rozhlédl se kolem…
… a za světa se najednou vytratily barvy a celé okolí na sebe vzalo tu černobílou podobu, kterou si pamatoval ze svého dřívějšího života.
Gaspodu napadlo, že touhle dobou bude Harga vyhazovat zbytky z kuchyně a pak že by se mu jistě podařilo najít někde teplou stáj. A co víc takový malý psík potřebuje.
Někde ve vzdálených horách vyli vlci. Někde v přátelských domech hladili lidé po hlavách psy, kteří mají na obojcích a miskách své jméno.
Někam doprostřed mezi ně se řadil Gaspoda a byl na to pyšný. Gaspoda, zázračný pes, pomalu kulhal k nádherně jednobarevnému slunečnímu západu.

Zhruba padesát kilometrů pootočně od Ankh-Morporku narážel příliv na holý výběžek země. Písečná výspa bičovaná větrem, porostlá ostrou pobřežní travou, napůl ztracená v místech, kde se Kruhové moře setkává s Okrajovým oceánem.
Mořské vlaštovky slétaly až těsně nad mořskou hladinu. Uschlé hlavičky mořského máku chřestily v sílícím vánku, který stáčel mračna na obloze do podivných tvarů a v písku kreslil záhadné obrazce.
Kopec sám byl viditelný na celé míle. Nebyl příliš vysoký, ale mezi písečnými dunami se vyjímal jako obrácený člun, nebo velmi nešťastná velryba. Tu a tam byl porostlý skupinkami pokřivených stromů. Žádný déšť, který se mohl tomuhle místu vyhnout, tady nespadl. Ale vítr vál a pomalu vršil písečné duny přes vyschlé a sluncem vybělené zbytky Holy Woodu.
Sténal své konkurzní texty na pustých zadních dvorcích bývalých studií.
Rozhazoval cáry papíru po troskách kašírovaných divů světa, vytvořených z plastiku.
Lomcoval prkny, dokud nespadla do písku a nezmizela v něm.
Klikaklikaklika.
Vítr zavzdychal v kostře promítací skříňky, která se opile nakláněla na své trojnožce.
Nakonec zachytil rozvinutou cívku filmu a roztočil poslední obrázkovou show, při níž poháněl po písku lesklého filmového hada.
V malém oku promítací skřínky trhavě poskakovaly droboučké postavy, které vždy na kratičký okamžik ožívaly…
Klikaklika.
Film se sesmekl z cívky a vítr ho v malém, písečném víru odnesl do pouště.
Klika… klika…
Klika se několikrát zakývala sem a tam a pak se zastavila.
Klik.
Holywoodské sny.

Terry Pratchett
POHYBLIVÉ OBRÁZKY
Z anglického originálu Moving Pictures,
vydaného nakladatelstvím Victor Gollancz Ltd.
v Londýně v roce 1990,
přeložil Jan Kantůrek.
Graficky upravil Martin Zhouf.
Vydalo nakladatelství TALPRESS, spol. s r. o.,
Na okraji 42,162 00 Praha 6,
jako svou 129. publikaci.
Sazba: PORS.
Vytiskl: Elsnerdruck Berlín.
První vydání, Praha 1996.
ISBN 80-7197-004-2

V sérii Úžasná Zeměplocha
v nakladatelství
Talpress dosud vyšlo:
BARVA KOUZEL (oceněno Ludvík '94)
LEHKÉ FANTASTIČNO (oceněno Ludvík '94)
ČAROPRÁVNOST
MORT
MAGICKÝ PRAZDROJ
SOUDNÉ SESTRY

PYRAMIDY
STRÁŽE! STRÁŽE!
ERIK